

DEEL III INVENTARISATIE LOPEND EN AFGEROND ONDER- ZOEK PARAMEDISCHE ZORG PERIODE 1985-1995

Bijlage bij:

**PROGRAMMERING VAN ONDERZOEK NAAR DOELMATIGHEID VAN PARA-
MEDISCHE ZORG:
een verkennende studie**

**C.M. van Heugten
E.M. Sluijs
J. Dekker**

November 1995

**NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg)
Postbus 1568 - 3500 BN Utrecht - Telefoon: 030 - 2319946 - Telefax: 030 - 239290**

Met medewerking van:

- Nederlands Paramedisch Instituut, Amersfoort
- Vakgroep Epidemiologie en Biostatistiek, RU Limburg, Maastricht

WOORD VOORAF BIJ DEEL III

Dit is deel III van het rapport 'Programmering van onderzoek naar doelmatigheid van paramedische zorg'. Vanwege de omvang is dit deel apart uitgegeven; deel III dient echter gezien te worden als onderdeel van het gehele rapport. Toelichting op de onderzoeksprojecten en de wijze waarop deze verzameld zijn is gegeven in deel I en II van het rapport.

Dit deel bevat de inventarisatie van de onderzoeksprojecten en metastudies per beroepsgroep. Van een onderzoeksproject is de titel vermeld en een korte omschrijving van de inhoud van het onderzoek, zo mogelijk aangevuld met de onderzoeksvragen die aan het onderzoek ten grondslag liggen. Daarnaast is de naam van de uitvoerende instelling of instantie vermeld.

De onderzoeken zijn op basis van de inhoud ingedeeld in zeven hoofdcategorieën, te weten:

- Taken en functies
- Patiënten en verwijzers
- Paramedische interventies
- Kwaliteitsbewaking en -verbetering
- Meetinstrumenten
- Overig
- Internationale overzichtsstudies

1. DIËTETIEK
 - 1.1. Taken en functies
 - 1.2. Patiënten en verwijzers
 - 1.3. Interventies
 - 1.3.1. Interventies: algemeen
 - 1.3.2. Interventies: preventie, voorlichting en advies
 - 1.3.3. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 1.3.4. Interventies: effectiviteit
 - 1.4. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 1.5. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen
 - 1.6. Overig

2. ERGOTHERAPIE
 - 2.1. Taken en functies
 - 2.1.1. Algemeen
 - 2.1.2. Ergotherapie in de eerste lijn
 - 2.2. Interventies
 - 2.2.1. Interventies: algemeen
 - 2.2.2. Interventies: preventie, voorlichting en advies
 - 2.2.3. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 2.2.4. Interventies: effectiviteit
 - 2.2.5. Interventies: hulpmiddelen, orthesen en prothesen
 - 2.3. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 2.4. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen
 - 2.5. Overig
 - 2.6. Internationale overzichtsstudies

3. FYSIOTHERAPIE
 - 3.1. Taken en functies
 - 3.1.1. Algemeen
 - 3.1.2. Samenwerkingsverbanden en multidisciplinaire behandelprogramma's
 - 3.1.3. Deskundigheid en scholing
 - 3.1.4. Diversen
 - 3.2. Patiënten en verwijzers
 - 3.2.1. Patiënten
 - 3.2.2. Verwijzers
 - 3.2.3. Diversen
 - 3.3. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 3.3.1. Preventie, voorlichting en advies
 - 3.3.2. Rug-, nek- en schouderklachten
 - 3.3.3. Traumata en postoperatieve klachten
 - 3.3.4. Reumatische aandoeningen
 - 3.3.5. Hart- en vaatziekten
 - 3.3.6. Aandoeningen van de luchtwegen
 - 3.3.7. Hersenletsel

- vervolg inhoud -

- 3.3.8. Overige chronische ziekten
- 3.3.9. Pijn
- 3.3.10. Incontinentie
- 3.3.11. Kinderrevalidatie
- 3.3.12. Diversen
- 3.4. Interventie: effectiviteit
- 3.4.1. Rug-, nek- en schouderklachten
- 3.4.2. Traumata en postoperatieve klachten
- 3.4.3. Reumatische aandoeningen
- 3.4.4. Hart- en vaatziekten
- 3.4.5. Aandoeningen van de luchtwegen
- 3.4.6. Hersenletsel
- 3.4.7. Overige chronische ziekten
- 3.4.8. Pijn
- 3.4.9. Incontinentie
- 3.4.10. Kinderrevalidatie
- 3.4.11. Hulpmiddelen, orthesen en prothesen
- 3.4.12. Diversen
- 3.4.13. Meetanalyses, overzichtsstudies, beschrijvingen (nationaal)
- 3.5. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
- 3.5.1. Registratie
- 3.5.2. Protocollen, criteria, richtlijnen en standaarden
- 3.5.3. Toetsing en visitatie
- 3.5.4. Patiëntenraadpleging en satisfactie onderzoek
- 3.5.5. Diversen
- 3.6. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen
- 3.6.1. Classificatie en registratie
- 3.6.2. Exploratief onderzoek naar meten en meetbaarheid
- 3.6.3. Ontwikkeling van meetinstrumenten
- 3.6.4. Testen en toetsen van meetinstrumenten
- 3.6.5. Algemene reviews over meetinstrumenten
- 3.6.6. Diversen
- 3.7. Overig
- 3.8. Internationale overzichtsstudies
- 4. LOGOPEDIE
- 4.1. Taken en functies
- 4.2. Patiënten en verwijzers
- 4.3. Interventies
- 4.3.1. Interventies: algemeen
- 4.3.2. Interventies: diagnostiek
- 4.3.3. Interventies: screening
- 4.3.4. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
- 4.3.5. Interventies: effectiviteit
- 4.4. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
- 4.5. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen
- 4.6. Overig
- 4.7. Internationale overzichtsstudies

- vervolg inhoud -

5. MONDHYGIËNE
 - 5.1. Taken en functies
 - 5.2. Patiënten en verwijzers
 - 5.3. Interventies
 - 5.3.1. Interventies: preventie, voorlichting en advies
 - 5.3.2. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 5.3.3. Interventies: effectiviteit
 - 5.4. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 5.5. Overig

6. OEFENTHERAPIE-CESAR
 - 6.1. Taken en functies
 - 6.2. Interventies
 - 6.2.1. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 6.3. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 6.4. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen

7. OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK
 - 7.1. Taken en functies
 - 7.2. Patiënten en verwijzers
 - 7.3. Interventies
 - 7.3.1. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 7.3.2. Interventies: effectiviteit
 - 7.4. Kwaliteitsbewaking - en verbetering
 - 7.5. Meetinstrumenten, meetapparatuur en classificatie- en registratie-systemen

8. ORTHOPTIE
 - 8.1. Taken en functies
 - 8.2. Patiënten en verwijzers
 - 8.3. Interventies
 - 8.3.1. Interventies: diagnostiek
 - 8.3.2. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 8.4. Kwaliteitsbewaking en -verbetering

9. PODOThERAPIE
 - 9.1. Taken en functies
 - 9.2. Interventies
 - 9.2.1. Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden
 - 9.2.2. Interventies: effectiviteit
 - 9.3. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 9.4. Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen

- 10. RADIOLOGISCH LABORANTEN
 - 10.1. Taken en functies
 - 10.2. Patiënten en verwijzers
 - 10.3. Interventies
 - 10.3.1. Interventies: diagnostiek
 - 10.3.2. Interventies: preventie, voorlichting en advies
 - 10.4. Kwaliteitsbewaking en -verbetering
 - 10.5. Meetinstrumenten
 - 10.6. Overig

1. DIËTETIEK

1.1 Taken en functies

HULPVERLENING BIJ EETVERSLAVING

1. Onderzoek naar de mogelijkheden van de diëtisten van de afdeling Voedings- en Dieetvoorzichting m.b.t. de hulpverlening aan cliënten met een eetverslaving en het formuleren van een advies hierover.
2. Onderzoek naar de hulpverlening van andere hulpverleningsinstellingen/personen in Drenthe en de stad Groningen.
3. Het formuleren van een advies t.a.v. de mogelijke taken van de Provinciale Drentse Kruisvereniging inzake de hulpverlening aan cliënten met eetverslaving.

Provinciale Drentse Kruisvereniging, Assen

ONDERZOEK MANPOWERPLANNING DIËTISTEN

Ontwikkeling van een adequaat model voor de manpowerplanning van diëtisten in het kruiswerk. Deze doelstelling is geformuleerd omdat de huidige normering 1 diëtist op 50.000 inwoners niet langer beleidsrelevant wordt geacht.

Landelijke Vereniging voor Thuiszorg, Bunnik

VOEDING EN DIËTETIEK: EEN ONDERZOEK NAAR BEROEPSPROFIELEN

Een onderzoek naar beroepsprofiel en opleidingsprofiel van de intra- en extramuraal werkende diëtist. Het doel was om een geactualiseerde takenlijst op te stellen om de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te optimaliseren, c.q. te actualiseren.

Rijksuniversiteit Groningen, Centrum voor Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderwijs, Groningen

DIABETES MELLITUS TYPE II

Welk aanbod en welke aanpak heeft een gezondheidscentrum bij diabetes mellitus type II? Toelichting: daarbij gaat het zowel om de monodisciplinaire werkwijze als de samenwerking tussen de verschillende disciplines, te weten: huisarts, centrumassistentie, diëtetiek, wijkverpleging en eventueel maatschappelijk werk.

Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

DE DIËTETIEK IN DE NEDERLANDSE GEZONDHEIDSZORG

Het doel van het onderzoek is een kwantitatief inzicht te krijgen in:

1. De sociaal-demografische kenmerken en de medische en diëtistische diagnose van patiënten die behandeld worden door de vier grootste groepen diëtisten in Nederland: vrij gevestigden, werkzaam bij erkende kruisorganisaties, werkzaam in ziekenhuizen en werkzaam in verpleeghuizen;
2. De aard en het volume van de diëtistische interventie die aan deze patiënten wordt geboden in relatie met de medische en diëtistische diagnose;
3. De verwijzers van deze patiënten en de relatie tussen verwijzers en diëtisten en de globale taakuitoefening van de diëtisten.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

MARKTONDERZOEK BIJ DE AFDELING VOEDINGS- EN DIEETVOORLICHTING (VDV) VAN STICHTING THUISZORG DRENTHE

1. Welke belangrijke externe ontwikkelingen hebben invloed op de toestand en het functioneren van de afdeling?
2. Wat zijn de specifieke kenmerken van de afnemers van VDV en wat zijn hun behoeften, wensen en perceptie van de afdeling en haar producten?
3. Wie zijn de concurrenten en wat zijn hun specifieke kenmerken?
4. Wie zijn mogelijke nieuwe klanten en wat zijn hun wensen, behoeften en hun perceptie van VDV en haar producten?
5. Hoe ziet het huidige aanbod eruit?
6. Wat is de positie van VDV wat betreft de afnames van VDV ten opzichte van de overige aanbieders op de markt?

7. Welke zorg- en dienstverlening wil de afdeling in de toekomst gaan uitvoeren?
 8. Hoe wordt er systematisch controle gegeven aan de voortzetting van het marketingplan?
- Stichting Thuiszorg Drenthe, Assen

ENQUÊTE POLIKLINIEK

Veel diëtisten hebben of krijgen misschien te maken met het afstoten of inkrimpen van hun poliklinische werkzaamheden. Er wordt een enquête gehouden (1985) om een beeld te krijgen van de problematiek en te kunnen inspelen op veranderingen in poliklinische werkzaamheden van diëtisten. In 1986 wordt de enquête herhaald, waarbij ook aandacht wordt besteed aan diëtisten die in de werkzaam zijn. Zij worden o.a. benaderd met de vraag of ze meer verwijzingen hebben gekregen doordat ziekenhuizen in de buurt minder tijd aan poliklinische werkzaamheden kunnen besteden.

Nederlandse Vereniging voor Diëtisten, Sectie Sociaal Economische Belangenbeharting Oss

WACHTLIJSTPROBLEMATIEK VOOR VOEDINGS- EN DIEETADVIEZEN IN AMSTERDAM

In een snel groeiende wijk van Amsterdam werd een beleid ontwikkeld voor de wachtlijst voor individuele voedings- en dieetadviezen. Gekozen werd voor het instellen van groepssprekuren en spreekuren voor eenmalige adviezen. Daarnaast werd onderzoek gedaan naar de mogelijke oorzaken voor het ontstaan van wachtlijsten. De wijkdiëtist heeft gedurende een half jaar gegevens verzameld over samenstelling en kenmerken van de bevolking. Tevens werd de vraag naar de kruisdiëtist nader geanalyseerd. De resultaten zijn met de verwijzers besproken.

Stichting Amsterdams Kruiswerk, Amsterdam

ENQUÊTE WERKVELD

Voor een goede beleidsvoering is inzicht noodzakelijk in het werkveld van de leden van de vereniging. Daarom wordt eenmaal per drie jaar hiernaar onderzoek gedaan.

Nederlandse Vereniging van Diëtisten, Oss

WENSEN VAN DIËTISTEN VOOR DE NEVO-TABEL

Onder 62 geselecteerde diëtisten uit alle werkvelden is een enquête gehouden over de NEVO-tabel. De resultaten geven een indicatie van de manier waarop het NEVO-bestand werd geraadpleegd, welke voedingsstoffen men het belangrijkste vond, of men de broncodes raadpleegde en welke andere gegevens men in de tabel zou willen zien.

Voorlichtingsbureau voor de Voeding, Den Haag

INVENTARISATIE BEROEPSUITOEFENING DIËTIST

T.b.v. ondermeer de beroepskrachtenplanning wordt gevraagd naar de werkzaamheden van bevoegde diëtisten en of men werk zoekt/heeft als diëtist.

Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid, Rijswijk

AANVULLENDE VERPLEEGHUISZORG IN HET VERZORGINGSHUIS

Doelstellingen in dit project zijn:

- het bieden van groepsgewijze en individuele ondersteuning van bewoners geïndiceerd voor verpleeghuiszorg;
- het bevorderen van een zo zelfstandig mogelijk functioneren;
- het voorkomen of uitstellen van verpleeghuisopname;
- het stimuleren van zelfredzaamheid en sociaal functioneren;
- het bevorderen van een goede samenwerkingsrelatie tussen verpleeghuis, verzorgingshuis en de eerstelijnszorg;
- het realiseren van een flexibeler, groter en breder zorgaanbod;
- het bevorderen van deskundigheid in het verzorgingshuis door begeleiding en ondersteuning van het verpleeghuis.

Hier toe worden dagdeelprogramma's aangeboden met activiteitenbegeleiding in een daartoe ingerichte ruimte. Daarnaast wordt gewerkt met individuele multidisciplinaire zorgplannen en worden op maat ingezet therapie, logopedie, diëtetiek, psychosociale zorg en medische verpleeghuisdeskundigheid.

Westerheem Woon- en Verzorgingscentrum, Heemskerk

1.2 Patiënten en verwijzers

HET EETGEDRAG VAN DE CLIËNT VAN DE KRUISDIËTIST

1. Hoe is de verdeling van de 3 typen eetgedrag (volgens van Strien) onder cliënten met overgewicht?
2. Is er samenhang tussen type eetgedrag en:
 - geslacht;
 - sociale klasse;
 - (on)betaalde baan buitenshuis;
 - wel/niet alleenwonend zijn;
 - wel/niet recidiverend overgewicht;
 - Quetelet Index;
 - vetverdeling.

Kruisvereniging Amstelland en Meerlanden e.o., Amstelveen

HET BEPALEN VAN DE VOEDINGSTOESTAND

Op grond van een uitgebreide literatuurstudie zijn verschillende antropometrische, biochemische en (voedings)anamnestische parameters geselecteerd en bepaald bij een groep van 42 oncologische patiënten. Een aantal van deze parameters zijn geschikt voor het routinematig bepalen van de voedingstoestand en zijn verwerkt in een voedingsstatus, welke bij een aantal risicogroepen wordt uitgetest.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Diëtetiek

DE VOEDSELINNAME IN EEN ALGEMEEN ZIEKENHUIS

Wat is de voedselinname van patiënten tijdens hun opname in het Maria Ziekenhuis en in hoeverre komt deze voedselinname overeen met de voedingsbehoefte; hoeveel patiënten hebben een goede, hoeveel een matige en hoeveel een selecte voedselinname?

Maria Ziekenhuis, Tilburg

1.3 Interventies

1.3.1 Interventies: algemeen

OMGAAN MET TERUGVAL BIJ VERMAGEREN: EXPLORATIEF ONDERZOEK BIJ ZELFSTANDIG GEVESTIGDE DIËTISTEN

Doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de ervaringen van diëtisten met tijdelijke en definitieve terugval bij patiënten die hulp zoeken bij vermageren.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep GVO

VOEDSELCONSUMPTIE EN GEZONDHEID VAN DE OUDER WORDENDE MENS

voedingstoestand, fysieke activiteit, voedingsinterventie bejaardentehuizen.

Landbouwniversiteit Wageningen, Wageningen

GEBUNDELDE ZORG VOOR NIET VAN INSULINE AFHANKELIJKE DIABETICI (DEELPROJECT SAMENWERKING EERSTE EN TWEEDE LIJN)

Het project is gericht op de optimalisering (via bundeling) van de zorg voor niet-insuline afhankelijke diabetes mellitus-patiënten.

Bij een huisartsenlaboratorium wordt de controle van NIADM-patiënten op gebundelde wijze georganiseerd.

Deze gebundelde zorg bestaat uit:

- laboratoriumonderzoek;
- voetonderzoek door podotherapeut;
- dieetadviezen door diëtiste;
- begeleiding door diabetes-verpleegkundige;
- therapie-advies aan de huisartsen.

Onderzoekscentrum Eerste/Tweede Lijn VU-Ziekenhuis, Amsterdam

THUISZORGONDERSTEUNING BIJ VOEDINGS- OF MONDMOTORISCHE PROBLEMATIEK

Het project is gericht op het aanbieden van specialistische aanvullende hulp bij kinderen bij wie zich problemen voordoen rondom de voeding. De werkwijze van het project is als volgt: Na verwijzing naar het team (meestal door huisarts of kinderarts) inventariseert een maatschappelijk werker van de SPD de hulpvraag. Nadat op basis daarvan in het team daadwerkelijk een behandelindicatie voor voedingsproblematiek is ge-

steld, is de logopediste verantwoordelijk voor eventueel verder onderzoek, behandeling en advisering van de ouders.

Op de Bies; Stichting St. Anna, Landgraaf

GEWICHTSVERLIES EN VERANDERING IN VETVERDELING TIJDENS AFSLANKEN

Is het gewichtsverlies op een energiebeperkt dieet bij bovenlichaamsobesitas (blo) en onderlichaamsobesitas (olo) vergelijkbaar?

Leidt gewichtsvermindering bij blo en olo tot een verandering in vetverdeling over het lichaam?

De vraagstellingen worden nagegaan aan de hand van gegevens van overgewichtige vrouwen die voor een energiebeperkt dieet advies zochten bij een aantal diëtisten.

Landbouwniversiteit Wageningen, vakgroep Humane Voeding

ONDERZOEK NAAR DE EFFECTEN VAN DE CURSUS 'MEER ZICHT OP UW OVERGEWICHT' VAN DE AFDELING VOEDINGS- EN DIEETVOORLICHTING

1. Wat zijn de ervaringen van de diëtisten
 - a. met betrekking tot de uitvoering van de huidige cursus
 - b. ten aanzien van de intentionele doelstellingen van de cursus
2. Wat is de visie van de afd. Voedings- en Dieetvoorzichting over de hen gegeven cursus;
 - a. t.a.v. de taakopvattingen van de diëtisten
 - b. sluit de cursus aan op de vraag ernaar
3. Wat zijn de resultaten van de cursus bij de cursisten
4. Wat zijn de alternatieven m.b.t. de hulpverlening aan de vermageringscliënten;
 - a. t.a.v. veranderingen in de huidige cursus
 - b. t.a.v. een andere methode van begeleiden
 - c. t.a.v. een begeleiding door andere hulpverleners.

Provinciale Drentse Kruisvereniging, Assen

1.3.2 Interventies: preventie, voorlichting en advies

VOEDINGSAANBOD EN -AFNAME IN DE BEDRIJFSKANTINES

Doelstelling:

- inventarisatie van het voedselaanbod met name ten aanzien van vet, cholesterolbestanddelen en caloriegehalte;
- algemene voorlichting met betrekking tot gezonde voeding via brochures/artikel in het personeelsblad;
- enquête onder kantinegangers om voedingspatroon na bovengenoemde activiteiten vast te stellen.

NV Energiebedrijf IJsselmij, IJsselmaatschappij, Zwolle

MIGRANTEN EN GEZONDHEIDSVORLICHTING IN HET KRUISWERK

DEELPROJECT: VOEDING

Het NK-project Etnische Minderheden beoogt een nader toerusting van uitvoerende medewerkers van het Kruiswerk voor hulpverlening en voorlichting van Migranten. Het deelproject Voeding bij de Rotterdamse Kruisverenigingen beoogt een nadere toerusting van uitvoerende werkers van het Kruiswerk op het gebied van interculturele voedingsvoorzichting, welk gericht is op een optimaal voedingsgedrag bij buitenlandse cliënten. Daarbij is het deelproject enerzijds gericht op het optimaliseren van de voeding- en dieetadvies aan migranten via het spreekuur (de curatieve voedingsvoorzichting). Anderzijds beoogt het deelproject de preventieve voedingsvoorzichting ten behoeve van migranten, in casu aanstaande ouders van zuigelingen en peuters (0-4 jarigen), verder te ontwikkelen en te optimaliseren.

Stichting Samenwerkende Rotterdamse Kruisverenigingen, Rotterdam

PC-GEZOND : ONTWIKKELING VAN EEN BULLETIN BOARD

Het doel van het project is te bereiken dat:

- mensen met diabetes type I en II en verzorgers van dementerende ouderen door computertechnologie meer vertrouwen krijgen in hun eigen vermogen om oplossingen te zoeken over gezondheid en leefwijze en hierdoor op dit gebied onafhankelijker van hulpverleners worden;
- professionals, met name wijkverpleegkundige en diëtiste, effectiever en efficiënter informatie kunnen overdragen en ondersteuning kunnen bieden aan de doelgroep, zodat de doelstellingen sneller, beter en goedkoper kunnen worden gerealiseerd. Men probeert dit te bereiken met behulp van een bulletin board.

Door middel van dit bulletin board wordt:

- informatie gegeven over diabetes en dementie (encyclopedie);
- aan deelnemers de mogelijkheid geboden om met elkaar te communiceren via het bulletin board;

- aan deelnemers de mogelijkheid geboden om vragen te stellen aan professionals zoals huisarts, diëtist, psychogerontoloog en wijkverpleegkundige.
- Kruisvereniging Breda, Breda

VOEDINGSVOORLICHTING IN DE SUPERMARKTEN; EEN ONDERZOEK ALS ONDERDEEL VAN EEN EUROPEES VIJFLANDENPROJECT (HEALTHY CITIES PROJECT)

Het doel van het project is het verbeteren van de voedingsgewoonten van de inwoners van de vijf steden (Eindhoven, Liverpool, Valencia, Horsens en Rennes) door een gezonde voedingskeuze in supermarkten aantrekkelijker en gemakkelijker te maken om zo op lange termijn bij te dragen aan de daling van het voorkomen van de aan voeding gerelateerde welvaartziekten. Er wordt gewerkt volgens het ecologisch gezondheidsconcept.

Landbouwniversiteit Wageningen, Vakgroep Voorlichtingskunde

VOEDINGSVOORLICHTING BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG

Tijdens het onderzoek naar risicofactoren voor hart- en vaatziekten door de afdeling Bedrijfsgezondheidszorg is bij veel deelnemers (ambtenaren ouder dan 40 jaar) een verhoogd cholesterolgehalte en/of een te hoge queteletindex geconstateerd.

Doelstelling:

- bewust maken van het eigen voedingspatroon;
- kennis vergroten ten aanzien van voeding;
- motiveren tot gezonde voedingspatronen.

Organiseren van een of twee voorlichtingsbijeenkomsten over voeding door de afdeling GVO en de afdeling Bedrijfsgezondheidszorg. De voorlichtingsbijeenkomst is een follow-up van het onderzoek naar risicofactoren voor hart- en vaatziekten uitgevoerd door de afdeling Bedrijfsgezondheidszorg bij ambtenaren ouder dan 40 jaar. Het accent van de voedingsvoorlichting zal liggen op vet, cholesterol en bereidingswijzen.

GGD Amstelland/De Meerlanden, Amstelveen

LET OP VET IN HET BEDRIJFSRESTAURANT

Doelstelling:

- mensen bewust maken van alternatieve voedingsmiddelen met minder vet;
- minder vet is lekker.

Samen met de personeelsleden is het bestaande assortiment doorgenomen. Vervolgens is er gekeken welke producten vervangen of aangevuld konden worden door/met vetarme producten.

GGD Noord-Kennemerland, Alkmaar

HVZ-PROJECT HARTENTROEF : DEELPROJECT WERK EN VOEDING

Doelstelling:

- stimuleren van een evenwichtig voedingsmiddelenaanbod in bedrijfskantines;
- voedingsvoorlichting in bedrijfskantines.

D.m.v. voorlichting, inventariserend onderzoek, advisering.

GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch, 's-Hertogenbosch

VOEDINGSPROJECT

Doelstelling:

- Gedrag ten aanzien van voeding zo veranderen dat gekozen wordt voor een goede voeding;
- met dit gedrag een daling van het serumcholesterol-gehalte verkrijgen.

Gedurende ruim twee jaar is door middel van presentaties en het uitreiken van voorlichtingsmateriaal intensief kennis overgedragen en gestimuleerd het gedrag te veranderen. Iedere twee maanden vond er een activiteit plaats.

Na deze periode wordt minder intensief voorlichting gegeven op dezelfde wijze. De individuele voorlichting is onveranderd doorgezet.

Koninklijke Shell-Laboratorium Amsterdam, Amsterdam

PILOTSTUDIE VOOR EEN MEERJARENPROGRAMMA TER ATTENTIE VAN GEZONDHEIDSVOORLICHTING WAARONDER VOEDINGSGEWOONTEN EN STRESSHANTERING

Doelstelling:

Evalueren met behulp van een effect- en procesmeting hoe en of de veranderingsbijeenkomsten bij deelnemers in een GVO-programma hebben geleid tot gezonde voeding.

Bedrijfsgezondheidsdienst Shell Pernis, Hoogvliet

GEZOND BERGEYK

Het project Gezond Bergeyk is een lokaal gezondheidsproject dat begin 1990 aanving in de Noord-Brabantse gemeente Bergeyk. Het project bestaat uit een scala van preventieve gezondheidsactiviteiten die worden georganiseerd door een projectgroep waarin elf sectoren uit de gemeente zijn vertegenwoordigd. De activiteiten richten zich speciaal op het stimuleren van inwoners om te stoppen met roken en minder vet te eten. Een vijftal diëtisten levert een bijdrage aan het project, dat planmatig van opzet is. Aan het project is een evaluatie-onderzoek verbonden.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep GVO

GROEPSVOORLICHTING IN EEN ZIEKENHUIS

Sinds 1986 wordt aan alle patiënten die klinisch worden behandeld op de afdeling hart- en vaatziekten de mogelijkheid geboden een voedingsvoorlichtingsbijeenkomst bij te wonen. Aanleiding hiervoor was de behoefte aan informatie over voeding die bij patiënten geconstateerd werd. Ter evaluatie van deze vorm van secundaire preventie is een enquête gehouden.

Ziekenhuis Bronovo (Den Haag), Afdeling Hart- en Vaatziekten

EVALUATIESTUDIE VAN DE LANDELIJKE CAMPAGNE 'LET OP VET'

Het onderzoek beoogt een meting van het effect van de landelijke campagne in termen van bekendheid met de campagne en zijn doelstellingen. Ook worden veranderingen in kennis, houding en het koopgedrag geregistreerd om voor volgende interventies informatie aan te dragen welke componenten van de campagne effectief zijn en bij welke segmenten van de bevolking.

Stuurgroep Goede Voeding, Ministerie van WVC

1.3.3 Interventie: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

BESTRIJDING VAN KRANSSLAGADERVERNAUWING

De doelstelling van dit project is het onderzoeken van de haalbaarheid van het bestrijden van kransslagadervernaauwing door veranderingen in leefwijze door middel van een intensief programma in een gezondheidscentrum. Men tracht deze doelstelling te bereiken door het ontwikkelen, evalueren, bijstellen en toepassen van een intensief programma voor coronair-patiënten, gericht op dieet, beweging, groepsondersteuning, stress-reductie en het stoppen met roken.

Gezondheidscentrum Hoensbroek, Hoensbroek

EETPROBLEMEN BIJ 0-4 JARIGEN

Evaluatieonderzoek pedagogische thuisbegeleiding bij eetproblemen bij 0-4 jarigen.

1. Wat is de aard van de aangemelde eetproblemen?
2. Hoe was de begeleiding, en wat was het resultaat van de begeleiding?

Regionale Kruisvereniging Friesland-Noord, Pedagogisch Team JGZ, Leeuwarden

NAAR EEN MEER ADEQUATE BEHANDELING VAN DIKKE VROUWEN

Een nieuwe opzet van behandeling is het door de kruisvereniging aanbieden van een groepsbehandeling voor een bepaalde categorie dikke mensen. Dit in aanvulling op de spreekuurbehandeling door diëtisten. De groepsbehandeling vindt plaats door diëtiste en medewerker Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding. De onderzoeksvraag is:

1. Is de nieuwe opzet effectiever dan voorheen?
2. Voor welke type mensen is de nieuwe opzet het meest effectief?
3. Verhoogt de nieuwe opzet het rendement in het werk van de diëtisten?

Katholieke Universiteit Brabant. Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk onderzoek (IVA), Tilburg

EVALUATIE VAN HET PROJECT 'BETER ETEN? ZEKER WETEN!'

De onderzoeksvraag eindevaluatie luidt:

Is het voedingsgedrag van de inwoners van Zuilen na afloop van het project veranderd ten opzichte van het gedrag van voor het project? Gedurende het project vindt proces-evaluatie plaats met als onderzoeksvragen:

1. op welke manier is de werkwijze toegepast en met welk resultaat;
2. welke factoren zijn van invloed op het slagen dan wel mislukken van de activiteiten?

Daarnaast vindt effect-evaluatie plaats met als onderzoeksvragen:

1. is het voedingsgedrag, met name de consumptie van vet en cholesterol veranderd na afloop van het project ten opzichte van voor het project;

2. zijn determinanten van het voedingsgedrag, te weten attitude, intentie en gewoonte veranderd na afloop van het project ten opzichte van voor het project? Ook wordt voor afzonderlijke activiteiten voorbereidend (actie)onderzoek en evaluatie-onderzoek verricht.

GG & GD Utrecht, Afdeling Epidemiologie en Gezondheidsbescherming, Wijkproject Goede Voeding Zuilen, Utrecht

BEPALING VAN NATRIUM- EN KALIUMINNAME MET 24 UURSNVRAAG : EEN PILOTSTUDIE IN EEN HUISARTSENPRAKTIJK

Gedurende 18 maanden werden in een huisartsenpraktijk de effecten en de uitvoerbaarheid van dieetbegeleiding bij lichte tot matige hypertensie bestudeerd. De dieetrouw aan een natriumbepert en kaliumverrijkt dieetadvies werd bepaald door middel van de 24 uursnavraagmethode. Er trad een statistisch significante daling op van de natriumuitscheiding in de 24 uurs-urine. In vergelijking met de gehalten in de 24 uursurine werd de natrium-inname onderschat en de kaliuminname overschat.

H. Koopman, Nieuwegein

ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN EEN CURSUS VOOR MENSEN MET EEN INSULINE AFHANKELIJKE DIABETES MELLITUS OVER ZELFREGULATIE

Sinds 1981 worden in ziekenhuis Ziekenzorg diabetescursussen gegeven t.b.v. insuline-afhankelijke diabetespatiënten. De taak van de diëtist is de diabeticus te informeren over de relatie voeding en insuline. Het effect van de cursus na twee jaar of langer wordt in het onderzoek geëvalueerd.

Ziekenhuis ziekenzorg, Enschede

ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN ZES WEKEN BROODWISSELDIEET OP GEWICHT EN VOEDSELINNEMING

In een onderzoek bij 64 personen met een matig overgewicht werd nagegaan welke effecten het broodwisseldieet had op lichaamsgewicht en voedselinname gedurende een periode van zes weken.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

EEN BEPERKT INTERVENTIE-ONDERZOEK BIJ VEGETARIËRS EN EEN CONTROLEGROEP NAAR DE METHODOLOGIE OM DE ZOUTOPNAME TE REDUCEREN

Het betreft een pilotstudie naar de methodologie om de zoutopname te reduceren, waarbij zowel het effect van beperkte en intensieve voorlichtingscampagnes als voedselaanpassingen bestudeerd worden.

Landbouwhogeschool Wageningen, Vakgroep Humane Voeding

REUMATOÏDE ARTRITIS BEÏNVLOED DOOR ALLERGIE VOOR VOEDSELBESTANDDELEN

Het betreft een onderzoek bij ruim 100 RA patiënten naar het effect van een praktisch volledig allergeenvrije voeding. Getracht wordt de voor de individuele patiënt verantwoordelijke allergenen aan te tonen en na te gaan of het negatieve effect van deze voedingsbestanddelen inderdaad verloopt via beïnvloeding van het afweersysteem.

Jan van Breemeninstituut, Amsterdam

HET NUT VAN HET ZOGENAAMDE ZOUTLOZE DIEET ALS PREVENTIEVE MAATREGEL IN ZWANGERSCHAP

Een veel preventief toegepaste maatregel m.b.t. het ontstaan van zwangerschapstoxicose is het voorschrijven van het zogenaamde zoutloze dieet. Het is echter mogelijk dat de moederlijke voedingstoestand ongunstig verandert o.i.v. van een zoutloos dieet. Het onderzoek beoogt evaluatie van het effect van zoutloos dieet op de totale voedingsbalans van de moeder en groei van de foetus.

Groot Ziekengasthuis 's-Hertogenbosch, Afdeling Gynaecologie

BEÏNVLOEDING VAN NIERFUNCTIE M.B.V. DIEET EN MEDICATIE

De intraglomerulaire druk bepaalt in belangrijke mate de progressie van nierinsufficiëntie. Bestudeerd worden de acute effecten dieetmaatregelen (o.a. eiwitbeperking) en medicamenten (o.a. ACE-remmers) op de nierfunctie. Maatregelen die in het acute experiment leiden tot een vermindering van deze intraglomerulaire druk zullen in lange-termijn studies worden onderzocht bij patiënten met chronische nierinsufficiënties.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Vakgroep Nierziekten

EFFECT VAN SUPPLETIE MET VITAMINE E, VITAMINE C EN BETA-CAROTEEN OP DE OXIDATIE-GEVOELIGHEID VAN LDL-CHOLESTEROL BIJ OUDEREN

Het onderzoek heeft als doel inzicht te verkrijgen in: 1. de mate van verandering van oxidatiegevoeligheid van LDL na 6 maanden suppletie met een dosis die in de praktijk via het voedselpakket of via verrijkte voedingsmiddelen gerealiseerd zou kunnen worden. 2. De mate van verandering van oxidatiegevoeligheid van

LDL na 6 maanden suppletie met een farmacologische, veilige dosis antioxidant vitamines. 3. Het verloop in de tijd van de oxidatiegevoeligheid van LDL tijdens de suppletie onder 1 en 2 beschreven.
Landbouwniversiteit Wageningen, Vakgroep Humane Epidemiologie en Gezondheidsleer

KLINISCHE EN BIOCHEMISCHE EVALUATIE VAN DIËTAIRE BEHANDELING VAN X-GEBONDEN ADRENOLEUKODYSTROFIE/ADRENOMYELONEUROPATHIE

Academisch Medisch Centrum (kindergeneeskunde), Katholieke Universiteit Nijmegen (kindergeneeskunde), Universiteit van Amsterdam

ONDERVOEDING BIJ CHRONISCHE OBSTRUCTIEVE LONGZIEKTEN

Interventie-onderzoek naar het effect op toename van vetvrije massa en verbetering van de lichamelijke conditie bij COPD-patiënten door voedingssuppletie in combinatie met reactivering.
Academisch Ziekenhuis Maastricht, i.s.m. Astmacentrum Hornerheide

1.3.4 Interventies: effectiviteit

EFFECTIVITEIT VAN DIEETVOORLICHTINGSMATERIAAL VOOR PATIËNTEN MET EEN VERHOOGD SERUM-CHOLESTEROLGEHALTE

1. Hoe verandert de voedselconsumptie met een verhoogd serum-cholesterolgehalte als gevolg van dieetvoorzichting ondersteund met twee typen schriftelijke voedingsvoorzichting?
2. Verschillen deze folders in de mate waarin ze veranderingen in de voedselconsumptie ondersteunen?
3. Biedt het voorlichtingsmateriaal informatie die bijdraagt tot het oplossen van de problemen die patiënten ervaren in hun pogingen gezonder te eten?
4. Verschillen deze folders in de mate waarin zij de patiënten informatie bieden die bijdraagt aan het oplossen van de problemen die zij tegenkomen bij hun pogingen gezonder te eten?
5. Verschilt de effectiviteit van het schriftelijk voorlichtingsmateriaal voor patiënten met verschillende kenmerken?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

EEN GECOMBINEERDE AANPAK VAN OVERGEWICHT DOOR HUISARTS EN DIËTIST

1. Hoe succesvol is een gecombineerde aanpak van overgewicht door huisarts en diëtist?
2. Wat is het extra effect van een bewegingsprogramma?
3. In hoeverre vormt de behandeling van overgewicht een aanvulling op de behandeling van hypertensie en diabetes mellitus type II?

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie, Maastricht

PREVENTIE VAN NIERINSUFFICIËNTIE BIJ PATIËNTEN MET NIET-INSULINE AFHANKELIJKE DIABETES MELLITUS

Objectives: to assess the effect of a low protein diet on microalbuminuria and creatinin clearance in patients with NIDDM. Randomized controlled trial with low protein versus normal diabetes diet in a sample of NIDDM patients stratified for initial microalbuminuria levels.

Vrije Universiteit Amsterdam, EMGO-Instituut, Sectie Huisarts- en Verpleeghuisgeneeskundig Onderzoek, Amsterdam

LOW-SALT DIET: AN ALTERNATIVE TO ANTIHYPERTENSIVE DRUG TREATMENT IN ELDERLY HYPERTENSIVE PATIENTS?

Objectives:

1. To determine the ratio between the number of elderly, known and unknown mildly hypertensive patients and to study the differences between the two groups with regard to life style and health beliefs.
2. To establish the efficacy of a low-salt diet on blood pressure, glucose, lipids and functional status in patients with mild hypertension.
3. To study compliance with low-salt diet in elderly people. Vrije Universiteit Amsterdam, EMGO-Instituut, Amsterdam

ANALYSE VAN OORZAKEN EN CONSEQUENTIES VAN EEN VERHOOGD RUSTMETABOLISME BIJ COPD EN ONDERZOEK NAAR DE INVLOED VAN INTERVENTIE OP MECHANISCHE EFFECTIVITEIT VAN SKELETMUSCULATUUR BIJ PATIËNTEN MET VOEDINGSDEPLETIE

De ventilatoire pompfunctie verklaart in belangrijke mate het klachtenpatroon van de COPD-patiënt. De voedingstoestand van de patiënt speelt een belangrijke rol in het functioneren van de ventilatoire pomp.

Het onderzoek richt zich enerzijds op een analyse van het verhoogde rustmetabolisme bij COPD, een belangrijke oorzaak van ondervoeding bij deze patiënten, en anderzijds op de effecten van ondervoeding op

kracht en uithoudingsvermogen van de ventilatoire pomp en de effectiviteit van skeletmusculatuur. Tevens wordt het effect van voedingsinterventie alleen of in combinatie met gerichte training op deze aspecten bestudeerd.

Rijksuniversiteit Limburg, Academisch Ziekenhuis Maastricht, Vakgroep Pulmonologie, Afdeling Longziekten, Maastricht

VISOLIEVETZUREN BIJ DE BEHANDELING VAN REUMATOÏDE ARTRITIS

Het betreft een dubbelblind, crossover, placebo-gecontroleerd onderzoek naar de werking van visolie bij patiënten met reumatoïde artritis, gesubsidieerd door het Nationaal Reumafonds.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Diëtetiek

EIWITBEPERKING BIJ CHRONISCH NIERFUNCTIEVERLIES

Het effect van matige eiwitbeperking op de progressie van chronisch nierfalen werd prospectief onderzocht in een gecontroleerde studie na stratificatie voor geslacht, leeftijd en ernst van het nierfalen. De follow-up bedroeg maximaal vier jaar.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Inwendige Ziekten

INTERVENTIESTUDIE NAAR HET EFFECT VAN VOEDING EN N-3 MEERVOUDIG ONVERZADIGDE VETZUREN OP BLOEDLIPIDEN, LIPOPROTEÏNEN EN BLOEDDRUK

Bij personen met hypercholesterolemie (6,5 - 10 mmol/l) in het Peilstation Amsterdam wordt in een gecontroleerde interventiestudie nagegaan of door middel van een voedingsadvies op basis van de 'richtlijnen goede voeding' van de Voedingsraad een significante daling van het totaal cholesterolgehalte kan worden verkregen. Bij personen die weinig of geen vis gebruiken, wordt nagegaan wat het effect van 1 gram N-3 vergeleken met 1 gram N-6 meervoudig onverzadigde vetzuren op totaal triglyceriden, totaal en HDL-cholesterol is.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM), Centrum voor Epidemiologie

DE HAALBAARHEID VAN DUURZAME GEWICHTSREDUCTIE BIJ DIABETES EN OVERGEWICHT

De effectiviteit van twee gewichtsreductieprogramma's is onderzocht. 56 diabetes patiënten met overgewicht zijn verdeeld over 2 groepen, waarbij de ene helft een intensief behandelingsprogramma volgt en de andere helft op conventionele wijze behandeld wordt. Na beëindiging van beide programma's wordt bekeken hoeveel gewichtsdaling is bereikt en welke effect dit heeft op de metabole controle. Ook wordt nagegaan of de bereikte gewichtsdaling langer kan worden gehandhaafd als de patiënten intensiever begeleid zijn.

Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit, Afdelingen Diëtetiek en Endocrinologie

REGRESS-ONDERZOEK

Regression Growth Evaluation Statin Study is een prospectief, dubbelblind, placebo-gecontroleerd onderzoek in 11 Nederlandse ziekenhuizen, gecoördineerd door het ICIN. Er zal bij 720 normolipidemische mannen met angina pectorisklachten die een PTCA, CABG of een medicamenteuze therapie hebben ondergaan, worden nagegaan of de cholesterolstremmer pravastatine de toename of afname van progressie van atherosclerose kan bewerkstelligen. De rol van de diëtist hierbij is vastgelegd in een protocol.

Interuniversitair Cardiologisch Instituut Nederland (ICIN)

HET EFFECT VAN VERHOOGDE LICHAAMELIJKE BEWEGING TIJDENS VERMAGERING OP DE ENERGIESTOFWISSELING

In dit project wordt onderzocht in hoeverre er metabole veranderingen optreden in relatie tot de energiebalans bij een combinatie van verhoging van lichamelijke activiteiten en een laag calorisch dieet. Tevens wordt gekeken of de combinatie van bewegingstherapie en dieet het succes op de lange duur verhoogt (1-3 jaar).

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

VET IN DE VOEDING

In dit project zijn de effecten onderzocht op het cholesterolgehalte bij de mens in de hoge en lage dichtheidslipoproteïnen (HDL en LDL) van enkelvoudig en meervoudig onverzadigde vetzuren. Deze effecten zijn onderzocht in een streng gecontroleerde voedingsinterventiestudie met 58 mensen. Gedurende 17 dagen kregen alle deelnemers een voeding rijk aan verzadigd vet. Hierna werd de groep in tweeën opgesplitst. De ene helft kreeg nu een voeding rijk aan meervoudig onverzadigd vet. Deze voedingen zijn 35 dagen verstrekt. Het bloed dat tijdens de proef is afgenomen is na affoop geanalyseerd op HDL- en LDL-cholesterol.

Landbouwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Humane Voeding

DE EPIDEMIOLOGIE VAN HET NATRIUMGEBRUIK IN DE ZWANGERSCHAP, FASE 2: ONDERZOEK NAAR DE EFFECTIVITEIT VAN NATRIUMBEPERKING TER PREVENTIE VAN ZWANGERSCHAPSHYPERTENSIE

Gerandomiseerd onderzoek naar de vraag of natriumbeperking een effectieve interventie is ter preventie van het optreden van zwangerschapshypertensie, het verder ontsporen hiervan tot ernstiger vormen, of in het vertragen van het ontstaan van ernstige vormen van ZH. Daarnaast worden de effecten van zoutbeperking op moeder en kind bestudeerd.

Academisch Medisch Centrum, Afdeling Verloskunde en Gynaecologie, i.s.m. Maria Ziekenhuis Tilburg

EEN EIWITBEPERKT DIEET BIJ KINDEREN MET CHRONISCHE NIERINSUFFICIËNTIE

Het doel van de studie is te onderzoeken of een eiwitbeperkt dieet de progressie van nierinsufficiëntie bij kinderen tegenging zonder de groei van de kinderen te verstoren. Het onderzoek is prospectief en gerandomiseerd.

Erasmus Universiteit Rotterdam

1.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

VOEDSEL-ALLERGIE BIJ ZUIGELINGEN (VA)

1. In hoeverre kan een protocollaire benadering van voedselallergie bij zuigelingen een bijdrage leveren aan de diagnose en behandeling hiervan in de dagelijkse praktijk van consultatiebureaus en van huisartsen.

2. Wat is de incidentie van voedselallergie in de onderzochte populaties.

Onderzoekscentrum 1e-2e Lijn VU Ziekenhuis, Amsterdam

ONTWIKKELING STANDAARD VOEDSELOVERGEVOELIGHEID

Doel: door de NVAS, LVT en het LIVO is in mei 1992 een enquête gehouden om na te gaan of er behoefte bestaat aan een landelijk protocol voor de diagnose en behandeling van voedselovergevoeligheid op het consultatiebureau. Op basis van reeds bestaande protocollen zal een standaard ontwikkeld worden, waarin de volgende onderdelen worden opgenomen: symptomatologie, eliminatie/provocatie, diagnostiek, behandeling en preventie. Het doel is te komen tot een eenduidige aanpak in het stellen van de diagnose en de behandeling van voedselovergevoeligheid op het consultatiebureau.

Het protocol wordt wetenschappelijk onderbouwd en is bestemd voor artsen, wijkverpleegkundigen, en diëtisten werkzaam op het consultatiebureau.

Landelijk Informatiecentrum Voedselvoergevoeligheid (LIVO), Den Haag

VOEDINGSADVIES BIJ DIABETES MELLITUS

Volgens de huidige inzichten moeten de voedingsadviezen niet worden aangepast aan de medicatie, maar dient de medicatie in soort en dosering op de voedselinname te worden afgestemd. Zoveel mogelijk diabetes moeten leren zelfcontrole toe te passen.

Om de toepassing van deze nieuwe inzichten in de patiëntenadviesing te bevorderen, heeft een werkgroep van het Centraal Begeleidingsorgaan voor de intercollegiale Toetsing (CBO) richtlijnen ontwikkeld voor de voeding bij Diabetes Mellitus. Behalve het formuleren van deze richtlijnen had de werkgroep tot taak aan te geven hoe de implementatie ervan gestalte zou kunnen krijgen.

De aan te bevelen voeding bij diabetes mellitus komt grotendeels overeen met de Richtlijnen goede voeding (RGV) opgesteld door de Voedingsraad.

Diabetes Vereniging Nederland, Werkgroep Richtlijnen diabetesvoedingsadviezen, Amersfoort

DIEETBEHANDELINGSPROTOCOLLEN BIJ NIERZIEKTEN

Het ontbreken van een personele norm voor de dieetbehandeling van patiënten die nierfunctievervangende therapie nodig hebben, vormde voor de WDN de aanleiding tot het opstellen van dieetbehandelingsprotocollen. In voortdurend overleg met de WDN hebben vijf leden van deze werkgroep vier protocollen opgesteld voor de dieetbehandeling bij nierinsufficiëntie, bij hemodialyse, bij continue ambulante peritoneale dialyse, bij continue cyclische peritoneale dialyse en bij dieetbehandeling na niertransplantatie. In deze protocollen komen onder meer medische gegevens, dieetsamenstelling en dieetuitleg aan de orde. Toegevoegd zijn een bijlage met aanvullende informatie voor de diëtist en een checklist voor de uitleg van het dieet. M.b.v. de protocollen zal worden bepaald hoeveel tijd een dieetbehandeling vergt zodat de WDN een goed onderbouwde norm voor diëtistische hulp aan patiënten met nieraandoeningen kan tonen aan o.a. de beleidmakers in de gezondheidszorg.

Werkgroep Diëtisten Nierziekten (WDN)

EEN PROTOCOLLAIRE, MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK BIJ DE BEHANDELING VAN DIABETES MELLITUS TYPE II

In 1989 is op de diabetespolikliniek van het AZL begonnen met het ontwikkelen van een multidisciplinair behandelingsprotocol ten behoeve van patiënten met diabetes mellitus type II. Een inventarisatie van de informatie die de arts, de diabetesverpleegkundige en de diëtist deze patiënten verstrekken, leidde tot het ontwerpen van educatieprotocollen voor vier categorieën patiënten met diabetes mellitus type II.
Academisch Ziekenhuis Leiden, Diabetespolikliniek

DIEETBEHANDELINGSPROTOCOLLEN

Het doel van het project is het ontwikkelen van een zestal protocollen t.b.v. de dieetadvisering in de thuiszorg. Gekozen is voor zes veelvoorkomende diagnosecategorieën, te weten adipositas, darmaandoeningen, diabetes mellitus, hypercholesterolemie, hypertensie en koemelkeiwitallergie. Er wordt aangesloten bij landelijke consensusrichtlijnen en standaarden. Om het uiteindelijke doel van bevordering van de kwaliteit van de diëtistische behandeling te kunnen bereiken, zijn subdoelstellingen geformuleerd m.b.t. de wijze van gebruik van protocollen, zoals het opstellen van aanbevelingen voor implementatie en het geven van adviezen over toepassingsmogelijkheden van protocollen in de praktijk van de diëtist.

Interzorg Holland

PRAKTIJKERVARINGEN VAN DIËTISTEN MET HET DIEETBEHANDELINGSPROTOCOL BIJ HYPERCHOLESTEROLEMIE

1. In welke mate laten diëtisten zich momenteel leiden door het in 1989 geïntroduceerde dieetbehandelingsprotocol bij hypercholesterolemie en de ontwikkelingen nadien, met name de herziene consensus cholesterol uit 1991?
2. Welke knelpunten ervaren diëtisten wanneer zij zich door het dieetbehandelingsprotocol laten leiden en wat zijn de belangrijkste redenen om ervan af te wijken?

Hogeschool Nijmegen, Centrum voor Beroepsinnovatie en Methodiekontwikkeling, Nijmegen

DE DIEETBEHANDELING BIJ HYPERCHOLESTEROLEMIE, TWEE JAAR NA DE CHOLESTEROL-CONSENSUS

Hoe is de dieetbehandeling van patiënten met hypercholesterolemie door diëtisten in 1989 in Nederland.
Hogeschool Gelderland, Studierichting Voeding en Diëtetiek, Nijmegen

DE ONTWIKKELING VAN EEN KWALITEITSINSTRUMENT VOOR DIEETBEHANDELING

Het volgende is ontwikkeld:

1. een omschrijving van het handelen van de diëtist gericht op de individuele hulpverlening;
2. een algemene standaard voor dieetbehandeling door de diëtist;
3. een standaard voor dieetbehandeling van de patiënt/cliënt met diabetes mellitus type II.

In vervolgonderzoek wordt ontwikkeld:

4. een meetinstrument voor de kwaliteit van dieetbehandeling door de diëtist.

Hogeschool Nijmegen, Centrum voor Beroepsinnovatie en Methodiekontwikkeling, Nijmegen

KWALITEIT VAN DE DIËTISTISCHE ZORG: OORDEEL VAN CONSUMENTEN IN DE EERSTE LIJN

1. Hoe komt het oordeel van cliënten over de kwaliteit van de zorg tot stand?
2. Hoe luidt het oordeel over de kwaliteit van diëtistische zorg?

Toelichting: het onderzoek naar het oordeel van de patiënt ontwikkelt zich zonder veel aandacht voor het definiëren en conceptualiseren van de psychologische aard van dit oordeel. In dit oriënterend onderzoek wordt vanuit een sociaal-psychologische theorie het kwaliteitsoordeel bekeken.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

DE ONTWIKKELING VAN EEN KWALITEITSINSTRUMENT VOOR DIEETBEHANDELING

Welke aspecten kunnen gehaald worden uit de categorieën:

'Het zorgen voor een goede hulpverleningsrelatie' en 'Het behandelen' uit de standaard voor dieetbehandeling bij niet insuline afhankelijke diabetes mellitus door de diëtist, waarmee kwaliteit van diëtistische zorg gewaarborgd wordt?

Hogeschool Nijmegen, Centrum voor Beroepsinnovatie en Methodiekontwikkeling, Nijmegen

PROTOCOLLEN EN INTERCOLLEGIALE TOETSING IN DE DIËTETIEK

Ontwikkelen invoeren en evalueren van intercollegiale toetsing binnen de diëtetiek, met gebruikmaking van binnen de diëtetiek ontwikkelde protocollen.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing, Utrecht

INTERNE KWALITEITS-TOETSINGSPROCEDURE DIËTETIEK AZL

De dienst diëtetiek is een van de deelnemers aan het Proefproject Accreditatie (PACE-project). In de eerste fase van dit project is een concept-kwaliteitsborgingsnorm geformuleerd. Hierin staan de eisen beschreven die worden gesteld aan een kwaliteitssysteem. Aan de hand hiervan is de dienst Diëtetiek in staat geweest een systeem te formuleren en te beschrijven in een kwaliteitshandboek. Een van de eisen die worden gesteld aan het kwaliteitssysteem is dat het kwaliteitssysteem periodiek, systematisch en volgens een vaste procedure wordt getoetst. Dit om na te gaan of volgens het systeem gewerkt wordt en om de doeltreffendheid van het systeem vast te stellen. In een schema is uitgewerkt hoe de dienst diëtetiek de interne kwaliteitstoetsingsprocedure kan uitvoeren.

Rijksuniversiteit Leiden. Academisch Ziekenhuis Leiden, Dienst Diëtetiek, Leiden

KWALITEITSPLAN VOEDINGSVERZORGING IN INSTELLINGEN (KPV)

Het KPV is gericht op de maaltijdverzorging in ziekenhuizen, verzorgings- en verpleegtehuizen. Het beoogt:

- een systeem te ontwikkelen van integrale kwaliteitszorg, voor de bereiding, distributie en verstrekking van maaltijden.
- het toetsen van het ontwikkelde systeem op praktische bruikbaarheid;
- het overdraagbaar maken van het systeem aan derden, die de begeleiding en realisering kunnen verzorgen.

Een kwaliteitssysteem wordt in dit geval gedefinieerd als een stelsel van vastgelegde bedrijfskundige procedures en regels dat tot doel heeft te verzekeren dat de maaltijdverzorging in instellingen aan de gestelde eisen voldoet.

Voorlichtingsbureau voor de Voeding, Den Haag

ONDERZOEK NAAR HET FUNCTIONEREN VAN VOEDINGSPOMPEN

In het Academisch Ziekenhuis Groningen is een onderzoek verricht naar het functioneren van vijf voedingspompen (t.b.v. het geven van sondevoeding). Onderzocht is of voedingspompen voordelen hebben ten opzichte van infusiepompen. Het onderzoek dat werd uitgevoerd in een proefopzet en in klinische situaties, heeft in het Academisch Ziekenhuis Groningen geleid tot een programma van eisen voor zowel de pomp als het toedieningssysteem.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Diëtetiek

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport.

NIVEL, Utrecht

1.5 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

HET EFFECT VAN MEETFOUTEN BIJ DE DIETARY HISTORY METHODE EN DE VOEDSELFREQUENTIEMETHODE

Op basis van verschillende onderzoeken (Zutphen Studie, Peilstation Hart- en Vaatziekten en de Zeven Landen Studie) wordt de meetfout bestudeerd en het effect van deze meetfout op gevonden verbanden tussen voedingsfactoren en andere factoren besproken.

Rijksuniversiteit Leiden

METHODEN EN TECHNIKEN VAN VOEDINGSONDERZOEK

De huidige technieken op het terrein van voedingsanamnese, sensorisch onderzoek en onderzoek naar de voedingstoestand zijn enerzijds te tijdrovend en anderzijds te eenzijdig en te weinig probleemgericht, waardoor verwerking en interpretatie onnodig bemoeilijkt worden. Door het modificeren van bestaande- en het ontwikkelen van nieuwe methodieken wordt getracht deze moeilijkheden te ondervangen.

Landbouwhogeschool Wageningen, Vakgroep Voeding

METING VAN HET PERCENTAGE LICHAAMSVET IN DE DIËTISTENPRAKTIJK

Welke meetmethode is in een diëtistenpraktijk het best te gebruiken voor de schatting van het percentage lichaamsvet van een individu met overgewicht?

De drie meetmethoden die worden vergeleken zijn:

- bepaling Quetelet Index;
- huidplooiemeting van bi- en triceps;
- impedantiemeting.

Kruisvereniging Amstelland en Meerlanden e.o., Amstelveen

VALIDERING VOEDSELFREQUENTIE-VRAGENLIJST

A self-administered semiquantitative food frequency questionnaire including 75 food items was developed for use in epidemiologic research on the relation between nutrition and chronic disease, such as diabetes and cardiovascular disorders. To test this questionnaire a validation study was performed. The validity of the semiquantitative food frequency questionnaire was examined in 74 men and women aged 50-75, by comparing the questionnaire with a modified dietary history.

Vrije Universiteit Amsterdam, EMGO-Instituut, Amsterdam

EEN VOEDSELFREQUENTIE-VRAGENLIJST NAAR DE VITAMINE B6-INNAME

Ontwikkeling van een schriftelijke voedselrequentievrage­lijst naar de vitamine B6-inname. Deze vragenlijst wordt gebruikt in een onderzoek naar de vitamine B6-voorziening van volwassenen in Nederland om een risicogroep te selecteren.

In de vragenlijst worden van 92 (combinaties van) voedingsmiddelen gegevens over gebruiksfrequentie en geconsumeerde hoeveelheid nagevraagd.

Instituut voor Toxicologie en Voeding TNO, Afdeling Voeding, Zeist

DE VALIDITEIT VAN EEN FOTOBOEK: EEN FOTOBOEK ALS HULPMIDDEL BIJ HET AFNEMEN VAN EEN VOEDINGSANAMNESE BIJ TURKSE EN MAROKKAANSE CLIËNTEN

Komen de anamnesegegevens die met het fotoboek worden verkregen overeen met de gegevens die een tolk verkrijgt?

Is het fotoboek bruikbaar in de werksituatie van de diëtist?

Landbouwhogeschool Wageningen, Wageningen

DE VALIDITEIT VAN ENERGIE-INNEMING-METING MET EEN DAGBOEKMETHODODE

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen energie-innemingsmetingen met een zevendaagse opschrijfmethode en energiegebruik gemeten met tweevoudig gemerkt water bij mannen en vrouwen met en zonder overgewicht. Geconcludeerd wordt dat de zevendaagse opschrijfmethode een onderschatting geeft van de werkelijke voedselinname, vooral van mensen met overgewicht, waarschijnlijk door onderrapportage.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

VETCONSUMPTIEMETING IN DE DIËTETIEK

Ontwikkeling en validering van een instrument waarmee een snelle schatting gemaakt kan worden van de inname van vet, vetzuren en cholesterol bij individuen.

Landbouwwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Humane Voeding

ONTWIKKELING VAN EEN VRAGENLIJST NAAR VOEDINGSKENNIS

Ontwikkeling van een betrouwbare en valide vragenlijst om voedingskennis te meten.

Instituut Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

1.6 Overig

DIEET, LONGFUNCTIE EN RISICO VOOR DE CHRONISCHE NIET-SPECIFIEKE LONGZIEKTE (ZEVEN LANDEN STUDIE)

Purpose of this study is to investigate the association between diet and the risk of CNSLD in 16 cohorts of middle-aged and elderly men, the Seven Countries Study. This will serve to gain insight in the mechanisms that initiate or promote CNSLD, as well as in possibilities for prevention of this disease by dietary modification. The following dietary determinants will be investigated at the national and the cross-cultural level, using lung function, prevalence of CNSLD, and mortality and incidence of CNSLD as outcome: 1. intake on n-6 polyunsaturated fatty acids, 2. fish consumption, 3. intake of antioxidants (incl. vegetables and fruit) and 4. alcohol. It is hypothesized that the intake of n-6 polyunsaturated fatty acids is positively associated with CNSLD risk, whereas fish consumption, intake of antioxidants and alcohol consumption are proposed to be inversely associated.

Landbouwwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Humane Epidemiologie en Gezondheidsleer

EFFECT VAN DE TOEVOEGING VAN GLUTAMINE AAN DE VOEDING VAN POLYTRAUMAPATIËNTEN

Glutamine is een bouwstof voor o.m. de cellen van de dunne darm. De dunne darm is bij polytraumapatiënten na operatie kwetsbaar; postoperatieve infecties worden vaak veroorzaakt door bacteriën afkomstig uit de dunne darm. Door vanaf het begin van de opname genoeg glutamine te geven, wordt een afname van complicaties verwacht. 40 patiënten zijn inmiddels opgenomen in de studie, waarvan de resultaten in 1996 verwacht worden.

Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit Amsterdam

VOEDSELCONSUMPTIE EN GEZONDHEID VAN DE OUDER WORDENDE MENS

Het onderzoek bestaat uit een aantal deelprojecten, waarbij gezocht wordt naar:

1. gegevens over de voedselconsumptie en voedingstoestand van ouderen in verschillende landen van Europa;
2. veranderingen die in de tijd optreden in voeding, leefstijl en gezondheid;
3. de relatie fysieke activiteit, voeding en de voedingstoestand van de oudere mens;
4. mogelijkheden en effect van voedingsinterventie in bejaardenhuizen.

Landbouwwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Humane Voeding, Wageningen

INVLOED HCG OP CHOLESTEROL/TRIGLYCERIDE GEHALTE VAN HET BLOED BIJ OBESITAS- EN FREDRICKSEN 4-HYPERLIPIDAEMIEPATIËNTEN

Bestaat er invloed van HCG bij algehele vermagering (als hulpmiddel) en is het hieraan toe te schrijven dat er een significante daling in cholesterol/triglyceride-gehalte optreedt?

Drost, A.M.E., Utrecht

EETGEDRAG, PERSOONLIJKHEIDSKENMERKEN EN LICHAAMSGEWICHT (PROMOTIE-ONDERZOEK)

Mensen die te zwaar zijn als gevolg van 'emotioneel' eten, zijn niet geholpen met een vermageringsdieet. Door te eten reageren deze mensen indirect op hun spanningen en emoties; zij hebben dus meer baat bij psychologische adviezen.

Landbouwhogeschool Wageningen, Wageningen

VERBANDEN TUSSEN VOEDING EN KANKER

Grootschalig landelijk onderzoek naar voedingsgewoonten (en andere leefgewoonten die verband houden met kanker) en kanker bij ruim 120.000 Nederlanders tussen 55 en 69 jaar oud.

TNO-Voeding, Instituut Toxicologie, i.s.m. Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie

DE ZUTPHEN STUDIE

Longitudinaal onderzoek naar verbanden tussen levensstijlfactoren en chronische ziekten. Energie- en voedingsstoffsamenstelling van de voeding van ouderen Zutphense mannen (n=560) maakt hiervan deel uit. De Zutphen Studie maakt deel uit van de Zeven Landen studie en is in 1960 begonnen.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne

ORZAKEN VAN KANKER VAN DE EXOCRIENE ALVLEESKLIER

In de periode 1984-1988 is een patiënt-controle onderzoek uitgevoerd in de algemene bevolking van de provincie Utrecht naar de samenhang tussen voedingsgewoonten en aspecten van de medische voorgeschiedenis en het ontstaan van kanker van de alvleesklier. De resultaten doen vermoeden dat het roken van sigaretten en een hoge inname met de voeding van energie, eieren en vis mogelijk het risico vergroten. Daarentegen biedt het eten van groenten mogelijk bescherming. Mogelijk verkleint ook het hebben van allergische aandoeningen die medisch zijn behandeld, de kans op het ontstaan van kanker van de alvleesklier. Een menarche voor het twaalfde levensjaar en een grote lichaamslengte vergroten onafhankelijk van elkaar de kans op het ontstaan van alvleesklier bij vrouwen op oudere leeftijd.

Centrum voor Chronische Ziekten en Milieu Epidemiologie RIVM, Bilthoven

ONDERZOEK BIJ WERKNEMERS BEDRIJF X TEN BEHOEVE VAN VOEDINGSVOORLICHTING

Werknemers worden gescreend op lengte, gewicht en cholesterolgehalte. Aan de hand van een vragenlijst wordt hun kennis ten aanzien van voeding en hun voedingspatroon gemeten.

GGD West-Veluwe/Valleigebied, Ede

DIAGNOSTIEK EN PREVENTIE VAN KOEMELKEIWITALLERGIE

Bij de Groninger Kruisverenigingen is onderzoek gedaan naar koemelkeiwitallergie bij flesgevoede zuigelingen. Hierbij is een protocollaire aanpak van koemelkeiwitallergie onderzocht. Bovendien werd de effectiviteit van twee volledige zuigelingenvoedingen op basis van wei-eiwithydrolysaat vergeleken. Naar aanleiding van dat onderzoek ontstonden vragen over de uitvoering van de diagnostiek en over de preventie van koemelkeiwitallergie bij borstgevoede zuigelingen.

Hanzehogeschool Groningen, Opleiding voor voeding en Diëtetiek, Groningen

ASSESSMENT OF VARIETY, CLUSTERING AND ADEQUACY OF EATING PATTERNS DUTCH NATIONAL FOOD CONSUMPTION

Doelstelling:

Beoordelen van de voeding van de gemiddelde Nederlandse bevolking en eventuele risicogroepen identificeren. Ook werd de invloed van leefstijl en sociodemografische factoren op de voedselconsumptie bestudeerd. Bij circa 6000 personen tot 85 jaar zijn gegevens verzameld over voeding, lengte, gewicht, gebruik van voedingssupplementen, speciale voedingsgewoonten, rookgewoonten, maaltijdpatroon, aantal uren slaap, opleiding, beroep en demografische en socio-economische omstandigheden.

Instituut voor Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

BIJDRAGE AAN DE COHORT-STUDIE : VOEDING EN KANKER VAN CIVO/TNO EN RU LIMBURG

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

ONDERZOEK NAAR HET VERBAND TUSSEN VOEDINGSGEWOONTEN EN KANKER

350.000 mensen uit 205 gemeenten zullen vragenlijsten toegestuurd krijgen over hun voedingsgewoonten in het afgelopen jaar. Dat gebeurt in het kader van een onderzoek naar het verband tussen voedingsgewoonten en kanker. Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Instituut CIVO-Toxicologie en Voeding TNO, Afdeling Voeding

ETEN WAT DE KLOK SCHAFT

In de recente vakliteratuur is gezocht naar oorzaken van gastro-intestinale klachten bij ploegendienstwerkers.

Twee factoren lijken hierbij een belangrijke rol te spelen:

1. de circadiane ritmiek als endogene factor
2. het eetpatroon als externe factor.

Bij de preventie van de klachten biedt de voeding, ten aanzien van zowel de timing-component (het eetpatroon), de sociale component (samen eten), als de voedingsfysiologische inhoud (de 'gezonde' voeding) een mogelijk aangrijpingspunt.

Universiteit van Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen, Vakgroep Gezondheidskunde, Amsterdam

VOEDING(STOESTAND), GEZONDHEID EN DIEETGEBRUIK VAN OUDEREN

Bij 539 ogenschijnlijk gezonde, zelfstandig wonende ouderen in een onderzoek uitgevoerd naar voeding, de voedingstoestand en dieetgebruik. Ook werd aandacht besteed aan achtergrondkenmerken zoals gezondheid, zelfredzaamheid, leefsituatie, leefgewoonten, algemeen dagelijkse levensverrichtingen en sociaal-economische status. Geconcludeerd wordt dan de voeding van deze bevolkingsgroep eerder gekenmerkt wordt door over- dan ondervoeding. Het zwaartepunt van de gezondheidsproblematiek ligt bij hart- en vaatziekten, hetgeen eveneens tot uitdrukking komt in het dieet- en geneesmiddelengebruik.

Instituut CIVO-Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

ENERGIE- EN VOEDINGSSTOFFENINNEMING VAN 44 ZELFSTANDIG WONENDE BEJAARDEN IN MAASTRICHT

Bij 44 gezonde bejaarden uit de stad Maastricht is onderzoek gedaan naar de lichaamssamenstelling en voedselinneming. De lichaamssamenstelling werd geschat door middel van bio-elektrische impedantie-analyse. De energie -en voedingsstoffeninneming is geanalyseerd middels de dagboek methode over 4 dagen.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

EEN ALTERNATIEVE MANIER VAN ETEN EN DRINKEN

Op de afdeling maag-, darm- en leverziekten van het AZL wordt regelmatig voeding per sonde toegediend. Om de begeleiding van patiënten die met behulp van een sonde worden gevoed te verbeteren, waren meer gegevens nodig over de persoonlijke beleving tijdens deze wijze van voeden, bij voorbeeld of de patiënten goed worden geïnformeerd, hoe de sonde en de complicaties worden ervaren, hoe het is zo lang niet te (mogen) eten en hoe reacties van anderen zijn op de sonde. Om inzicht te krijgen in deze persoonlijke ervaringen is een enquête gehouden na beëindiging van de voeding per sonde.

Academisch Ziekenhuis Leiden, Afdeling Maag-, Darm- en Leverziekten

VEGETARISCHE VOEDING OP OUDERE LEEFTIJD

Het doel van dit onderzoek was de voeding en voedingstoestand van vegetariërs op oudere leeftijd te inventariseren en te vergelijken met de voeding(stoestand) van niet-vegetarische ouderen.

Instituut CIVO-Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

VOEDING IN RELATIE TOT MAAG-DARMKLACHTEN BIJ DE TRIATHLON

In het kader van het project 'topsport en voeding' aan de RU Limburg is met een retrospectief, transversaal onderzoek nagegaan of de voeding van atleten bij een halve triatlon samenhangt met de maag-darmklachten bij de wedstrijd. In een telefonische enquête werden de getraindheid, de voeding vanaf het ontbijt tot direct na de finish en maag-darmklachten tijdens de wedstrijdperiode bij 55 triatleten nagevraagd.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

VOEDINGSMIDDELEN EN DE VOEDINGSTOESTAND VAN TIEN- EN ELFJARIGE JONGENS

Bij tien- en elfjarige jongens (n=124), die in 1987 deelnamen aan een voedingspeiling in de regio Oost-Gelderland, zijn verschillende aspecten die met voeding verband houden onderzocht, bijv. :

- voedselconsumptie en voedingsgewoonten van het kind;
- voedingskennis van de moeder;
- vezel-, ijzer- en vetinname van de jongens;
- het verband tussen bezuinigen op voedingsmiddelen enerzijds en de voedingstoestand, voedingsgewoonten en sociaal-economische kenmerken anderzijds.

Instituut CIVO-Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

VEEL, VET EN ZOET

Welke differentiële voedselpreferenties en regimes zijn aanwijsbaar in sociaal hoog en sociaal laag scorende milieus en hoe zijn deze te verklaren? Vrije Universiteit Amsterdam, Vakgroep Sociologie

VOEDSELCONSUMPTIE BIJ MEDICAMENTEuze BEHANDELING VAN FAMILIAIRE HUPERCHOLESTEROLEMIE

Op grond van verschil in werkingen tussen de cholesterolverlagende medicamenten simvastatine en colestipol is onderzocht of er verschil in voedselconsumptie bestond tussen twee groepen van elk vijftien mannelijke patiënten met familiale hypercholesterolemie, a-select ingesteld op een van beide medicamenten in de initiatiefase van de poliklinische behandeling met deze medicijnen.

De voedselconsumptie is nagegaan met een telefonische 24-uurs-navraagmethode in combinatie met een voedselfrequentielijst, op drie aparte dagen.

Sint Radboud Ziekenhuis, Nijmegen

BIJVOEDING VOOR DE JUISTE DOELGROEP

Op de afdeling KNO vindt een onderzoek plaats naar de relatie tussen de voedingstoestand van operatiepatiënten en het voorkomen van complicaties. De vraag was of patiënten met kanker in het hoofd-halsgebied die in een korte tijd sterk waren vermagerd, na de operatie meer kans hadden op bijkomende aandoeningen als wondinfecties, longontstekingen of fistelvorming. Ook is onderzocht of het aantal ligdagen in het ziekenhuis verschilde tussen beide groepen. Vervolgonderzoek richt zich op de vraag of de complicaties voorkomen kunnen worden door patiënten voor de operatie bij te voeden.

Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit Amsterdam, Afdeling KNO

HANTEERBAARHEID VAN DIEETADVIEZEN VOOR MENSEN MET DIABETES

Het blijkt dat mensen met diabetes vaak problemen hebben om het dieetadvies op te volgen. Het doel van het onderzoeksproject is zicht te krijgen in de functies die voeding en voedsel voor diabeten hebben. De aandacht zal gericht zijn op de fysiologische, de sociale en ook de genotsfunctie van de voeding. Hiermee zal het onderzoek de basis leggen voor verbetering in de dieetadvisering voor mensen met diabetes.

Landbouwuniversiteit Wageningen, vakgroep Humane voeding, Wageningen

ZOUTCONSUMPTIE EN BLOEDDRUK IN EEN HUISARTSPRAKTIJK

Hoogte natrium-, kalium-, calcium- en magnesiuminneming door de volwassen bevolking.

Binsbergen, J.J. van, Brielle

VOEDING IN BEJAARDENOORDEN

In 50 van de totaal 1600 bejaardentehuizen is onderzoek verricht naar de kwaliteit van het eten en de verzorging van de maaltijden. Er blijken verbeteringen kunnen worden aangebracht op het gebied van:

- keuzemogelijkheden in menu's
- samenstelling van de voeding
- temperatuur van de voeding
- mogelijkheid tot consultatie van een diëtist.

Inspectie van de Volksgezondheid voor de Levensmiddelen (WVC), Voorlichtingsbureau voor de Voeding, Den Haag

DE KENNIS VAN AANSTAANDE HUISARTSEN OP HET GEBIED VAN DIABETESBEHANDELING

Om het kennisniveau van artsen in opleiding tot huisarts te bepalen over het onderwerp 'behandeling van type II-diabetespatiënten' werden twee kennistoetsen geconstrueerd, die op twee tijdstippen werden afgenomen. Betere samenwerking tussen huisarts en diëtist wordt bepleit.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, Vakgroep Sociale Psychiatrie

DE CIVO-TNO 'TOTAL DIET'-STUDIE

In de periode 1984-1986 werd de tweede 'total diet' studie uitgevoerd (de eerste vond plaats in de periode 1976-1978), onder meer om eventuele trends in de belasting van het voedsel met vreemde stoffen (voedseladditieven en contaminanten) te kunnen vaststellen. Daarnaast werd ook gekeken naar de voedingswaarde van een gemiddeld dagelijks levensmiddelenpakket, niet gebaseerd op cijfers uit een voedingsmiddelentabel, maar op basis van analyses van in groepen gerangschikte gekochte en toe bereide voedingsmiddelen.

Instituut CIVO-Toxicologie en Voeding TNO, Zeist

2. ERGOTHERAPIE

2.1 Taken en functies

2.1.1 Algemeen

FUNCTIE EN PLAATS VAN DE ERGOTHERAPIE

In dit onderzoek worden op het gebied van de ergotherapie beschrijvingen gegeven van kenmerken van patiënten, aandoeningen en klachten, de behandeling en de relatie tussen therapeuten en verwijzers. De klachten worden beschreven in termen van stoornissen, beperkingen en handicaps.

NIVEL Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, Utrecht

EVALUATIE BEROEPSPROFIEL ERGOTHERAPIE

Het evalueren van het vigerend beroepsprofiel ergotherapie zodanig dat op basis van de evaluatiegegevens adviezen voor bijstelling van het profiel geformuleerd kunnen worden.

Hogeschool van Amsterdam. Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

VERSCHILLEN, OVEREENKOMSTEN EN OVERLAP TUSSEN DISCIPLINES BINNEN DE KINDERREVALIDATIE DIE ZICH BEZIGHOUDEN MET BEWEGINGSBEÏNVLOEDING

Beschrijven van de verschillen/overeenkomsten/overlap tussen doelstellingen en methoden van bewegingsbeïnvloeding binnen de kinderrevalidatie van de volgende disciplines: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, bewegingsonderwijs, halliwick zwemmen.

Ontwikkelen van een bruikbare analysemethoden om disciplines te vergelijken. Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland (SRVF). Centrum Lyndensteyn, Beetsterzwaag

HET ONTWIKKELEN VAN EEN BEROEPS- EN OPLEIDINGSPROFIEL VOOR ERGOTHERAPEUTEN

Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie, Delft

ONDERZOEK NAAR DE BEROEPSUITOEFENING VAN ERGOTHERAPEUTEN (LOKATIES EN DAGDELEN WAAROP DE 1615 GEREgistREERDE ERGOTHERAPEUTEN WERKZAAM ZIJN)

Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid, Rijswijk

CURRICULUM TECHNOLOGIE EN HANDICAP

Ontwikkelen van een curriculum met bijbehorende leermiddelen voor het onderdeel technologie en handicap in de HBO-opleiding ergotherapie. Instituut voor Revalidatievraagstukken, Hoensbroek

VERPLEEGHUISZORG IN HET VERZORGINGSHUIS

Het doel van dit project is het, door adequaat inspringen op de toegenomen zorgbehoefte, voorkomen of uitstellen van een ingrijpende overplaatsing van een bewoner van een verzorgingshuis naar een verpleeghuis. De bewoners van het verzorgingshuis met een evidente verpleeghuisindicatie wordt verpleeghuiszorg aangeboden. Men tracht dit te bereiken door de samenwerking tussen het verzorgingshuis en het verpleeghuis te verdiepen en multidisciplinaire samenwerking te introduceren, bijvoorbeeld het geven van groepsverzorging en fysio- en ergotherapie vanuit het verpleeghuis. De medische zorg voor de verpleeghuisgeïndiceerden wordt door de verpleeghuisarts overgenomen.

Verpleeghuis Stellinghaven, Oosterwolde

2.1.2 Taken en functies: ergotherapie in de eerste lijn

EVALUATIE ERGOTHERAPIE IN DE THUISZORG BIJ HET KRUISWERK

Op verzoek van de Stichting Amsterdams Kruiswerk wordt een evaluatie-onderzoek gedaan naar ergotherapie in de thuiszorg. De evaluatie heeft betrekking op de aard van de klachten van patiënten, kenmerken van ergotherapeutische zorg en veranderingen in de klachten van patiënten.

NIVEL Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, Utrecht

ERGOTHERAPIE IN DE EERSTE LIJN

1. Wat kan ergotherapie in de kruissituatie betekenen
 - met welke hulpvragen is gewerkt
 - welk effect heeft de inschakeling van de ergotherapie in de eerste lijn op (de kwaliteit van) de thuisgezondheidszorg.
2. Wat zijn de aard en de omvang van het samenwerkingscircuit waaronder ergotherapie zich binnen het experiment gaat bewegen. Welke processen van verwijzing, signalering en structurering van behandeling zijn daarin te onderkennen.
3. Wat zijn de organisatorische voorwaarden waaronder ergotherapie binnen het experiment functioneert.
4. Welke aanwijzingen voor een beroepsomschrijving, normmeting en afstemming met andere disciplines levert het experiment op?

Motivaction

Bureau voor Onderzoek en Strategie-ontwikkeling, Amsterdam

ERGOTHERAPIE IN DE EERSTE LIJN

Het project houdt in dat patiënten na ontslag uit de 2e lijn (in dit project: het VU-ziekenhuis) in de thuissituatie behandeld worden door een eerstelijns ergotherapeut. Het onderzoek gaat na in hoeverre deze ergotherapeutische behandeling in samenwerking met de mantelzorg en eerstelijnsdisciplines een minstens zo adequate en goede zorg oplevert vergeleken met de situatie dat de 1e lijns ergotherapie niet ter beschikking staat voor mensen met lichamelijke handicaps.

Onderzoekscentrum 1e-2e Lijn VU Ziekenhuis, Amsterdam

ERGOTHERAPIE VANUIT HET VERPLEEGHUIS NAAR DE EERSTE LIJN

Doel: het vanuit een multidisciplinair werkende organisatie aanbieden van ergotherapie aan de eerste lijn. De doelgroep sluit aan bij de verpleeghuisfuncties.

Verpleeghuis de Ierlanden, Sneek

ERGOTHERAPIE THUIS

Het project heeft de volgende doelstellingen:

- de hulpvragers zo lang mogelijk en met een zo goed mogelijke kwaliteit van leven in de eigen woon-situatie te laten blijven;
- de overgang vanuit een verpleeghuis of ziekenhuis naar de thuissituatie zo snel en soepel mogelijk te laten verlopen;
- door observatie en analyse van het dagelijkse handelen mede beoordelen of en zo ja, op welke wijze de hulpvrager in de thuissituatie kan blijven;
- behandeling/begeleiding bij problemen in het uitvoeren van de dagelijkse activiteiten;
- observatie van neuropsychologische stoornissen ten gevolge van hersenletsel zodat betrokkene en zijn omgeving hiermee leren omgaan;
- voortzetten van de ergotherapeutische behandeling in de thuissituatie na ontslag uit het ziekenhuis/verpleeghuis;
- de overdracht van ergotherapeutische kennis naar hulpverleners in de eerste lijn;
- het multidisciplinair aanbieden van ergotherapeutische verrichtingen.

De Halderhof, Bennekom

PROJECT CONSULTATIE IN DE EERSTE LIJN

Het doel van dit project is het toegankelijk maken vanuit het revalidatiecentrum in de thuissituatie bij moeilijk te vervoeren patiënten, danwel wanneer beoordeling in de thuissituatie belangrijke voordelen biedt. Hiertoe zijn voor thuisconsultatie enkele contactpersonen beschikbaar: twee revalidatie-artsen, een ergotherapeut, een fysiotherapeut en een maatschappelijk werker. Er nemen ook twee huisartsenwaarneemgroepen en de kruisvereniging deel. Via de huisartsen komen de consultatie-aanvragen bij het revalidatiecentrum terecht.

Stichting Revalidatiecentrum Breda, Breda

ERGOTHERAPIE IN DE EERSTELIJN

Het hoofddoel van dit project is om de patiënt, met behulp van de vanuit het verpleeghuis geboden ergotherapeutische zorg, zo lang mogelijk in de thuissituatie zijn/haar zelfstandigheid te laten behouden. Ergotherapeutische behandelingen vinden voornamelijk aan huis plaats variërend van een periode van 1 maand tot meer dan 1 jaar. Het gemiddelde aantal contacten bedraagt, volgens verwachting, negen verspreid over 3 à 4 maanden.

Stichting Verpleeghuizen Zaanstreek, Zaandam

ERGOTHERAPIE OP MAAT

Dit eerstelijns ergotherapie project bij zelfstandig wonende ouderen in de gemeente Bergh heeft als doel het bevorderen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. De achtergronden, de opzet, de ervaringen en de resultaten van het project worden in het kort beschreven en geïllustreerd door een aantal casussen.

Stichting Welzijn Ouderen Bergh, 's Heerenberg

SUBSTITUTIEPROJECT : ERGOTHERAPIE IN DE EERSTELIJNSGEZONDHEIDZORG

De ergotherapeut houdt spreekuur in het verzorgingshuis, organiseert bijeenkomsten voor huisartsen en benadert huisartsen, verzorgenden in de thuiszorg en ouderenbonden. Hij/zij stelt naar aanleiding van een vraag een behandelplan op. De ergotherapeut werkt bij de mensen thuis of in het verzorgingshuis en heeft het verpleeghuis als thuisbasis.

Verpleeghuis en Reactiveringscentrum Oudshoorn, Alphen aan de Rijn

2.2 Interventies

2.2.1 Interventies: algemeen

STICHTING VROEGBEHANDELING VOOR PEUTERS

Doel van het project is hulp te bieden aan kind en ouders in een zo normaal mogelijke situatie. Deze hulp bestaat onder andere uit therapie aan het kind en ontlasting en ondersteuning van de ouders. In een peuterspeelzaal worden de peuters opgevangen en begeleid. Tijdens de peuterspeelzaaluren worden tevens therapieën gegeven die het kind nodig heeft. Deze therapieën kunnen fysiotherapie, logopedie of ergotherapie zijn.

Stichting vroegbehandeling voor peuters, Haarlem

OCCUPATIONAL THERAPY CARE AND QUALITY OF LIFE

Ergotherapie bij patiënten met chronische aandoeningen heeft tot doel de functionele toestand van de patiënt te optimaliseren, zodat de kans op psychische en fysieke terugval wordt verminderd. Speciale aandacht bij deze patiëntengroep:

- * betrokkenheid van de patiënt en zijn omgeving bij de optimalisering van zijn functionele toestand;
- * advisering en training in een veilige, ergonomische manier om te functioneren en te assisteren;
- * hulpmiddelenvoorzieningen thuis.

Universiteit van Amsterdam. Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

KLINISCHE KLEUTERPSYCHIATRIE

Doel is het bieden van een multidisciplinaire en multimethodische kinderpsychiatrische behandeling in een 24-uurs setting voor 3- tot 8-jarigen, eventueel samen met de ouders en de overige leden van het gezin.

Dit wil men bereiken door:

- een aangepast activiteitenprogramma in de leefgroep;
- aangepast onderwijs;
- diverse therapieën: individuele of groepstherapie, speltherapie, gezinstherapie, psychomotorische therapie;
- ouderbegeleiding.

Wickraderheem, Heemskerk

KINDEREN MET HOUTERIG BEWEGINGSGEDRAG

In samenwerking met de Faculteit Bewegingswetenschappen, het behandelcentrum 'Le bon depart' en de dienst Ergotherapie is een onderzoek gestart bij kinderen met houturig bewegingsgedrag (promotie-onderzoek).

VU Ziekenhuis, Afdeling Ergotherapie

KWALITEIT VAN LEVEN BIJ MENSEN MET EEN ALS

Een exploratief onderzoek naar en relatie tussen ADL-zelfstandigheid en ervaren kwaliteit van leven bij mensen met een ALS.

SWSF, Amersfoort

2.2.2 Interventies: preventie, voorlichting en advies

SPREEKUR VOOR OUDEREN

Dit project heeft tot doel ouderen te adviseren over zelfstandigheid en problemen bij het gebruik van hulpmiddelen.

Eenmaal per week wordt een spreekuur voor ouderen gehouden waar advies wordt gegeven door de ergotherapeute en de wijkverpleegkundige.

Meerweide/Combihuis, Rotterdam

PREVENTIE RUGKLACHTEN IN DE VERZORGING

Rugklachten vormen een bekend en omvangrijk probleem in de verzorging. Door de vergrijzing van de bevolking zal de mate van rugbelasting in bejaardenhuizen toenemen. Doordat vrouwen langer werken zal de blootstelling aan rugbelastende momenten toenemen. Door aandacht te besteden aan deze problematiek wordt getracht toenamen van rugklachten te voorkomen.

GGD Regio Geldrop-Valkenswaard, Valkenswaard

ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN EN UW GEZONDHEID

Video-informatie met begeleidend foldermateriaal ontwikkeld in samenwerking met afdeling Ergotherapie, afdeling Fysiotherapie en Audio-visuele afdeling.

Probleemstelling:

- algemene voorlichting voor produktmedewerkers over kleding en schoeisel;
- specifieke voorlichting met betrekking tot verwerken van producten, houding en beweging.

Doelstelling:

- bewerkstelligen van een groepsverandering;
- kennisverandering.

BGD Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer, Aalsmeer

ERGONOMIE (TILLEN, STAAN, ZITTEN)

Probleemstelling:

Schouder-, nek- en rugklachten onder produktmedewerkers in montage-afdelingen.

Doelstelling:

Voorkomen schouder-, nek-, en rugklachten.

BGD Zuid-Drenthe, Emmen

2.2.3 Interventies: ontwikkeling en evaluatie behandelmethoden

WERKEN AAN ARBEIDSPROBLEMEN: EEN ONDERZOEK NAAR DE ROL VAN ERGOTHERAPIE BIJ ARBEIDSREHABILITATIE IN DE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Het doel van het project is het ontwikkelen en evalueren van ergotherapeutische methodieken voor arbeidsrehabilitatie. Onderzocht wordt welke aspecten van het methodisch handelen van ergotherapeuten bijdragen tot het herstel of uitbreiding van de handelingscompetentie van (ex)psychiatrische patiënten. In een ontwerptraject wordt ergotherapeutische documentatie op het gebied van arbeidsrehabilitatie geanalyseerd. Tevens worden er ter actualisatie van de stand van zaken in het veld, interviews met ergotherapeuten en patiënten gehouden. Het hierop volgend onderzoek is een combinatie van ontwikkelings- en evaluatie- onderzoek. De onderzoekers zullen de ergotherapeuten in het veld ondersteunen bij het ontwikkelen van methodieken. Daarnaast en in wisselwerking hiermee zal evaluatie-onderzoek plaatsvinden waarin wordt nagegaan wat de doelstellingen van het programma zijn, wat het programma inhoudt en of de doelstellingen gerealiseerd worden nl. verbeterde handelingscompetentie bij de patiënt.

Hogeschool van Amsterdam. Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

ERGOTHERAPEUTISCHE OBSERVATIE VAN SCHRIJFPROBLEMEN

Huidige observatie van schrijfproblemen is niet volledig: belangrijke items ontbreken. De observatie is onvoldoende gestandaardiseerd. Doel van dit onderzoek is het ontwikkelen en standaardiseren van de herziene observatielijst.

Academisch Ziekenhuis, St. Radboud, Nijmegen

ONDERZOEK NAAR DE ERGOTHERAPEUTISCHE BEHANDELINGSVORMEN BIJ PATIËNTEN MET NEUROPSYCHOLOGISCHE FUNCTIESTOORNISSEN

Het doel van het project is de thans door ergotherapeuten gebruikte methoden m.b.t. de behandeling van patiënten met neuropsychologische functiestoornissen zodanig te omschrijven dat het resultaat van de behandeling in termen van 'handelen' van de patiënt eenduidig beschreven wordt, zodat te zijner tijd de resultaten meetbaar worden.

Hogeschool van Amsterdam. Produktgroep onderzoek en dienstverlening gezondheidszorg

ERGOTHERAPIE BIJ CVA-PATIËNTEN MET APRAXIE

1. Hoe betrouwbaar is het diagnostisch onderzoek van ergotherapeuten van apraxie?
2. Hoe hanteerbaar is het behandelprotocol?
3. Hoe verandert het functioneren van patiënten die volgens het protocol behandeld worden?

NIVEL Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, Utrecht

ONDERZOEK STIMULERINGSPROGRAMMA COMA-PATIËNTEN

Het stimuleringsprogramma voor coma-patiënten bestaat uit een viertal pijlers, te weten:

- de prikkelrijke leefomgeving, de leefgroep waar coma-patiënten worden opgenomen;
- het aanbieden van specifieke zintuiglijke prikkels, waarbij alle zintuigmodaliteiten afzonderlijk systematisch aan bod komen;
- paramedische behandelingen: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, evt. hydrotherapie;
- intensieve familiebegeleiding.

Centrum voor Revalidatie van Kinderen en Jongeren, Tilburg

Charlotte Oord

HET ONTWIKKELEN EN EVALUEREN VAN DRIE VORMEN VAN GEHEUGENTRAINING BIJ KINDEREN MET LEER- EN GEHEUGENSTOORNISSEN TEN GEVOLGE VAN EEN VERWORVEN HERSENLETSEL

Uit een dossieronderzoek op Charlotte Oord blijkt dat het vooral de kinderen met de ernstige hersenletsels zijn die voor revalidatie in aanmerking komen. Uit veel dossiers blijkt dat de kinderen ook na de revalidatieperiode restverschijnselen hebben in de vorm van leerproblemen en gedragsproblemen. De meeste klachten liggen op het gebied van het geheugen, de aandacht en een traag tempo van informatieverwerking.

Soms kunnen deze kinderen niet of met grote moeite naar het oude milieu terugkeren. Vaak ook zijn zij op langere termijn aangewezen op blijvende zorg in een verpleeg- of verzorgingstehuis.

Door de leerproblemen komen de meeste kinderen in het speciale onderwijs terecht. Leerproblemen zijn er onder andere ten gevolge van:

- aandachtsproblemen
- vertraagd tempo van informatieverwerking
- geheugenproblemen

Het is van belang programma's te ontwikkelen om bovenstaande functiestoornissen te verminderen of op te heffen.

In dit onderzoek wordt gezocht naar methoden om het geheugen te verbeteren. Daarbij wordt enerzijds de geheugenfunctie zelf getraind, anderzijds worden strategieën toegepast ter ondersteuning van de geheugenfunctie.

Charlotte Oord

Centrum voor Revalidatie van Kinderen en Jongeren, Tilburg

AMBULANT SAMENWERKINGSPROJECT PSYCHIATRISCHE DEELTIJDBEHANDELING EN SOCIAAL-PSYCHIATRISCHE REVALIDATIE

Door het aanbieden van deeltijdbehandeling in plaats van incidentele zorg wordt ambulante ondersteuning c.q. behandeling geboden aan cliënten met chronisch psychiatrische problematiek.

Het doel is de cliënten zo optimaal mogelijk te laten functioneren.

Continuïteit van zorg en het geven van structuur spelen hierbij een grote rol.

Er worden veel op handelen gerichte activiteiten aangeboden:

- ergotherapie;
- activiteitenbegeleiding;
- arbeidsrehabilitatie;
- creatieve therapie;
- sociodrama;
- psychiatrische contacten en eventueel maatschappelijk werk.

Prof.Dr. A. Querido Stichting, Amsterdam

ANYOTROFISCHE LATERAAL SCLEROSE (ALS)

Het onderzoek beschrijft het opstellen van een behandelprotocol ergotherapie bij ALS-patiënten in ziekenhuizen.

Academisch Ziekenhuis Maastricht

ONTWIKKELING VAN COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN BIJ NIET OF NAUWELIJKS SPREKENDE KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Het doel van het project is het ontwikkelen van een interventieprogramma voor 2-jarige kinderen met hersenbeschadiging die (nog) niet praten.

Revalidatiecentrum Heliomare, Wijk aan Zee

MYOFEEDBACKTRAINING BIJ PATIËNTEN MET DEFAECATIEPROBLEMEN

Het lijkt zin te hebben om patiënten die lijden aan stoornissen van het defaecatiemechanisme op basis van te weinig (incontinentie), dan wel teveel spanning van de bekkenbodemmusculatuur (obstipatie), met behulp van myofeedback te trainen om hun spierspanning zodanig te reguleren, dat hun klachten afnemen dan wel verdwijnen.

Rijksuniversiteit Leiden. Academisch Ziekenhuis Leiden, Leiden

REHABILITATIVE MANAGEMENT OF MOTOR NEURONE DISEASES WITH PROGRESSIVE DETERIORATION

Revalidatie bij progressief neuromusculaire aandoeningen moet multidisciplinair worden aangepakt. Het team moet ten minste een revalidatie-arts, een ergotherapeut, een fysiotherapeut, een logopedist en een maatschappelijk werkster bevatten, die regelmatig met elkaar overleggen. Het hoofddoel is de juiste voorwaarden te scheppen voor de patiënt om thuis te kunnen blijven. Hier moet al in een vroeg stadium van de aandoening mee worden begonnen. Psychosociale hulpverlening is erg belangrijk.

Universiteit van Amsterdam. Academisch Medisch Centrum, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

ERGOTHERAPIE IN DE EERSTE LIJN BIJ PARKINSON-PATIËNTEN

Hogeschool van Amsterdam, Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

EFFECTEN VAN PSYCHOMOTORISCHE THERAPIE BIJ ZWAKZINNIGEN MET GEDRAGSPROBLEMATIEK

Hogeschool van Amsterdam. Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

HET EFFECT VAN DE BEHANDELING VAN ZINTUIGLIJKE AFWEER BIJ ZEER JONGE GEHANDICAPTE KINDEREN

VU Ziekenhuis, Afdeling Ergotherapie

EFFECTONDERZOEK NAAR DE BORSTELDRUKTECHNIEK ALS BEHANDELINGSMETHODE TER VERMINDERING VAN TACTIELE AFWEER

Revalidatiecentrum de Hoogstraat, Afdeling Ergotherapie

FUNCTIONELE HANDCHIRURGIE BIJ DWARSLAESIE PATIËNTEN

Doel van het onderzoek is na te gaan in welke mate functionele handchirurgie bij dwarslaesie patiënten bijdraagt tot verbetering van handvaardigheid. Centraal staat de vraag of en in welke mate er een re-automatisering van handfunctie optreedt over de tijd.

Sint Maartenskliniek. Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

2.2.4 Interventies: effectiviteit

PARAMEDISCHE BEHANDELING POSTTRAUMATISCHE DYSTROFIE

Posttraumatische Dystrofie (PD) bij een bovenste extremiteit: een prospectief gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek naar de effectiviteit en doelmatigheid van de adjuvante paramedische behandeling (fysiotherapie of ergotherapie) op de ontwikkeling van stoornissen, beperkingen en handicaps.

Vraagstelling 1. Wat is de effectiviteit en doelmatigheid van de therapie?

Vraagstelling 2. Wat is het rendement als functie van tijdsduur en aard van de therapie?

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Nijmegen

LOW LEVEL LASER THERAPY BIJ DECUBITUS STADIUM III

Experimentele opzet met een therapiegroep (laser) en een controle groep (placebo-laser). Is het gebruik van laser effectief bij de behandeling van decubitus.

Hogeschool van Amsterdam. Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

PROMOTIE-ONDERZOEK NAAR STRATEGIETRANING BIJ DIFFUUS HERSENLETSEL, TOEGEPAST OP EEN COMPLEXE, DAGELIJKSE TAAK (HET KOKEN) M.B.V. HET SINGLE-SUBJECT DESIGN

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

EVALUATIE-ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN GEHEUGENSTRATEGIEËN BIJ CLOSED HEAD INJURED PATIËNTEN EN GEZONDE OUDEREN, VERDEELD OVER 2 CONTROLE- EN 2 EXPERIMENTELE GROEPEN

Rijksuniversiteit Groningen, Afdeling Neuropsychologie

VISUELE SCANNINGSTRANING BIJ CVA-PATIËNTEN

Hebben training op een scanning apparaat (scanningtraining) en leestraining effect op andere taken dan die getraind worden door de ergotherapeut (generalisatie-effect)? Er wordt gebruik gemaakt van een zgn. single-case experimental-design, omdat hierbij de individuele veranderingen duidelijk zichtbaar zijn en eventuele effecten niet verdwijnen.

Rijnlands Revalidatie Centrum, Katwijk aan Zee

2.2.5 Interventies: hulpmiddelen, orthesen en prothesen

KINDERZITSYSTEEM

In dit onderzoek wordt een kwalitatief hoogwaardig modulair zitsysteem voor kinderen ontwikkeld waarbij de nadruk ligt op functionaliteit, ergonomie en styling. Het zitsysteem is met name bedoeld voor kinderen met uiteenlopende handicaps van 2 tot 10 jaar, die niet zelfstandig kunnen voortbewegen.

Huka Beheer B.V., Oldenzaal

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING HULPMIDDELEN EN WONINGAANPASSING IN DE THUISITUATIE

Het ontwikkelen van bijscholingsmateriaal waardoor wijkverpleegkundigen en gezinsverzorgenden in de toekomst beter in staat zijn om:

- hun intermediaire functie op het gebied van hulpmiddelen en woningaanpassing adequaat te vervullen;
- te signaleren bij welk type cliënten technische hulpmiddelen zinvol en noodzakelijk zijn;
- te adviseren bij de keuze van het meest geschikte hulpmiddel.

Nationaal Instituut voor Zorg en Welzijn, Utrecht

LOOPHULPMIDDELENGEBRUIK EN ONGEVALLLEN BIJ OUDEREN (65+)

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

ONTWIKKELINGS- EN TOEPASSINGSONDERZOEK INZAKE ADAPTIEVE VOORZIENINGEN BIJ GEHANDICAPTEN

De partiële-handprothese (PHP) wordt ontwikkeld voor kinderen met een unilateraal, transversaal reductie-defect van de hand, waarbij het rudimentair aangelegde deel de prothese bedient.

Deelprojecten:

- a. Toepassing van de myoelectrische handprothese bij zeer jonge kinderen
- b. Ontwikkeling van een partiële-handprothese met intrinsieke bekrachtiging
- c. Ortopedagogisch onderzoek bij kinderen met een mechanische handprothese
- d. Onderzoek naar het effect van orthopedische schoenvoorziening bij patiënten met voetdeformiteiten ten gevolge van reumatoïde artritis
- e. Onderzoek naar verschillen in het gangbeeld bij het lopen op confectieschoenen en het lopen op schoenen met een kunstmatige afwikkelvoorziening, gerelateerd aan beenspieren-activiteit
- f. Gangbeeld-analyse bij reumapatiënten met confectieschoenen gerelateerd aan het oppervlakte-EMG van de onderbeenmusculatuur

Rijksuniversiteit Leiden. Academisch Ziekenhuis. Afdeling: Faculteit der Geneeskunde, Vakgroep revalidatie-geneeskunde, Leiden

REVALIDATIE BIJ LOOPSTOORNISSEN EN LOOPHULPMIDDELGEBRUIK : HANDWERK EN DENKWERK

Loophulpmiddelen worden frequent voorgeschreven om een afwijkende gang te verbeteren. Aanleiding tot het onderhavige onderzoek is de constatering die in 1991 tijdens de Boerhaave/ISPO-cursus 'Mobiliteit en hulpmiddelen' gedaan is dat ten aanzien van het voorschrijven van loophulpmiddelen en het evalueren van loophulpmiddelgebruik weinig structureel onderzoek is verricht. Het instituut voor Revalidatie Vraagstukken (IRV), het Centrum TNO Leder en Schoenen (CTL) en het Centrum voor Informatie -Technologie (CIT) TNO hebben in een samenwerkingsverband een oriënterende studie uitgevoerd met het doel knelpunten en behoeften ten aanzien van looptraining, het voorschrijven van loophulpmiddelen en de mogelijkheden tot objectieve evaluatie van de (afwijkende) gang te inventariseren en vervolgens domeinen van onderzoek aan te geven waarvan (toekomstige) resultaten tegemoet komen aan de behoeften en/of vermindering van geconstateerde problemen. Deze inventarisatie is gedaan op basis van bestudering van de literatuur en interviews met domeinexperts, te weten: twee revalidatie- artsen, een fysiotherapeut, een maatschappelijk werkster en een beperkt aantal andere paramedici.

TNO Kunststoffen en Rubber Instituut/Branchecentra, TNO Centrum voor Leder en Schoenen, Waalwijk

THE SWINGING UTX ORTHESIS

Knie Enkel Voet Orthesen (KEVO's) kunnen om verschillende redenen worden gebruikt. Een van de redenen is een verlamming van de beenspieren die leidt tot een gebrek aan stabiliteit van de knie en de enkel. Een KEVO wordt dan gebruikt om deze gewrichten te stabiliseren zodat lopen weer mogelijk is. Het proefschrift geeft een uitgebreide analyse van de biomechanische theorie van het stabiliseren van menselijke gewrichten, zowel met betrekking tot de statica als de stijfheid van orthesen.

Universiteit Twente, Afdeling Orthesiologie, Enschede

ONTWIKKELINGS- EN TOEPASSINGSONDERZOEK INZAKE ADAPTIEVE VOORZIENINGEN BIJ GEHANDICAPTEN

De partiële-handprothese (PHP) wordt ontwikkeld voor kinderen met een unilateraal, transversaal reductie-defect van de hand, waarbij het rudimentair aangelegde deel de prothese bedient.

Deelprojecten:

- a. Toepassing van de myoelectrische handprothese bij zeer jonge kinderen
- b. Ontwikkeling van een partiële-handprothese met intrinsieke bekrachtiging
- c. Ortopedagogisch onderzoek bij kinderen met een mechanische handprothese
- d. Onderzoek naar het effect van orthopedische schoenvoorziening bij patiënten met voetdeformiteiten ten gevolge van reumatoïde artritis
- e. Onderzoek naar verschillen in het gangbeeld bij het lopen op confectieschoenen en het lopen op schoenen met een kunstmatige afwikkelfoorziening, gerelateerd aan beenspieren-activiteit
- f. Gangbeeld-analyse bij reumapatiënten met confectieschoenen gerelateerd aan het oppervlakte-EMG van de onderbeenmusculatuur

Rijksuniversiteit Leiden. Academisch Ziekenhuis, Faculteit der Geneeskunde, Vakgroep revalidatiegeneeskunde, Leiden

ONDERZOEK NAAR BRUIKBAARHEID VAN SYNTHETISCHE SPRAAK IN EEN COMMUNICATIE HULPMIDDEL

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

DE PROTHESE IN DE PRAKTIJK

- Inzicht krijgen in de beleving van de amputatie en de factoren die een rol spelen bij de verwerking hiervan;
- Inzicht krijgen in het dragen en gebruiken van de prothese en de factoren die hierop van invloed zijn.

Revalidatiecentrum de Hoogstraat i.s.m. Technische Universiteit Delft

2.3 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

DE ONTWIKKELING VAN EEN MULTIDISCIPLINAIR PROTOCOL T.B.V. REVALIDANTEN MET CHRONISCHE PIJNKLACHTEN

Revalidatiecentrum de Kastanjarahof, Apeldoorn

SAMENWERKINGSPROJECT REUMAZORG : TELEFONISCHE CONSULTATIEFUNCTIE

De doelstellingen van dit project zijn het bevorderen van de kwaliteit van zorg voor patiënten met reumatische aandoeningen door uitbreiding van de consultatieve dienstverlening aan de eerstelijnszorg en thuiszorg, het verbeteren van de communicatie tussen hulpverleners en afstemming van de verschillende onderdelen van de zorgverlening, zodanig dat een optimaal geïntegreerde zorg op maat kan worden geboden, waarin naast medische expertise ook uitwisseling plaatsvindt van ervaringsdeskundigheid op het gebied van de paramedische disciplines.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Groningen

RISIDIS PROJECT

Het aandeel van paramedische zorg in de behandeling van dwarslaesiepatiënten.
Samenwerkingsproject tussen een aantal revalidatiecentra.

PROTOCOL, AUTONOMIE EN VERANTWOORDELIJKHEID IN DE ZORGVERLENING AAN CVA-PATIËNTEN IN HET VERPLEEGHUIS (1994)

Instituut voor Gezondheidsethiek, RU Limburg, Maastricht

PROTOCOLLERING VAN ZORG BIJ REUMATOÏDE ARTRITIS: MEDISCHE EN ETHISCHE ASPECTEN

Instituut Voor Gezondheidsethiek, RU Limburg, Maastricht

ONTWIKKELING TOETSING ERGOTHERAPIE

Het doel van het project is het ontwikkelen, invoeren en evalueren van intercollegiale toetsing binnen de ergotherapie.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (CBO), Utrecht

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

2.4 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

TOEPASBAARHEID VAN DE INTERNATIONALE CLASSIFICATIE VAN STOORNISSEN, BEPERKINGEN EN HANDICAPS IN DE REVALIDATIE : EEN VERVOLGONDERZOEK

Het ontwikkelen van een doeleindenlijst op beperkingenniveau. Zowel de beperkingen als de ervaren problemen ten gevolge van deze beperkingen worden op 4-punts-schalen vastgelegd. Met deze lijst wordt beoogd:

- het overleg van het revalidatieteam (fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, maatschappelijk werk, psychologie) te structureren;
- de uitkomst van het revalidatieproces te voorspellen (prognosemodel).

Vrije Universiteit Amsterdam. Academisch Ziekenhuis, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

CLASSIFICATIES EN DEFINITIES VAN BEGRIPPEN VOOR DE PARAMEDISCHE BEWEGINGSBEROEPEN

Het doel is te komen tot voorstellen voor de aanpassing/ontwikkeling van een aantal voor de paramedische bewegingsberoepen geschikte classificaties. Bij de ontwikkeling van deze classificaties zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij bestaande (medische) classificaties.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

DE ONTWIKKELING VAN DE SODA: SEQUENTIAL OCCUPATIONAL DEXLISITY ASSESSMENT

Doel is een instrument te ontwikkelen waarmee handvaardigheid op een gestandaardiseerde wijze kan worden gemeten.

St. Maartenskliniek, Afdeling Research, Nijmegen.

FUNCTIONELE HANDENTEST BIJ POSTTRAUMATISCHE DYSTROFIE

De handentesten zijn of te zwaar of alleen op stoornisniveau.

De op de afdeling ergotherapie ontwikkelde test is gestandaardiseerd en bijgesteld. Een onderzoek naar de betrouwbaarheid is uitgevoerd.

Katholieke Universiteit Nijmegen. Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Nijmegen

MOTORISCHE OBSERVATIES M.B.T. DE SENSORISCHE INTEGRATIE

Het doel van het onderzoek is het ontwikkelen van een valide en betrouwbaar meetinstrument dat in korte tijd (1 uur) een uitgebreid beeld geeft van het motorisch gedrag van het kind. In een later stadium kan hiermee het effect van interventies worden aangetoond, bijv. het effect van sensorische integratiebehandeling.

Nederlands Centrum voor Sensorische Integratie

ZITHOUDINGSONDERZOEK: MEETINSTRUMENTEN, ONDERSTEUNINGEN EN THERAPIEËN

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

FUNCTIONELE VERSCHILLEN TUSSEN PATIËNTEN NA PRIMAIRE EN SECUNDAIRE ZENUWHECHTING N. ULNARIS EN N. MEDIANUS

De activiteiten van de afdeling Ergotherapie bestaan uit: opzet test, ontwikkeling meetinstrument en verzameling gegevens via het afnemen van handfunctietesten bij 65 patiënten.

VU Ziekenhuis, Afdeling Ergotherapie

ONDERZOEK NAAR DE KLINISCHE BRUIKBAARHEID VAN TWEE ADL-LIJSTEN (BARTHEL-INDEX EN A-ONE) VOOR DE ERGOTHERAPEUT BIJ DE DIAGNOSTIEK VAN STOORNISSEN EN BEPERKINGEN BIJ DE CVA-PATIËNT

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Ergotherapie

LIJSTWERKBOEK IN DE PSYCHIATRIE

Hoe gebruiken ergotherapeuten werkzaam in de psychiatrie het Lijstwerkboek en wat moet er naar hun oordeel verbeterd worden aan het Lijstwerkboek?

P.M.S. Vijverdal, Maastricht

2.5 Overig

REÏNTEGRATIEMOGELIJKHEDEN VOOR WAO-ERS

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

INDIRECT COMPUTERGEBRUIK : COMPUTERGEBRUIK BIJ INDIRECTE EN VOORWAARDESCHEPPENDE WERKZAAMHEDEN

Vanuit de Studiegroep Ergotherapie en Computers heeft de taakgroep een enquête gehouden met als doel: inzicht krijgen in de toepassingen van en de behoefte aan het gebruik van de computer bij indirecte en voorwaardescheppende werkzaamheden.

Studiegroep Ergotherapie en Computers

FYSIEKE FACTOREN BIJ MENS-PRODUKT INTERACTIE

Antropometrische ergonomie. Lichamelijke kenmerken van gebruikers zijn belangrijke aandachtspunten in het ontwerp van gebruiksvoorwerpen. In dit onderzoek worden lacunes in kennis betreffende ontwerprelevantie, populatiedata en meetmethoden opgevuld. Lichaamssegmentmaten, externe krachtoefening door spieren, bewegingen van handen en armen, worden gericht bestudeerd. Tegelijkertijd vinden er ontwikkelingen plaats om de data te integreren en via interactieve computer-systemen bij het ontwerpen te kunnen toepassen.

Technische Universiteit Delft, Vakgroep Produkt- en Systemergonomie, Delft

2.6 Internationale overzichtsstudies

Special issue - Critical issues in functional assessment.

Am-J-Occup-Ther. 1993 Mar; 47(3): 199-259

(occupational therapy - overall)

Medical considerations and practice guidelines for the neonatal occupational therapist.

Am-J-Occup-Ther. 1994 Jun; 48(6): 546-60

(occupational therapy - review article)

3. FYSIOTHERAPIE

3.1 Taken en functies

3.1.1 Algemeen

INVENTARISATIE VAN RUGSCHOLEN IN NEDERLAND

Met behulp van een vragenlijst wordt inzicht verkregen in de aard en omvang van rugscholing door fysiotherapeuten.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

WACHTTIJDEN EN FYSIOTHERAPIE

Wat is de wachttijd in de fysiotherapie en varieert die over het jaar, met de verzekeringsvorm of met het type klacht.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Gezondheidswetenschappen, Sociale Geneeskunde, Groningen

FYSIOTHERAPEUTENPRAKTIJKEN

Het onderzoek bestaat voornamelijk uit een jaarlijkse integrale waarneming van voornamelijk financiële gegevens bij fysiotherapeutenpraktijken. Waarneming geschiedt met ingang van statistiekjaar 1989 op steekproefbasis. Steekproef fractie is 1/5.

Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg

TAB 2 DUIZEND (TWENTSE AANPAK BEDRIJFSFYSIOTHERAPIE 2000)

1. De ontwikkeling van een bedrijfsfysiotherapeutische methodiek.
2. De ontwikkeling van voorlichtings- en instructie programma's in het kader van Gezondheids Voorlichting en Opvoeding/Training (GVO/GVT).
3. Een haalbaarheidsonderzoek naar de inzetbaarheid van de bedrijfsfysiotherapie als onderdeel van de bedrijfsgezondheidszorg.
4. De ontwikkeling van een curriculum bedrijfsfysiotherapie.

Hogeschool Enschede, Sector Gezondheidszorg, Enschede

BELEIDSGERICHT EFFECT- EN EVALUATIEONDERZOEK EXTRAMURALE FYSIOTHERAPIE (BEEF)

Het uitvoeren van beleidsgericht onderzoek aan de hand van jaarlijks wisselende vraagstellingen, t.w. :

1. Wat is het effect van het wijzigen van het honoreringstelsel (zittingentarief) op de beroepsuitoefening van fysiotherapeuten?
2. Wat zijn de financiële gevolgen voor verschillende groepen patiënten als fysiotherapie in een aanvullende verzekering wordt opgenomen?
3. Hoe is het verloop van pijnklachten bij patiënten gedurende de fysiotherapeutische behandeling?
4. Hoe vaak en hoe snel wordt informatie overgedragen bij een overdracht van patiënten vanuit de tweede- naar de eerstelijnszorg?

De nevensdoelstelling van het project is het verzamelen van epidemiologische basisgegevens met betrekking tot patiënten, hun klachten, verwijfsredenen, werkdiagnose en fysiotherapeutische behandeling.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

FYSIOTHERAPEUTISCH HANDELEN IN DE EERSTE LIJN: EEN INVENTARISATIE ALS AANZET TOT TOETSING

Een inventarisatie bieden van de wijze waarop de fysiotherapeut werkzaam is in de eerstelijnsgezondheidszorg, uitmondend in een vorm van toetsing, waarbij wordt nagegaan of de feitelijke gang van zaken overeenkomt met wat als gewenst wordt beschouwd.

Voor de inventarisatie is aansluiting gezocht bij de ICPC-opzet.

Fase 1. Ontwikkelingsfase - aanpassen ICPC.

Fase 2. Testfase - bruikbaarheid aangepaste ICPC.

Fase 3. Toepassingsfase.

Werkgroep Toetsing Rotterdam, Hagestein

FYSIOTHERAPIE INFORMATIE MODEL

Het FIM-project heeft tot doel om een blauwdruk te geven van de informatiestromen binnen fysiotherapie-organisaties en om de gegevens waaruit die informatie is opgebouwd in kaart te brengen. Dit met de bedoeling om werkers in het veld een hulpmiddel, referentiekader, te bieden waarmee zij in staat zijn problemen en vragen op het gebied van de informatievoorziening op te lossen.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

FYSIOTHERAPIE IN DE NEDERLANDSE GEZONDHEIDSZORG

1. Welke patiënten worden bij welk soort klachten of diagnose door huisartsen verwezen en wat doet de fysiotherapeut met deze patiënten?
2. Waardoor wordt de hoogte van het verwijscijfer van huisartsen naar fysiotherapeuten beïnvloed en hoe kunnen de grote verschillen tussen huisartsen op dit gebied verklaard worden?
3. Hoe zijn de relaties tussen huisartsen en de fysiotherapeuten naar wie zij verwijzen?
4. Hoe groot is het deel van de patiënten van fysiotherapeuten dat verwezen is door een specialist?
5. Hoe groot is de capaciteit van de afdeling fysiotherapie van ziekenhuizen, verpleeghuizen en revalidatie-instellingen?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

REGISTRATIE VAN BEROEPSBEOEFENAREN IN DE ELGZ (BELG)

Samenstelling, spreiding, vestiging en vertrek van beroepsbeoefenaren in de ELGZ.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

MONITORING ZORGINKOOP FYSIOTHERAPIE EN MONITORING GEREALISEERDE, PRODUKTIE VOLUME EN PRIJZEN

Doelstelling is het verkrijgen van inzicht in de gerealiseerde inkoop van fysiotherapie, gerelateerd aan diagnoses, en de ontwikkeling van volumes en prijzen. Enerzijds is dit nodig om maatschappelijk inzicht te krijgen in de behoefte aan fysiotherapie, anderzijds ook om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het aanbod en de afstemming tussen vraag naar, en aanbod van fysiotherapeutische hulp.

Vereniging van Nederlandse Zorgverzekeraars (VNZ), Zeist

3.1.2 Samenwerkingsverbanden en multidisciplinaire behandelprogramma's

VERPLEEGHUISZORG IN HET VERZORGINGSHUIS

Het doel van dit project is het, door adequaat inspringen op de toegenomen zorgbehoefte, voorkomen of uitstellen van een ingrijpende overplaatsing van een bewoner van een verzorgingshuis naar een verpleeghuis. De bewoners van het verzorgingshuis met een evidente verpleeghuisindicatie wordt verpleeghuiszorg aangeboden. Men tracht dit te bereiken door de samenwerking tussen het verzorgingshuis en het verpleeghuis te verdiepen en multidisciplinaire samenwerking te introduceren, bijvoorbeeld het geven van groepsverzorging en fysio- en ergotherapie vanuit het verpleeghuis. De medische zorg voor de verpleeghuisgeïndiceerden wordt door de verpleeghuisarts overgenomen.

Verpleeghuis Stellinghaven, Oosterwolde

CARA BIJ KINDEREN

Welk aanbod en welke aanpak heeft een gezondheidscentrum als het gaat om de zorg voor kinderen met CARA tussen 0-12 jaar en hun ouders? Toelichting: daarbij gaat het zowel om de monodisciplinaire werkwijze als de samenwerking tussen de verschillende disciplines, te weten: de huisarts, de fysiotherapie, de wijkverpleging, de apotheek, het maatschappelijk werk.

Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

LAGE RUGKLACHTEN

Welk beleid en welke concrete afspraken hebben centra bij lage rugklachten met a-specifieke oorzaak? Toelichting: 90% van de lage rugklachten kent een a-specifieke oorzaak. Hoe worden in de praktijk tussen huisartsen en fysiotherapeuten afspraken gemaakt over verwijzing, behandeling, evaluatie en de criteria in alle fasen. Over rugklachten waarbij de psychosociale component op de voorgrond staat en die derhalve als spanningsklachten worden benoemd gaat dit onderzoek niet. Daarvoor wordt verwezen naar onderzoek en brochure over spanningsklachten.

Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

OVER ZORG GESPROKEN (ONDERZOEK NAAR DE COMMUNICATIE TUSSEN FYSIOTHERAPEUTEN EN DE WIJKVERPLEGING WERKZAAM IN DE MEERVOUDIGE THUISZORG IN LEIDEN)

'Er wordt al meer dan genoeg gesproken in de gezondheidszorg'. Dit was een uitspraak van een van de geïnterviewden tijdens het onderzoek naar de communicatie tussen fysiotherapeuten en de wijkverpleging werkzaam in de meervoudige thuiszorg in Leiden. Dit gaat echter niet altijd op. Communicatie tussen bovengenoemde disciplines is noodzakelijk voor een goede samenwerking en een goede zorg voor de patiënt. De kadergroep van het KNGF en de RVVF regio Leiden hebben het onderwerp 'thuiszorg' aangedragen bij de Leidse Hogeschool. In dit project wordt daarom een inventarisatie gemaakt van het verloop van de communicatie op dit moment.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

PROJECT CONSULTATIE IN DE EERSTE LIJN

Het doel van dit project is het toegankelijk maken vanuit het revalidatiecentrum in de thuissituatie bij moeilijk te vervoeren patiënten, danwel wanneer beoordeling in de thuissituatie belangrijke voordelen biedt. Hiertoe zijn voor thuisconsultatie enkele contactpersonen beschikbaar: twee revalidatie-artsen, een ergotherapeut, een fysiotherapeut en een maatschappelijk werker. Er nemen ook twee huisartsenwaarneemgroepen en de kruisvereniging deel. Via de huisartsen komen de consultatie-aanvragen bij het revalidatiecentrum terecht. Stichting Revalidatiecentrum Breda, Breda

P.D.L.: EEN ERKENDE BENADERINGSWIJZE?

Doelstelling: de gevonden structuur in het multidisciplinair benaderen van passiviteitsproblemen als methode erkend te krijgen. Disciplines: ergotherapie, fysiotherapie, activiteitenbegeleiding, verpleegkunde, ziekenverzorging.

Verpleeghuis De Samaritaan, Sommelsdijk

DE FYSIOTHERAPEUT IN EEN MULTIDISCIPLINAIR SCOLIOSE TEAM

Binnen de afdeling fysiotherapie van het AZL leeft de gedachte dat een structurele aanwezigheid van een fysiotherapeut tijdens het gehele spreekuur op de polikliniek orthopedie zinvol is, zoals elders al is gerealiseerd. Om deze gedachte te onderbouwen is er besloten een inventariserend onderzoek te doen naar het bestaan en de organisatie van multidisciplinaire behandelteams voor patiënten met een scoliose in Nederlandse ziekenhuizen.

Rijksuniversiteit Leiden, Academisch Ziekenhuis Leiden, Afdeling Fysiotherapie en Ergotherapie, Leiden

MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK VAN DE BEHANDELING BIJ HYPERVENTILATIE

De behandeling van patiënten met hyperventilatie geschiedt in een samenwerkingsverband van longartsen, ademtherapeuten, maatschappelijk werkers en klinische psychologen.

Rijksuniversiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis, Faculteit der Geneeskunde, Vakgroep Longziekten, Utrecht

3.1.3 Deskundigheid en scholing

AEROBE TRAINING ALS THEMA IN DE FYSIOTHERAPEUTISCHE OPLEIDING

De vraag wordt gesteld, in hoeverre aan de opleiding fysiotherapeutisch onderwijs over aerobe training verzorgd wordt en wat daarvan de doelstelling c.q. de legitimering is. Verder wordt nagegaan, of er een link gelegd wordt naar de aan aerobe training verbonden gezondheidsaspecten.

Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen

NA HET BEËINDIGEN VAN DE OPLEIDING

Nagaan in hoeverre fysiotherapeuten een jaar na het afstuderen een baan hebben gevonden.

Twee vragen stonden centraal, t.w.:

1. Hoe groot is het percentage afgestudeerden dat een vaste werkring gevonden heeft, en wat is de status en omvang van deze betrekking?
2. Hoe groot is het percentage afgestudeerden dat geen vast werk heeft?

Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding, Opleiding voor Fysiotherapie, Den Haag

KENNIS EN DIAGNOSTIEK

1. In welke mate zijn studenten fysiotherapie in staat aanwezige kennis te gebruiken in fysiotherapeutische diagnostiek (probleemoplossen)?
2. Op welke wijze kan het gebruik van kennis geoptimaliseerd worden?

Rijksuniversiteit Limburg, vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, Maastricht

AANBOD VAN ZORG DOOR FYSIOTHERAPEUTEN IN DE EERSTE LIJN

1. Wat is de omvang van het verschijnsel specifieke deskundigheden in de eerstelijnsfysiotherapie.
 - Hoeveel fysiotherapeuten, werkzaam in de eerstelijnsgezondheidszorg, hebben via na- of bijscholingscursussen specifieke deskundigheden verworven of zijn daarmee bezig.
 - Om welke deskundigheden gaat het hierbij en hoe worden deze verkregen.
 - In hoeverre geven fysiotherapeuten die specifieke deskundigheden hebben verworven, bekendheid aan dit feit en op welke wijze gebeurt dat.
 - In hoeverre brengen fysiotherapeuten, die werkzaam zijn in de eerstelijnsgezondheidszorg, de door hen verworven specifieke deskundigheden in de praktijk.
2. Wat zijn de achtergronden van het verschijnsel specifieke deskundigheden en wat zijn de gevolgen van het verschijnsel voor de praktijkvoering.
 - Komt het verworven hebben van specifieke deskundigheden frequenter voor bij bepaalde subgroepen van de beroepsgroep en zo ja, hoe is dat te verklaren.
 - Zijn er verschillen in aanbod van specifieke deskundigheden tussen praktijken en in hoeverre is de schaal van de praktijken hierop van invloed.
 - Gaat het aanbod van specifieke deskundigheden in praktijken samen met een andere praktijkvoering en/of praktijkuitrusting.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

CIA-PROJECT (CURSISTEN INSTROOM ANALYSE)

Instroom van de cursisten bij cursussen van de SWSF. Beschrijving van aantal deelnemers en de deelname aan cursussen. Beschrijving van de deelnemers naar leeftijd en geslacht, etc.

M. Spanjaards, Nijmegen

ONDERZOEK NAAR BEHOEFTE AAN WETENSCHAPPELIJKE SCHOLING VOOR FYSIOTHERAPEUTEN

Uit een behoefte-onderzoek onder studenten en beroepsbeoefenaars (b)lijkt het animo voor een dergelijk programma groot. De specifieke onderzoeksinteressen liggen op het terrein van de fysieke therapie in engere zin, het terrein van interactie tussen patiënt en behandelaar (en het daartoe behorende placebo-effect) en patiëntgebonden effectonderzoek met ondersteuning vanuit fundamenteel onderzoek.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

DE DIAGNOSTISCHE VAARDIGHEID VAN DE FYSIOTHERAPEUT

Onderzoek naar de inhoudelijke aspecten van het stellen van een fysiotherapeutisch specifieke diagnose met het accent op de denkactiviteiten van de therapeut. In het stellen van de diagnose doet de therapeut in kwestie een beroep op zijn kennis en ervaring. Welke kennis? Van welke aard is deze kennis? Hoe kan het onderwijs daarop voorbereiden?

Rijksuniversiteit Limburg, Lerarenopleiding HBO-Gezondheidszorg

3.1.4 Diversen

VERSCHILLEN, OVEREENKOMSTEN EN OVERLAP TUSSEN DISCIPLINES BINNEN DE KINDERREVALIDATIE DIE ZICH BEZIGHouden MET BEWEGINGSBEÏNVLOEDING

Beschrijven van de verschillen/overeenkomsten/overlap tussen doelstellingen en methoden van bewegingsbeïnvloeding binnen de kinderrevalidatie van de volgende disciplines: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, bewegingsonderwijs, halliwick zwemmen.

Ontwikkelen van een bruikbare analysemethoden om disciplines te vergelijken. Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland (SRVF). Centrum Lyndensteyn, Beetsterzwaag

ENQUÊTE: FYSIOTHERAPIE BIJ CF IN NEDERLAND

Inventarisatie van de fysiotherapeutische behandeling van CF. Het doel is inzicht te krijgen in de verschillende soorten/methoden van behandelingen ten einde deze (zo mogelijk) te kunnen optimaliseren.

Werkgroep Fysiotherapie bij cystic fibrosis, Rotterdam

KLINISCHE FYSIOTHERAPIE BIJ HARTPATIËNTEN

Hoe is het functioneren van klinische fysiotherapie bij hartpatiënten in Nederland? Opzet: alle 189 relevant geachte adressen zijn aangeschreven.

Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie bij Hartpatiënten, Utrecht

AFWIJKNINGEN VAN HET BEWEGINGSAPPARAAT BIJ KINDEREN

Inventarisatie van de taakopvatting en werkwijze van diverse hulpverleners die betrokken zijn bij de zorgverlening aan kinderen met afwijkingen aan het bewegingsapparaat.

Onderzoekscentrum 1e-2e lijn VU Ziekenhuis

PATIËNTENVOORLICHTING DOOR FYSIOTHERAPEUTEN

1. Wat doen fysiotherapeuten aan patiëntenvoorlichting in de extramurale fysiotherapie en wat is de variatie daarin?
2. Bij welke klachten of aandoeningen wordt veel of weinig voorlichting gegeven?
3. Bij welke patiënten wordt veel of weinig voorlichting gegeven?
4. Welke kenmerken van fysiotherapeuten hangen samen met veel en weinig voorlichting geven en met de wijze van voorlichting geven?

(NIVEL) Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg, Utrecht

PATIËNTENVOORLICHTING DOOR FYSIOTHERAPEUTEN

In welke mate doen fysiotherapeuten werkzaam in de vrijgevestigde praktijk aan patiëntenvoorlichting in het kader van secundaire en tertiaire preventie?

Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie, Sittard

3.2 Patiënten en verwijzers

3.2.1 Patiënten

GEZONDHEIDSENQUÊTE

Continue waarneming op bevolkingsniveau van (ervaren) gezondheid en gebruik gezondheidszorg: contact met de huisarts, specialist, tandarts, fysiotherapeut, etc. Samenhang medische consumptie met gezondheid(sbeleving) en achtergrondkenmerken, waaronder verzekeringssituatie.

Centraal Bureau voor de Statistiek, Heerlen

ERVARINGEN VAN MENSEN MET RUGKLACHTEN

Informatie verzamelen over ervaringen, oordeel, wensen en verwachtingen van rugpijnlijders t.a.v. reguliere en alternatieve genezers en geneesmiddelen.

Consumentenbond, Den Haag

PROBLEEM EN GEDRAGSANALYSE VAN KLACHTEN AAN HET BEWEGINGSAPPARAAT: EEN TOEPASSING IN DE BEDRIJFSFYSIOTHERAPIE

M.b.v. 2 vragenlijsten en observaties wordt in kaart gebracht:

1. aard en omvang van de klachten aan het bewegingsapparaat;
2. de gedragsdeterminanten van de zithouding.

Dit moet resulteren in adviezen over de aard en inhoud van de voorlichting om de zithouding te verbeteren.

Discussie over de toepasbaarheid van deze methodiek voor de bedrijfsfysiotherapie.

A.J.H.M. Beurskens, Berg en Terblijt

BESTUDERING EN BEHANDELING VAN PATIËNTEN MET FIBROMYALGIE

Onderzoek naar klachtenverloop, medische consumptie, maatschappelijke consequenties, psychologische factoren en naar het effect van psychomotore therapie gecombineerd met partnersgesprekken met het medisch maatschappelijk werk bij patiënten met een primair fibromyalgiesyndroom.

Rijksuniversiteit Groningen, Afdeling Revalidatie

OUDEREN EN FYSIOTHERAPIE

1. Beschrijving en vergelijking van de beleving van fysiotherapie door ouderen die thuis of in een tehuis wonen.
2. Dataverzameling aan de hand van open interviews en participatie in fysiotherapeutische praktijken.

Universiteit van Amsterdam, Faculteit PSW, vakgroep Verzorgingssociologie, Amsterdam

EIGEN SCHULD?: U BENT SNEL WEER BETER...? EEN BIJDRAGE AAN DE PATIËNTENVOORLICHTING BIJ SECUNDAIRE PREVENTIE VAN LAGE RUGKLACHTEN

Bestaat er een verband tussen de manier waarop hulpvragers hun lage rugklachten attribueren en hun functionele toestand.

Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Bewegingswetenschappen, Amsterdam

ONDERZOEK NAAR DE MOGELIJKE OVEREENKOMST IN ALGEMEEN WELBEVINDEN (ZIEKTE-GEVOEL) EN LAGE RUGKLACHTEN IN DE EERSTELIJNSFYSIOTHERAPIEPRAKTIJK DOOR MIDDEL VAN VRAGENLIJSTEN

Patiënten die de fysiotherapeut bezoeken in verband met rugklachten wordt in het begin van hun behandelingssessie verzocht een paar vragenlijsten in te vullen. Om inzicht te krijgen in mogelijke samenhang van klachten.

M.A. Bosland-Fijnaut, p/a SWSF, Amersfoort

DE INVLOED VAN TENS OP SYMPTOMATOLOGIE BIJ PATIËNTEN MET SPONDYLITIS ANKYLOPOETICA

Heeft TENS invloed op o.a. pijn, ochtendstijfheid, mobiliteit en ADL-functie bij patiënten met spondylitis ankylopoetica met een lage actualiteit.

Medisch Spectrum Twente, Enschede

EXPLORATIEF ONDERZOEK NAAR HET 'MEER BEWEGEN VOOR OUDEREN'

Komen tot een profielschets van de deelnemers aan de diverse MBVO-activiteiten. Inventarisatie kenmerken MBVO-deelnemers/vergelijking met referentiewaarden.

Provinciaal Steunpunt Bewegingsactiviteiten Gezondheidszorg (PSBG), Sittard

EVALUATIE VAN DE BELASTBAARHEID EN DE KWALITEIT VAN LEVEN VAN DE CYSTIC FIBROSIS PATIËNT

Vraagstelling:

1. Welke kenmerken hebben de oudere CF-patiënten ten aanzien van:

- longfunctie;
- inspanningstolerantie;
- psychosociaal/fysiek functioneren;
- activiteiten van het dagelijks leven (ADL).

2. Is er verband tussen longfunctie, inspanningstolerantie, psychosociaal functioneren en ADL.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

FYSIOTHERAPIE ONTWIKKELINGS NETWERK (FON)

Tot stand brengen van een infrastructuur die gelegenheid biedt het fysiotherapeutisch zorgverleningsproces te bestuderen. De kern van het FON is gevormd door een keten van 10 'ontwikkelpraktijken', waar in eerste instantie, door systematische registratie van het zorgverleningsproces, het fysiotherapeutisch handelen expliciteerd zal worden. De keten van ontwikkelpraktijken wordt gefaseerd progressief uitgebreid. Nadruk op deze fase ligt op patiëntgebonden onderzoek met name rond de onderwerpen 'pijn' en 'het zorgverleningsproces fysiotherapie bij patiënten met schouderklachten' en de ontwikkeling van een zorginhoudelijke registratie voor de algemene eerstelijnspraktijk fysiotherapie.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

3.2.2 Verwijzers

HUISARTS EN FYSIOTHERAPEUTISCHE ZORG

1. Beschrijving en verklaring van verschillen tussen huisartsen wat betreft verwijzingen naar fysiotherapeuten.

2. Beschrijving van het gebruik van fysiotherapeutische zorg door de bevolking.

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), Utrecht

HET CONSULTATIEF FYSIOTHERAPEUTISCH ONDERZOEK (CFO) IN DE EERSTE LIJN

1. Wat is het effect van de invoering van het CFO op de kwaliteit van de zorgverlening.

2. Wat is het effect van de invoering van het CFO op het aantal verwijzingen van huisartsen naar fysiotherapeuten en medisch specialisten.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

CONSULTATIEF FYSIOTHERAPEUTISCH ONDERZOEK - FASE 2

Bij welke en hoeveel patiënten verandert het behandelbeleid van de huisarts bij invoering van het CFO, welke extra effecten treden er op en welke zijn de randvoorwaarden voor het invoeren van het CFO?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

VERWIJSGEDRAG VAN HUISARTSEN EN FYSIOTHERAPEUTEN IN HET MEDISCH CENTRUM 'T HOOGEZAND, M.B.T. PATIËNTEN MET NEK-, SCHOUDER- EN RUGKLACHTEN

Wat zijn redenen en doelstellingen van huisartsen en fysiotherapeuten om patiënten met nek-, schouder- en rugklachten te behandelen met fysiotherapie; waar zijn eventuele verschillen aan toe te schrijven.
Rijksuniversiteit Groningen, Afdeling Medische Sociologie

FYSIOTHERAPIE BIJ SPORTBLESSURES VAN JEUGDIGEN: EEN EPIDEMIOLOGISCH ONDERZOEK

1. Wat is de incidentie van sportblessures bij de schoolgaande jeugd?
 2. Welk percentage van de sportblessures bij de schoolgaande jeugd wordt onderzocht door een medisch behandelaar? 3. Welk percentage van de sportblessures bij de schoolgaande jeugd komt via een verwijzing bij de fysiotherapeut?
 4. Welke sportblessures bij de schoolgaande jeugd komen ter behandeling bij de fysiotherapeut?
- Janus Jongbloed Research Centrum, Utrecht

SAMENWERKING TUSSEN DE AFDELINGEN FYSIOTHERAPIE - NEUROLOGIE TEN AANZIEN VAN PATIËNTEN BIJ PROBLEMATIEK CHRONISCHE LAGE RUGKLACHTEN : HOE KOMEN WE TOT ZINVOLLE VERWIJZINGEN NAAR FYSIOTHERAPIE VOOR INTERVENTIE?

Volgens protocol worden geselecteerde patiënten met lage rugklachten door de neuroloog verwezen naar de fysiotherapeut. Registratie vindt plaats, een werkhypothese wordt gesteld. Na beoordeling/advies en evaluatie wordt de interventie (tot max. 3 maanden) gestart. 1 jaar na beëindiging van de therapie vindt na-evaluatie plaats, waarna de selectiecriteria indien nodig kunnen worden bijgesteld.
Ziekenhuiscentrum Apeldoorn, lokatie Lukasziekenhuis, Apeldoorn

HET VERWIJSGEDRAG VAN HUISARTSEN INZAKE MANUELE THERAPIE

De onderzoeksvragen betreffen de frequentie van verwijzen, de factoren die hierop van invloed zijn, kennis van manuele therapie en het indicatiegebied, de samenwerking tussen huisarts en manueel therapeut en de aandoeningen waarvoor verwezen wordt.
Rijksuniversiteit Limburg, vakgroep Epidemiologie en Gezondheidszorgonderzoek, Maastricht

SAMENWERKING HUISARTS - FYSIOTHERAPEUT

Doel van het project is het ontwikkelen van methoden gericht op de verbetering van de samenwerking tussen huisartsen en fysiotherapeuten.
Nederlands Ontwikkelings- en Ondersteuningsinstituut voor huisarts en eerstelijnszorg (Stichting O & O), Utrecht

SAMENWERKING IN DE THUISGEZONDHEIDSZORG IN DE PROVINCIE UTRECHT

Door middel van inventarisatie een overzicht krijgen op de samenwerkingsvormen tussen huisartsen, wijkverpleging, maatschappelijk werk, fysiotherapie en verloskunde in de provincie Utrecht.
Provinciale Raad voor de Volksgezondheid in Utrecht, Utrecht

ARTS ASSISTENTEN IN EEN GEZONDHEIDSCENTRUM: HUN VERWIJZINGEN BINNEN DE EERSTE LIJN

1. Hoeveel patiënten verwijzen arts-assistenten die in een gezondheidscentrum worden opgeleid naar maatschappelijk werk, fysiotherapie en wijkverpleegkundigen?
 2. Voor welke problemen en hoe vergelijkt zich dit met gevestigde huisartsen?
 3. Hoe vaak 'mislukken' hun verwijzingen?
 4. Hoe verlopen verwijzingen in de loop van het opleidingsjaar?
- Gezondheidscentrum Ommoord, Rotterdam

3.2.3 Diversen

DIAGNOSTIEK EN THERAPIE BIJ SCHOUDERKLACHTEN IN DE HUISARTSENPRAKTIJK

18 huisartsen registreren gedurende 1 jaar alle patiënten die hen voor het eerst met schouderklachten consulteren. Zij worden gevraagd mee te doen aan een follow-up onderzoek. Huisartsen en fysiotherapeuten (n=14) registreren gegevens met betrekking tot diagnostiek en therapie. De proefpersonen krijgen 5 vragenlijsten om op vastgestelde tijdstippen in te vullen gedurende het jaar. Voor het onderzoek begint worden de huisartsen en de fysiotherapeuten getraind om hetzelfde diagnostische protocol te leren gebruiken.
Vrije Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Extramuraal Geneeskundig Onderzoek, Amsterdam

3.3 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

3.3.1 Preventie, voorlichting en advies

PREVENTIE RUGKLACHTEN IN DE VERZORGING.

Rugklachten vormen een bekend en omvangrijk probleem in de verzorging. Door de vergrijzing van de bevolking zal de mate van rugbelasting in bejaardenhuizen toenemen. Doordat vrouwen langer werken zal de blootstelling aan rugbelastende momenten toenemen. Door aandacht te besteden aan deze problematiek wordt getracht toename van rugklachten te voorkomen.

GGD Regio Geldrop-Valkenswaard, Afdeling BGZ, Valkenswaard

STICHTING VROEGBEHANDELING VOOR PEUTERS

Doel van het project is hulp te bieden aan kind en ouders in een zo normaal mogelijke situatie. Deze hulp bestaat onder andere uit therapie aan het kind en ontlasting en ondersteuning van de ouders. In een peuterspeelzaal worden de peuters opgevangen en begeleid. Tijdens de peuterspeelzaaluren worden tevens therapieën gegeven die het kind nodig heeft. Deze therapieën kunnen fysiotherapie, logopedie of ergotherapie zijn.

Stichting vroegbehandeling voor peuters, Haarlem

ONDERZOEK NAR HET VOORKOMEN EN DE PREVENTIE VAN HOUDINGS- EN BEWEGINGSKLACHTEN BIJ HET RAPEN VAN BLOEMBOLLEN

D.m.v. testen, video-opnamen, en enquête de klachten opsporen en op basis hiervan dusdanige maatregelen treffen dat deze tot een minimum beperkt blijven.

Hogeschool Amsterdam, Studierichting Fysiotherapie

EVALUATIE EN BIJSTELLING VAN VOORLICHTINGSMATERIAAL INZAKE BEWEGINGSAPPARAAT-PROBLEMATIEK

Informatie, die kennisoverdracht beoogt over gezondheidseffecten, risico's en preventie inzake problematiek van het bewegingsapparaat, begrijpelijk en bruikbaar maken voor de gebruikers zoals: arbeidsinspectie, en arboprofessionals (fysiotherapeuten en ergonomen).

NIPG TNO, Leiden

RUGKLACHTEN EN SPORT

De doelstelling is het ontwikkelen van adequate publieksvoorlichting en onderwijsprogramma's op het gebied van chronische rugklachten en sport t.b.v. resp. rugpatiënt, sporttechnisch kader en artsen en fysiotherapeuten. Secundaire doelstelling: stimuleren van beweging in het kader van gezondheidsbevordering voor personen met (potentiële) rugklachten.

Nederlands Instituut voor Sport en Gezondheid, Oosterbeek

PREVENTIE EN FYSIOTHERAPIE

Is het mogelijk de preventieve functie van de fysiotherapie wat betreft de klachten en aandoeningen in relatie tot het bewegingssysteem zowel vanuit de praktijk als vanuit theoretisch oogpunt te expliciteren, zodanig dat hieruit aanbevelingen voor de beroepsverenigingen zijn af te leiden voor het te volgen beleid inzake onderzoek, deskundigheidsbevordering en methodiekontwikkeling.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

PATIËNTENVOORLICHTING (PAVO)

Toepassen en evalueren van een in een voorfase ontwikkeld model (PAVO-model) voor patiëntenvoorlichting in de praktijk van het fysiotherapeutisch handelen. Hoofddoel: de ontwikkeling van concrete producten ter verhoging van de kwaliteit van de patiëntenvoorlichting in de fysiotherapie.

Subdoelen:

1. het toepassen en toetsen van het in de voorfase van dit project ontwikkelde model voor patiëntenvoorlichting, bij de behandeling van patiënten met lage rugklachten;
2. het in samenwerking met maximaal drie opleidingen Fysiotherapie ontwikkelen van een lesmodule patiëntenvoorlichting voor opleidingen fysiotherapie;
3. het ontwikkelen van een algemene handleiding patiëntenvoorlichting voor fysiotherapeuten.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN EN UW GEZONDHEID

Video-informatie met begeleidend foldermateriaal ontwikkeld in samenwerking met afdeling Ergotherapie, afdeling Fysiotherapie en Audio-visuele afdeling.

Probleemstelling:

- algemene voorlichting voor produktmedewerkers over kleding en schoeisel;
- specifieke voorlichting met betrekking tot verwerken van produkten, houding en beweging.

Doelstelling:

- bewerkstelligen van een groepsverandering;
- kennisverandering.

BGD Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer, Aalsmeer

3.3.2 Rug, nek en schouder klachten

MODELONTWIKKELING AANGAANDE VOORLICHTING VOOR CHRONISCHE LAGE RUGPIJN PATIËNTEN

Wat is het effect van een voorlichtingsprogramma bestemd voor chronische lage rugpijnpatiënten, aangeboden in de eerstelijnsgezondheidszorg, wat is het effect van resultaten van onderzoek aangaande de effectiviteit van rugscholen op praktijkwerkers?

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep GVO

RUGSCHOOL

Veel rugklachten komen voort uit lichamelijk zwaar belastend werk.

Doelstelling:

- kennisoverdracht;
- veranderend gedrag.

GGD Flevoland, Lelystad

RETROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR EEN RUGSCHOOL IN EEN GEZONDHEIDSCENTRUM

Rugklachten vormen een omvangrijk maatschappelijk probleem waarbij primaire en secundaire preventie een belangrijke rol spelen. In het Gezondheidscentrum 'Wantveld' te Noordwijk worden sinds 1991 patiënten met rugklachten behandeld volgens de rugschool van Claus Manniche. In een beschrijvend retrospectief onderzoek worden de ervaringen van patiënten belicht die deze rugschool hebben doorlopen. Dit onderzoek is een voor-bereiding op een prospectief onderzoek naar het resultaat van de rugschool, zoals deze wordt uitgevoerd in het gezondheidscentrum 'Wantveld'.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

ONTWIKKELEN VAN EEN STANDAARDRAPPORTAGE (TERUGKOPPELING VAN BELASTBAARHEIDSTESTEN AAN WERKNEMERS)

Ziekteverzuim is een grote kostenpost in de huidige samenleving. Daardoor is de belangstelling voor deze gezondheidsproblematiek groter dan ooit. In opdracht van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Welzijn Volksgezondheid en Cultuur en de arbeidsongeschiktheidsfondsen (AAF en AOF) doet TNO, sector preventie en gezondheid te Leiden een longitudinaal onderzoek naar de oorzaken van klachten en aandoeningen van de nek, schouders en lage rug. Dit onderzoek vindt plaats bij 2500 werknemers in verschillende bedrijven. Hierbij wordt de fysieke belasting in en buiten het werk, de belastbaarheid, de mentale belasting en gezondheid van elke werknemer bepaald. De fysieke belastbaarheid wordt bepaald door metingen van met name kracht en lenigheid.

Dit deelproject omvat het ontwikkelen van een standaardrapportage voor dit onderzoek van TNO, waarin de resultaten van deze testen worden teruggekoppeld aan de werknemers die meededen aan het TNO-onderzoek.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

RUGKLACHTEN, EEN VAK APART?

M.b.v. het BRF (Basis Registratie Formulier Fysiotherapie) zijn rugklachten op fysiotherapeutisch relevante variabelen vergeleken met knie- en schouderklachten.

SWSF Amersfoort

HET EVALUEREN EN DE EVALUATIE VAN EEN RUGSCHOOL

Een ongecontroleerd, longitudinale pilo-study, met als doel het evalueren van de (Mink) rugschool en het ontwikkelen van een evaluatie-instrument.

Locomotion/SWSF, Amersfoort

LAGE RUGKLACHTEN

Welk aanbod en welke aanpak heeft een gezondheidscentrum bij lage rugklachten? Toelichting: daarbij gaat het zowel om de monodisciplinaire werkwijze als de samenwerking tussen de verschillende disciplines, met name huisarts en fysiotherapie.

Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

PREVENTIEPROGRAMMA'S CHRONISCHE RUGPIJN: EEN OEFENPROGRAMMA GERICHT OP ZELF-CONTROLE

Rijksuniversiteit Leiden, Vakgroep Klinische en Gezondheids- en Persoonlijkheidspsychologie, Leiden

EMG HYPERACTIVITEIT BIJ PATIËNTEN MET HOOFD-NEK-SCHOUDE KLACHTEN

Het doel van het onderzoek is een differentiaal diagnostische methode te introduceren om bij zogenaamde hypertone musculatuur, EMG-hyperactiviteit van die hypertone spieren aan te tonen. De opzet van dit onderzoek is het vaststellen van de EMG-rustwaarden van de m. trapezius pars descendens bij ca. 100 patiënten met klachten in het hoofd-nek-schoudergebied. Deze rustwaarden worden dan vergeleken met de rustwaarden van 100 proefpersonen, die geen klachten hebben.

J.M.L. Franssen, Groningen

EVALUATIE VAN RUGSCHOLING/TRAINING : EEN ACTIEVE ALLOPATHISCHE BEHANDELING VOOR LAAG LUMBAL KLACHTEN

Door metingen bij 100 proefpersonen zonder rugklachten in de voorgeschiedenis (leeftijd 25-45 jr) betreffende conditie, sit and reach, lengte, gewicht, isometrische kracht van de rug- buik- bil- en beenspieren, bepalen van krachtsverhoudingen tussen spiergroepen. Bij 60 patiënten met lage rugklachten dezelfde metingen.

Vraagstelling:

- wijken de spierkracht verhoudingen af, zo ja wordt dat beïnvloed in de richting van de normaalwaarden van de proefpersonen door training.
- hoe is het korte en lange termijn effect van het trainingsprogramma?

Sportrevalidatie Training- en adviescentrum (STAC), Lepelstraat

DE PRIMAIR FROZEN SHOULDER : EEN RETROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR DE BEHANDELING DOOR MIDDEL VAN FYSIOTHERAPIE

Röntgencinematografisch onderzoek leerde, dat bij een primair frozen shoulder niet alleen het bewegingspatroon van de scapula en de clavicula veranderde, maar ook de relatie tussen de processus coracoideus en de clavicula. Bij voorwaarts heffen van de arm bleek de processus coracoideus aan het einde van de beweging geremd te worden door de clavicula. Verder heffen van de arm gaat gepaard met compressie van het weefsel tussen de botstukken, met pijn tot gevolg. Pathologisch anatomisch onderzoek bevestigde de mogelijkheid van compressie van het weefsel tussen de processus coracoideus en de clavicula bij een frozen shoulder.

Aan de hand van deze waarnemingen, werd aangetoond dat bij patiënten met een frozen shoulder niet alleen pijn optreedt in de primair aangedane structuren rond de schouder, maar ook tijdens voorwaarts leveren door compressie van het weefsel tussen processus coracoideus en clavicula.

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek werd een nieuwe methode van mobiliseren van de schouder ontwikkeld en toegepast op 53 patiënten met een primaire frozen shoulder.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Faculteit Geneeskunde, Afdeling Revalidatie, Groningen

INVLOED VAN MANUELE THERAPIE OP HOUDING EN BEWEEGLIJKHEID, VAN DE HALS-WERVELKOLOM

Objectivering van vaak gunstige resultaten van manuele therapie middels röntgenonderzoek.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Revalidatie

RUGGESPRAAK

Is het activiteitenpatroon veranderd na het volgen van een 'regelmatig last van nek of rug?-programma'.

B.F.M. Vastenhout-Rohof, D. Seekles, Amersfoort

3.3.3 Traumata en postoperatieve klachten

VROEG BEPALEN VAN SPIERKRACHT BIJ CERVICALE DWARSLAESIE PATIËNTEN

Snel na dwarslaesie bepalen van spierkracht m. biceps br. geeft misschien een indicatie voor de te verwachten kracht van de onderarm extensoren.

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELING NA MENISCUS VERWIJDERING

Vershillende behandelmethoden die gericht zijn op het zo snel mogelijk bereken van een normaal functionerende knie worden vergeleken. Getracht wordt het meerwaarde-effect van (placebo) Curapuls aan te tonen.
Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Fysiotherapie

TAPEBEHANDELING BIJ THORACOTOMIEPATIËNTEN

Post-operatieve pijn veroorzaakt een oppervlakkige ademhaling met mogelijke complicaties als gevolg. Ondersteuning van de thorax door middel van tape kan de pijn van de patiënt verminderen en hierdoor de ademhaling beïnvloeden. Tevens kan de patiënt beter hoesten.
Slotervaartziekenhuis, Amsterdam

INVLOED VAN DE CARDIALE CONDITIE VAN PATIËNTEN NA EEN VASCULAIRE BEENAMPUTATIE OP HUN LOOPREVALIDATIE

The often poor cardiac condition of leg amputees influences the progress of their prosthetic rehabilitation and probably increases the risk of load. Various rehabilitation exercises are measured together with the rehabilitation progress.
Universiteit Twente, Vakgroep Bio-informatica

FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELING BIJ CLAUDICATIO INTERMITTENS

Onderzoek naar het optreden van veranderingen in chirurgische keuzen voor patiënten met claudicatio intermittens, die een fysiotherapeutisch behandelprotocol hebben doorlopen.
Academisch Medisch Centrum, Afdeling Revalidatie

RETROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR DE LANGE TERMIJNRESULTATEN VAN CONSERVATIEF BEHANDELDE MIDSCHACHT CLAVICULA FRACTUREN

M.b.v. een schriftelijke enquête werden 62 patiënten die in 1984/85 een sluitair letsel opliepen van de schouder, gepaard gaande met een fractuur in het middelste 1/3 deel van de clavicula gevraagd naar de klachten aan arm, schouder/nek.
Praktijk voor nek-schouder-armklachten, Groningen

OVER HET EFFECT VAN HELIUM VOOR LASERTHERAPIE OP HET GENEZINGSPROCES VAN GESLOTEN WONDEN

Versnelt lasertherapie het proces van wondgenezing van de huid en/of dieper gelegen weefsels bij chirurgische wonden?
Hogeschool Amsterdam, Sector Gezondheidszorg

BUIGPEESTRANSPLANTATIES IN DE HAND

Welk aandeel heeft de fysiotherapeutische behandeling in het eindresultaat?
Militair Revalidatie Centrum Aardenburg, Doorn

OEFENTHERAPIE NA VOORSTE KRUISBAND OPERATIE

Vergelijken tussen verschillende vormen van oefentherapie na voorste kruisband reconstructie.
Rijksuniversiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

SECUNDAIRE PREVENTIEVE WERKING VAN ENKELBRACES

Patiënten met een inversietrauma worden na de poliklinische behandeling at random ingedeeld in een groep die wel en een groep die niet een brace krijgt. Na drie maanden vindt een schriftelijke evaluatie plaats.
Instituut voor Bewegingswetenschappen (IBW), Maastricht

FUNCTIONELE GEVOLGEN HALSKLIERDISSECTIE

Twee groepen patiënten worden retrospectief vergeleken: Een groep die is geopereerd met sparen van takjes van de plexus cervicalis en een groep waarbij deze takjes zijn opgeofferd. Met enquête/vragenlijsten, bewegingsonderzoek en EMG worden de functionele gevolgen geïnventariseerd en de twee groepen vergeleken zodat duidelijk wordt of sparen van cervicale takjes qua schouderfunctie de moeite waard is.
Nederlands Kanker Instituut, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

METING SCHOUDERFUNCTIE

Bij patiënten met mammacarcinoom, die operatief zijn behandeld met okselklieroilet worden twee groepen patiënten qua schouderfunctie vergeleken. Een groep patiënten die postoperatief na 1 week wordt ontslagen en een groep die na 2 weken wordt ontslagen. Gemeten wordt invloed van de verblijfsduur in het ziekenhuis op de schouderfunctie. Metingen worden gedaan 7 dagen, 28 dagen, 120 dagen postoperatief.

Nederlands Kanker Instituut, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

HET FUNCTIONELE EINDRESULTAAT BIJ EN NA ONTSLAG UIT HET REVALIDATIE-CENTRUM BIJ PATIËNTEN MET EEN DUBBELZIJDIGE BEENAMPUTATIE

Het onderzoek bestaat uit 2 delen, namelijk een retrospectief deel, waarbij uit de statussen de gegevens werden verzameld en een follow-up. Op deze manier werd geprobeerd een indruk te verkrijgen op stoornis-, beperking -en handicap niveau.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis Groningen, Groningen

NABEHANDELING NA LUMBALE DISCECTOMIE

Een vergelijkend onderzoek naar significante verschillen tussen enerzijds: de nabehandeling op Reva-Breda, anderzijds: alle andere behandelingen in de periferie.

Stichting Revalidatiecentrum Breda, Breda

KNIEREGISTRATIE PROJECT ZWOLLE

Dertig fysiotherapeuten en een orthopedisch chirurg, in en om Zwolle, leggen systematisch onderzoek- en herstel/revalidatiegegevens van patiënten met voorste kruisbandletsels vast. Er wordt geregistreerd om doelgericht te kunnen handelen in individuele patiëntensituaties. Voor het vastleggen van gegevens wordt gebruik gemaakt van registratieformulieren en video-opnamen.

Aan de hand van de ingevulde registratieformulieren en het beschikbare videomateriaal wordt door fysiotherapeuten en orthopedisch chirurg van gedachten gewisseld over de te volgen behandelingsstrategie.

Ziekenhuis de Weezenlanden, SOROF/knieregistratie project Zwolle, Zwolle

NEK EN SCHOUDERFUNCTIE NA HALSKLIERDISSECTIE

Longitudinaal descriptief onderzoek met meetmomenten pre- en postoperatief (tot 2 jaar) naar de invloeden op het bewegingsapparaat van de nek en schouder: pijn, kwaliteit van leven na een halsklierdissectie.

Rijksuniversiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

FUNCTIONELE ELECTROSTIMULATIE BIJ DWARSLAESIEPATIËNTEN

Onderzoek naar en ontwikkeling van methoden voor het herstel van de loopfunctie met behulp van electrostimulatie. De nadruk ligt hierbij op de ontwikkeling en de klinische evaluatie van stimulatie-apparatuur en protocollen voor oefenen, staan en lopen. De uiteindelijke doelstelling is te komen tot een klinisch bruikbaar implanteersysteem voor de onderste extremiteiten.

Revalidatiecentrum 'Het Roessingh', Enschede

ONBELAST OEFENEN NA EEN FEMURSCHACHTFRACTUUR

Bij de behandeling van patiënten met een femurschachtfractuur bestaan er verschillende ideeën over hoe de opdracht tot onbelast oefenen ingevuld moet worden en waarom onbelast oefenen in deze situatie van belang is.

Hier toe is onderzocht wat fysiotherapeuten onder onbelast oefenen in de postoperatieve fase na een femurschachtfractuur verstaan, welke onbelaste oefeningen zij dan geven en waarom ze juist die oefeningen onbelast vinden. Van deze oefeningen is een biomechanische analyse gemaakt. Aan de hand van de conclusies uit bovenstaande items, in combinatie met informatie die verkregen is uit een literatuurstudie, is inzicht verkregen of onbelast oefenen na een femurschachtfractuur een goede start is.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

FUNCTIONELE REVALIDATIE BIJ 'ANTERIOR KNEE PAIN' SYNDROOM

Doel van het onderzoek is om een relatief eenvoudig functioneel revalidatie programma te ontwikkelen voor patiënten met het 'Anterior Knee Pain' syndroom.

Instituut voor fysio- en manuele therapie E.R.A. van Ham, Haarlem

ACUTE- EN CHRONISCHE KNIE- EN ENKELBLESSURES IN DE FYSIOTHERAPIEPRAKTIJK

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de situatie van zowel acute- als chronische knie- en enkel-sportblessures in de fysiotherapiepraktijk. Daarnaast wordt de effectiviteit en efficiëntie van de fysiotherapeutische behandeling bij de acute sportblessures onderzocht door onder andere de verwijsduur te relateren aan het aantal behandelingen.

Instituut voor fysio- en manuele therapie E.R.A. van Ham, Haarlem

ONBELAST OEFENEN ONDER DE LOEP GENOMEN (INVENTARISEREND ONDERZOEK NAAR ONBELAST OEFENEN BIJ KNIE-AANDOENINGEN)

Verschillende patiënten worden naar de fysiotherapeut verwezen met het verzoek 'gaarne onbelast oefenen'. In de praktijk blijkt er onduidelijkheid te bestaan over het toepassen van onbelaste oefentherapie. Het is voor de fysiotherapie van belang dat er een eenduidig standpunt wordt ingenomen met betrekking tot dit onderwerp. Deze pilot-studie geeft een inventarisatie van het hoe, wat en waarom van het onbelast oefenen. Dit onderzoek beperkt zich tot een voorste kruisband plastiek, total-knee en tibiaplateaua-fractuur. Het doel van dit onderzoek is meer inzicht te krijgen in de overeenkomsten en verschillen bij het toepassen van onbelaste oefentherapie in het ziekenhuis. Tevens wordt kort ingegaan op de motivatie om voor onbelast oefenen te kiezen.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

PATELLA ONDERSTEUNENDE THERAPIE BIJ DE BEHANDELING VAN 'ANTERIOR KNEE PAIN' BIJ SPORTERS

100 sporters met anterior knee pain zonder onderliggende kniepathologie krijgen een programma bestaande uit sportadvies, spierkrachttraining en patella-ondersteuning. Na 2 maanden wordt het effect van deze primaire therapie geëvalueerd middels een onderzoek en standaard vragenlijst.

Academisch Ziekenhuis Maastricht

PROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR HET RESULTAAT VAN EEN VOORSTE KRUISBAND RECONSTRUCTIE MET EEN PATELLA-PEESPLASTIEK

Onderzoek naar een verschil in de knie pre-OK en anderhalf jaar na de reconstructie met behulp van anamnestiche scores, axiteitsonderzoek en functionele tests.

Ziekenhuis Gooi Noord, Afdeling Fysiotherapie, Laren N.H.

RETROSPECTIEF ONDERZOEK BIJ PATIËNTEN MET STATUS NA SCHOUDERLUXATIES

Retrospectieve studie bij patiënten met status na schouderluxaties. Onderzoek bestaat uit vragenlijst o.a. naar ADL, arbeid, sport: daarnaast lichamelijk onderzoek en MRI onderzoek.

Rijksuniversiteit Groningen, Afdeling Fysiotherapie

HET DIFFERENTIËLE EFFECT VAN EEN INTEGRAAL REVALIDATIEPROGRAMMA T.B.V. MENSEN MET ERNSTIG TRAUMATISCH HERSENLETSEL (CONTUSIO CEREBRI)

Doelstellingen:

1. het bestuderen van het dagelijks functioneren, met name op de lange termijn en de behandeling van mensen met een traumatisch hersenletsel te beschrijven.
2. nagaan in hoeverre verschillende typen revalidatiebehandeling verschillende effecten hebben op het dagelijks functioneren op de lange termijn.

Lucas Stichting voor Revalidatie, Hoensbroek

VERKORTE VERPLEEGDUUR VOOR 'TOTAL-HIP' PATIËNTEN

Het doel van dit onderzoek was deze patiënten na acht dagen uit het ziekenhuis te ontslaan door een betere afstemming, coördinatie en uitbreiding van de mogelijkheden van thuiszorg (eventueel via verpleeg- of verzorgingshuis). Tevens was een versneld revalidatieproces door verpleging en fysiotherapie nodig.

Hogeschool Enschede, Afdeling Fysiotherapie, Enschede

INCIDENTIE VAN TROCHANTOR MINOR AVULSIES

vraag:

1. Hoe vaak is bij collumfracturen een avulsie van de trochantor minor aanwezig?
2. In hoeverre is dit merkbaar op het niveau van beperkingen?

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

PREDICTING OUTCOME IN ANKLE SPRAINS ON THE BASIS OF INITIAL ASSESSMENT

Verfijnen van diagnostiek inzake enkelbandletsels, door middel van onderzoek naar de voorspellende waarde van patiëntvariabelen die worden geregistreerd op moment van intake.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

3.3.4 Reumatische aandoeningen

INDIVIDUELE VOORLICHTING AAN PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS

Het onderzoek heeft tot doel de ontwikkeling en toetsing op effectiviteit en bruikbaarheid van een individueel voorlichtingsmodel voor hulpverleners in het behandelingstraject van reumatoïde artritis-patiënten, waarbij gestructureerde protocollen worden gehanteerd en de nadruk ligt op afstemming van de voorlichting tussen de hulpverleners.

Universiteit Twente, Vakgroep Psychologie

THERAPIETROUW VAN PATIËNTEN EN FYSIOTHERAPEUTEN IN EEN OEFENPROGRAMMA VOOR REUMATOÏDE ARTRITIS

Doelen van het onderzoek zijn: 1. uitvinden in welke mate patiënten na ontslag doorgaan met een gestandaardiseerd oefenprogramma en hiermee samenhangend, factoren ontdekken die van invloed zijn op het al dan niet uitvoeren; 2. Uitvinden waaruit de fysiotherapie bestaat die de patiënten in de eerste lijn krijgen en in welke mate deze aansluit op de behandeling in de kliniek.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

ONDERZOEK VOORKOMING VAN HANDDEFORMITEITEN BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS

Onderzoek of rustthese gecombineerd met regelmatige oefening alleen invloed hebben op het ontstaan en progressie van standafwijkingen, functionaliteit en handkracht bij patiënten met r.a. Ook wordt bekeken of het ontstaan van deformiteiten afhangt van voortdurende ontsteking van de betreffende gewrichten c.q. van de reumatoïde artritis.

Reumakliniek Sole Mio, Academisch Ziekenhuis Leiden, Afdeling Reumatologie

OMGAAN MET ARTROSE VAN KNIE EN/OF HEUP; PROBLEEMANALYSE EN DE ONTWIKKELING VAN 'LEEFSTIJLPROGRAMMA' ALS INTERVENTIE

Preventie van ongevallen door middel van interventies gericht op het bewerkstelligen van veranderingen in de relevante determinanten van gedrag en omgeving, is de ultieme doelstelling van deze programmalijn.

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

FUNCTIONAL ASPECT OF RHEUMATIC DISEASES IN CHILDHOOD

Exploratief onderzoek naar de functionele beperkingen bij de diverse reumatische ziektes op de kinderleeftijd.

Rijksuniversiteit Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

3.3.5 Hart- en vaatziekten

GEZONDHEIDSBELEVING EN -EFFECTEN VAN EEN 'ZWEMPROGRAMMA' DOOR HART-VAATPATIËNTEN

Infarct- en coronaire-bypass patiënten vormen de meerderheid in een heterogeen samengesteld deelnemersveld. De lichamelijke belasting tijdens het waterprogramma is aanmerkelijk hoger dan die tijdens normale dagelijkse activiteiten, maar relatief laag en te kort van duur om fysiologisch meetbare effecten te sorteren. De ergometertest is onvoldoende betrouwbaar in deze populatie om de hartfrequentie tijdens bewegingsactiviteiten aan te refereren. Daarom wordt aanbevolen in de stimulering tot meer bewegingsactiviteiten van hartpatiënten meer aandacht te besteden aan aspecten van aantrekkelijkheid van bewegingsprogramma's dan aan puur fysieke gezondheidsaspecten.

Rijksuniversiteit Limburg, Instituut voor Bewegingswetenschappen, Maastricht

MULTIDISCIPLINAIRE BEHANDELING VAN HARTPATIËNTEN

Onderzoek naar de multidisciplinaire behandeling en de effecten hiervan t.a.v. de activiteiten in het dagelijks leven bij cardiorevalidatie.

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Fysiotherapie

FYSIOTHERAPIE NA HARTOPERATIES

Vraagstelling: hebben pulmonaal belaste patiënten meer postoperatieve fysiotherapie nodig.

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

EFFECTEN MEER BEWEGEN VOOR HART- EN VAATPATIËNTEN

Probleem-/doelstelling:

Wat is de invloed van het meer bewegen van hart- en vaatpatiënten op gezondheidstoestand, het fysiek functioneren en het welbevinden van de deelnemers?

Provinciaal Steunpunt Bewegingsactiviteiten, Gezondheidszorg (PSBG), Sittard

BESTRIJDING VAN KRANSSLAGADERVERNAUWING

De doelstelling van dit project is het onderzoeken van de haalbaarheid van het bestrijden van kransslagadervernaauwing door veranderingen in leefwijze door middel van een intensief programma in een gezondheidscentrum. Men tracht deze doelstelling te bereiken door het ontwikkelen, evalueren, bijstellen en toepassen van een intensief programma voor coronair-patiënten, gericht op dieet, beweging, groepsondersteuning, stress-reductie en het stoppen met roken.

Gezondheidscentrum Hoensbroek, Hoensbroek

INVLOED VAN DEELNAME AAN SPORTGROEPEN VOOR HARTPATIËNTEN (SVH) OP RISICOFAC- TOREN VOOR CORONAIRE HARTZIEKTEN

Uit een pilotstudie is gebleken dat hartpatiënten die deelnemen aan SVH menen dat deelname leidt tot een betere lichamelijke en geestelijke conditie en een lager risiconiveau. Om deze verschillen objectief aan te tonen luidt de vraagstelling: treden tussen deelnemers en niet-deelnemers aan SVH die tussen 3-5 jaar een hartinfarct hebben gehad, verschillen op in cholesterolgehalte, bloeddruk, overgewicht, roken, omgang met stress, lichamelijke activiteit, voedingsgewoonte en inspanningstolerantie?

Rijksuniversiteit Groningen, werkgroep Bewegingswetenschappen

HET EFFECT VAN VROEGE REACTIVERING (O.L.V. DE FYSIOTHERAPEUT) BIJ GEOPEREERDE VOL- WASSEN HARTPATIËNTEN

Op een van de afdelingen thoraxchirurgie vond vroeger activering o.l.v. een fysiotherapeut plaats, op de andere afdeling niet. Er vond retrospectief onderzoek plaats van deze 2 afdelingen over het eerste kwartaal 1988. Deze afdelingen zijn in het tweede kwartaal 1988 wel door de fysiotherapeut geactiveerd; retrospectief onderzoek naar immobiliteit, welbevinden, postoperatief, opnameduur. Enquête pre- en postoperatief (MPVH) om: well-being, displeasure, social inhibition, feeling of being disabled, te scoren.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

EVALUATIE VAN EEN PSYCHO-EDUCATIEF REVALIDATIEPROGRAMMA VOOR CORONAIREPATIËNTEN EN PARTNERS

Onderzoek naar de psychosociale en biomedische effecten van een groepstraining voor coronairpatiënten. De training beoogt een integratie te bewerkstelligen tussen een educatieve opzet en een therapeutische interventie. Alle medische, paramedische en psychosociale disciplines, welke verantwoordelijk zijn voor de behandeling van hartpatiënten, worden betrokken bij deze educatieve opzet.

De Wever Ziekenhuis, Heerlen

EFFECTEN MEER BEWEGEN VOOR HART- EN VAATPATIËNTEN

Wat is de invloed van het meer bewegen van hart- en vaatpatiënten op gezondheidstoestand, het fysiek functioneren en het welbevinden van de deelnemers?

Provinciaal Samenwerkingsverband Het Limburgse Groene Kruis, Sittard

TENS/ESES (EPIDURAL SPINAL STIMULATION) BIJ PATIËNTEN MET ANGINA PECTORIS KLACHTEN - GRAAD III EN IV

Inventarisatie van de fysieke mogelijkheden van een patiënten voor en na de implantatie van ESES.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

EVALUATIE VAN DE EFFECTEN VAN HARTREVALIDATIE

1. Heeft een bepaalde vorm van poliklinische hartrevalidatie verschillende invloeden op fysieke en psychologische aspecten.

2. Heeft poliklinische hartrevalidatie effect bij bepaalde te onderscheiden subgroepen hartpatiënten.

Diakonessenhuis Utrecht, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

3.3.6 Aandoeningen van de luchtwegen

EVALUATIE CARA-TEAMS

Het doel van het onderzoek is om na te gaan of het aanstellen van een CARA-team kan gaan behoren tot de vaste voorzieningen die in de gezondheidszorg voor vergoeding in aanmerking komen. Daartoe wordt onderzocht of de bestaande CARA-teams aan de verwachtingen voldoen, wat hun voordelen zijn en wat voor verbetering in aanmerking komt. Het onderzoek betreft een kwalitatieve analyse van de meningen van betrokkenen over deze kwestie.

Inmiddels is de eerste oriënterende fase van het onderzoek afgerond. Hierin is de zeer diverse werkwijze van de verschillende bestaande CARA-teams geïnventariseerd. Het vooronderzoek heeft tevens een gevarieerd beeld opgeleverd van de ideeën van zorgverleners omtrent de meest ideale werkwijze, samenstelling van toekomstige CARA-teams. Op basis van een kritische beschouwing van de verschillende aangedragen modellen CARA-teams zullen aanbevelingen gedaan worden omtrent de basisvoorwaarden waaraan de samenstelling en werkwijze van CARA-teams moeten voldoen.

Nationaal Ziekenhuisinstituut, Utrecht

REVALIDATIE VAN CARA-PATIËNTEN

Het onderzoek is bedoeld ter evaluatie van een revalidatieprogramma voor CARA-patiënten. De verwachting is dat deelname van deze patiënten aan dit programma positieve somatische en psychologische veranderingen, alsmede een vermindering van de medisch consumptie teweeg zal brengen. Deze verwachting zal getoetst worden. Bovendien zal nagegaan worden in hoeverre en een samenhang is tussen de drie genoemde variabelen.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

MUCOCILIAIRE KLARING

Meting van mucociliaire klaring van luchtwegen van CARA-patiënten, met radioactief getraceerde aerosol. Effecten van fysiotherapeutische interventies (tapotage, vibratie, FET, FDT, etc.) en mucolytica.

Universitair Longcentrum, Nijmegen

TRAINING VAN INADEMINGSSPIEREN TIJDENS REACTIVERING BIJ CARA

Ten gevolge van de luchtwegobstructie bij CARA-patiënten worden ademhalingsspieren zwaar belast. Een aantal patiënten wordt in hun prestaties beperkt door de maximale belastbaarheid van deze spieren. Zij zijn ventilatoir beperkt. Dit onderzoek beoogt door gerichte ademspiertraining middels 'resistance breathing' de validiteit van deze patiëntengroep te verhogen.

Academisch Ziekenhuis St. Radboud, Afdeling Longziekten

REGISTRATIE VAN BEHANDELINGSRESULTAAT VAN ADEMTERAPIE

In dit onderzoek wordt het behandelingsresultaat vergeleken van patiënten met hyperventilatie syndroom (HVS) en de non HVS-patiënten, na de 2e groep primair behandeld te hebben met adem- en ontspanningstherapie.

Praktijk voor Ademtherapie, Amersfoort

REACTIVERING VAN CARA-PATIËNTEN

Reactiverende behandeling van CARA-patiënten die in hun activiteiten in het algemeen niet ventilatoir beperkt zijn. Sport, spel, training, optimale medicatie, psychologische begeleiding.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Kliniek voor Inwendige Geneeskunde, Afdeling Longziekten, Nijmegen

REACTIVERINGSPROGRAMMA VOOR CARA-PATIËNTEN

Het programma is in te delen in een zestal onderdelen:

- voorlichting over CARA;
- uitleg adempatroon;
- ontspanningstraining;
- verbeteren van het fysiek presentatievermogen;
- voorlichting en informatie aan familie en/of naaste(n);
- instructies om thuis te oefenen.

De bedoeling is door voorlichting de factoren angst en onzekerheid te reduceren en een juist inzicht te geven in de ziekte.

G.A. Geul-Klaren, Rotterdam

TRAINING VAN CF-PATIËNTEN

Onderzoek naar de effecten van een door CF-patiënten in de thuissituatie uitgevoerd fietstrainingsprogramma op: maximale inspanningstolerantie (fietsergometrie); handelingen van het dagelijks leven (ADL).
Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

3.3.7 Hersenletsel

AARD EN MATE VAN HANDICAP BIJ JEUGDIGE PERSONEN NA ERNSTIG VERWORVEN HERSENLETSEL

Onderzoek om na te gaan of personen die op jeugdige leeftijd een ernstig traumatisch hersenletsel oplopen geruime tijd na het ongeval nog gehandicapt zijn, waarbij het begrip handicap van de ICIDH een centrale rol speelt. Het onderzoek is een onderdeel van 'effectmeting van revalidatiegeneeskundige interventie'.
Dijkzigt Ziekenhuis Rotterdam, Afdeling Revalidatie

PROBLEEMOPLOSSEN NA FRONTAAL HERSENLETSEL

Frontaal hersenletsel is een van de meest invaliderende vormen van hersenbeschadigingen. Naast verschillende andere cognitieve en emotionele stoornissen blijken patiënten met frontale hersenletsels een ernstige stoornis in de zgn. executieve functies te vertonen. Deze stoornis leidt tot ernstige moeilijkheden in het probleemoplossend gedrag. Het project wil antwoord geven op twee vragen:

1. Welke componenten van het probleemoplossend gedrag zijn gestoord?
2. Kan een remediëringsprogramma worden ontworpen om dergelijke patiënten te revalideren?

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken

DE EFFECTIVITEIT EN TOEREIKENDHEID VAN DE CHRONISCHE ZORG VOOR PATIËNTEN NA EEN BEROERTE (CVA) : EEN LONGITUDINAAL ONDERZOEK

Doel van dit onderzoek is indicatoren te ontwikkelen voor de bepaling van de doeltreffendheid en toereikendheid van de chronische zorg voor CVA-patiënten. De onderzoekers willen gezondheidsuitkomsten en zorgtekorten bij patiënten met een CVA op langere termijn inventariseren en analyseren, opdat knelpunten met betrekking tot effectiviteit en toereikendheid van zorg met behulp van kwaliteitsverbetering kunnen worden teruggedrongen.

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Instituut voor Sociale Geneeskunde, Amsterdam

IJSTHERAPIE EN WHIRLPOOL BIJ OEDEEM BIJ CVA-PATIËNTEN

Effectonderzoek naar ijs en whirlpool bij oedeem bij CVA.
Hogeschool Midden Nederland

3.3.8 Overige chronische ziekten

NEUROPSYCHOLOGISCHE PREVENTIE VAN VROEGTIJDIGE IMMOBILITEIT BIJ PARKINSON-PATIËNTEN

Op welke manieren kan men Parkinson patiënten goed leren basale houdingsaanpassingen zoals omdraaien en opstaan uit te voeren volgens een door henzelf bewust te controleren bewegingsplan? Een bewegingsplan behelst een sequentiële ordening van deelbewegingen steeds uitgaand van een resulterend in een stabiele (tussen)positie. Spelt de ernst van de motorische symptomen hierbij een rol?

Rijksuniversiteit Groningen, Verkeerskundig Studiecentrum

GEDEELDE SMART HALVE SMART (INVENTARISATIE NAAR EEN MOGELIJKE MEERWAARDE VAN GROEPSBEGELEIDING VAN CHRONISCH ZIEKEN, BINNEN DE FYSIOTHERAPIE)

Tegenwoordig worden steeds meer chronisch zieken geoefend in groepen onder begeleiding van een fysiotherapeut. Er wordt gesproken over een meerwaarde van groepsbegeleiding als aanvulling op individuele begeleiding, maar waarom is meestal niet duidelijk. Door middel van literatuurstudie in de psychologie en sociologie is er gezocht naar een meerwaarde om chronisch zieken te oefenen in een groep. Er zal blijken dat veel groepsdynamische processen zorgen voor deze meerwaarde. Aan de hand van verschillende subvragen zal dit onderzoek worden aangetoond.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

DECUBITON

Het genezend effect van UV straling op de genezing van doorligwonden wordt gemeten d.m.v. oppervlakteverandering per tijdseenheid.

Verpleeghuis Regina Pacis, Arnhem

REHABILITATIVE MANAGEMENT OF MOTOR NEURONE DISEASES WITH PROGRESSIVE DETERIORATION

Revalidatie bij progressief neuromusculaire aandoeningen moet multidisciplinair worden aangepakt. Het team moet ten minste een revalidatie-arts, een ergotherapeut, een fysiotherapeut, een logopedist en een maatschappelijk werkster bevatten, die regelmatig met elkaar overleggen. Het hoofddoel is de juiste voorwaarden te scheppen voor de patiënt om thuis te kunnen blijven. Hier moet al in een vroeg stadium van de aandoening mee worden begonnen. Psychosociale hulpverlening is erg belangrijk.

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

TENS BIJ CHRONISCHE PIJNKLACHTEN: EEN PRE-EXPERIMENTELE STUDIE

De reactie van patiënten met chronische pijnklachten (n=45) op TENS is beschreven. Middels drie pijnscoringmethoden (VAS, McGill Pain Questionnaire, Verbale Pijnschaal) is het verloop van de pijnklachten getracht te registreren. In een deel van de groep (n=21) werd een significante afname van pijnscores geregistreerd ($p < 0.05$).

Fysiotherapeutisch Instituut 'Bottendaal', Nijmegen

CHRONISCHE ZIEK(T)EN EN SPORT

Primaire doelstelling van het project is het behartigen en bevorderen van sportmedische begeleiding, onderwijs en het onderzoek t.a.v.a sportief bewegen door chronisch zieken teneinde de psychosociale en medische status van deze bevolkingsgroep te verbeteren. Een secundaire doelstelling is het stimuleren tot sportief bewegen van die chronische zieke mensen voor wie sport/bewegen als additionele vorm van therapie beschouwd kan worden. Op basis van inventariserende en literatuuronderzoeken, worden multidisciplinaire consensus ontwikkelingsbijeenkomsten georganiseerd en richtlijnen en sportmedische adviezen geformuleerd. Deze richtlijnen worden vertaald in voorlichtingsmateriaal en nascholingsactiviteiten voor resp. sporters en begeleiders.

Nederlands Instituut voor Sportgezondheidszorg, Oosterbeek

LIMITED JOINT MOBILITY IN RELATIE TOT DE NEUROPATHISCHE VOET BIJ DIABETES PATIËNTEN; EEN AANGRIJPINGSPUNT VOOR FYSIOTHERAPEUTEN?

Vraagstelling:

Komt limited joint mobility vaker voor bij DM-patiënten met neuropathische voet ten opzichte van DM-patiënten en/of controlegroep. Kan men door middel van bewegingstherapie de limited joint mobility beïnvloeden en wat zijn de consequenties ervan?

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

EVALUATIE VAN GROEPSTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET DE ZIEKTE VAN BECHTEREW

Onderzoek naar de effecten van groepstherapie (oefentherapie en sport) op de sociale houding en lichamelijk welzijn van patiënten met de ziekte van Bechterew. Het welzijn van deze patiënten zal vergeleken worden met dat van patiënten die behandeld zijn met een individuele oefentherapie.

De Wever Ziekenhuis, Heerlen

REVALIDATIE MAATREGELEN IN DE LATE LOOPFASE VAN PATIËNTEN MET DE ZIEKTE VAN DUCHENNE : EFFECTIVITEIT EN IMPLICATIES

Naast het verlies van loopvermogen, treedt verstijving op in de gewrichten en vervorming van het skelet. Over een optimale ondersteunende behandeling bestaat geen overeenstemming. Aan het eind van de fase, waarin patiënten nog kunnen lopen, worden of wel of geen lange been-beugels en/of statafel toegepast als mogelijkheid tot verticalisatie. Door samenwerking tussen revalidatiecentra die wel of geen verticalisatie toepassen, hoopt men tot inzicht over de waarde van deze behandeling te komen.

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

INSPIRATOIRE WEERSTANDSTRaining BIJ VOLWASSEN CYSTIC FIBROSIS PATIËNTEN

Specifieke ademspiertraining kan mogelijk als oefenvorm gebruikt worden om kracht en uithoudingsvermogen van ademspiertraining te vergroten (specifiek effect) met als mogelijke transfereffecten verbetering van het algemeen uithoudingsvermogen, afname van dyspnoe en verbetering van ADL.

A. Heering, R.B.F.M. Buts, Amersfoort

3.3.9 Pijn

PREVENTIE VAN CHRONISCHE PIJN BIJ PATIËNTEN MET KLACHTEN AAN HET BEWEGINGS-SYSTEEM

Twee vraagstellingen:

1. Is het mogelijk om met behulp van een te ontwikkelen testbatterij reeds in een vroeg stadium te voorspellen of een patiënt met klachten aan het bewegingssysteem en pijn een patiënt met langdurige pijn wordt?
2. Voorkomt een vroege fysiotherapeutische interventie, voornamelijk gericht op motorische gedragsveranderingen en het stimuleren van pijnvrij gedrag, bij patiënten met kortdurende pijnklachten het ontstaan van langdurige pijnklachten?

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

HET EFFECT VAN DE ZWEMTHERAPIE

Sinds enige tijd worden patiënten die de pijnpoli van het AZN bezoeken doorgestuurd naar de afdeling fysiotherapie voor 'zwemtherapie'. De 'zwemtherapie' heeft als doel het leren gebruik te maken van het water door volop te profiteren van het onbelast in het water bezig zijn. De vraag rees bij de zwemtherapeute en de medewerkers van de pijnpoli naar het effect van de zwemtherapie, en specifiek naar :

- het plezier in zwemmen;
- het effect van de zwemtherapie op zowel pijn als stijfheid;
- het effect van de zwemtherapie op het dagelijks en sociaal functioneren;
- de tijdsduur dat een (eventueel)gunstig effect aanhoudt;
- de mate waarin het zwemmen na beëindiging van de zwemtherapie elders voort te zetten.

Om een antwoord op deze vragen te geven werd een vragenlijst opgesteld.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Staf Zorg, Nijmegen

ONDERZOEK NAAR DE EFFECTEN VAN EEN SCHRIFTELIJKE OVERDRACHT VAN DE HYDROTHERAPIE NAAR HET REGULIERE ZWEMONDERWIJS : HET BETREFT PATIËNTEN VERWEZEN DOOR DE POLIKLINIEK PIJNBESTRIJDING

Het doel is: de drempel te verlagen bij de overgang van de hydrotherapie naar het zwemonderwijs van genoemde patiënten: stimuleren van zelfstandige voortzetting van de wateractiviteit, onafhankelijk van een ziekenhuis.

Opzet: ontwerpen van een overdrachtsformulier hydrotherapie/zwemonderwijs checklisten samenstellen voor de betrokken disciplines en voor de patiënten t.g.v. de evaluatie.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Fysische Therapie, Nijmegen

3.3.10 Incontinentie

ONDERZOEK EN BEHANDELING VAN FAECES INCONTINENTIE EN VERSTOPPING

D.m.v. druk myofeedback trainen c.q. ontspannen van anusfuncties t.b.v. goede defaecatie. Doel is het ontwikkelen van een goed behandelprotocol.

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Fysiotherapie

ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN BEKKENBODEMTRAINING BIJ STRESSINCONTINENTIE

Bekkenbodetraining wordt gegeven aan patiënten, waarbij de indicatie tot operatie is gesteld. Gekeken wordt m.b.v. urodynamische meetmethoden of na de bekkenbodetraining de indicatie is vervallen.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

REVALIDATIE VAN DE CVA PATIËNT

Het betreft hier deel I van een langlopend project naar de ontwikkeling van een revalidatieprocedure voor CVA patiënten die zo nauw mogelijk aansluit bij de kennis die op dit moment bestaat over het herleren van motorische en cognitieve vaardigheden. In dit eerste deel wordt een studie verricht naar de effecten van de verschillende (fysiotherapeutische) behandelmethoden zoals die in de revalidatie worden toegepast.

St. Maartenskliniek, Afdeling Revalidatie onderzoek

MYOFEEDBACKTRAINING BIJ PATIËNTEN MET DEFAECATIEPROBLEMEN

Het lijkt zin te hebben om patiënten die lijden aan stoornissen van het defaecatiemechanisme op basis van te weinig (incontinentie), dan wel teveel spanning van de bekkenbodermusculatuur (obstipatie), met behulp van myofeedback te trainen om hun spierspanning zodanig te reguleren, dat hun klachten afnemen dan wel verdwijnen.

Rijksuniversiteit Leiden, Academisch Ziekenhuis Leiden, Leiden

PELVISCHE REËDUCATIE MET INTRAVAGINALE ELEKTROSTIMULATIE BIJ URINE-INCONTINENTIE

Bij patiënten met incontinentie t.g.v. urethra-relaxaties wordt een reëducatieprogramma doorlopen met intra-vaginale elektrostimulatie, biofeedback en houdingstherapie.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Urologie, Nijmegen

TRANSVAGINALE ELECTROSTIMULATIE, BIOFEEDBACK EN HOUDINGSTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET DETRUSORINSTABILITEITEN EN URETHRARELAXATIES

Electrostimulatie gecombineerd met biofeedback technieken en houdingstherapie is een belangrijk hulpmiddel in de behandeling van verschillende vormen van urine-incontinentie. Ook bij de behandeling van detrusorinstabiliteiten zijn goede resultaten beschreven. Geen publikaties zijn ons bekend bij patiënten met detrusorinstabiliteiten en urethrarelaxaties. Door het gebruik van geavanceerde urodynamische technieken wordt echter meer dan vroeger deze diagnose gesteld en de therapie blijft moeilijk. Aangezien bij deze patiënten de bekkenbodem een belangrijke rol kan spelen in afremmen van de blaas en tevens een invloed kan hebben op de spieractiviteit in en rond de urethra is het nuttig, het effect van elektrostimulatie gecombineerd met biofeedback en houdingstherapie bij deze patiëntengroep te evalueren. Vele protocollen voor deze behandeling zijn reeds opgesteld. Door ons werd gekozen voor een schema waarbij de praktische omstandigheden gekoppeld werden aan de te verwachten effecten op basis van de literatuur.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Fysische Therapie, Nijmegen

FYSIOTHERAPIE EN PROCTOLOGIE

Onderzoek naar de effectiviteit van biofeedback bij incontinentia alvi.

Hogeschool Midden Nederland

3.3.11 Kinderrevalidatie

HOUDINGS-ASYMMETRIËN BIJ MEERVOUDIG COMPLEX GESTOORDE KINDEREN, EEN OP DE OORZAAK GERICHTE BEHANDELING

Voorkomen van deformiteiten en asymmetrieën bij meervoudig gehandicapte kinderen.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

FYSIEKE TRAINING VAN KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Onderzocht wordt of verhoging van de dagelijkse lichamelijke activiteit van kinderen met IE via een gericht intensief trainingsprogramma, leidt tot verbetering van een aantal functionele parameters zoals maximaal aeroboomvermogen, mechanische efficiëntie, spierkracht, spieruithoudingsvermogen, spasticiteit, ADL.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Bewegingswetenschappen, Maastricht

FYSIEKE TRAINING VAN KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Bij kinderen met infantiele encephalopathie bestaat het gevaar dat ze door de aard van hun handicap in een vicieuze cirkel van inactiviteit geraken. Onderzocht zal worden of verhoging van de dagelijkse lichamelijke activiteit via een gericht intensief trainingsprogramma leidt tot verbetering van een aantal functionele parameters zoals maximaal aeroboomvermogen, mechanische efficiëntie, spierkracht, spieruithoudingsvermogen, lichaamssamenstelling ADL, en subjectief welbevinden.

Franciscusoord, Valkenburg

DE RELATIE TUSSEN OVERTRAINING EN BLESSURES BIJ KINDEREN

Vraagstelling: is er een relatie tussen overtraining en blessures bij kinderen?

Opzet: retrospectieve analyse van data.

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

ANALYSE VAN HET GANGBEELD BIJ KINDEREN MET BEENLENGTEVERSCHIL

Het onderzoek is gericht op compensatiemechanismen die optreden tijdens het lopen bij kinderen met een beenlengteverschil. De behandeling van kinderen met een beenlengteverschil wordt geëvalueerd.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Afdeling Orthopedie, Rotterdam

RETROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR FYSIOTHERAPEUTISCHE BEVINDINGEN BIJ KINDEREN MET OSTEOPENESIS IMPERFECTA

Osteopenesis imperfecta (OI) is een zeldzaam voorkomende ziekte. Het is een aangeboren aandoening van het bindweefsel, gepaard gaande met een blauwe kleur van sclerae, waarbij de botten broos zijn en gemakkelijk breken. Er worden verschillende typen OI onderscheiden. In dit onderzoek zijn retrospectief verschillende bevindingen bij kinderen met OI, die in het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht geregistreerd staan, geordend en in kaart gebracht. Gerelateerd aan het type OI is een overzicht gegeven van de relevante fysio-

therapeutische bevindingen. Daarnaast is gekeken naar de invloed van operaties op deze bevindingen. Dit onderzoek is gedaan, omdat er nog nooit onderzoek is verricht naar een natuurlijk verloop en de gevolgen van operaties. Door meer kennis hierover zijn de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de fysiotherapeutische behandeling beter te bepalen.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

NAGAAN WELKE PSYCHOMOTORISCHE DEFICIENTIES BETROKKEN ZIJN BIJ SCHRIJFPROBLEMEN VNA KINDEREN IN DE BASISCHOOL. ER WORDT EEN PROCESGERICHTE DIAGNOSTIEK ONTWIKKELD, BIJ DEZE AANPAK WORDT ERVAN UITGEGAAN DAT SCHRIJFPROBLEMEN HUN OORSPRONG VINDEN IN MEERDER, VERSCHILLENDE GEAARDE PROCESSEN

Vragen:

1. Welke deelprocessen bij kinderen met schrijfproblemen zijn verstoord?
2. In hoeverre verschillen die problemen van normale ontwikkelingsvertragingen?
3. Kan fysiotherapeutische diagnostiek ontwikkeld worden, die gericht is op de problematiek van deze kinderen?

Katholieke Universiteit Nijmegen, Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen

GROSS-MOTOR PROFILE OF CHILDREN WITH OSTEOGENESIS IMPERFECTA

Onderzoek naar het ontwikkelingsprofiel van kinderen met O.I. als referentiepunt voor het revalidatieve handelen.

Rijksuniversiteit Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

LONGITUDINAAL ONDERZOEK NAAR DE MOTORE EN SOCIALE ONTWIKKELING VAN HET TE VROEG EN TE LICHT (SGA) GEBOREN KIND

Er zullen 20 preterm (te vroeg geboren) kinderen onderzocht worden en 20 preterm SGZ (te vroeg en te licht geboren) kinderen op bepaalde leeftijden. Er zal worden gekeken naar actieve en passieve spierkracht, vestibulaire reacties, oog-hand coördinatie, maar ook naar de moeder-kind interactie. Dit alles zal geanalyseerd worden volgens gestandaardiseerde methodes. Het doel van het onderzoek is uiteindelijk te komen tot doelgerichte fysiotherapeutische interventie.

Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen

KINDERREVALIDATIE BUITEN DE MUREN

Het doel is het waarborgen en verbeteren van de kwaliteit en de continuïteit van de revalidatiehulpverlening aan jonge gehandicapte kinderen en hun ouders. Dit doel probeert men te bereiken door nieuwe activiteiten te ontplooiën (zorg op maat) en door in de thuissituatie te gaan behandelen.

Adriaan-Stichting, Rotterdam

EFFECT VAN VROEGTIJDIGE FYSIOTHERAPEUTISCHE INTERVENTIE OP DE MOTORIEK VAN KINDEREN MET HET SYNDROOM VAN DOWN

's Heeren Loo-Lozenoord, Afdeling fysiotherapie, Ermelo

ANUSATRESIE: INHOUD, OVERDRACHT EN EFFECT VAN DE BEHANDELING VAN DE FYSIOTHERAPEUT EN PSYCHOLOOG VAN DEFAECATIESTOORNISSEN

Probleem: onvoldoende bekendheid in Nederland en eenduidigheid in het totale behandelbeleid door artsen en therapeuten betreffende de paramedische mogelijkheden bij defaecatiestoornissen bij kinderen met een anusatresie.

Doel onderzoek: meerwaarde fysiotherapeut en psycholoog binnen de multidisciplinaire behandeling aantonen.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Nijmegen

OBSTIPATIE BIJ KINDEREN ; HET EFFECT VAN BIOFEEDBACK TRAINING

Bij veel kinderen met functionele obstipatie is er waarschijnlijk sprake van een abnormaal defaecatiepatroon met abnormale expulsie en een externe anale sfincter aanspanning, die zeer waarschijnlijk niet normaliseert door laxeren. Door deze patiënten bewust te maken van dit abnormale defaecatiegedrag kan met behulp van biofeedback een causale therapie worden gegeven. Eveneens zal de incidentie van verkeerd gebruik van de anale spieren bij kinderen met obstipatie worden vastgesteld. Behandeling van obstipatie middels biofeedback bestaat uit het inbrengen van een anorectale ballon, waarbij de patiënt geleerd wordt de juiste spiergroepen met behulp van weergave op een beeldscherm te spannen of te ontspannen. Door middel van de biofeedback training wordt geleerd om een adequate controle van de uitwendige sfincter te verkrijgen.

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Amsterdam

HET EFFECT VAN DE STATAFEL OP DE TONUS BIJ KINDEREN MET EEN INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Is er een verandering in de tonus aan te tonen na een half uur staan aan de statafel.

Doelstelling: uiteindelijk komen tot een meer gericht gebruik van de statafel ter tonus beïnvloeding.

Revalidatiecentrum Het Roessingh, Enschede

3.3.12 Diversen

WHIPLASH, EEN SERIEUZE ZAAK (ONTWIKKELING VAN EEN BLAUWDRIK VAN EEN VOORLICHTINGSBROCHURE VOOR WHIPLASH-PATIËNTEN)

Tijdens dit project is er een blauwdruk ontwikkeld voor een voorlichtingsbrochure voor whiplash-patiënten. Voorafgaande aan het ontwikkelen van deze blauwdruk is er een onderzoek gedaan naar de behoefte van de patiënt op dit gebied en naar de voorlichting die gegeven wordt door de fysiotherapeut aan de whiplash-patiënt. Deze onderzoeken zijn verricht door middel van enquêtes. Verder is er een literatuurstudie verricht naar whiplash. Aan de hand daarvan is door de onderzoekers een definitie van de term whiplash opgesteld. Tevens zijn de belangrijkste symptomen en hun mogelijke pathofysiologische verklaringen geordend en is er een beschrijving gegeven van de mogelijke fysiotherapeutische behandeling met daarbij leefregels en adviezen voor de patiënt.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

REVALIDATIE ALS PREVENTIE VOOR TOEKOMSTIG FUNCTIEVERLIES VAN PATIËNTEN MET EENZIJDIGE VERLAMMING VAN EEN ER BOVENSTE EXTREMITATEITEN

Doel van het onderzoek is om m.b.v. systeemtheoretische methodieken in een zo vroeg mogelijk stadium van de revalidatie duidelijkheid te verkrijgen omtrent de juiste diagnose van het letsel, om daarmee de behandeling sneller te kunnen aanpassen aan de specifieke aandoening van de revalidant, en zodoende de efficiëntie van de behandeling te verbeteren.

TH Delft, Vakgroep Meet- en Regeltechniek

BEPERKING EN HANDICAP BIJ MENSEN MET PARAPLEGIE EN PARAPARESE

Het evalueren van de revalidatie van paraplegie- en paraparesepatiënten door het bepalen van hun beperking en handicap twee jaar of langer na hun ontslag uit het revalidatiecentrum.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Revalidatie

DE ROL VAN INSTRUCTIE EN VERWACHTING BIJ FYSIOTHERAPIE

Doel is na te gaan in hoeverre manipulaties m.b.t. instructie en verwachting van invloed zijn op het resultaat van een therapeutische interventie. Er wordt gewerkt met 2 groepen van 10 personen, waarbij 1 groep als controlegroep fungeert.

St. Maartenskliniek, Afdeling revalidatie onderzoek

DE ROL VAN ARTIFICIËLE SENSORISCHE FEEDBACK BIJ HET (HER-)LEREN VAN MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Het betreft hier een langlopend project met als doel het toetsen c.q. verbeteren van artificiële sensorische feedback procedures. Onderzoek in de periode 1980-1984 wees uit, dat de klassieke myofeedback niet tot betere resultaten leidt dan conventioneel oefenen. In dit vervolproject wordt gewerkt aan verbetering van de procedure, zodanig dat patiënten onder natuurlijke omstandigheden kunnen oefenen. De apparatuur is derhalve portable. De procedure wordt m.n. getoetst bij perifere letsels.

St. Maartenskliniek, Afdeling Revalidatie onderzoek

EVALUATIE VAN HET EFFECT VAN PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG ACTIVITEITEN BIJ OPERATIEF BEHANDELDE SPINA BIFIDA PATIËNTEN

Beoordeling van de kwaliteit van leven van spina bifida patiënten in de adolescentie, in samenhang met de verkregen duurzame medische en psychosociale gezondheidszorg door het multidisciplinaire spina bifida team. Bij 70 patiënten in de leeftijd van 13-21 jaar wordt een verscheidenheid aan geselecteerde lichamelijke en psychosociale variabelen onderzocht, die als conditioneel voor het welzijn beschouwd worden.

Rijksuniversiteit Leiden, Vakgroep Psychiatrie

HET EFFECT VAN BINDWEEFSELMASSAGE BIJ VROUWEN MET HET POST-MENOPAUAZALE SYNDROOM

In hoeverre is bindweefselmassage een effectieve therapie bij vrouwen met het post-menopauzale syndroom?

Hogeschool van Amsterdam, Produktgroep onderzoek en dienstverlening gezondheidszorg

DE DIAGNOSTIEK EN DE BEHANDELING VAN BEKKENINSTABILITEIT IN RELATIE TOT ZWANGERSCHAP EN BEVALLING

1. Opstellen en uittesten van diagnostische criteria;
2. Uittesten in vergelijkende onderzoeken van fysiotherapeutische maatregelen, instructies aan patiënt, si-bandages, operaties, injecties, wijze van bevallen.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Instituut Revalidatie

SPANNINGSKLACHTEN

Welk aanbod en welke aanpak heeft een gezondheidscentrum voor de behandeling van spanningsklachten. Daarbij gaat het zowel om de aanpak in individuele hulpverleningscontracten als een groepsgewijze aanpak. Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

TERMINALE THUISZORG

Welk aanbod en welke aanpak heeft een gezondheidscentrum bij terminale thuiszorg? Toelichting: daarbij gaat het zowel om de monodisciplinaire werkwijze als de samenwerking tussen de verschillende disciplines, te weten: huisarts, wijkverpleging, gezinszorg en eventueel fysiotherapie en maatschappelijk werk. Landelijke Vereniging van Gezondheidscentra, Utrecht

VROEGTIJDIGE REVALIDATIE-GENEESKUNDIGE INTERVENTIE BIJ IN HET ZIEKENHUIS OPGENOMEN PATIËNTEN

Inventarisatie van de omvang, aard en resultaten van vroegtijdige klinische medebehandeling door de afdeling revalidatie van het AZR-Dijkzigt. In eerste instantie door retrospectieve analyse van de geregistreerde data van de klinische revalidatie-patiënten uit 1988-1990 ; daarna ook prospectief onderzoek. Academisch Ziekenhuis Dijkzigt, Afdeling Revalidatie, Rotterdam

ONDERZOEK STIMULERINGSPROGRAMMA COMA-PATIËNTEN

Het stimuleringsprogramma voor coma-patiënten bestaat uit een viertal pijlers, te weten:

- de prikkelrijke leefomgeving, de leefgroep waar coma-patiënten worden opgenomen;
- het aanbieden van specifieke zintuiglijke prikkels, waarbij alle zintuigmodaliteiten afzonderlijk systematisch aan bod komen;
- paramedische behandelingen: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, evt. hydrotherapie;
- intensieve familiebegeleiding.

Charlotte Oord, Centrum voor Revalidatie van Kinderen en Jongeren, Tilburg

GROEPSGEWIJZE OEFENTHERAPIE IN DE EERSTE LIJN

Het doel van dit project is om een methode te ontwikkelen, eenvoudig toe te passen in de eerstelijnsgezondheidszorg, waarmee vrouwen met incontinentieklachten vlot en effectief kunnen worden behandeld. De beoogde effecten zijn:

- verbetering van de levenskwaliteit van de deelnemende vrouwen;
- het terugdringen van vermijdbare medische handelingen;
- kostenreductie door reductie van opvangmateriaal en specialistische ingrepen.

Gepoogd wordt deze doelstelling te bereiken door:

- a) voorlichting:
 - thema-avond voor de bevolking;
 - informatie aan huisartsen;
 - informatie aan yoga-, gymnastiek-, fitness- en zwangerschapeidsters;
 - persberichten via lokale radio en plaatselijke kranten.
- b) behandeling:
 - groepsgewijze oefentherapie onder leiding van een fysiotherapeute;
 - cursusboek voor begeleiding en naslagwerk.

Gezondheidscentrum De Kroonsteen, Malden

GEDIFFERENTIEERDE DIAGNOSTIEK EN THERAPIE BIJ CMD (CRANIO MANDIBULAIRE DYSFUNCTIE)

Evaluatie van verschillende vormen van CMD therapie wordt ingesteld op grond van tandheelkundig klinische, elektromyografische en fysiotherapeutische criteria.

Universiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis Utrecht, Utrecht

DE WAARDE VAN SPIERVERSTERKENDE OEFENINGEN BIJ PERSISTERENDE BEKKENPIJN POST-PARTUM

1. Opstellen en uittesten van diagnostische criteria
2. uittesten in vergelijkende onderzoeken van fysiotherapeutische maatregelen, instructies aan patiënt, si-bandages, operaties, injecties, wijze van bevallen.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit Geneeskunde, Instituut Revalidatie, Rotterdam

EEN ONDERZOEK NAAR DE BEHANDELINGSMETHODE VAN DE TENNISSELLEBOOG

De diverse onderzoeks- en behandelingsmogelijkheden zullen met elkaar vergeleken worden.
Ziekenhuis Leyenburg, Den Haag

EFFECT VAN DE ENKEL PUSH BRACE

Heeft de push-brace een inversie-remmende werking op het enkelgewricht?

Opzet: metingen worden uitgevoerd voor en na de voetbaltraining.

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

HERSTEL VAN REVALIDATIEPATIËNTEN EN CONTINUÏTEIT VAN ZORG

Het doel is na te gaan welke de relatieve bijdrage is van een aantal persoonsgebonden, sociale en met de professionele zorg samenhangende factoren voor het functioneren en welbevinden van revalidatiepatiënten gedurende de eerste twee jaar na opname in een revalidatiecentrum.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

EFFECTEN VAN PSYCHOMOTORISCHE THERAPIE BIJ ZWAKZINNIGEN MET GEDRAGSPROBLEMATIEK

Hogeschool van Amsterdam, Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

3.4 Interventies: effectiviteit

3.4.1 Rug-, schouder- en nekklachten

DE EFFECTIVITEIT VAN DE RUGSCHOOL IN DE INDUSTRIE

Probleemstelling:

Meten van een effect van de 'Rugschool-deelnemers' ten aanzien van daling gezondheidsklachten en verzuim ten gevolge van aandoeningen van het bewegingsapparaat.

Doelstelling:

Bepalen of de 'Rugschool' een effectieve methode is om op groepsniveau tot zichtbaar resultaat te leiden.

Shell Nederland Raffinaderij BV / Shell Nederland Chemie, Hoogvliet-Rotterdam

BEHANDELING VAN SPONDYLOSIS

In een prospectieve multicentrische studie wordt de behandeling bestudeerd van spondylosis, een van de oorzaken van lage rugpijn. In een gerandomiseerd onderzoek zal de behandeling met een corset worden vergeleken met fysiotherapie.

Rijksuniversiteit Limburg, vakgroep Orthopedie

EFFECT VAN THERAPIETROUW VERHOGENDE STRATEGIEËN IN DE FYSIOTHERAPIE

Wat is het korte- en lange termijn effect van compliance verhogende strategieën toegepast door fysiotherapeuten bij patiënten met rugpijn?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

TENS BIJ A-SPECIFIEKE LAGE RUGKLACHTEN

Opzet: het vergelijken van 2 verschillende TENS methodieken bij a-specifieke lage rugklachten (true experimental design).

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

PROJECT PATIËNTEN MET LAGE RUGKLACHTEN

Er wordt onderzoek verricht naar patiënten met lage rugklachten, met als doel effectmeting van fysiotherapie, manuele geneeskunde, rugschool en operant pijnsyndroom.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep/Afdeling Revalidatie

PREVENTIE VAN LAGE RUGKLACHTEN

Drie groepen patiënten, die met acute lage rugpijn bij de huisarts kwamen, worden gedurende een jaar gevolgd. Hypothese is, dat de groep die geleerd heeft beter met de rug om te gaan minder recidieven zal krijgen. Oefeningen en adviezen worden op gestandaardiseerde wijze door een fysiotherapeut verstrekt, de andere groepen krijgen een ultrashall-behandeling van de fysiotherapeut, resp. alleen contact met de huisarts.

Rijksuniversiteit Utrecht, vakgroep Huisartsgeneeskunde

EFFECTIVITEIT VAN CORTICOSTEROIDE INJECTIES EN FYSIOTHERAPIE OP CAPSULITIS VAN DE SCHOUDER

Interventie 1.

Intra-articulaire injectie met 40mg triamcinolone toegediend door de huisarts.

Interventie 2.

Gestandaardiseerde fysiotherapie bestaande uit passieve mobilisatie en bewegingstherapie aangevuld met ultrageluid- of elektrotherapie.

Effectmaten zijn: globaal welbevinden, ernst/mate van schouderklachten, pijn en functionele toestand gemeten bij aanvang, na 3, 6, 12, 26 en 52 weken.

Vrije Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Extramuraal Geneeskundig Onderzoek, Amsterdam

EFFECTONDERZOEK RUGSCHOOL MARTINI ZIEKENHUIS

Onderzoek naar doelgroep en de effecten van de 'Rugschool Martini' bij patiënten met a-specifieke lage rugklachten.

Martini Ziekenhuis, Locatie van Swieten

HET EFFECT VAN MANUELE THERAPIE, FYSIOTHERAPIE EN VOORTGEZETTE BEHANDELING DOOR DE HUISARTS BIJ LANGDURIGE NIET-SPECIFIEKE RUG- EN NEKKLACHTEN

Wat is het effect van manuele therapie, fysiotherapie, behandeling door de huisarts en placebotherapie bij patiënten met niet-specifieke rug- en nekklachten uit de huisartspraktijk.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie en Gezondheidszorgonderzoek, Maastricht

HET EFFECT VAN BEWEGINGSTHERAPIE, IN COMBINATIE MET ELEKTROTHERAPIE, ULTRAGELUID OF PLACEBO-ULTRAGELUID BIJ DE BEHANDELING VAN DE PIJNLIJKE EN STIJVE SCHOUDER: EEN GERANDOMISEERD KLINISCH EXPERIMENT

Het hier voorgestelde gerandomiseerde, geblindeerde en placebo-gecontroleerde onderzoek beoogt de effectiviteit te beoordelen van bewegingstherapie in combinatie met ultrageluid, elektrotherapie of placebo-ultrageluid. Het doel van de te vergelijken gecombineerde behandelvormen is het bevorderen van het herstel van stoornissen (ondermeer pijn en bewegingsbeperking) en het opheffen van eventuele beperkingen (belemmeringen in het functioneren tijdens dagelijkse bezigheden).

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

HET EFFECT EN DE WAARDE VAN OEFENTHERAPIE BIJ LAGE RUGKLACHTEN (RUG-FASS)

Vrije Universiteit Amsterdam, EMGO-Instituut, Sectie Huisarts- en Verpleeghuisgeneeskundig Onderzoek, Amsterdam

BEHANDELING VAN CHRONISCHE LAGE RUGPIJN: HET EFFECT VAN EEN COGNITIEVE BEHANDELING AAN EEN KLINISCHE OPERANTE BEHANDELING

Vraagstelling betreft:

1. Effectiviteit van een zuiver operante behandeling.
2. Effectiviteit van een gecombineerde operante behandeling - cognitieve behandeling - ontspanningstherapie.
3. De meerwaarde van gecombineerde behandeling.
4. De kosten-effectiviteit, kosten-utiliteit van beide behandelingsvormen.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

EVALUATIE VAN DE MULTIDISCIPLINAIRE BEHANDELING VAN LAGE RUGKLACHTEN MIDDELS HET 'SOMATISCH RUG PROGRAMMA'

Vanaf januari 1989 werken we met deze multidisciplinaire groepsgewijze behandeling. Ervaring met 20 groepen lijken gunstige resultaten op te leveren. Nu wetenschappelijk onderzoek om gegevens hard te maken.

Revalidatiecentrum 'Het Roessingh', Enschede

HET EFFECT VAN TRACTIE BIJ LAGE RUGKLACHTEN : EEN GERANDOMISEERD, DUBBELBLIND EN PLACEBO-GECONTROLEERD KLINISCH ONDERZOEK

Wat is het specifieke effect van fysiotherapeutische tractiebehandeling op de mate en de snelheid van het herstel bij patiënten met minimaal 6 weken bestaande rugklachten. In het onderzoek wordt nagegaan in hoeverre de geclaimde specifieke werking van tractie (verlenging van de wervelkolom door vergroting van de tussenwervelruimte) een bijdrage levert aan het herstel boven niet specifieke effecten (spierspanning en afvlakking van de lordose).

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie en Gezondheidszorgonderzoek, Maastricht

DIAGNOSIS AND TREATMENT OF BACK PAIN

The objectives of this study are: 1. to assess the value of diagnostic and therapeutic interventions for low-back pain, 2. to study the management of chronic low-back pain patients in the Netherlands, and 3. to assess the costs of low-back pain treatment in the Netherlands.

Vrije Universiteit Amsterdam, EMGO-Instituut

3.4.2 Traumata en postoperatieve klachten

HET EFFECT VAN LASERTHERAPIE BIJ ACUTE INVERSIETRAUMA'S VAN DE ENKEL

Heeft lasertherapie een gunstige invloed op het herstelverloop van trauma's van de enkel?

Academie voor Fysiotherapie, Amsterdam

DE INVLOED VAN SCHOUDEROEFENINGEN OP WONDGENEZING NA CONSERVATIEF RADICALE MASTECTOMIE

Ter voorkoming van postoperatieve functiebeperking van de schouder is het gebruikelijk, dat direct gestart wordt met schouderoefeningen. Met dit prospectieve, gerandomiseerde onderzoek wordt nagegaan in hoeverre de wondgenezing nadelig beïnvloed wordt door vroege actieve schouderoefeningen.

Diakonesseninrichting Bronovo, Den Haag

DE EFFECTIVITEIT VAN OEFENTHERAPIE BIJ PATIËNTEN DIE EEN ENKELZIJDIGE NEKDISSECTIE HEBBEN ONDERGAAN

Doel is het optimaliseren van de revalidatie van deze patiëntengroep. In dit kader zal een randomized controlled trial uitgevoerd worden waarin de effectiviteit van een oefenprogramma (door de dienst Fysiotherapie zelf ontwikkeld) en ADL zal worden onderzocht.

Academisch Ziekenhuis VU, Afdeling Fysiotherapie

TRAINBAARHEID VAN LONGTRANSPLANTATIE KANDIDATEN

Is er bij patiënten die in aanmerking komen, een trainingseffect te bereiken door middel van een fysiek trainingsprogramma en hoe is dit effect te verklaren? Patiënten die in aanmerking komen voor een long-TX wordt een maximaal test (fietsergometrie) aangeboden. Hierbij wordt het fietstrainingsniveau vastgesteld en zuurstofsuppletie. Tevens wordt de spierkracht gemeten (in Newton) en wordt een ADL-lijst gescored (CRQ). Dit wordt na 12 tot 16 weken training herhaald. Het verschil wordt geëvalueerd.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

ULTRA GELUID: HET EFFECT OP DE HYDROPS VAN HET KNIEGEWRICHT NA MENISCECTOMIE

Onderzocht wordt het effect van ultra geluid behandeling bij patiënten met een hydrops na een meniscectomie van het kniegewricht. De patiëntengroep wordt ad random verdeeld over drie groepen: de behandelde groep, de placebo behandelde groep en een controlegroep.

Militair Revalidatie Centrum Aardenburg

PREVENTIE VAN POST-OPERATIEVE PULMONALE COMPLICATIES DOOR POSITIVE EXPIRATORY PRESSURE (PEP)-THERAPIE

In dit project wordt onderzocht:

1. Welke weerstand of tegendruk moet een PEP-masker hebben om optimale vergroting van het longvolume te verkrijgen;
2. Hoe lang houdt de vergroting van het longvolume aan;
3. Wat is het effect van PEP-therapie op het voorkomen van post-operatieve longproblemen en wat is het effect op de ligduur en medische behandelingen Van de patiënt, vergeleken met conventionele fysiotherapie (mobiliseren, hoesten, diep ademhalen).

Erasmus Universiteit Rotterdam, Academisch Ziekenhuis Dijkzigt, Afdeling Algemene Heelkunde, Rotterdam

STUDIE NAAR DE PREVENTIE VAN TRISMUS NA HOOFD-HALS TUMORTHERAPIE EN NAAR DE EFFECTIVITEIT VAN FYSIOTHERAPIE VOOR DE BEHANDELING VAN OPGETREDEN TRISMUS

Vermindering van maximale mondopening treedt op na radiotherapie in het hoofdhals-gebied. Met name bestraling van het kaakgewricht, de kauwspieren en de spieren in het halsgebied kan een trismus veroorzaken.

Doel is effect van oefentherapie als preventie na te gaan en evenzo het effect van fysiotherapie bij opgetreden trismus.

Fysiotherapeutenmaatschap Drechtstedenziekenhuis Locatie Refaja, Dordrecht

PARAMEDISCHE BEHANDELING POSTTRAUMATISCHE DYSTROFIE

Posttraumatische Dystrofie (PD) bij een bovenste extremiteit: een prospectief gerandomiseerd gecontroleerd onderzoek naar de effectiviteit en doelmatigheid van de adjuvante paramedische behandeling (fysiotherapie of ergotherapie) op de ontwikkeling van stoornissen, beperkingen en handicaps.

Vraagstelling 1. Wat is de effectiviteit en doelmatigheid van de therapie?

Vraagstelling 2. Wat is het rendement als functie van tijdsduur en aard van de therapie?

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Staf Zorg, Nijmegen

HET NUT VAN PRE-OPERATIEVE FYSIOTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET PRIMAIRE COXARTROSE DIE EEN TOTALE HEUP ARTROPLASTIEK ONDERGAAN

De helft van de patiëntengroep krijgt pre-operatief instructie, de andere helft niet. Postoperatief wordt pijn gemeten met de VAS en functie d.m.v. Harris-hip score.

Maasland Ziekenhuis i.s.m. Academisch Ziekenhuis Maastricht, Sittard

CONSERVATIEVE FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELING VAN PATIËNTEN MET EEN VOORSTE KRUISBANDLETSEL IN HET AZM

Doel: evalueren effect van behandelmethoden op korte en lange termijn.

Meting: functionaliteitscore, activiteitsniveau, spierkracht, tevredenheid.

Academisch Ziekenhuis Maastricht

MYOFEEDBACK BIJ DE BEHANDELING VAN QUADRICEPS ATROFIE: DE TOEPASSING VAN DRAAGBARE EMG FEEDBACK APPARATUUR

Bij immobilisatie van het kniegewricht, vooral na een letsel en operatieve ingrepen, treedt spoedig atrofie op in de quadriceps musculatuur. Voor een optimaal herstel van de stabiliteit rond het kniegewricht is intensieve oefentherapie noodzakelijk. M.b.v. draagbare myofeedback apparatuur wordt de patiënt in de gelegenheid gesteld thuis zijn aanspanningspatroon te verbeteren. Deze methode wordt vergeleken met een vergelijkbare oefentherapie, zonder EMG feedback.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Revalidatie

DE TENNISSELLEBOOG

De incidentie en prevalentie van de tenniselleboog wordt onderzocht in de eerste en tweede lijn. Ook de behandelingsresultaten worden onderzocht waarbij intramuraal gerandomiseerd is naar injectietherapie met corticosteroïden, danwel manuele geneeskunde. Aan de hand van het onderzoek zal worden getracht de diagnostiek te verfijnen.

Academisch Ziekenhuis Maastricht, Vakgroep Orthopedie

EFFECTONDERZOEK LASERAPPLICATIE BIJ ENKELDISTORSIE

Gecontroleerd onderzoek naar het effect van laserapplicatie bij enkeldistorsie, Experimentele groep; laser en tape, controlegroep; placebo-laser en tape.

Jan van Breemen Instituut, Amsterdam

DE BEHANDELING VAN PARTIËLE LAESIES VAN HET LIGAMENTUM COLLATERALE MEDIALE VAN DE KNIE; FUNCTIONEEL VS. GIPSIMMOBILISATIE

Een prospectief gerandomiseerd onderzoek naar twee behandelingsmethoden van acute partiële M.C.L. laesie. Evaluatie d.m.v. functionele scores en spierkracht en endurance onderzoek.

Academisch Ziekenhuis Maastricht, Afdeling Fysiotherapie

EFFECT VAN SOFT-LASERTHERAPIE BIJ ACUTE LATERALE ENKELBANDLETSELS : EEN GERANDOMISEERD KLINISCH EXPERIMENT

Vraagstellingen:

- 1) Is soft-lasertherapie als aanvulling op de gebruikelijke functionele behandeling van laterale enkelbandletsels zinvol?
- 2) Heeft toepassing van een hogere dosis dan gebruikelijk een additioneel effect?

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

3.4.3 Reumatische aandoeningen

HYDROTHERAPIE BIJ REUMATOÏDE ARTRITIS

De effectiviteit van een oefenbehandeling in thermoneutrale omstandigheden wordt vergeleken met een oefenbehandeling onder hypertherme omstandigheden bij patiënten met een R.A. klasse II en III.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

DE ONTWIKKELING VAN EEN PSYCHFYSIOLOGISCH KADER T.B.V. DE VOORSPELLING AANGAANDE SUCCES OF FALEN VAN TENS BEHANDELING BIJ PATIËNTEN MET CHRONISCHE REUMATISCHE PIJN

Het betreft hier een onderzoek naar de effecten van TENS. Sommige patiënten vinden veel baat bij deze behandeling, terwijl voor andere het effect nihil is. In dit onderzoek wordt getracht een verklaring te geven voor dit feit. Er zal psychofysiologisch onderzoek worden verricht bij alle patiënten met chronische pijnklachten. GSR amplitude en habituatie is een belangrijke variabele.

Revalidatiecentrum St. Maartenskliniek, Afdeling Revalidatie Onderzoek

HET EFFECT VAN FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELING IN EEN THERMAEBAD BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS

Heeft oefentherapie in een thermaebad een additief effect op het welbevinden van de R.A.-patiënt, vergeleken met conventionele hydrotherapie gemeten in termen van quality of life.

Maaslandziekenhuis, Afdeling Reumatologie en Fysiotherapie

HET EFFECT VAN OEFENTHERAPIE BIJ ARTROSE VAN HEUP EN KNIE

Over de effecten van fysiotherapie is in zijn algemeenheid weinig bekend. Behalve op specifieke onderdelen van de fysiotherapeutische behandeling heeft dit gebrek aan kennis ook betrekking op het effect van fysiotherapie in vergelijking met behandeling door andere hulpverleners. Voor fysiotherapie in de eerstelijns behandeling door de huisarts een belangrijk referentiepunt. Een vergelijking tussen het effect van behandeling door de fysiotherapeut en behandeling door de huisarts is bij uitstek van belang bij aandoeningen waarvoor dit twee belangrijke therapeutische alternatieven zijn. Arthrosis deformans (kortweg: artrose) is een dergelijke typische 'eerstelijnsaandoening'. De incidentie van artrose in de huisartspraktijk is hoog. De belangrijkste klachten zijn pijn en functionele beperkingen, als gevolg waarvan de kwaliteit van leven in belangrijke mate aangetast kan worden. Deze patiënten worden voor een groot deel door de huisarts zelf behandeld. Daarnaast verwijst de huisarts frequent voor fysiotherapie. Over het effect van fysiotherapie in vergelijking met behandeling door de huisarts zijn geen systematische gegevens bekend. Ook over criteria voor verwijzing (toespitsing van de indicatiestelling) zijn geen gegevens bekend. In dit onderzoek wordt een vergelijking gemaakt tussen het effect van behandeling met oefentherapie, gegeven door de fysiotherapeut en de behandeling door de huisarts. Criteria voor verwijzing worden systematisch geëvalueerd. Het meet-instrumentarium voor dit onderzoek is deels beschikbaar, deels wordt het ontwikkeld (dit laatste betreft het ontwikkelen van een methode om pijngedrag te meten).

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

EFFECTIVITEIT VAN GROEPS-EDUCATIE GERICHT OP HET OMGAAN MET LICHAAMELIJKE EN PSYCHOSOCIALE ASPECTEN VAN CHRONISCHE REUMATOÏDE ARTRITIS

Effectonderzoek op gezondheidsbeleving en ziekte-activiteit van een drietal voorlichtingsprogramma's voor poliklinische RA-patiënten. Educatie omvat: voorlichting t.a.v. biomedische aspecten, omgaan met lichamelijke beperkingen en omgaan met de met RA verbonden pijn en stress. Verwacht wordt dat d.m.v. dit project een overdraagbare en effectieve vorm van educatie beschikbaar komt, die door paramedici, naast de behandeling van de reumatoloog, kan worden uitgevoerd.

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Ambulante en Sociale Psychiatrie

INTENSIEVE OEFENTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS : EEN GECONTROLEERD ONDERZOEK

Vraagstelling : is een intensief oefenprogramma effectiever in vergelijking met conventionele oefentherapie dan wel instructies voor thuis oefenen gemeten naar conditie, spierkracht, mobiliteit en functionaliteit bij RA-patiënten? Academisch Ziekenhuis Leiden, Afdeling Reumatologie, Leiden

EFFECTIVITEITSONDERZOEK VAN CONSERVATIEVE BEHANDELING (NIET-CHIRURGISCHE) THERAPIE BIJ COXARTHROSISPATIËNTEN

Het effect zal worden onderzocht van verschillende vormen van conservatieve therapie, te weten: fysiotherapie, manuele therapie en huisartsenbehandeling bij patiënten met coxarthrosis.

Hanzehogeschool/, Hogeschool van Groningen, Sector Gezondheidszorg, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

FYSIOTHERAPIE EN GENEESMIDDELENGEBRUIK BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS (ONDERZOEK NAAR DE SYNERGERENDE EN ANTAGONERENDE EFFECTEN)

Farmacologie is een vakgebied met directe relevantie voor de fysiotherapeutische behandeling van patiënten met reumatoïde artritis. Medicamenteuze behandeling kan de effecten van het fysiotherapeutisch handelen versterken, of juist verzwakken. Dit onderzoek is een inventarisatie van de effecten van de meest gebruikte geneesmiddelen en de meest toegepaste fysiotherapeutische behandelvormen bij de behandeling van reumatoïde artritis patiënten. op deze wijze is getracht om tot een richtlijn te komen voor de fysiotherapeut waarin beschreven wordt op welke wijze hij bij zijn handelen rekening moet houden met de effecten van geneesmiddelengebruik van RA-patiënten.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

EFFECT VAN WARMTE EN KOUDE APPLICATIES OP HET KNIEGEWRICHT BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS

Het meten van intra-artculaire temperatuur bij patiënten met R.A. tijdens en na verschillende vormen van thermo- en cryotherapie. Het lange termijn effect na deze therapievormen en het effect op de activiteit van de artritis wordt nagegaan. De correlatie tussen dikte van de overliggende weke delen en de verandering van de intra-artculaire temperatuur door bovengenoemde methode wordt onderzocht.

Medisch Spectrum Twente, Enschede

3.4.4 Hart- en vaatziekten

EFFECT BIJ HARTREVALIDATIE

Probleemstelling valt uiteen in deelvragen:

1. Wat is het effect van H.R., subjectief en objectief gemeten?
2. Is er een verband tussen subjectief en objectief effect?
3. Is er een verband met de patiënten kenmerken?

Kennemer Gasthuis, Afdeling Hartrevalidatie, Haarlem

3.4.5 Aandoeningen van de luchtwegen

EFFECT VAN ADEMTERAPIE BIJ HYPERVENTILATIE PATIËNTEN

Wat is het effect van adem- en ontspanningstherapie bij patiënten die verwezen worden door de huisarts met de diagnose HVS. Welke van deze patiënten gaan vooruit en welke gaan niet vooruit.

Praktijk voor Ademtherapie, Amersfoort

EFFECTEN VAN EEN BEWEGINGSPROGRAMMA BIJ KINDEREN MET ASTMA

Het doel van het onderzoek is, om de invloed van een bewegingsprogramma op fysiologische, psychologische en sociale variabelen te bepalen. Met behulp van een bewegingsprogramma worden bewegingsvaardigheden aangeleerd en leren kinderen met astma omgaan met kritische bewegingssituaties (copingvaardigheden). De doelen van het programma betreffen de verbetering van de conditie, het onderkennen en overwinnen van eigen angst en stressreacties tijdens bewegen. Beoogd wordt dat de klachten als gevolg astma verminderen (symptoomverbetering). Evaluatie van het programma wordt gedaan via een pre-test - post-test - controle group design.

Rijksuniversiteit Utrecht, Vakgroep Pedagogiek, Utrecht

WELKE INVLOEDEN HEEFT FYSIOTHERAPEUTISCHE INTERVENTIE VOLGENS PROTOCOL BIJ CARA KINDEREN VAN 6-16 JAAR

Vergelijkend onderzoek tussen CARA kinderen die wel en geen fysiotherapeutische interventie krijgen. Opzet: Cara kinderen die aan bepaalde indicaties voldoen worden aselekt gekozen om wel/niet de fysiotherapeutische interventie te volgen.

Martini Ziekenhuis, Locatie van Swieten

REACTIVERING VAN ERNSTIGE CARA PATIËNTEN IN DE EERSTELIJNSZORG

1. Ontwikkelen van een long-reactiveringsprogramma in de eerstelijnszorg.
2. Meten van effecten van longreactivering bij drie gematched en gerandomiseerd ingedeeld groepen patiënten: patiënten die in de eerstelijnszorg een reactivingsprogramma hebben gevolgd (huisarts, fysiotherapeut en wijkverpleegkundige); patiënten, die in een specialistisch centrum een reactivingsprogramma hebben gevolgd; patiënten, die geen reactivingsprogramma hebben gevolgd.

Beatrixoord-revalidatiecentrum, Haren

HET EFFECT VAN POSITIEVE EXPIRATOIRE DRUK ALS ONDERDEEL VAN FYSIOTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET CARA

Inventariseren van de effecten van positieve expiratoire druk ten opzichte van longfunctie, ademspieractiviteit en inspanningstoleranties bij verschillende groepen CARA-patiënten.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

EFFECTEN VAN ADEMBEWEGINGSOEFENINGEN BIJ PATIËNTEN MET COLZ

De algemene doelstelling van het onderzoek is het evalueren van de effecten van twee vormen van adembewegingsoefeningen, namelijk diafragmaal ademen en inspiratoire weerstandstraining. De effecten van beide zullen worden vergeleken met looptraining en medicamenteuze therapie. De adembewegingsoefeningen en looptraining worden aan de medicamenteuze behandeling toegevoegd. In het bijzonder zal aandacht worden besteed aan de specifieke en transfer effecten. Dit betekent dat de effectmetingen worden gericht op kracht en uithoudingsvermogen van de inademingsspieren, efficiëntie en coördinatie van de adembewegingen, benauwdheidsgevoelens, loopafstand, ADL en welbevinden.

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

EFFECTEN VAN FYSIOTHERAPIE OP DE KLEINE, PERIFERE LUCHTWEGEN

Het onderzoek beoogt inzicht te verschaffen of fysiotherapeutische maatregelen, zoals het PEP-masker en FET, ook effecten kunnen hebben in de meer perifere kleinere luchtwegen. Zowel wat betreft de depositie als de klaring. M.b.v. SPECT wordt gekeken of de depositie van een radio-actief gelabeld polystyreen aerosol te beïnvloeden is en of de klaring in de kleinere, meer perifere luchtwegen bevordert wordt.

Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Universitair Longcentrum

EFFECT VAN FYSIOTHERAPIE OP DE 'RESISTANCE EXPIRATION' EN 'COMPLIANCE' BIJ PASGEBORENEN

Effectonderzoek; diverse behandelregimes worden vergeleken.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

HET EFFECT VAN FYSIOTHERAPIE OP DE SPUTUMPRODUKTIE UIT DE LONGWEGEN

In dit onderzoek wordt het effect van geforceerde expiratie bestudeerde bij patiënten met verminderde en normale retractiekracht van het longweefsel en bij een expiratie op totale longcapaciteitsvolume en op functioneel residuaal volume op de clearance van een in de long neergeslagen radioactieve aerosol.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

3.4.6 Hersenletsel

EVALUATIE VAN DE BEHANDELING VAN PATIËNTEN MET TRAUMATISCH HERSENLETSEL IN HET REVALIDATIECENTRUM HOENSBROEK

Traumatisch hersenletsel kan leiden tot stoornissen en beperkingen in lichamelijk, cognitief en psychosociaal functioneren. Het evaluatie-onderzoek moet antwoord geven op de vragen:

1. Kunnen restverschijnselen (beperkingen en handicaps) van traumatisch hersenletsel voorkomen of gereduceerd worden door aan een standaard revalidatieprogramma specifieke methodieken toe te voegen?
2. Zijn de kosten van deze specifieke methodieken te rechtvaardigen in de zin van baten of doelmatigheid? Het onderzoek start met een retrospectieve fase gevolgd door een prospectieve gegevensverzameling. Er is sprake van een gecontroleerde studie.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

DE EFFECTEN VAN BEWEGINGSACTIVERING OP HET DAGELIJKS FUNCTIONEREN VAN OPGENOMEN SDAT-PATIËNTEN

Dit onderzoek richt zich op de effecten van een vorm van psychomotorische therapie, t.w. bewegingsactivering zoals die bij demente bejaarden wordt toegepast in verpleeghuizen. Het onderzoek vindt plaats in drie Amsterdamse verpleeghuizen. De onderzoekspopulatie bestaat uit 50 SDAT-patiënten, verdeeld over een experimentele en een controlegroep, de resp. wel en niet de therapie ontvangen.

Vrije Universiteit Amsterdam, Interfaculteit Lichamelijke Opvoeding

DE EFFECTIVITEIT VAN OEFENTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET HEMIPLEGIE T.G.V. CEREBRO-VASCULAIRE AANDOENINGEN

Doel is het optimaliseren van de revalidatie van de CVA patiënt. In dit kader werden een aantal deelonderzoeken uitgevoerd, nl.:

1. Tijdsreeks onderzoek (B-C-B-C-design) naar de effectiviteit van de methoden Bobath en Brunnstrom wordt onderzocht.
2. Randomized controlled trial naar de effectiviteit van een cognitieve remediation therapy en de methode Bobath bij patiënten met een visuele inattentie.
3. Effectonderzoek naar de effectiviteit van EMG-feedback therapie.

VU Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie

3.4.7 Overige chronisch ziekten

HET EFFECT VAN 2HZ TENS OP DE PERIFERE CIRCULATIE BIJ PATIËNTEN MET M. RAYNAUD

Literatuurstudie en een gecontroleerd onderzoek naar de effecten van 2Hz TENS volgens de methode van prof. dr. Kaada.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

VITAMINE C, ULTRAGELUID EN DECUBITUS

Wij hebben onderzocht of de decubituswonden van 88 patiënten sneller genazen door de dagelijkse inname van extra veel (2x500 mg) vitamine C (VC) of door behandeling met ultrageluidtherapie (UGT: 3 MHz, SATA=0.1 W/cm², duty cycle=20%, 5 behandelingen/week). Hiervoor werden de patiënten at random toegewezen aan een van de vier onderzoeksgroepen: (1) 2x10 mg VC en placebo UGT, (2) 2x10 mg VC en echte UGT, (3) 2x500 mg VC en placebo UGT of 2x500 mg VC en echte UGT. Patiënten werden ten hoogste 12 weken vervolgd. Andere behandelingen met het oog op decubitus waren zoveel mogelijk gestandaardiseerd. Het effect werd onder andere gemeten aan de hand van de wondsluitingsdata met behulp van oppervlakte-analyse van kleurendia's. De resultaten geven geen steun aan het idee dat UGT zinvol is in de behandeling van decubitus. Hetzelfde geldt voor de extra inname van VC.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

THERAPEUTISCH EFFECT VAN 2HZ TRANSCUTANE ZENUWSTIMULATIE (TNS)

Vervolgonderzoek naar de therapeutische effecten van 2Hz TNS op chronische huiddefecten, M. Raynaud en reflexdystrofie.

Revalidatie Centrum Het Roessingh, Enschede

INVLOED VAN FIETSERGOMETRIE OP DE SPIERKRACHT VAN QUADRICEPS EN HAMSTRINGS BIJ FIBROMYALGIE-PATIËNTEN

Er worden twee groepen fibromyalgie-patiënten vergeleken; de ene krijgt een trainingsprogramma op de fietsergometrie (=high impact), de andere lichte oefentherapie (=low impact). Na 20 weken worden enkele gestandaardiseerde metingen herhaald.

Academisch Ziekenhuis Maastricht

LOW LEVEL LASER THERAPY BIJ DECUBITUS STADIUM III

Experimentele opzet met een therapiegroep (laser) en een controlegroep (placebolaser). Is het gebruik van laser effectief bij de behandeling van decubitus.

Hogeschool van Amsterdam, Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Ergotherapie, Amsterdam

THE EFFECT OF PHYSICAL TRAINING ON THE METABOLIC CONTROL, LIPID PROFILE AND GENERAL WELL-BEING IN ELDERLY, OBESE NIDDM PATIENTS

Nagegaan wordt of lichamelijke inspanning bij oudere type II diabetes patiënten een gunstige invloed heeft op de glucoregulatie, vetspectrum en algemeen welbevinden en of training voor deze groep haalbaar is.

Diaconessenhuis, Utrecht

SPIERVERSTERKEND OEFENEN BIJ NEUROMUSCULAIRE ZIEKTEN

Doel: de begeleiding van patiënten met neuromusculaire ziekten beter onderbouwen, m.n. t.a.v. voorschrijven van oefentherapie. Het onderzoek krijgt de vorm van een clinical trial. Het richt zich op volwassenen met dystrofie myotonie of HMSM (hereditaire motorische en sensorische neuropathie) type 1 en 2.

Academisch Ziekenhuis Maastricht, Afdeling Fysiotherapie

3.4.8 Pijn

VROEGTIJDIGE MULTIDISCIPLINAIRE BEHANDELING VAN PIJN

Onderzocht wordt of een vroegtijdige multidisciplinaire benadering van pijn effectiever is dan de traditionele werkwijze t.a.v. pijn. Tevens wordt een vergelijking gemaakt met multidisciplinaire behandelingen van pijn in een vergevorderd (chronisch) stadium.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Medische Psychologie

3.4.9 Incontinentie

VERGELIJKEND ONDERZOEK NAAR EFFECTEN VAN GEDRAGSINTERVENTIES TER BEVORDERING VAN COMPLIANCE IN HET KADER VAN DE SECUNDAIRE PREVENTIE VAN STRESS-INCONTINENTIE DOOR MIDDEL VAN FYSIOTHERAPIE

Wat zijn de effecten van de verschillende gedragsinterventies ter bevordering van compliance in het kader van de secundaire preventie van stress-incontinentie door middel van fysiotherapie?

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Gezondheidsvoorlichting, Maastricht

ONDERZOEK NAAR DE INVLOED VAN BEKKENBODEMTRAINING OP STRESS-INCONTINENTIE ZONDER AANVULLENDE MAATREGELEN ALS VOCHTBEPERKING EN MEDICATIE

De training duurt 3 maanden. Voorafgaande aan de training en na afloop vindt algeheel urodynamisch onderzoek plaats. Een controle-groep krijgt uitsluitend vochtbeperking en medicatie.

Rijksuniversiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie/Urologie, Utrecht

3.4.10 Kinderrevalidatie

EFFECTEN VAN TRAINING VAN THERAPEUTEN VAN CEREBRAAL PARETISCHE (CP-)KINDEREN OP DE ZELFSTANDIGE MOTORIEK

Fysiotherapeuten die cerebraal paretische (cp-)kinderen behandelen zullen een training krijgen die gericht is op de interactie therapeut-ouders en op de toepassing van functionele therapie. Evaluatie zal plaats vinden door middel van een pretest-posttest controlgroup design. Hierbij zullen de volgende afhankelijke variabelen worden bestudeerd: de interventiestijl van therapeuten, de compliance en ervaren draaglast van ouders, en motorische competentie en zelfstandige motoriek van de cp-kinderen.

Universiteit Utrecht, Vakgroep Pedagogiek, Utrecht

EVALUATIE VAN HET EFFECT VAN FYSIOTHERAPIE BIJ KINDEREN MET EEN ONTWIKKELINGS-COÖRDINATIE STOORNIS

Wat is het effect van fysiotherapie t.a.v. de problemen die kinderen met een ontwikkelingsstoornis ervaren bij het uitvoeren van allerlei activiteiten in het dagelijks leven, gemeten volgens traditionele motorische tests, en experimenten die allerlei facetten van de bewegingsorganisatie belichten.

Rijksuniversiteit Groningen, Laboratorium voor Experimentele Klinische Psychologie

LANGE TERMIJN EFFECTEN VAN FYSIOTHERAPIE BIJ KINDEREN MET EEN ONTWIKKELINGS-COÖRDINATIE-STOORNIS

Het onderzoek richt zich op de lange termijn effecten van fysiotherapie bij kinderen met een ontwikkelings-coördinatie-stoornis. Hiertoe is een groep kinderen, die 2 a 3 jaar geleden met succes behandeld is (zie hierboven) opnieuw onderzocht om vast te stellen of de toenmalig geconstateerde verbeteringen nog steeds zichtbaar zijn.

Rijksuniversiteit Groningen, Laboratorium voor Ontwikkelings en Experimentele Klinische Psychologie, Groningen

HET EFFECT VAN FYSIEKE TRAINING OP HET 24-UURS ENERGIEVERBRUIK EN HET ACTIVITEITEN-PATROON VAN SPASTISCHE CEREBRAAL PARETISCHE KINDEREN; EEN VERGELIJKING MET GEZONDE KINDEREN

Het doel van dit onderzoek was het verkrijgen van informatie over de mogelijke effecten van fysieke training op het 24-uurs energieverbruik, en de soort, intensiteit en duur van lichamelijke activiteiten van kinderen met spastische cerebrale parese. Tevens werd gekeken naar het verschil tussen spastische cerebraal paretische kinderen en gezonde kinderen wat deze parameters betreft.

Rijksuniversiteit Limburg, Maastricht

AMBULANTE TRAINING BIJ KINDEREN MET CF

Prospectieve, gerandomiseerde studie rond training als interventie. Gekeken wordt naar groei, spierkracht, welbevinden en longfunctie. Interventie is gericht op secundaire preventie van luchtweginfecties.

Rijksuniversiteit Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis, Vakgroep Kindergeneeskunde, Utrecht

MOTORISCHE EN SOCIALE ONTWIKKELING VAN KINDEREN MET CEREBRALE PARESE

Onderzoek naar de effecten van interventies die het motorisch functioneren betreffen op de verbetering van motorische vaardigheden, gevoelens van competentie en sociale vaardigheden van kinderen met cerebrale parese van 4-15 jaar. De interventies worden geobserveerd; de effecten worden d.m.v. observatie gemeten. Relaties tussen interventies en effecten worden getoetst.

Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen, Vakgroep Functionele Anatomie en Bewegingsagogiek, Amsterdam

3.4.11 Hulpmiddelen, orthesen en prothesen

ONDERZOEK BEENPROTHESEGEBRUIK BIJ DE OUDERE VASCULAIRE AMPUTATIEPATIËNT NA ONTSLAG UIT HET REVALIDATIECENTRUM

Wordt de voorgeschreven beenprothese gebruikt na ontslag? Geeft het gebruik een verbetering van de ADL voor deze patiëntengroep? Retrospectief onderzoek statusgegevens. Prospectief onderzoek middels vragenlijst na ontslag (1/2 jaar en 1 jaar na ontslag).

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Faculteit der Geneeskunde, Afdeling Revalidatie, Groningen

RETROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR DE EFFECTIVITEIT VAN BRACING BIJ CARPAAL TUNNELSYNDROOM

Het onderzoek is bedoeld om uit te zoeken, aan de hand van literatuur en eigen retrospectief onderzoek de effectiviteit is van het geven van een nachtsplak bij patiënten met carpaal tunnelsyndroom.

Fysiotherapeutisch Instituut Voorneveld, Dordrecht

COMMUNICATIEHULPMIDDELEN II

Doelstellingen project:

Het project beoogt het uitbreiden van de toepassingsmogelijkheden van het communicatiehulpmiddel LUCY, met als doel de potentiële gebruikersgroep alsmede de toepasbaarheid van het hulpmiddel sterk te vergroten. Met name de mogelijkheid van integratie van rolstoelbesturing en communicator functie zal worden onderzocht.

Technische Universiteit Delft, Faculteit der Werktuigbouwkunde en Maritieme Techniek, Vakgroep Meet- en Regeltechniek, Delft

REVALIDATIE BIJ LOOPSTOORNISSEN EN LOOPHULPMIDDELGEBRUIK : HANDWERK EN DENKWERK

Loophulpmiddelen worden frequent voorgeschreven om een afwijkende gang te verbeteren. Aanleiding tot het onderhavige onderzoek is de constatering die in 1991 tijdens de Boerhaave/ISPO-cursus 'Mobiliteit en hulpmiddelen' gedaan is dat ten aanzien van het voorschrijven van loophulpmiddelen en het evalueren van loophulpmiddelgebruik weinig structureel onderzoek is verricht. Het instituut voor Revalidatie Vraagstukken (IRV), het Centrum TNO Leder en Schoenen (CTL) en het Centrum voor Informatie -Technologie (CIT) TNO hebben in een samenwerkingsverband een oriënterende studie uitgevoerd met het doel knelpunten en behoeften ten aanzien van looptraining, het voorschrijven van loophulpmiddelen en de mogelijkheden tot objectieve evaluatie van de (afwijkende) gang te inventariseren en vervolgens domeinen van onderzoek aan te geven waarvan (toekomstige) resultaten tegemoet komen aan de behoeften en/of vermindering van geconstateerde problemen. Deze inventarisatie is gedaan op basis van bestudering van de literatuur en interviews met domeinexperts, te weten: twee revalidatie- artsen, een fysiotherapeut, een maatschappelijk werkster en een beperkt aantal andere paramedici. Op basis van de verkregen resultaten zijn onderzoekdomeinen gefor-

muleerd met voor elk domein een of meer onderzoekthema's. De desbetreffende onderzoekdomeinen hebben daarbij een onderlinge samenhang en moeten deels in chronologische volgorde betreden worden. TNO Kunststoffen en Rubber Instituut/Branchecentra, TNO Centrum voor Leder en Schoenen, Waalwijk

3.4.12 Diversen

HET EFFECT VAN REKOEFFENINGEN EN EEN LINIMENT OP SPIERPIJN NA HET LOPEN VAN EEN MARATHON

In een gerandomiseerde trial wordt nagegaan wat het effect is van rekoefeningen en een liniment op spierpijn bij marathonlopers. De gemeten variabelen zijn de mate van spierpijn middels een analoge schaal en het aantal dagen dat verloopt totdat met weer volledig in training is.

Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Sportgezondheidszorg, Oosterbeek

EFFECT VAN LAAGFREQUENT PULSERENDE MAGNETISCHE VELDEN OP DE HUIDDOORBLOEDING

Al dan niet aantonen van stofwisselingsverandering in weefsels leiden tot verhoogde/verlaagde huidtemperatuur c.q. doorbloeding o.i.v. laagfrequent pulserende magnetische velden, d.m.v. een gerandomiseerd effect-onderzoek.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie en Gezondheidszorgonderzoek

OVER HET EFFECT VAN AUTOGENE TRAINING IN DE FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELSITUATIE OP HET LICHAAMELIJKE EN GEESTELIJKE WELBEVINDEN VAN PATIËNTEN MET NERVEUS-FUNCTIONELE KLACHTEN

Het onderzoek wordt verricht bij tenminste 20 patiënten. Een groep van 10 patiënten zal autogene training ondergaan, de anderen zullen als controlegroep fungeren. De behandelgroep zal een gestandaardiseerde autogene training in groepsverband ondergaan. De duur van de training bedraagt 12 weken en is in een protocol gedetailleerd vastgelegd. Als meetinstrument is gekozen voor een voor Nederland valide, gestandaardiseerde klachtenlijst. Behandelaar en meter zijn twee verschillende personen.

Hogeschool van Amsterdam, Afdeling Fysiotherapie

PSYCHOMOTORISCHE GROEPSTHERAPIE

Vervolg op voorgaand afgesloten resultatenonderzoek:

(a) met behulp van controlegroep, en

(b) met behulp van spanningshoofdpijn klachten.

Nederlands Hervormd Psychiatrisch Centrum 'Licht en Kracht' en 'Port Natal', Assen

ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN REKTHERAPIE VAN DE HAMSTRINGS BIJ PATIËNTEN MET EEN BEWEGINGSBEPERKING

Doelstelling : onderzoek van het effect van rektherapie in een patiëntengroep met diagnose short hamstrings.

Vraagstelling : wat is het effect van rektherapie gerelateerd aan de toegepaste rekprogramma, waarbij meetresultaten worden getoetst aan de theoretische uitgangspunten van de toegepaste rekprogramma's.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Faculteit der Geneeskunde, Afdeling Revalidatie, Groningen

3.4.13 Meetanalyses, overzichtsstudies, beschrijvingen (nationaal)

LITERATUURONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN FYSIOTHERAPIE

Meta-analyse van bestaande effectstudies op het gebied van de fysiotherapie. Schrijven van overzichtsuitikelen over frequent uitgevoerde verrichtingen voor relevante en afgebakende indicatiegebieden.

Academisch Ziekenhuis van de Vrije Universiteit Amsterdam, afdeling Revalidatie, Amsterdam

DE EFFECTIVITEIT VAN INTERFERENTIE, ULTRAREIZ EN DIADYNAMISCHE STROMEN BIJ AANDOENINGEN VAN HET BEWEGINGSAPPARAAT: WERKINGSMECHANISMEN EN PATIËNTGEBONDEN ONDERZOEK

Op basis van literatuur studie wordt nagegaan welke effecten van IF, UR en DD zijn aangetoond. De effecten betreffen zowel biologische effecten (werkingsmechanismen) als klinisch relevante effecten bij verschillende aandoeningen van het bewegingsapparaat.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie

LITERATUURONDERZOEK NAAR DE KWALITEIT VAN EFFECTONDERZOEK EN DE BEHANDELING VAN KINDEREN MET CEREBRALE PARESE (CP)

In een 50-tal verschillende effectonderzoeken (o.a. NDT, training, biofeedback, vestibulaire stimulatie, spalken, etc) wordt de behandeling van CP kinderen geëvalueerd. O.a. opzet van design en kwaliteit (interne, externe en statistische validiteit) beoordeeld (artikelen uit periode 1976 t/m 1986).
Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Bewegingswetenschappen

FUNCTIEHERSTEL BIJ HEMIPLEGIEPATIËNTEN NA CVA

Review/literatuuronderzoek om vast te stellen of er behandel-effecten worden gevonden, of dit bij alle therapie vormen gebeurt en of de resultaten externe validiteit bezitten.
Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen

DYNAMICA VAN HET FUNCTIONAAL HERSTEL VAN CVA-PATIËNTEN: EFFECTEN VAN INTENSITEIT VAN FYSIOTHERAPIE

Een overzicht van het gepubliceerde effectonderzoek bij CVA-patiënten toont aan dat een hogere behandel-intensiteit leidt tot een groter herstel in termen van activiteiten van het dagelijks leven. De vroege start van intensieve looptraining lijkt een belangrijk onderdeel te zijn. Het herstel van de handvaardigheid is minder sterk te beïnvloeden en verloopt trager.

De gehanteerde benadering lijkt vooralsnog minder ter zake te doen. Vaak worden effecten gezien op parameters die specifiek worden getraind zonder dat transfer optreedt naar klinisch relevantere parameters. Weinig onderzoek is gericht op het specifiek trainen van loop- of handvaardigheid.

Primaire vraagstellingen van dit onderzoek:

1. Wat voor invloed heeft het variëren van de intensiteit van loop- en handvaardigheidstraining op de snelheid en de mate van het functionele herstel van patiënten na een niet-bloedig infarct in de grote hersenen.
2. Zijn de gevonden effecten tijdelijk of blijvend?

Secundaire vraagstelling is:

In welke mate zijn de snelheid en de mate van het functionele herstel van patiënten na een niet-bloedig infarct in termen van kwaliteit van het leven, ADL, hand- en loopvaardigheid gerelateerd aan patiënteneigenschappen.

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

STRATEGIEËN VOOR PROGRAMMA-ONTWIKKELING IN DE FYSIOTHERAPIE

Bij de verwetenschappelijking van de fysiotherapie ligt het accent van het onderzoek op het ontwikkelen van strategieën om de fysiotherapeutische zorg in kaart te brengen, te onderbouwen en het effect ervan aan te tonen. Minder aandacht wordt besteed aan programmaverbetering. Doel van dit project is het ontwikkelen van onderzoeksstrategieën waarmee bestaande programma's kunnen worden verbeterd. Gebruik wordt gemaakt van wetenschapstheoretische instrumenten. Programma's voor patiënten met centraal neurologische aandoeningen vormen het object van studie.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Orthopedagogiek, Werkgroep Bewegingswetenschappen, Groningen

GROEPSOEFENTHERAPIE VOOR CVA-GEHANDICAPTEN. EEN LITERATUURSTUDIE EN EEN LEIDRAAD

Onderzoek inventariseren op het gebied van groepsoefentherapie voor CVA-gehandicapten (opzet, effecten). Op grond daarvan een leidraad opstellen.

Provinciaal Steunpunt Bewegingsactiviteit Gezondheidszorg (PSBG), Sittard

DE EFFECTIVITEIT VAN ULTRAGELUID BIJ AANDOENINGEN VAN HET BEWEGINGSAPPARAAT

Literatuurstudie op basis van geautomatiseerd literatuuronderzoek.

Uitsluitend RCT's zullen in het review betrokken worden.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

3.5 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10

paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'. CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS. CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

3.5.1 Registratie

NAAR EEN KWANTIFICEERBARE FYSIOTHERAPEUTISCHE ZORG IN NOORD-LIMBURG

Het doel van het project is het initiëren van kwaliteitsbevordering en kwaliteitsbewaking. Praktiserende fysiotherapeuten in Noord-Limburg (125) zullen met behulp van een geautomatiseerd registratiesysteem de hulpvraag, de zorgverlening en het rendement van de zorgverlening kwantificeren.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (C.B.O.), Utrecht

KWALITEITSBEVORDERING DOOR REGISTRATIE IN DE EERSTELIJNSFYSIOTHERAPIE (KREEFT)

De beschikking hebben over valide en betrouwbare kwaliteitsindicatoren en kwaliteitscriteria (die hun waarde in de praktijk hebben bewezen) ten behoeve van intercollegiale toetsing van de zorginhoudelijke aspecten van de fysiotherapie in de eerstelijnsgezondheidszorg.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

EXPRES-PROJECT

Het doel is te bezien in hoeverre de kwaliteit van de revalidatie en het inzicht in de doelmatigheid van het zorgmanagement binnen de revalidatie kan worden bevorderd door middel van een geautomatiseerd Amerikaans systeem van 'Program Evaluation' (ontwikkeld door Murer).

Vereniging Informatievoorziening, Revalidatiecentra (VIR), Arnhem

3.5.2 Protocollen, criteria, richtlijnen en standaarden

RICHTLIJN VOOR DE BEHANDELING VAN DE ACTIEVE STABILITEIT VAN DE KNIE

Uit de praktijk blijkt dat er verschillende manieren en principes zijn voor het behandelen van de actieve knie-instabiliteit. Echter, in de literatuur worden er weinig goed wetenschappelijk onderbouwde artikelen over de behandeling van de actieve knie-instabiliteit teruggevonden.

Door middel van literatuurstudie en een aanvulling vanuit het praktijkveld is er een richtlijn opgesteld. Deze richtlijn bestaat uit het stappenplan, wat dient als basis, aangevuld met variabelen waarmee de therapeut de moeilijkheidsgraad kan aanpassen.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

HET GEBRUIK VAN FYSIOTHERAPEUTISCHE BEHANDELPROTOCOLLEN

Wil de fysiotherapeutische professie in de pas blijven lopen met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg, dan is het protocolleren van de fysiotherapie niet alleen op instellingsniveau, maar ook op landelijk niveau een "must".

Het is om deze reden dat het bestuur van de Vereniging Hoofden Fysiotherapie (V.H.F.) een werkgroep heeft samengesteld welke een aanzet kan geven het protocolleren meer te structureren.

Vereniging Hoofden Fysiotherapie, Nieuwegein

INVENTARISATIE EN PROTOCOLLERING VAN HET WERKEN MET ISOKINETISCHE APPARATUUR

Fase I :

- a. inventarisatiegebruik van isokinetische apparatuur
- b. ontwikkeling/vaststelling van een protocol.

Fase II : relatie tussen meting en functionaliteit.

H. Maarleveld, Arnhem

KWALITEIT VAN DE GEZONDHEIDSZORG: HET HANDELEN VAN FYSIOTHERAPEUTEN

1. Welke criteria kunnen ontwikkeld worden om de kwaliteit van het handelen van fysiotherapeuten te beoordelen.
2. Wat vinden deskundigen van het belang van deze criteria.
3. Wordt er in de regio van het Regionaal Ziekenfonds Groningen volgens de ontwikkelde criteria gewerkt door de fysiotherapeuten.
4. In hoeverre komt het belang dat deskundigen aan de criteria hechten overeen met de werkwijze van de fysiotherapeuten.

Rijksuniversiteit Groningen, Studierichting Bewegingswetenschappen, Groningen

VOORKOMEN VAN OVERBODIG EN SCHADELIJK ONDERZOEK EN BEHANDELING BIJ EEN LETSEL VAN DE ENKEL: EEN PROTOCOLLAIRE BENADERING

1. D.m.v. consensusvorming, waarbij verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn (specialisten, fysiotherapeuten, huisartsen), wordt getracht te komen tot een verantwoord protocol voor de behandeling van enkeldistorsie in de eerstelijnsgezondheidszorg.
2. Is een dergelijk protocol goed toepasbaar in de huisartspraktijk?

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Huisartsgeneeskunde

SAMENWERKINGSPROJECT REUMAZORG : TELEFONISCHE CONSULTATIEFUNCTIE

De doelstellingen van dit project zijn het bevorderen van de kwaliteit van zorg voor patiënten met reumatische aandoeningen door uitbreiding van de consultatieve dienstverlening aan de eerstelijnszorg en thuiszorg, het verbeteren van de communicatie tussen hulpverleners en afstemming van de verschillende onderdelen van de zorgverlening, zodanig dat een optimaal geïntegreerde zorg op maat kan worden geboden, waarin naast medische expertise ook uitwisseling plaatsvindt van ervaringsdeskundigheid op het gebied van de paramedische disciplines.

Hiertoe wordt een reumazorgnetwerk ontwikkeld en operationeel gemaakt met als operationele onderdelen:

- het 'samenwerkingsprotocol reumatoïde artritis', waarin overdracht, taakverdeling en afstemming tussen disciplines en tussen eerste en tweede lijn worden geregeld;
- inzet van een verpleegkundig reumaconsulente, ergotherapeut en fysiotherapeut voor gestructureerde probleemidentificatie en counseling van de patiënt en de overeenkomstige eerstelijnsdisciplines op gelijke golflengte;
- het instellen van een 'telefonische consultatie service' ten behoeve van huisartsen, wijkverpleegkundigen, GMD-medewerkers en patiënten (shared care);
- het aanbieden van een voorlichtingsprogramma voor patiënten met een kort bestaande reumatoïde artritis;
- deskundigheidsbevordering en informatievoorziening naar instanties en instellingen;
- belangenbehartiging ten behoeve van patiënten inzake voorzieningen, regelingen en verstrekkingen.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Reumatologie, Groningen

PROTOCOL NA OPEN HART OPERATIE

Is een behandelprotocol voor nek/schouderklachten na open hartoperatie nuttig?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

EVALUATIE POST-OPERATIEF VERLOOP NA BUIGPEESLETSELS

Is aanpassing in bestaand revalidatieprotocol nodig?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

FLEXORPEESLETSELS VAN DE VINGER, EEN RESULTATENONDERZOEK

Sinds 1987 ontvangen patiënten in het Sint Antoniusziekenhuis te Nieuwegein plastische chirurgie, waarna zij op de afdeling fysiotherapie met oefentherapie volgens protocol worden begeleid.

Binnen de afdeling fysiotherapie kwam de vraag naar voren of dit een adequaat protocol is. Om die vraag te beantwoorden is een retrospectief onderzoek uitgevoerd.

Hogeschool Midden-Nederland, Academie voor Fysiotherapie, Utrecht

PROTOCOLLENPROJECT

Doelstelling:

- het ontwerpen en op overzichtelijke schaal beproeven van kwalitatief verantwoorde, praktisch toepasbare, multidisciplinaire en echelon-overschrijdende protocollen voor de overdracht, behandeling, verpleging en verzorging van specifieke categorieën patiënten die in het ziekenhuis verblijven en die in aanmerking willen komen voor intensieve thuiszorg;
- het ontwikkelen van methoden om relatief kleinschalig ontwikkelde protocollen op grotere schaal in te voeren en te verankeren;
- het verzamelen van beleidsrelevante informatie over protocolontwikkeling/invoering, teneinde faciliterend beleid van financiers, instellingen en beroepsgroepen ten behoeve van dergelijke innovaties te bevorderen.

Innovatieproject Amsterdamse Gezondheidszorg, Amsterdam

BEHANDELING VAN FEMURFRACTUREN VOLGENS EEN FYSIOTHERAPEUTISCH BEHANDELING-PROTOCOL

De afdeling fysiotherapie van het Groningse Martini Ziekenhuis heeft een behandelprotocol en een registratieformulier voor patiënten met een proximale femurfractuur ontwikkeld. Om te kunnen beoordelen of het protocol en formulier in de praktijk voldeden, is er voor beide een proefperiode van twee jaar gebruikt en steeds na een jaar geëvalueerd.

Martini Ziekenhuis, Locatie van Ketwich, Afdeling Revalidatie, Groningen

PROTOCOL REACTIVERING VAN CARA-PATIËNTEN IN DE EERSTELIJNSFYSIOTHERAPIE

Onderzoek naar de haalbaarheid van implementatie van een reactiveringsprogramma in de eerste lijn, en onderzoek naar de effecten van dat programma.

Vrije Universiteit van Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

KWALITEIT VAN FYSIOTHERAPIE

1. Ontwerpen van criteria voor de kwaliteit van fysiotherapeutisch handelen.
2. Nagaan of de beroepsgroep zich in deze criteria kan vinden en wat, gemeten aan deze criteria, de kwaliteit van de zorg is.
3. Nagaan wat het oordeel van de patiënten is over de aangeboden zorg.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Gezondheidswetenschappen, Sociale Geneeskunde, Groningen

ACUTE KNIE- EN ENKELLETSELS

Het project beoogt de behandeling van acute knie- en enkelletsels in de eerstelijns te bevorderen d.m.v. invoering van een protocol resp. standaard voor knieletsel en enkeldistorsie. Het onderzoek evalueert het effect van de instrumenten t.a.v. taakuitvoering bij diagnostiek en therapie.

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Onderzoekscentrum 1e-2e lijn, Amsterdam

TIJDNORMSTELLINGSONDERZOEK 'FYSIOTHERAPIE VOOR ZIEKENHUISPATIËNTEN'

Het ontwikkelen van planningsnormen voor fysiotherapie voor klinische patiënten in ziekenhuizen. De instroom van patiënten moet in te delen zijn in goede patiëntencategorieën met bijbehorende tijdnormen. Daarnaast zullen, indien nodig, invloedsfactoren worden onderscheiden die relevant zijn bij toepassing van de normen op ziekenhuisniveau. Tevens zullen de resultaten de landelijke behoefte aan fysiotherapeutische zorgverlening aan ziekenhuispatiënten moeten kunnen kwantificeren.

Vraagstelling: te onderscheiden naar patiëntencategorieën: welke handelingen worden verricht (incl. indirect werk, bijv. overleg over een bepaalde patiënt)? Hoeveel tijd vragen deze handelingen? Hoe vaak worden deze handelingen verricht? Uit welke activiteiten is de overhead (indirect werk) opgebouwd? Hoeveel tijd wordt aan deze overhead besteed? Wat zijn relevante invloedsfactoren op het tijdsbeslag voor zowel direct als indirect werk? Hoe werken deze factoren door op de tijdsbesteding?

Hoeksma, Homans en Menting organisatie-adviseurs, Enschede

CRANIO MANDIBULAR DISORDER (CMD)

Doel van het onderzoek is het ontwikkelen van een onderzoeksprotocol voor CMD-klachten.
Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

3.5.3 Toetsing en visitatie

KWALITEITSBELEID IN DE PRAKTIJK GEËVALUEERD

De Regionale Geneeskundige Inspecteurs gaan begin 1994 aan de hand van een vaste vragenlijst met vaste antwoordcategorieën hun licht op steken bij fysiotherapeuten in de eerste lijn. Met het inzicht dat deze toetsing oplevert, hoopt de inspectie de beroepsgroep van dienst te zijn bij de bevordering en evaluatie van haar kwaliteitsbeleid.

Geneeskundige Inspectie van de Volksgezondheid, Rijswijk

INTERCOLLEGIALE TOETSING FYSIOTHERAPEUTEN

Toetsen aan de hand van aandachtspunten in plaats van normen.

Fysiotherapie Rozendaal, Nijmegen

ONTWIKKELING TOETSING INTRAMURALE FYSIOTHERAPIE

Het invoeren, ontwikkelen en ondersteunen van intercollegiale toetsing door fysiotherapeuten werkzaam in intramurale instellingen binnen de gezondheidszorg, ten einde ervaring op te doen met de praktische organisatie en uitvoering van toetsing binnen een dienst fysiotherapie.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (CBO), Utrecht

INTERCOLLEGIALE TOETSING INTRAMURALE FYSIOTHERAPIE

In augustus 1991 eindigde een eerder door het CBO uitgevoerd pilotproject 'Ontwikkeling Toetsing Fysiotherapie'. Op basis van de ervaringen uit dit project is een vernieuwd invoeringsprogramma samengesteld waarmee afdelingen fysiotherapie deze methode van systematische kwaliteitsbevordering in 1 jaar kunnen implementeren. Intercollegiale toetsing is een van de methoden om de kwaliteit van het fysiotherapeutisch handelen te verbeteren. De essentie daarbij is het dagelijks handelen zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met van tevoren geformuleerde en door betreffende fysiotherapeuten aanvaarde criteria van goede zorg.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (CBO), Utrecht

ONTWIKKELING INTERCOLLEGIALE KWALITEITSTOETSING EERSTELIJNSFYSIOTHERAPIE

Doel : Ontwikkelen, invoeren en evalueren van intercollegiale toetsing binnen de eerstelijnsfysiotherapie.

Opzet:

- In zeventien praktijken, via scholing van lokale toetsingscoördinatoren.
- In vier, speciaal voor het doel samengestelde regiogroepen.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (C.B.O.), Utrecht

KWALITEITSBEVORDERING CURSUS ZWANGERSCHAPSBEGELEIDING (KKZ)

Kwaliteitsbevordering door intercollegiale toetsing door fysiotherapeuten werkzaam in de pre- en postnatale gezondheidszorg.

Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Pre- en Postnatale gezondheidszorg, Soest

3.5.4 Patiëntenraadpleging en satisfactie-onderzoek

PATIËNTENRAADPLEGING BIJ TWEE GEZONDHEIDSCENTRA IN ROTTERDAM

1. Hoe waarden patiënten de kwaliteit van zorg van de huisartsen, fysiotherapeuten, maatschappelijk werkers en de wijkverpleegkundigen in Ommoord en Zevenkamp?
2. Welke mogelijke achtergronden en persoonlijke kenmerken van patiënten kunnen in verband worden gebracht met de waardering van patiënten over de kwaliteit van de zorg?
3. Welke aanbevelingen zijn er te doen tot verbetering van de kwaliteit van zorg in een gezondheidscentrum?

Erasmus Universiteit Rotterdam, Instituut Beleid en Management Gezondheidszorg, Rotterdam

REVALIDANTENRAADPLEGING ALS KWALITEITSBEVORDERING

De ontwikkeling van een methodiek van patiëntenraadpleging voor revalidatiecentra, waarbij de effecten van de behandeling op langere termijn worden geëvalueerd vanuit het patiëntenperspectief. De methodiek is vervolgens bruikbaar als management-instrument voor kwaliteitsbevordering.

Nationaal Ziekenhuisinstituut

3.5.5 Diversen

GEBRUIKTE ULTRAGELUIDSTHERAPIE APPARATUUR

Het verkrijgen van een beeld van de stralingshygiëne bij de toepassing van ultrageluid in de fysiotherapie-praktijk d.m.v. het inventariseren van de stralingsveiligheid van ultrageluid-fysiotherapietoestellen die al enige tijd praktische in gebruik zijn.

TNO, Medisch Technische Dienst, Leiden

3.6 Meetinstrumenten meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen

3.6.1 Classificatie en registratie

BRUIKBAARHEID ICIDH

Is de ICIDH bruikbaar in de revalidatie.

Is de ICIDH bruikbaar in de fysiotherapie.

Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Bewegingswetenschappen, vakgroep Functionele Anatomie, Amsterdam

ONTWIKKELING VAN EEN ZORGINHOUDELIJK PATIËNTENREGISTRATIEFORMULIER (ZIP)

Doelstelling van het onderzoek is de ontwikkeling van een registratieformulier waarop, naast persoons- en verwijzingsgegevens, zorginhoudelijke gegevens kunnen worden genoteerd die relevant zijn voor het fysiotherapeutisch handelen. In eerste instantie wordt een patiëntenformulier ontwikkeld, dat geschikt is voor gebruik in de algemene praktijk fysiotherapie in de eerstelijnsgezondheidszorg.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

CLASSIFICATIES EN DEFINITIES VAN BEGRIPPEN VOOR DE PARAMEDISCHE BEWEGINGSBEROEPEN

Komen tot voorstellen voor de aanpassing/ontwikkeling van een aantal voor de paramedische bewegingsberoepen geschikte classificaties. Bij de ontwikkeling van deze classificaties wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande medische classificaties.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

TOEPASBAARHEID VAN DE INTERNATIONALE CLASSIFICATIE VAN STOORNISSEN, BEPERKINGEN EN HANDICAPS IN DE REVALIDATIE : EEN VERVOLGONDERZOEK

Het ontwikkelen van een doeleindenlijst op beperkingenniveau. Zowel de beperkingen als de ervaren problemen ten gevolge van deze beperkingen worden op 4- punts-schalen vastgelegd. Met deze lijst wordt beoogd:

- a. het overleg van het revalidatieteam (fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, maatschappelijk werk, psychologie) te structureren;
- b. de uitkomst van het revalidatieproces te voorspellen (prognosemodel).

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

TOEPASBAARHEID VAN DE INTERNATIONALE CLASSIFICATIE VAN STOORNISSEN, BEPERKINGEN EN HANDICAPS (ICIDH) IN DE FYSIOTHERAPIE

Het ontwikkelen en testen van een instrument voor de toepassing van de ICIDH in de fysiotherapie, met als doel het bevorderen van de onderlinge en interdisciplinaire communicatie.

Stichting Onderzoek en Registratie Orthopaedie Fysiotherapie, Zwolle

BETROUWBAARHEID EN OBJECTIVITEIT VAN REGISTRATIES M.B.V. DE GEMODIFICEERDE ICIDH

Zijn coderingen m.b.v. de gemodificeerde D-code (CRASH) voldoende betrouwbaar en objectief (zijn de intrarater en interrater reliability bevredigend)?

Dijkzigt Ziekenhuis Rotterdam, Afdeling Revalidatie

CLASSIFICATIE EN CODERING VAN REVALIDATIEGEGEVENS

Bepaling van de verschillende criteria voor patiëntenclassificatie, registratie van de gebruikte middelen en meting van de resultaten; dit alles binnen het kader van de standaardisatie van de stroom van gegevens gedurende het revalidatieproces.

Dijkzigt Ziekenhuis Rotterdam, Vakgroep Revalidatie

TOEPASSING VAN DE ICIDH IN DE REVALIDATIEGENEESKUNDE

Kan de ICIDH bruikbaar gemaakt worden voor toepassing in de revalidatiegeneeskunde, m.n. om 1. stoornissen, beperkingen en handicaps te beschrijven; 2. op grond hiervan een adequaat revalidatieprogramma te formuleren en de uitkomst te formuleren en te voorspellen; 3. de voortgang van het revalidatieproces te meten.

Jan van Breemen Instituut, Amsterdam

TOEPASBAARHEID VAN DE INTERNATIONALE CLASSIFICATIE VAN STOORNISSEN, BEPERKINGEN EN HANDICAPS IN DE REVALIDATIE; EEN VERVOLGONDERZOEK, FASE 3

De ICIDH bevat een conceptueel schema, dat van groot belang is voor de revalidatiegeneeskunde. Op operationeel niveau is (een cluster van) instrument(en) nodig, waaruit de gebruiker afhankelijk van zijn doelstelling een keuze kan maken. In dit project wordt een instrument ontwikkeld en getoetst, dat dient voor structurering en kwaliteitsverbetering van het revalidatieproces. Daarnaast wordt de bruikbaarheid van het instrument t.b.v. prognosestelling onderzocht.

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis

3.6.2 Exploratief onderzoek naar meten en meetbaarheid

STURING VAN SPIERKRACHT EN BEWEGING

Alhoewel veel spiereigenschappen zijn onderzocht, zoals kracht, lengte etc., is geen algemeen model beschikbaar voor de wijze waarop het zenuwstel krachten en bewegingen stuurt. De betekenis van nieuwe grootheden wordt onderzocht met het oog op diagnose en behandeling in de revalidatie.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Vakgroep Biomedische Natuurkunde en Technologie

EVALUATIE MEDISCH-TECHNOLOGISCHE INNOVATIE IN DE REVALIDATIE VOOR PATIËNTEN MET AANDOENINGEN AAN HET HOUDINGS- EN BEWEGINGSAPPARAAT

In het gemeenschappelijk onderzoekprogramma van de afdelingen revalidatie en Bio-medische Natuurkunde wordt gewerkt aan innovatie van houdings- en bewegingsregistratie en de ontwikkeling van toepassingen daarvan in de revalidatiepraktijk, m.n. voor personen binnen de werkende bevolking met (verhoogd risico voor) aandoeningen aan het houdings- en bewegingsapparaat. In een verkennend onderzoek wordt nagegaan welke strategische keuzen in het kader van het ontwikkelingsprogramma moeten worden gemaakt en op welke wijze de keuzemogelijkheden geëvalueerd kunnen worden. Het onderzoek heeft tot doel, te komen tot een voorstel voor het evalueren van die mogelijkheden.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Beleid en Management Gezondheidszorg

PIJNSCORE BIJ KANKER

Is de mate van pijn bij patiënten met mammacarcinoom betrouwbaar te meten.

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

PERIARTICULAIRE BOTVORMING NA DWARSLAESIE

Is periarticulaire botvorming betrouwbaar vast te stellen?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

LYMFEDRAINAGE

Is het effect van lymfedrainage na mammacarcinoom operatie vast te stellen?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

MAGNEETVELD THERAPIE

Zijn effecten van magneetveldtherapie meetbaar?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

SPIERKRACHTMETING BIJ POLIOPATIËNTEN

1. Is spierkracht bij poliopatiënten betrouwbaar te meten?

2. Hoe verloopt de spierkracht longitudinaal bij poliopatiënten?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

SEGMENTALE STOORNISSEN

Zijn segmentale stoornissen door middel van de triple respons van Lewis te constateren?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

BIODEX EN DIAGNOSTIEK

Kan men met de curven van de Biodex diagnostiek plegen?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK NAAR DRUKGEVOELIGHEID VAN MYOFASCIALE TRIGGER-POINTS

Zijn TP's betrouwbaar vast te stellen c.q. meten.

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

HET EFFECT VAN EEN HALSKRAAG OP KLACHTEN NA WHIPLASH

Zijn de korte termijn effecten van de halskraag meetbaar.

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

ZIJN NEUROPSYCHOLOGISCHE STOORNISSEN NA EEN WHIPLASH MEETBAAR?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

SPIERKRACHT METING BIJ GUILLAIN-BARRE EN POLYMYOSITIS

1. Valt bij deze patiënten de spierkracht betrouwbaar te meten?

2. Kan men spierkracht herstel snel opsporen?

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

ELECTROSTIMULATIE BIJ KINDEREN MET EEN SCOLIOSE

Is het mogelijk om de krachten die optreden bij scoliose patiënten te registreren?

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie

3.6.3 Ontwikkeling van meetinstrumenten

VALIDERING VAN EEN BEOORDELINGSSCHAAL T.B.V. DE REVALIDATIE VAN HERSENLETSEL-PATIËNTEN

Het onderzoek beoogt de constructie van een multidisciplinair gedragsbeoordelingsinstrument voor het bepalen van functionele beperkingen t.g.v. verworven hersenletsel. Het bedoelde instrument omvat verscheidene gedragsdomeinen, nl. cognitie, connotatie en emotie, communicatie, ADL, houding en beweging, sociaal en maatschappelijk functioneren.

Instituut voor Revalidatievraagstukken, Hoensbroek

ONTWIKKELING VAN MOBILITEITSGERICHT FUNCTIONALITEITSMETING VAN ROLSTOELGEBRUIKERS MET EEN DWARSLAESIE

Cardiorespiratoire belastbaarheid bij rolstoelaandrijving kan tijdens de revalidatie vastgelegd worden m.b.v. een ontwikkelde rolstoelergometer.

Met behulp van dit meetinstrument zal nu gekeken worden of:

(a) voorspellingen te doen zijn;

(b) therapie evaluatie mogelijk is;

(c) de rolstoelkeuze en instelling geoptimaliseerd kan worden (bij dwarslaesie-revalidanten).

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

ONTWIKKELEN VAN MEETINSTRUMENTEN VOOR ACTIEVE STABILITEIT VAN DE KNIE

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

MEETINSTRUMENT VOOR DE KWALITEIT VAN DE ACTIEVE STABILITEIT VAN DE KNIE

Het verbeteren van de meetschaal, welke de kwaliteit van de actieve stabiliteit van de knie meet, die in 1992 door vierdejaarsstudenten aan de Leidse Hogeschool is ontwikkeld.

Hogeschool Leiden, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

HET METEN VAN MOBILITEIT VAN GEAMPUTEERDEN MET BEHULP VAN EEN ACTIVITEITEN MONITOR

Binnen de revalidatie bestaat behoefte aan meetinstrumenten waarmee uitspraken kunnen worden gedaan over het activiteitenpatroon (de mobiliteit) van patiënten: de activiteiten die een patiënt gedurende zijn alledaagse leven verricht. Bij geamputeerden staan problemen met de mobiliteit veelal centraal in de revalidatie-geneeskundige behandeling. Binnen het onderzoek staat de ontwikkeling, validering en toepassing van een meetinstrument dat gericht is op het meten van mobiliteit en gebaseerd is op ambulante registratie, centraal. Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Instituut Revalidatie, Rotterdam

ONTWERP VAN APPARATUUR VOOR HOUDINGS- EN BEWEGINGSREGISTRATIE

Voor het meten van lichaamshoudingen en bewegingen in gewrichten bestaan talrijke mogelijkheden, die echter alleen geschikt zijn voor laboratoriumomstandigheden. Apparatuur wordt ontwikkeld en toegepast voor continue meting, waarvan de revalidant geen hinder ondervindt tijdens het dagelijks functioneren. In het biomechanica laboratorium worden metingen verricht van arm-hand klachten, rugklachten en voetklachten.

Voor rompmusculatuur is het B200 Isostation beschikbaar.

Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit Geneeskunde, Vakgroep Revalidatie, Rotterdam

MEETINSTRUMENT VOOR DE KWALITEIT VAN HET FUNCTIONEREN VAN DE KNIE NA EEN VOORSTE KRUISBANDLAESIE

Het doel van dit project was het ontwikkelen van een hanteerbaar meetinstrument binnen het fysiotherapeutisch onderzoek dat het functioneren van de knie na een voorste kruisbandlaesie in kaart brengt.

Momenteel wordt in de praktijk gebruikgemaakt van tests om de kniefunctie in het eindstadium van de revalidatie te beoordelen. Het door ons ontwikkelde meetinstrument blijkt tot nu toe hanteerbaar en bruikbaar te zijn, echter ook in een eerder stadium van de revalidatie.

De Werkgroep Isokinesie van de Nederlandse Vereniging van Fysiotherapeuten in de Sportgezondheidszorg (NVFS) wil metingen op isokinetische dynamometers gaan vergelijken met functionele metingen bij patiënten met voorste kruisbandlaesies. Het door ons ontworpen meetinstrument zou ook hiervoor gebruikt kunnen worden.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

REVALIDATIE ACTIVITEITEN PROFIEL

Ontwerpen van een instrument voor het revalidatieteam dat als basis dient voor screening, opstelling van het revalidatieplan, evaluatie van het revalidatieproces en structurering van de teambespreking.

Revalidatiecentrum Amsterdam, Amsterdam

ONDERZOEK NAAR PEDAGOGISCH HANDELEN VAN DE KINDERFYSIOTHERAPEUTEN IN DE KINDERREVALIDATIE

De fysiotherapeuten van het kinderteam in Heliomare doen mee aan een onderzoek dat wordt gedaan door de vakgroep Orthopedagogiek van de Rijksuniversiteit Groningen, het betreft een promotie-onderzoek van de heer K. Reynders, vanuit de werkgroep bewegingswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen.

Doelstelling van dit onderzoek: Het handelen van de fysiotherapeut in de kinderrevalidatie beantwoordt niet aan de pedagogische doelstelling. In het project is een observatie-instrument, een taxonomie, ontwikkeld waarmee het pedagogisch handelen van de kinderfysiotherapie kan worden beschreven en geëvalueerd. Het instrument zal worden toegepast in het onderzoek naar de werking en effecten van bewegingsprogramma's om de kinderfysiotherapie te evalueren op pedagogisch handelen.

Revalidatiecentrum Heliomare, Wijk aan Zee

EEN FITHEIDSTEST VOOR OUDEREN : DE ONTWIKKELING VAN EEN MEETINSTRUMENT

Rijksuniversiteit Groningen, Werkgroep Bewegingswetenschappen, Groningen

KWALITATIEVE BEOORDELING VAN DE MOTORIEK BIJ KINDEREN VAN 0-18 MAANDEN

Binnen de fysiotherapie zijn voldoende tests bekend, waarmee de motoriek van kinderen van 0-18 maanden kwantitatief kan worden vastgelegd. Een observatieschaal waarbij tevens kwalitatieve aspecten aan bod komen, ontbreekt echter nog voor deze leeftijdscategorie. Doel van dit onderzoek is in eerste instantie een valide observatieschaal te ontwikkelen en deze vervolgens te testen op zijn betrouwbaarheid.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

ANALYSE VAN BEWEGINGSPATRONEN VAN DE HALSWERVELKOLOM

Met een op basis van röntgendiagnostiek zelf ontwikkelde methode wordt de beweging van de HWK ge-objectiveerd in de parameters: (segmentale) bewegingsomvang, momentaan rotatiecentrum, segmentale

bewegingsvolgorde. De twee laatstgenoemde lijken bruikbaar in de ondersteuning van de diagnose 'specifieke nekklachten' en in de evaluatie van therapeutisch effect.
Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Anatomie/Embryologie, Maastricht

DE ONTWIKKELING VAN EEN LABORATORIUM VOOR VAARDIGHEIDSANALYSE

In dit onderzoek wordt een procedure ontwikkeld die het mogelijk maakt om patiënten met motorische (en/of cognitieve) beperkingen te analyseren onder min of meer complexe omstandigheden (staan, lopen) als om fijnmotorische vaardigheden. De gehanteerde taken worden gemanipuleerd in termen van motorische complexiteit, perceptuele complexiteit en cognitieve complexiteit. Doel is het meten van therapie-effect onder ecologisch valide omstandigheden.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Ubbergen

METHODIEKONTWIKKELING VOOR BEWEGINGSONDERZOEK VAN KINDEREN

In zowel de kindergeneeskunde als in de revalidatiegeneeskunde is behoefte aan een methode om klinisch op natuurlijke en objectieve wijze de fijne motoriek te onderzoeken. Doelstelling van dit project is het ontwikkelen van taken, methoden en apparatuur om dit te bewerkstelligen.

Om op een objectieve manier bewegingen te onderzoeken worden deze m.b.v. een 'digitizer' geregistreerd. Met de huidige klinisch diagnostische methoden en ontwikkelingsschalen is exacte kwantificatie van de beweging niet mogelijk. Kinematische analyse specificeert de tijd- en ruimtparameters van de beweging: duur van de beweging en pauzes tussen de relevante onderdelen van de beweging, snelheid, versnelling en soepelheid van de bewegingen. Op deze manier wordt het motorische proces geheel anders beschreven, dan op het ogenblik gebruikelijk is.

Spelvormen zijn ontwikkeld om op een natuurlijke manier reacties bij de kinderen uit te lokken. Verwacht wordt dat met deze methode subtielere verschillen in bewegingen kunnen worden ontdekt, dan met de nu beschikbare methodes, waardoor bijgedragen kan worden aan een vroegtijdige onderkenning.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

DE BATEN VAN RUGSCHOLING; DE CURSIST AAN HET WOORD

Ontwikkeling van een meetinstrument om de resultaten van rugscholing in zijn volle breedte te kunnen bepalen.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

HOUDINGSONDERZOEK: MEETINSTRUMENTEN, ONDERSTEUNINGEN EN THERAPIEËN

Het optimaliseren van houding en houdingsondersteuning bij mensen met een gestoord zitgedrag. Daarbij gaat het om de ontwikkeling van meetinstrumenten om zithoudingsveranderingen te kwantificeren en om het kwantificeren van deze veranderingen bij ondersteuningsmiddelen.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

ONTWIKKELING VAN EEN MEETINSTRUMENT VOOR PATIËNTEN MET LANGDURIGE KNEIKLACHTEN

Binnen dit project is een groep meetinstrumenten samengesteld voor het meten van een aantal stoornissen en beperkingen bij patiënten met langdurige knieklachten. Er zijn protocollen ontwikkeld voor het meten van zwelling van de knie, actieve bewegingsuitslag in de knie en isometrische extensiekracht van het onderbeen. Voor het kwantificeren van een aantal vaardigheden zoals het gaan, traplopen en hurken is een testcircuit samengesteld. De intra- en interbetrouwbaarheid zijn bepaald voor de meetprotocollen en het test-circuit, alsmede voor een vragenlijst voor langdurige knieklachten. De bedoeling is dat de groep meetinstrumenten gebruikt kan worden bij effectonderzoek, en geschikt is voor metingen bij de patiënten met knieklachten van chronische c.q. degeneratieve aard.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie, Amersfoort

ONTWERP EN EVALUATIE VAN EEN FUNCTIEMETER

Doel is het ontwerpen van een eenvoudig apparaat (de functiemeter) waarmee spierfuncties op gewrichtsniveau worden beoordeeld. Speciale aandacht krijgen de uitvoeringsprotocollen, die gebaseerd zijn op een analyse van vaardigheden.

VU Ziekenhuis, Afdeling Revalidatie

VERVOLMAKING VAN DE FMAS-LIJST (FUNCTIONAL MOTOR ASSESSMENT SCALE)

Verbeteren van de functionele motorische diagnostiek middels de ontwikkeling van de motorische observatielijst FMAS, die kwantitatief vaardigheden scoort.

Vrije Universiteit van Amsterdam, Vakgroep Bewegingsagogiek, Amsterdam

PILOT STUDIE BELASTING BIJ GEBRUIK VAN ENKELBANDAGES

Het ontwikkelen van een in de fysiotherapeutische praktijk bruikbare meetopstelling waarmee krachten en momenten rond gewrichten kunnen worden bepaald in dynamisch belaste situaties. Het bepalen van de effecten van preventief aangebrachte enkeltape-bandages op de krachten en momenten van de gewrichten der onderste extremiteiten tijdens verticaal springen.

Bewegings Advies Centrum, Noordwijk

HET METEN VAN SPIERKRACHT IN DE FYSIOTHERAPIE-PRAKTIJK

Het komen tot een opstelling om spierkracht (objectief) in de praktijk te meten.

Haagsche Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie

MEETMETHODE VAN HET HEMIPLEGISCH LOOPPATTERN

Ontwikkeling van een meetmethode van het looppatroon bij hemiplegie patiënten, waarbij tijds-afstand variabelen gemeten worden. Deze variabelen worden gecorreleerd met niveau van functioneren.

Revalidatiecentrum Hoensbroek

KLINISCHE GANGBEELDANALYSE: ONTWIKKELING VAN APPARATUUR EN REGISTRATIE VAN NORMAALWAARDEN

Voor klinische gangbeeldanalyse is vereist, dat de meetmethode hiërarchisch is opgebouwd en eenvoudig toepasbaar is en dat de resultaten ter plekke bekend zijn. Voetdata en maximaal 10 signalen, afkomstig van goniometers en spieren, kunnen tegelijkertijd verwerkt worden door de microcomputer. Normaalwaarden bij verschillende snelheden worden verzameld.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Revalidatie

KWANTIFICERING VAN ASPECTEN VAN DE MOTORISCHE FUNCTIE T.B.V. HET KLINISCHE ONDERZOEK

Dit project beoogt apparatuur en methodieken te ontwikkelen om de belangrijke parameters, waarmee de motorische functie bij de mens kan worden gekwantificeerd, kwantitatief te bepalen. Dit is van belang voor een vroege diagnostiek van motorische stoornissen en een korte termijn evaluatie van het effect van therapieën.

Rijksuniversiteit Utrecht, Laboratorium voor medische en fysiologische fysi

HET BEOORDELEN VAN SPIERFUNCTIE M.B.V. KINESIOLOGISCH ELEKTROMYOGRAFIE (EMG)

Dit project behelst het ontwerp van instrumentatie en onderzoeksprotocol voor het objectief beoordelen van spierfuncties. In een eenvoudige cyclische beweging(stest) wordt de spieractiviteit afgeleid m.b.v. het oppervlakte-EMG. Gekoppeld aan een kinetische analyse worden hieruit klinische parameters bepaald. Deze worden geselecteerd op betrouwbaarheid en validiteit.

Vrije Universiteit Amsterdam, Afdeling Revalidatie

3.6.4 Testen en toetsen van meetinstrumenten

ISOKINETISCHE KNIEMETINGEN

Zijn verschillende vormen van isokinetische metingen vergelijkbaar?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK EN VALIDITEITSONDERZOEK VAN DE NEDERLANDSTALIGE LYSHOLM, SARS EN FACTOR OCCUPATIONAL RATING SYSTEM SCALE

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

BAYLEYTEST EN FYSIOTHERAPIE

Kunnen fysiotherapeuten het motorisch deel van de Bayley's test betrouwbaar afnemen?

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

REGISTREREN VAN PIJNGEDRAG BIJ ARTROSE PATIËNTEN

Uittesten of de in de USA ontwikkelde pijngedragsschaal in Nederland kan worden toegepast. De pijngedragsschaal wordt getest op betrouwbaarheid.

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie, Utrecht

ONDERZOEK NAAR DE BETROUWBAARHEID VAN EEN GANGANALYSELIJST

1. In welke mate is de gemodificeerde ganganalyselijst statistische betrouwbaar, met name waar het gaat om de vergelijking tussen verschillende beoordelaars/observatoren (intersubjectbetrouwbaarheid).
2. Pilot-onderzoek voor een eventueel te starten meer-jaren-onderzoek naar betrouwbare meetinstrumenten om het gangpatroon te analyseren (zie ook hierna).

Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Fysische Therapie

ONTWIKKELING/BIJSTELLING GANGANALYSELIJST

De betrouwbaarheid van de op het Academisch Ziekenhuis Nijmegen ontwikkelde ganganalyselijst is niet voldoende. Gepoogd wordt nu de lijst te verbeteren waarna opnieuw het betrouwbaarheidsonderzoek plaats zal vinden. Daarnaast lopen er gesprekken met TNO voor gezamenlijk onderzoek.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Staf Zorg, Nijmegen

PREDICTIEVE EN ANALYTISCHE WAARDE VAN DE FUGL-MEYER TEST BIJ PATIËNTEN MET EEN CEREBRO VASCULAIR ACCIDENT

Door de afdeling Research en Ontwikkeling van de St. Maartenskliniek te Nijmegen en (o.a.) het AZN wordt een vijfjarig onderzoek uitgevoerd, waarbij patiënten met een CVA minimaal twee jaar vervolgd en neuropsychologisch getest worden. Hierbij aansluitend wordt door de afdelingen fysiotherapie van het AZN en de St. Maartenskliniek bij de betrokken patiënten de Fugl-Meyer test afgenomen, om na te gaan wat de predictieve waarde is van een test en wat de samenhang is met de neuropsychologische testen.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Staf Zorg, Nijmegen

EEN EXPLORATIEF ONDERZOEK NAAR DE CVA-PATIËNT IN DE EERSTELIJNSFYSIOTHERAPIE-PRAKTIJK MET BEHULP VAN DE BARTHEL EN DE NOTTINGHAM EXTENDED ADL-INDEX

Getracht wordt een bijdrage te leveren aan het vinden van een geschikt meetinstrument om de functionele toestand van de CVA-patiënt in de eerstelijnsfysiotherapiepraktijk mee te registreren en te evalueren.

Bij een groep van 15 CVA-patiënten, die in de eerstelijnsfysiotherapiepraktijk werd behandeld, werd op twee tijdstippen op twee verschillende ADL-indexen gescoord door de behandelende fysiotherapeut. Daarnaast werden enkele patiënten- en fysiotherapie-behandelgegevens vastgelegd.

De gevonden scores werden vergeleken en gekeken werd of fysiotherapie en/of patiëntenkenmerken (woonsituatie, tijdstip na CVA) van invloed waren.

J.M. Bosch, p/a SWSF, Amersfoort

NADERE VALIDERING VAN DE SICKNESS IMPACT PROFILE IN NEDERLAND BIJ REVALIDATIE-PATIËNTEN

Validering en bepaling van de betrouwbaarheid van de Nederlandse vertaling van de Sickness Impact Profile (SIP). Ontwikkeling van een generiek korte versie van de SIP.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Medische Sociologie, Maastricht

DE INVLOED VAN STRESS OP DE ONTWIKKELING VAN PASGEBORENEN

Stress bij pasgeborenen, mede door fysiotherapeutisch handelen, heeft zeer waarschijnlijk een negatief effect op de ontwikkelingsvoorwaarden op de zeer jonge leeftijd. Aan de hand van Beta-endorphinen bepalingen, welke gelden als de beste stress parameters op de zeer jonge leeftijd, zal de motorische gedragsobservatieschaal uit de APiB worden getoetst op validiteit, waarna gericht verder onderzoek kan plaatsvinden.

Rijksuniversiteit Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis, Vakgroep Kindergeneeskunde, Utrecht

DE INTRA- EN INTERBEOORDELAAR BETROUWBAARHEID VAN EEN CONVENTIONELE GONIOMETER EN DE CYBEX EDI 320 BIJ HET METEN VAN DE MAXIMALE PASSIEVE BEWEGINGSUITSLAGEN VAN DE MCP II EN MCP V

Gekeken wordt naar de intra- en interbeoordelaar betrouwbaarheid bij 10 patiënten met reumatoïde artritis of sclerodermie.

Rijksuniversiteit Utrecht, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

ONDERZOEK VAN DE INTRA- EN INTERBEOORDELAARSBETROUWBAARHEID VAN DE SPIERKRACHTMETING BIJ M. FLEXOR DIGITORUM ANTEBRACHII EN M. TRICEPS BRACHII BIJ EEN Geselecteerde Patiëntengroep

T.P.H.W. Vink, p/a SWSF, Amersfoort

BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK MANUEEL SPIERFUNCTIE-ONDERZOEK VAN DE HAND

Bij 28 patiënten met perifeer zenuwletsel zijn de intra- en interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van manuele spierfunctietesten van de intrinsieke musculatuur van de hand bepaald.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie

BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK SENSIBILITEIT MONOFILAMENTEN. NORMATIEVE WAARDEN DRUKPERCEPTIE

1. intra-interbeoordelaarsbetrouwbaarheid;
2. vaststellen niveau beschermende sensibiliteit;
3. normatieve waarden bij 20 patiënten met een neuropathie.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie

BETROUWBAARHEID VAN FUNCTIONEEL TESTEN NA EEN LEEDS-KEIO OPERATIE

Bepalen van betrouwbaarheid en validiteit van verschillende meetinstrumenten om functionele status na Leeds-Keio operatie te bepalen.

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

INTERTESTER VARIATION AND RELIABILITY OF THE SEMMES WEINSTEIN TEST

Vaststellen van de intra- en intertesterbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de Semmes Weinstein test bij patiënten met perifeer zenuwletsel. De Semmes Weinstein test is een test waarmee het verlies aan sensibiliteit kan worden gekwantificeerd.

Academisch Ziekenhuis Dijkzigt, Afdeling Fysiotherapie

BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK MEETINSTRUMENTEN IN DE GNATOLOGIE

Een nader te bepalen meetinstrument voor craniomandibulaire dysfunctie zal onderzocht worden op betrouwbaarheid.

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

VERGELIJKEND SPIERKRACHTONDERZOEK VAN DE SCHOUDERROTATOREN D.M.V. EEN HAND-DYNAMOMETER

Probleemstelling:

- onnauwkeurigheid van de MRC-schaal;
- niet bekend zijn van referentiewaarden hierdoor.

Doelstelling:

- zichtbaar maken van verhoudingen tussen de rotatoren van de schouder, wat betreft agonist/antagonist en wat betreft links/rechts.

Opzet:

- inventarisatie;
- 62 personen gemeten met de Microfet.

Ziekenhuizen Noord-Limburg, St. Maartensgasthuis, Afdeling Revalidatie, Venlo

ONDERZOEK NAAR HET MEEST EFFECTIEVE TRAININGS-PROTOCOL VOOR ATROFISCHE MUSCULATUUR: BETROUWBAARHEIDSONDERZOEK VAN PARAMETERS/MEETINSTRUMENTEN VOOR EFFECTMETINGEN VAN TRAININGS-PROTOCOLLEN

Het vinden van correlatie tussen spierchemie en spierfysiologie. De beide meetinstrumenten worden op betrouwbaarheid onderzocht. Het opstellen van trainingsprotocollen na diepgaand literatuuronderzoek van trainingsprincipes, ter effect evaluatie.

Rijksuniversiteit Groningen, Afdeling Fysiotherapie

HET METEN VAN BEENLENGTEVERSCHILLEN

Vergelijking centimeter- en plankjes methode bij beenlengtemetingen.

Hogeschool Midden Nederland

DE ONTWIKKELING VAN EEN KLINISCHE OBSERVATIESCHAAL T.B.V. DE SCORING VAN LOOPSTOORNISSEN

Een Amerikaans instrument voor loopanalyse zal worden vertaald en getoetst op zijn interrater en test-her-test betrouwbaarheid. Het onderzoek levert een Nederlandse scoringsmethode die op betrouwbaarheid is getoetst en gebruik maakt van onze 'computer in the head'.

St. Maartenskliniek, Afdeling Revalidatie Onderzoek

3.6.5 Algemene reviews over meetinstrumenten

HET METEN VAN VERPLAATSEN (EEN OVERZICHT VAN DE BESTAANDE MEETINSTRUMENTEN)

Bij een wetenschappelijke benadering van de fysiotherapie is het van belang om behandelresultaten objectief aantoonbaar te maken. In de afgelopen jaren zijn fysiotherapeuten afgedwaald van het oorspronkelijke pad: de patiënt in zijn dagelijkse activiteiten beter doen functioneren. Er werd vastgeklampt aan bewegingen van afzonderlijke gewrichten, terwijl er minder interesse was voor het totale functioneren van de patiënt. De basis van de fysiotherapie werd hierbij vergeten. Voor het meten op stoornisniveau zijn veel meetinstrumenten ontwikkeld en deze worden veelvuldig gebruikt. De bekendheid van deze instrumenten is daarbij erg groot. Nu is het moment aangebroken om het tijt te keren en ons te gaan richten op de daadwerkelijke problemen van de patiënt. Meetinstrumenten die hiervoor geschikt zijn, zijn nog nauwelijks bekend.

Het doel van dit project is het maken van een overzicht van bestaande meetinstrumenten die beperkingen in het verplaatsen kwantificeren. de geselecteerde meetinstrumenten zijn beoordeeld.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

VRAGENLIJSTEN OVER HET FUNCTIONEREN VAN PERSONEN MET AANDOENINGEN VAN HET BEWEGINGSAPPARAAT IN ADL- EN ARBEIDSSITUATIES

Aanleiding tot dit onderzoek is het inzicht te verkrijgen in betrouwbare en valide meetinstrumenten om het effect van (para)medische en ergonomische interventies bij patiënten met aandoeningen van het bewegingsapparaat te kunnen meten ten aanzien van hun mogelijkheden arbeid te (blijven) verrichten.

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

KLINIMETRIE BIJ LAGE RUGKLACHTEN : EEN BEOORDELING VAN DE VRAGENLIJSTEN OM DE FUNCTIONELE STATUS TE BEPALEN

4 functionele statusvragenlijsten (Roland disability questionnaire, Million visual analoge scale, Waddell disability index, Onwetry disability questionnaire) worden aan de hand van een checklist beoordeeld op: praktische bruikbaarheid, responsiviteit, validiteit, betrouwbaarheid en schaalstructuur.

De vragenlijsten zijn geselecteerd op basis van random clinical trials over lage rugklachten waarbij de interventie bestond uit manuele therapie, tractie of oefentherapie.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie, Maastricht

INVENTARISATIE MEERDIMENSIONALE METING VAN CHRONISCHE PIJN

Constructie van een batterij van Nederlandse meetinstrumenten waarmee betrouwbare en valide multidimensionale meting van chronische pijn in de revalidatie mogelijk wordt.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

COMPLIANCE-BEPALING BIJ OEFENTHERAPIE: EEN BEOORDELING VAN DE BESCHIKBARE INSTRUMENTEN

Literatuurstudie naar de kwaliteit van meetinstrumenten om de mate van compliance bij oefentherapie te bepalen.

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Epidemiologie en Biostatistiek

MEETINSTRUMENTEN BIJ NIET SCHERP OMSCHREVEN KNEIKLACHTEN

Zijn er betrouwbare meetinstrumenten te vinden bij 'vage' knieklachten? Deze metingen worden daarna vergeleken met de uitkomsten van arthroscopisch onderzoek.

Hogeschool Midden Nederland, Afdeling Fysiotherapie

3.6.6 Diversen

TIJDSERIES ALS INDICATOR VOOR DE DUUR VAN BEHANDELSERIES

Vraagstelling: is het mogelijk om door middel van tijdserie onderzoek een gemiddelde behandelserie-duur vast te stellen?

Hogeschool Midden Nederland, Academie voor Fysiotherapie, Utrecht

IS SPIERKRACHT 5 NORMAAL VERDEELD?

Met behulp van micro-FET bij gezonden een indruk van de statistische verdeling van spierkracht 5 te krijgen.

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

BEPALEN VAN EINDGEVOEL GLENO-HUMORAAL

Bij gezonde proefpersonen in 2 leeftijdsklassen de range van eindgevoel vaststellen.

Hogeschool Midden Nederland, Faculteit Gezondheidszorg Onderwijs, Afdeling Fysiotherapie, Utrecht

INVLOED VAN DE VROEGE ZWANGERSCHAP OP DE BEKKENSTAND

Meten van de bekkenstand met de meetprocedure volgens Sanders/Stavrakas. Dit meetinstrument is op betrouwbaarheid getest door Oostendorp, et al. 1992. Er wordt een eerste meting verricht bij zwangere vrouwen met een zwangerschapsduur van 8-12 weken. Na tien weken wordt deze meting herhaald. Bij een controlegroep met niet zwangere vrouwen wordt dezelfde procedure gevolgd.

Doelstelling: het onderzoeken van de mate en wijze van de kanteling van het bekken tijdens de vroege zwangerschap.

Marga Daniels, Peter Huffmeijer, Eindhoven

BEPALING RELATIE TUSSEN KRACHT EN EMG

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling Fysiotherapie

3.7 Overig

ONTWIKKELING MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

Analyse aard informatiestromen maatschappelijke voorzieningen (fysiotherapie en gezinsvervangende tehuizen voor gehandicapten).

Methode-ontwikkeling voor het belichten van voorzieningen.

Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven, Den Haag

ONTWIKKELEN VAN EEN VOORLICHTINGSPROTOCOL, TER VERBETERING VAN DE AFSTEMMING VAN DE TAKEN VAN DE HULPVERLENERS. TEVEN WORDT BEOOGD HET UITWISSELEN VAN INFORMATIE TUSSEN HULPVERLENERS TE VERBETEREN

Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep GVO

MESOPROJECT ORTHOPEDIE

De doelstellingen van het project zijn: het benutten van de revalidatiemogelijkheden van het verpleeghuis en het verkorten van de wachtlijst van de orthopedische patiënten met name voor heupoperaties. Deze doelstellingen worden bereikt door zo spoedig mogelijk na de operatie patiënten vanuit het ziekenhuis op te nemen en te revalideren in het verpleeghuis.

Verpleeghuis Elisabeth, Breda

HULPVERLENING IN DE EERSTE LIJN

Hoe kan de kwaliteit van de hulpverlening in de eerstelijns, bij wijze van voorbeeld bij de fysiotherapeutische hulpverlening in gezondheidscentra, worden verhoogd?

1. Hoe kan onderzoek bijdragen aan die kwaliteitsverhoging, in het bijzonder spelsimulatie
2. Hoe kunnen beleidsfactoren bijdragen aan die kwaliteitsverhoging.

Rijksuniversiteit Utrecht, vakgroep grondslagen en Methoden der Pedagogische en Adragogische Wetenschappen, sectie Ontwerpen van Sociale Systemen, Utrecht

IMPLEMENTATIE VAN EEN PEDAGOGISCH INTERVENTIEPROGRAMMA BIJ EERSTELIJNSHULPVERLENERS

Onderzocht wordt onder welke condities paramedici in staat zijn om, na het volgen van een post-HBO cursus, een eerder ontwikkeld programma voor orthopedagogische thuis-interventie naast hun bestaande taak in een gezin met een jong kind met ernstige motorische beperkingen uit te voeren, in die zin dat het t.a.v. kind en ouders positieve effecten bewerkstelligt. Aansluitend wordt onderzocht welke condities noodzakelijk zijn om dit interventieprogramma in de Nederlandse eerstelijns-hulpverlening te kunnen implementeren.

Vrije Universiteit Amsterdam, Vakgroep Pedagogiek

HET (NATUURLIJK) VERLOOP VAN BEPERKINGEN EN HANDICAPS BIJ VERSCHILLENDE AANDOENINGEN

Cohort-onderzoek, gericht op het (natuurlijk) beloop van beperkingen en handicaps bij een aantal invaliderende aandoeningen.

Revalidatiecentrum Amsterdam, Amsterdam

REGISTRATIE VAN FUNCTIESTOORNISSEN BIJ KINDEREN MET CEREBRAL PALSY (CP) ; ZOWEL MEDISCH, PARAMEDISCH ALS PSYCHOLOGISCH

Ontwikkeling van stress model in de kinderrevalidatie. In hoeverre zal fysiotherapie in de kinderrevalidatie 'stressreacties' bij kinderen veroorzaken. Welke stressverhogende invloeden en stressverlagende invloeden zijn er binnen de fysiotherapie.

Revalidatiecentrum S.R.L., Locatie Franciscusoord, Valkenburg

HET EFFECT VAN VARIATIE IN LOOPDUUR OP DE BOTSTOFWISSELING BIJ OSTEOPOROTISCHE PATIËNTEN

Wat is het effect van verschillende vormen van lopen (duurvariatie) op:

- BMD (bone mineral density);
- metabole indicatoren voor botaanmaak/afbraak;
- pijn;
- spierkracht onderste extremiteiten.

Rijksuniversiteit Groningen, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Groningen

PATHOKINESIOLOGIE VAN POLSFUNCTIESTOORNISSEN BIJ J.C.A

Het verkrijgen van inzicht in de gevolgen van een chronische synovitis op groei en functie van de pols op kinderleeftijd, alsmede op de dysbalans die wordt gevonden in de onderarmspiers. Van welke interventie kan een optimaal effect worden verwacht?

Rijksuniversiteit Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis, Vakgroep Kindergeneeskunde, Utrecht

DE VOORSPELLENDE FUNCTIE VAN SSEP BIJ HERSTEL VAN ARMFUNCTIE NA CVA

Doel van het onderzoek is na te gaan in hoeverre wel of geen afwijkingen in somatosensore evoked potentials voorspellende waarde heeft voor armfunctie herstel na CVA. Predictie is dat afwijkingen/afwezigheid van NZO negatieve predictie bezit voor herstel. Het betreft hier een dubbel blind onderzoek.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

DE INVLOED VAN COGNITIEVE VARIABELEN OP DE REORGANISATIE VAN LOOPMOTORIEK BIJ BEENAMPUTATIE : HET GEBRUIK VAN DUBBELTAAK PROCEDURES

Doel van het onderzoek is na te gaan op welke wijze een verloren gegane vaardigheid weer opnieuw automatiseert. Hypothese is dat een van de aspecten van herstel betreft de afname van cognitieve regulatie. Deze veronderstelling wordt onderzocht middels het gebruik van dubbeltaken.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

FUNCTIONELE HANDCHIRURGIE BIJ DWARSLAESIE PATIËNTEN

Doel van het onderzoek is na te gaan in welke mate functionele handchirurgie bij dwarslaesie patiënten bijdraagt tot verbetering van handvaardigheid. Centraal staat de vraag of en in welke mate er een re-automatisering van handfunctie optreedt over de tijd.

Sint Maartenskliniek, Revalidatie Onderzoek, Nijmegen

FOLLOW-UP ONDERZOEK NA VOORSTE KRUISBANDRECONSTRUCTIE MET BEHULP VAN DE 3M KENNEDY L.A.D.(LIGAMENT AUGMENTATION DEVICE)

Onderzoek van kwaliteit en belastbaarheid van deze kniepatiënten tot 5 jaar na de ingreep.

Stichting Revalidatiecentrum Breda, Breda

TOEPASSING EXPERTSYSTEMEN IN DE REVALIDATIE VAN MOTORISCH GEHANDICAPTEN

Doelstellingen project:

Verbetering van de diagnose en behandeling van motorisch zwaar gehandicapten, door de thans verspreid aanwezige expertise op het gebied van de revalidatie op een gestructureerde wijze voor een grote groep behandelaars toegankelijk te maken.

Technische Universiteit Delft, Faculteit der Werktuigbouwkunde en Maritieme Techniek, Vakgroep Meet- en Regeltechniek, Delft

FACIALISONDERZOEK

Onderzoek naar de oorzaken van acute perifere facialisparalyse en naar de behandeling van langdurig bestaande verlammingen (revalidatie, begeleiding, reconstructieve chirurgie).

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Faculteit der Geneeskunde, Vakgroep Keel-Neus- en Oorheeskunde en Fysica van het oor, Amsterdam Zuidoost

'SINGLE CASE STUDY : EFFECT KORRELMATRAS OP MAXIMALE STREKKING KNIE'

Onderzoeken of de parameter maximale strekking in de knie beïnvloed wordt door de verschillende zit- en ligmiddelen. Trachten een fundering te vinden voor dit verschijnsel vanuit neurofysiologische principes.
Verpleeghuis de Samaritaan, Sommelsdijk

MOTORISCHE REMEDIAL TEACHING OP DE BASISCHOOL : GEVOLGEN VAN EEN MOTORISCHE ACHTERSTAND VOOR SPELGEDRAG

Dit MRT-project is een onderzoeksproject naar de effectiviteit van 'motorische remedial teaching'.
Vrije Universiteit Amsterdam, Vakgroep Psychologie, Amsterdam

EFFECTEN VAN FUNCTIONEEL BELASTEN BIJ PATIËNTEN MET EEN TRAUMA IN DE ONDERSTE EXTREMITIËN

In kaart brengen van het looppatroon, wat betreft de belasting bij gezonde proefpersonen tijdens het gaan op een loopband bij verschillende snelheden.
Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Fysiotherapie, Amsterdam

OEFENTHERAPIE VOOR VERPLEEGKUNDIGEN

Het bewegingsapparaat wordt bij verpleegkundigen zwaar belast. Tillen en dragen van zware lasten en het innemen van belastende werkhoudingen komt veel voor en er zijn dan ook veel klachten van het bewegingsapparaat. De arbeidsomstandigheden moeten verbeterd worden. Enerzijds dienen factoren in de werksituatie verbeterd te worden, anderzijds dienen de verpleegkundigen te leren optimaal met hun werk om te gaan. Om dit laatste te realiseren wordt geprobeerd een oefenprogramma voor houding en beweging te ontwikkelen, uit te voeren en te evalueren.
Vrije Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Bewegingswetenschappen, Amsterdam

EFFECTMETING HARTREVALIDATIE

Registratie patiëntgegevens op lichamelijk, psychisch en sociaal niveau.
Ziekenhuis Gelderse Vallei, Bennekom

BEHANDELING VAN WERVELKOLOMVERKROMMINGEN

Conservatieve en operatieve behandeling van scoliose en kyfose worden geëvalueerd met namen waar nieuw instrumentarium noodzakelijk is.
Rijksuniversiteit Limburg, vakgroep Orthopedie

REVALIDATIE VAN PATIËNTEN MET CHRONISCHE ASPECIFIEKE RESPIRATOIRE AANDOENINGEN (CARA)

Invoel van revalidatie op fysisch, psychisch en sociaal functioneren van CARA-patiënten;
Evaluatie van verschillende vormen van fysische revalidatie.
Rijksuniversiteit Limburg/AZM, Vakgroep Pulmonologie/Afdeling Longziekten

HET EFFECT VAN VERHOOGDE LICHAAMELIJKE BEWEGING TIJDENS VERMAGERING OP DE ENERGIESTOFWISSELING

In dit project wordt onderzocht in hoeverre er metabole veranderingen optreden in relatie tot de energiebalans bij een combinatie van verhoging van lichamelijke activiteiten en een laag calorisch dieet. Tevens wordt gekeken of de combinatie van bewegingstherapie en dieet het succes op de lange duur verhoogt (1-3 jaar).
Rijksuniversiteit Limburg, Vakgroep Humane Biologie

REVALIDATIE VAN HARTCHIRURGISCHE PATIËNTEN

Op initiatief van de Nederlandse Hartstichting wordt onderzocht of fysieke training en relationeel-emotionele behandeling van angst en stress tijdens de preoperatieve wachttijd leiden tot uiteindelijk betere psychosociale revalidatie na de ingreep.
Academisch Ziekenhuis Leiden, Vakgroep Thorax-chirurgie

KARAKTERISTIEKEN VAN VIBRATOREN

Het inzichtelijk maken van frequentie en amplitude van vibratoren die in de fysiotherapiepraktijk gebruikt worden.
Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie

HET EFFECT VAN FYSIOTHERAPIE OP HET HERSTEL VAN EEN PERIFERE ZENUW BIJ MENS EN DIER

Onderzoek wordt verricht naar de effecten van fysiotherapie, met name bewegingstherapie op het functionele herstel van de perifere zenuwen na letsel. M.b.v. bestaande en voor dit doel ontwikkelde proefopstellingen wordt getracht de functionele activiteit van ratten te verhogen en worden ze aan training onderworpen. Het herstel van de sensori-motoriek wordt in de tijd vervolgd en gekwantificeerd.

Rudolf Magnus Instituut, Utrecht

LASERTHERAPIE

Theoretische onderbouwing van de lasertherapie in de fysiotherapie. Bevordering en begeleiding van het empirisch onderzoek.

Stichting Laser Therapie, Nieuwegein

DOELSTELLINGEN WERKWIJZEN EN ORGANISATIE VAN HARTTRIMGROEPEN NEDERLAND EN HERZGRUPPEN IN NOORD-RIJNLAND-WESTFALEN (DUITSLAND)

Het project richt zich op de secundair preventieve waarde van sportieve activiteiten in harttrimgroepen in Nederland en in Herzgruppen in Noordrijn-Westfalen. Achterliggende vraag is of de vermoedelijk strakkere organisatie van dit soort groepen in Duitsland zoveel voordelen biedt dat deze navolging in Nederland verdient. Behalve doelstellingen, werkwijzen en organisatie worden ook de meningen van de deelnemers geïnventariseerd.

Rijksuniversiteit Groningen, Werkgroep Bewegingswetenschappen

DE ROL VAN PATIËNTENORGANISATIES IN DE ZORG VOOR CHRONISCH ZIEKEN EN HUN GEZIN: ONDERZOEK NAAR DE EFFECTEN VAN HET MODEL VAN ONDERLINGE (OUDER)HULPVERLENING VAN DE VERENIGING SPIERZIEKTEN NEDERLAND (VSN)

Evaluatie van het hulpverleningsmodel van de VSN. Enerzijds wordt nagegaan op welke wijze en in welke mate de veronderstelde (m.n. tertiair preventieve) effecten van de activiteiten van de vereniging daadwerkelijk optreden. Anderzijds moet het onderzoek antwoord geven op de vraag in hoeverre de door de vereniging ontwikkelde werkwijze aansluit op de ervaringen en behoeften van patiënten en hun gezinsleden, en op de hulpverleningsactiviteiten en mogelijkheden van professionele hulpverleners (w.o. fysiotherapeuten).

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken, Hoensbroek

EVALUATIE VAN ONDERSTEUNENDE ZORG AAN GEZINNEN MET EEN ERNSTIG GEHANDICAPT KIND

Het gaat om een experiment dat voorziet in de opvang van gezinnen met een ernstig gehandicapt kind binnen een semi-professionele gezinssituatie. Deze gezinssituatie wordt gevormd door een fysiotherapeute en een orthopedagoge, die als begeleiders fungeren van een 'opvang'-gezin. Het evaluatie onderzoek maakt gebruik van een tijdserie design met een herhaalde meting, waarbij 20 gezinnen betrokken zijn.

Stichting Nieuwe Vleugels, Hilversum

GANGBEELDONDERZOEK BIJ PATIËNTEN MET MULTIPLE SCLEROSE

De vraagstelling was:

1. of er eenduidige kenmerken in het looppatroon van MS-patiënten zijn, afwijkend van de 'gouden standaard', en
2. of er samenhang bestaat tussen een aantal objectieve gangparameters en de subjectieve neurologische score.

Met behulp van Computer Dyno Graphy werden de verticale voetreactiekrachten met behulp van 8 druksensoren bepaald, en vervolgens geanalyseerd naar kracht-tijdrelaties en staptijdfactoren.

Academisch Ziekenhuis Nijmegen 'Sint Radboud', Afdeling Staf Zorg, Nijmegen

DE PATIËNT IN KAART (PATIËNTENKAART VOOR DE EERSTELIJNSPRAKTIJK)

Registreren en de professionalisering van onze beroepsgroep gaan hand in hand, daar is iedereen het wel mee eens. Bekijk je echter het huidige aanbod aan kaarten dan blijkt dat de meeste niet voldoen aan de onlangs opgestelde richtlijnen voor fysiotherapeutische verslaglegging van de KNGF.

In dit project wordt een nieuwe kaart ontwikkeld. Dit nieuwe model zal stimuleren tot het registreren volgens de richtlijnen, maar laat u vrij in de wijze waarop u verslag legt. Bij het ontwikkelen is tevens gestreefd naar het overzichtelijk en praktisch hanteerbaar zijn van de kaart.

Hoger Gezondheidszorg Onderwijs, Leidse Hogeschool, Studierichting Fysiotherapie, Leiden

3.8 Internationale overzichtsstudies

1985 - 1990

Titel: Het effect van manuele therapie bij lage rugklachten.

Auteur(s): Bouter LM.

Tijdschrift: Medisch Contact 1985; 40: 357-60.

Trefw: lage rug manipulatieve technieken review

Titel: Cryotherapy.

Auteur(s): Ciolek JJ.

Tijdschrift: Cleve Clin Q 1985; 52(2): 193-201.

Trefw: cryotherapie review

Titel: Physiotherapie bei degenerativen Wirbelsaeulenerkrankungen: Sinnvolles und weniger Sinnvolles.

Auteur(s): Fahrer H.

Tijdschrift: Ther Umsch 1985; 42(10): 703-706.

Trefw: lage rug review fysiotherapie

Titel: Neuere Tendenzen und Techniken in der Physiotherapie.

Auteur(s): Fahrer H.

Tijdschrift: Therapeutische Umschau 1985; 42(10): 723-6.

Trefw: fysiotherapie TENS tapen stretchen review

Titel: Kalte- und Warmtetherapie.

Auteur(s): Fahrer H.

Tijdschrift: Therapeutische Umschau 1985; 42(10): 719-22.

Trefw: thermotherapie cryotherapie review

Titel: Short review: inspiratory muscle training.

Auteur(s): Flenley DC.

Tijdschrift: Eur J Respir Dis 1985; 67: 153-8.

Trefw: ademhalingstherapie review

Titel: Applications of transcutaneous electrical nerve stimulation in the management of patients with pain.

State-of-the-art update.

Auteur(s): Gersh MR, Wolf SL.

Tijdschrift: Phys Ther 1985; 65: 314-36.

Trefw: TENS review

Titel: Revalidatie na een beroerte.

Auteur(s): Kollen BJ.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1985; 95(8): 151-5.

Trefw: CVA review fysiotherapie effect

Titel: Laser biology and medicine.

Auteur(s): Letokhov VS.

Tijdschrift: Nature 1985; 316 (6026): 325-30.

Trefw: review laser

Titel: Inspiratory resistance versus general physical training in patients with chronic obstructive pulmonary disease.

Auteur(s): Madsen F, Secher NH, Kay L, Kok-Jensen A, Rube N.

Tijdschrift: Eur J Respir Dis 1985; 67: 167-76.

Trefw: COPD ademhalingstherapie bewegingstherapie cross over nonrandomized review

Titel: The biomedical effects of laser application.

Auteur(s): Mester E, Mester AF, Mester A.

Tijdschrift: Lasers Surg Med 1985; 5: 31-9.

Trefw: laser review fundamenteel clinical trial uncontrolled

Titel: Controversy about treatment of the knee with anterior cruciate laxity.
Auteur(s): Noyes FR, McGinniss GH.
Tijdschrift: Clin Orthop Rel Research 1985; 198: 61-76.
Trefw: knie kruisbanden ACL review meetinstrumenten bewegingstherapie

Titel: Efficacy of spinal manipulation/mobilization therapy: a meta-analysis.
Auteur(s): Ottenbacher K, Difabio RP.
Tijdschrift: Spine 1985; 10: 833-7.
Trefw: lage rug meta analyse review manipulatieve technieken fysiotherapie

Titel: Physiatric management of osteoarthritis.
Auteur(s): Rudd E.
Tijdschrift: Clin Rheum Dis 1985; 11(2): 433-45.
Trefw: osteoarthritis review fysiotherapie

Titel: Rehabilitation of the knee following arthroscopic surgery.
Auteur(s): Sutter JS.
Tijdschrift: Contemp Orthop 1985; 11(3): 29-41
Trefw: knie postoperatief fysiotherapie review

Titel: Experimental studies on the influences of physical activity on ligaments, tendons and joints: a brief review.
Auteur(s): Tipton CM, Vailas AC, Matthes RD.
Tijdschrift: Acta Med Scand 1985; suppl 711: 157-68.
Trefw: ligamenten pezen review dierexperimenteel bewegingstherapie

Titel: Differential effects of exercise on serum lipid and lipoprotein levels seen with changes in body weight. A meta-analysis.
Auteur(s): Tran ZV, Weltman A.
Tijdschrift: JAMA 1985; 254(7): 919-24.
Trefw: meta analyse sport

Titel: Beta blockade during and after myocardial infarction: An overview of the randomized trials
Auteur(s): Yusuf S, Peto R, Lewis J, Collins R, Sleight P
Tijdschrift: Progress in Cardiovascular Diseases 1985; XXVII (5): 335-339
Trefw: Methodologie Meta analysis

Titel: Laser in physical medicine. A review.
Auteur(s): Airaksinen O, Rantanen P.
Tijdschrift: Scand J Acup Electrother 1987; 2:101-104.
Trefw: review

Titel: Modification of quadriceps femoris muscle exercises during knee rehabilitation.
Auteur(s): Antich TJ, Brewster CE.
Tijdschrift: Phys Ther 1986; 66(8): 1246-50.
Trefw: knie bewegingstherapie m quadriceps review

Titel: Effect-onderzoek in verband met TENS.
Auteur(s): Aufdemkampe G, Meyer OG.
Tijdschrift: Pijn 1986; 12: 1-16.
Trefw: TENS review

Titel: Klinische toepassing van de laserprikkeltherapie bij acupunctuurindicaties.
Auteur(s): Bahn J.
Tijdschrift: Nederlands Tijdschrift voor Integrative Geneeskunde 1988; 5 (26): 146-51.
Trefw: review laser acupunctuur

Titel: Scheuermanns' disease: a review.
Auteur(s): Baker KG.
Tijdschrift: Aust J Phys 1988; 34(3): 165-69
Trefw: wervelkolom Scheuermann fysiotherapie review

- Titel: Oefeningen bij lage rugpijn: een kritische literatuur-analyse.
Auteur(s): Balm MFK, Sybrandy CR, Volman MJM, Holtland PW, Aufdemkampe G, Winkel D, Meijer OG.
Tijdschrift: Pijn informatorium 1988; 14: pb 4410/1-26.
Trefw: review lage rug bewegingstherapie
- Titel: Oefenen bij lage rugpijn: een kritische literatuur-analyse
Auteur(s): Balm MFK, CR Sybrandy, MJM Volman, PW Holtland, G Aufdemkampe, D Winkel, OG Meijer
Tijdschrift: Pijn 1988; oktober: PB4410-1-PB4410-28
Trefw: Review exercise therapy low back
- Titel: Physical agents and biofeedback.
Auteur(s): Basford JR.
Tijdschrift: Rehabilitation Medicine: Principles and practice. DeLisa JA. (ed) Philadelphia, 1988: 257-75.
Trefw: review fysiotherapie thermotherapie cryotherapie hydrotherapie ultrageluid UKG UV elektrotherapie laser
- Titel: Low-energy laser therapy: controversies and new research findings.
Auteur(s): Basford JR.
Tijdschrift: Laser Surg Med 1989; 9: 1-5.
Trefw: review laser
- Titel: Low energy laser treatment of pain and wounds: hype, hope or hokum ?
Auteur(s): Basford JR.
Tijdschrift: Mayo Clin Proc 1986; 61: 671-5.
Trefw: review laser
- Titel: De effectiviteit van lasertherapie bij aandoeningen van het bewegingsapparaat en de huid.
Auteur(s): Beckerman H, Bie de RA, Bouter LM, Cuyper de HJ, Oostendorp RAB.
Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(12): 306-16.
Trefw: review laser
- Titel: Rehabilitation of patellofemoral dysfunction in the athlete.
Auteur(s): Beckman M, Craig R, Lehman RC
C:Healthsouth Rehabilitation Center of St. Louis, Missouri.
Tijdschrift: Clin Sports Med. 1989 Oct; 8(4): 841-60
Trefw: patella pijn knie review behandelprotocol
- Titel: Critical review of clinical assessment techniques for rheumatoid arthritis trials: new developments.
Auteur(s): Bellamy N.
Tijdschrift: Scand J Rheumatology 1989; (suppl 80): 3-16.
Trefw: meetinstrumenten RA effectmaten
- Titel: A Meta-analysis of physical activity in the prevention of coronary heart disease
Auteur(s): Berlin JA, Colditz GA
Tijdschrift: Am J of Epidemiol 1990; 132 (4): 612-628
Trefw: Methodologie Meta analyse
- Titel: Effecten van laagfrequent pulserende magneetveldtherapie.
Auteur(s): Bie de RA, Verstappen FTJ, Bouter LM.
Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(7/8):200-6.
Trefw: review magneetveldtherapie
- Titel: Clinicians Use of Research Findings. A Review of Literature With Implications for Physical Therapists.
Auteur(s): Bohannon RW, LeVeau BF.
Tijdschrift: Physical Therapy 1986; vol 66 No 1: 45-50.
Trefw: Methodology Meta-analysis
- Titel: Spinal nerve root compression - some clinical implications. A review of the literature.
Auteur(s): Bohannon R, Gajdosik RL.
Tijdschrift: Phys Ther 1987; 67(3): 376-82.
Trefw: wervelkolom zenuwcompressie diagnostiek therapie

Titel: Exercise and osteoporosis: a critique of the literature.
Auteur(s): Bornor JA, Dilworth BB, Sullivan KM.
Tijdschrift: Physiotherapy Canada 1988; 40(3): 146-55
Trefw: osteoporose review bewegingstherapie

Titel: Meta-analysis for physiotherapists: On the importance of standardization and blinding in the study of literature
Auteur(s): Bouter LM, Riet G ter
Tijdschrift: Congres bijdrage Hong Kong 1990
Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Relative contribution of specific and nonspecific treatment effects: meta-analysis of placebo-controlled behavior therapy research.
Auteur(s): Bowers ThG, Clum GA.
Tijdschrift: Psych Bull 1988; 103(3): 315-23
Trefw: meta analyse psychotherapie

Titel: Patellofemoral rehabilitation.
Auteur(s): Brunet ME, Stewart GW
C:Tulane Medical Center, Hospital and Clinic, New Orleans, LA 70112.
Tijdschrift: Clin Sports Med. 1989 Apr; 8(2): 319-29

G:UNITED-STATES

Trefw: Biomechanics Exercise-Therapy Human Knee-Injuries-surgery Review Review-Tutorial Femur-physiopathology Knee-Injuries-rehabilitation Patella-physiopathology
Trefw: patella knie revalidatie review bewegingstherapie

Titel: Fibromyalgy: a rehabilitation approach. A review.
Auteur(s): Buckelew SP.
Tijdschrift: Am J Phys Med Rehab 1989; 68 (1): 37-42.
Trefw: fibromyalgie review fysiotherapie therapie

Titel: Photodynamic therapy: the state of the art.
Auteur(s): Carruth JA.
Tijdschrift: Lasers Surg Med 1986; 6 (4): 404-7.
Trefw: review tumorbehandeling

Titel: Massage for cyclists: the winning touch?
Auteur(s): Cinque C
Tijdschrift: Physician Sportsmed 1989; 17(10): 166-70
Trefw: massage review wielrennen effectonderzoek

Titel: Therapeutic approaches to the treatment of rheumatoid disease.
Auteur(s): Clair sint EW, Polisson RP
Tijdschrift: Medical Clinics of North America 1986;70(2):285-304
Trefw: RA Review Farmacologie

Titel: Meta analysis of injectable gold in rheumatoid arthritis
Auteur(s): Clark P, Tugwell P, Bennett K, Bombardier C
Tijdschrift: The J of Rheumatol 1989; 16 (4): 442-447
Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Continuous passive motion in the rehabilitation of the total knee patient, its role and effect.
Auteur(s): Coutts RD.
Tijdschrift: Orthopaedic Review 1986; 15(3): 126-134.
Trefw: CPM knie arthroplastiek

Titel: Benefits of aerobic exercise for paraplegic: a brief review.
Auteur(s): Cowell LL, Squires WG, Raven PB.
Tijdschrift: Med Sci Sports Exerc 1986; 18(5):501-8.
Trefw: review paraplegie bewegingstherapie

Titel: Refresher course for general practitioners: the treatment of lumbar disk lesions.

Auteur(s): Cyriax J.

Tijdschrift: JOSPT 1990; 14(4): 163-69.

Trefw: lage rug review manipulatieve technieken tractie.

Titel: Training van ademspieren, hoe en waarom.

Auteur(s): Decramer MLA, Gosselink RAAM.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1989; 99(11): 308-11.

Trefw: ademhalingstherapie review

Titel: Inspanningstraining tijdens longrevalidatie bij CARA-patiënten.

Auteur(s): Dekhuijzen PNR, Folgering HThM, Herwaarden CLA.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1989; 99(11): 299-301.

Trefw: ademhalingstherapie review

Titel: Overview of laser biostimulation and its application in PT.

Auteur(s): Demers LM.

Tijdschrift: Phys Ther Forum 1986; 5: 3-4.

Trefw: laser fysiotherapie

Titel: Retrospective review of long-term transcutaneous nerve stimulation in the management of chronic back pain.

Auteur(s): Denning ML.

Tijdschrift: Physiotherapy 1988; 74 (3): 149-51.

Trefw: TENS lage rug observationeel retrospectief

Titel: Herniated lumbar intervertebral disk

Auteur(s): Deyo RA, JD Loeser, SJ Bigos

Tijdschrift: Annals of Internal Medicine 1990; 112: 598-603

Trefw: Review Lage rug

Titel: Clinical assessment of manipulation and mobilisation of the lumbar spine.

Auteur(s): Di Fabio RP.

Tijdschrift: Phys Ther 1986; 66(1): 51-4.

Trefw: lage rug review manipulatieve technieken bewegingstherapie

Titel: Klinisch onderzoek van manipulatie en mobilisering van de lumbale wervelkolom - Een kritisch literatuuroverzicht.

Auteur(s): Di Fabio RP.

Tijdschrift: Stimulus 1988; 1: 67-74.

Trefw: lage rug review manipulatieve technieken bewegingstherapie

Titel: Osteoarthritis.

Auteur(s): Dieppe P.

Tijdschrift: J of Royal College of Physicians of London 1990; 24(4):262-67.

Trefw: review osteoarthritis

Titel: Conservative care for low back pain: what works?

Auteur(s): Dimaggio A, Mooney V.

Tijdschrift: The J of Musculoskeletal Medicine 1987; 9: 27-34.

Trefw: lage rug fysiotherapie manipulatieve technieken review

Titel: Current laser applications in general surgery.

Auteur(s): Dixon JA.

Tijdschrift: Ann Surg 1988; 207 (4): 355-72.

Trefw: laser chirurgie review

Titel: Rehabilitation for stroke: A review

Auteur(s): Dombovy L, Burton A, Sandok MD, Basford JR

Tijdschrift: Stroke 1986; 17 (3): 363-369

Trefw: Review Stroke CVA Fysiotherapie Revalidatie

Titel: Rehabilitation for stroke: a review.
Auteur(s): Dombovy ML, Sandok BA, Basford JR.
Tijdschrift: Stroke 1986; 17 (3): 363-9.
Trefw: review CVA fysiotherapie effectiviteit

Titel: Evaluatie van instrumenten die functionele motorische vaardigheden meten ingeval van hersenbeschadiging
Auteur(s): Douwes Dekker LF
Tijdschrift: Bewegen en hulpverlening 1990; 3: 240-256
Trefw: Children Measurement Checklist Review Development

Titel: Postoperative care of the total knee patient.
Auteur(s): Ecker ML, Lotke PA
C:Department of Orthopaedic Surgery, University of Pennsylvania, Philadelphia.
Tijdschrift: Orthop Clin North Am. 1989 Jan; 20(1): 55-62
Trefw: knie arthroplastiek mobiliteit wond circulatiestoornissen fysiotherapie CPM review

Titel: Introduction to mid laser therapy.
Auteur(s): England S.
Tijdschrift: Physiotherapy 1988; 74(3) 100-2.
Trefw: review laser

Titel: Laser biostimulation of healing wounds: specific effects and mechanisms.
Auteur(s): Enwemeka CS.
Tijdschrift: Journal of Orthopaedic and Sports Physical Therapy 1988; 9: 333-8.
Trefw: review

Titel: Biostimulatie van helende wonden met laser: specifieke effecten en werkingsmechanismen.
Auteur(s): Enwemeka CS
Tijdschrift: JOSPT 1989;9:333-338
Trefw: Review

Titel: A review of stroke rehabilitation and physiotherapy
Auteur(s): Ernst E
Tijdschrift: Stroke 1990; 21(7): 1081-5
Trefw: CVA revalidatie fysiotherapie review

Titel: Therapeutic ultrasound in the treatment of musculoskeletal conditions.
Auteur(s): Falconer J, Hayes KW, Chang RW.
Tijdschrift: Arthritis Care and Research 1990; 3: 85-91.
Trefw: review ultrageluid meta analyse

Titel: Effectiveness of taping for the prevention of ankle lig sprains.
Auteur(s): Firer P
Tijdschrift: Brit J Sports Med 1990; 24(1): 47-50
Trefw: tappen enkel preventie review distorsie

Titel: Utilisation des agents physiques dans le traitement de la spasticite.
Auteur(s): Frischknecht R, Chantraine A.
Tijdschrift: Ther Umsch 1988; 45(7): 437-47.
Trefw: hypertonie fysiotherapie review spasticiteit

Titel: Clinical measurement of range of motion. Review of goniometry emphasizing reliability and validity.
Auteur(s): Gajdosik RL, Bohannon RW.
Tijdschrift: Phys Ther 1987; 67(12): 1867-72.
Trefw: meetinstrumenten goniometer

Titel: Commentary: The concept of an overview of cancer clinical trials with special emphasis on early breast cancer

Auteur(s): Gelber RD, Goldhirsch A

Tijdschrift: J of Clin Oncol 1986; 4 (11): 1696-1703

Trefw: Methodologie Meta analysis

Titel: Rheumatoid arthritis of the shoulder.

Auteur(s): Gibson KR.

Tijdschrift: Phys Ther 1986; 66(12): 1920-29.

Trefw: RA, schouder, review.

Titel: Application of modalities in overuse syndromes.

Auteur(s): Gieck JH, Saliba EN.

Tijdschrift: Clin Sport Med 1987; 6(2): 427-66.

Trefw: surmenage fysiotherapie review

Titel: Continuous short-wave (radio-frequency) diathermy.

Auteur(s): Goats GC.

Tijdschrift: Brit J Sports Med 1989; 23(2): 123-27.

Trefw: UKG effectiviteit werkingsmechanisme review

Titel: Management of fibromyalgia syndrome.

Auteur(s): Goldenberg DL.

Tijdschrift: Rheum Dis Clin North Am 1989; 15(3): 499-512.

Trefw: review therapie fibromyalgie

Titel: Meta-analysis of grip strength Trefw: most common, but superflous variable in comparative NSAID trials.

Auteur(s): Gotzsche PC.

Tijdschrift: Dan Med Bull 1989; 36(5):493-5.

Trefw: RA knijpkracht meta analyse geneesmiddelen

Titel: A critical review of EMG-controlled electrical stimulation in paraplegics.

Auteur(s): Graupe D, Kohn KH.

Tijdschrift: CRC Crit R Biomed En 1988; 15 (3): 187-210.

Trefw: elektrostimulatie review paraplegie

Titel: Stroke outcome research.

Auteur(s): Gresham GE.

Tijdschrift: Stroke 1986; 17 (3): 358-60.

Trefw: CVA revalidatie review research

Titel: Stroke outcome research

Auteur(s): Gresham GE

Tijdschrift: Stroke 1986; 17 (3): 358-369

Trefw: CVA Review

Titel: Le laser en medicine physique et en rheumatologie.[The laser in physical medicine and rheumatology]

Auteur(s): Gritten Ch, Franchimont P.

Tijdschrift: Rev Med Liege 1987; 42 (6): 230-4.

Trefw: review

Titel: Measuring quality of life in clinical trials: a taxonomy and review.

Auteur(s): Guyatt GH, Veldhuyzen-van Zanten SJP, Feeney DH, Patrick DL.

Tijdschrift: Can Med Assoc J 1989; 140: 1441-8.

Trefw: meetinstrumenten quality of life

- Titel: Early intervention for children with motor handicaps.
 Auteur(s): Harris SR.
 Tijdschrift: Book: The effectiveness of early intervention for at-risk and handicapped children 1987; ch 5:175-212
 Trefw: kinderen motorisch gehandicapt review bewegingstherapie
- Titel: Meta analysis of value of propranolol in prevention of variceal haemorrhage
 Auteur(s): Hayes PC, Davis JM, Lewis JA
 Tijdschrift: The Lancet 1990; 336 (21): 153-156
 Trefw: Methodologie Meta analyse
- Titel: Effectiviteit van tractie bij lage rugklachten. Deel 1: tractietechnieken en werkingsmechanismen.
 Auteur(s): Heijden GJMG van der, Bouter LM, Terpstra-Lindeman E, Essers AHM.
 Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(6): 163-7.
 Trefw: tractie lage rug werkingsmechanisme review
- Titel: De effectiviteit van interferentie, ultrareiz en diadynamische stromen. Deel 1: Werkingsmechanismen.
 Auteur(s): Heijden GJMG van der, Bouter LM, Knottnerus JA.
 Tijdschrift: Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie 1990; 100: 4-19.
 Trefw: review elektrotherapie werkingsmechanisme
- Titel: De effectiviteit van interferentie, ultrareiz en diadynamische stromen. Deel 2: patiëntgebonden onderzoek.
 Auteur(s): Heijden GJMG van der, Bouter LM, Knottnerus JA.
 Tijdschrift: Nederland Tijdschrift voor Fysiotherapie 1990; 100: 20-22.
 Trefw: review elektrotherapie effectiviteit
- Titel: De effectiviteit van ultrageluid bij aandoeningen van het bewegingsapparaat
 Auteur(s): Heijden GJMG van der, Bouter LM, Beckerman H, Bie de RA, Oostendorp RAB
 Tijdschrift: Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie 1990; 101(7/8): 169-77.
 Trefw: meta-analyse ultrageluid UG RCT bewegingsapparaat
 Trefw: review bewegingsapparaat ultrasound efficacy RCT
- Titel: Effectiviteit van tractie bij lage rugklachten. Deel 2: patiëntgebonden onderzoek.
 Auteur(s): Heijden GJMG van der, Bouter LM, Terpstra-Lindeman E, Essers AHM.
 Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(6): 168-74.
 Trefw: tractie review lage rug(klachten)
- Titel: Optimal treatment of complex ligament injuries and biomechanical aspects] Die optimale Therapie komplexer Bandverletzungen und ihre biomechanische Begründung.
 Auteur(s): Hertel P, Lais E, Bernard M
 C:Klinik für Chirurgie, Universitätsklinikum Rudolf Virchow, Berlin, West.
 Tijdschrift: Zentralbl Chir. 1989; 114(23): 1489-500
 Trefw: Biomechanics English-Abstract Human Knee-Injuries-physiopathology Ligaments-Articular-physiopathology Ligaments-Articular-surgery Review Review-Tutorial Suture-Technics Knee-Injuries-surgery Ligaments-Articular-injuries
- Titel: Laser radiation tissue interaction.
 Auteur(s): Hillenkamp F.
 Tijdschrift: Health Phys 1989; 56 (5): 613-6.
 Trefw: review laser theorie
- Titel: Adjuvant chemotherapy for breastcancer; A pooled estimate based on published randomized control trials
 Auteur(s): Himmel HN, Liberati A, Gelber RD, Chalmers TC
 Tijdschrift: JAMA 1986; 256 (9): 1148-1159
 Trefw: Methodologie Meta analysis

Titel: Het menselijk lichaam kent vele maten.

Auteur(s): Houtkoop E, Lamur KS.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1987; 97(11): 257-60.

Trefw: meetinstrumenten review

Titel: Trends in rehabilitation following anterior cruciate ligament reconstruction.

Auteur(s): Huegel M, Indelicato PA.

Tijdschrift: Clinics in Sports Medicine 1988; 7 : 801-11

Trefw: knie revalidatie fysiotherapie postoperatief ACL kruisbanden review

Titel: A rational management of tennis elbow.

Auteur(s): Kamien M.

Tijdschrift: Sports Medicine 1990; 9(3): 173-91.

Trefw: elleboog review bewegingstherapie fysiotherapie

Titel: Nonoperative treatment of acute knee ligament injuries. A review with special reference to indications and methods.

Auteur(s): Kannus P, Jarvinen M

Tijdschrift: Sports Med. 1990 Apr; 9(4): 244-60

Trefw: review knie conservatief posttraumatisch bewegingstherapie

Titel: Photobiology of low-power laser effects.

Auteur(s): Karu T.

Tijdschrift: Health Phys 1989; 56(5): 691-704.

Trefw: laser fundamenteel review

Titel: Brace treatment in adolescent idiopathic scoliosis. An update on concepts and technique.

Auteur(s): Kehl DK, Morrissy RT.

Tijdschrift: Clin Orthop Related R 1988; (229): 34-43.

Trefw: review scoliose

Titel: Methodologische kwaliteit en onderlinge vergelijkbaarheid.

Auteur(s): Keijsers JFEM, Bouter LM, Steenbakkers WHL, Meertens RM.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1989; 99(5): 112-116.

Trefw: rugschool review lage rug

Titel: Low level laser therapy: a review.

Auteur(s): King PR.

Tijdschrift: Lasers in Medical Science 1989; 4: 141-50.

Trefw: review

Titel: Heeft fysiotherapie voor luchtweg en longaandoeningen zin?

Auteur(s): Kiriloff L, Owens G, Rogers R, Mazzacco M.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1986; 96 (5): 96-103.

Trefw: ademhalingstherapie review

Titel: A review of therapeutic ultrasound. Part 1,2,3.

Auteur(s): Kitchen SS, Partridge CJ.

Tijdschrift: Physiotherapy 1990; 76(10): 593-603.

Trefw: ultrageluid review effectiviteit werkingsmechanisme

Titel: Ginseng: pep of nep? Een overzicht van experimenten bij ouderen met stoornissen van de vitaliteit

Auteur(s): Knipschild P

Tijdschrift: Pharmaceutisch Weekblad 1988; 123: 4-10

F:Nederlands

Trefw: Review Homeopathy Alternatieve geneeswijzen

Titel: Effectiviteit van manuele technieken bij nekkachten. Een review.

Auteur(s): Koes BW, Bouter LM, Knipschild PG, Mameren H van.

Tijdschrift: Medisch Contact 1989; 44 (37): 1181-4.

Trefw: review nek manipulatieve technieken

Titel: [Basic principles of after care following autoplasic reconstruction of the cruciate ligament] Grundsätze zur Nachbehandlung nach autoplastischer Kreuzbandrekonstruktion.

Auteur(s): Kohn D, Wirth CJ

C:Orthopädische Klinik der Medizinischen Hochschule Hannover im Annastift e. V.

Tijdschrift: Sportverletz Sportschaden. 1989 Jun; 3(2): 67-73

Trefw: kruisbanden knie revalidatie behandelprotocol fysiotherapie postoperatief

Titel: Traumatic dislocation of the knee.

Auteur(s): Kremchek TE, Welling RE, Kremchek EJ

C:Department of Orthopaedic Surgery, Tufts University-New England Medical Center, Boston, Massachusetts.

Tijdschrift: Orthop Rev. 1989 Oct; 18(10): 1051-7

Trefw: Dislocations-complications Dislocations-physiopathology Dislocations-therapy Human Knee-Injuries-complications Knee-Injuries-physiopathology Knee-Injuries-therapy Ligaments-Articular-injuries Peroneal-Nerve-injuries Review Review-Tutorial Dislocations Knee-Injuries

Titel: Ademhalingstherapie bij pasgeborenen.

Auteur(s): Kropmans ThJB, Okken A.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(6): 158-62.

Trefw: Review ademhalingstherapie

Titel: Transcutaneous electrical nerve stimulation (TENS) and its relationship to placebo therapy: a review.

Auteur(s): Langley GB, Sheppard H.

Tijdschrift: New Zealand Medical Journal 1987; 100: 215-7.

Trefw: TENS review placebo research

Titel: Het effect van fysiotherapie bij lage rugpijn: een beknopte literatuurstudie.

Auteur(s): Lankhorst GJ.

Tijdschrift: Journal of Rehabilitation Sciences 1988; 4: 108-9.

Trefw: review fysiotherapie lage rug effectiviteit

Titel: A review of data reports published in the Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics from 1986 to 1988.

Auteur(s): Leboeuf C.

Tijdschrift: J Manipulative Physiol Ther 1990; 13(2): 89-95.

Trefw: chiropractie review research

Titel: A quality assessment of randomized control trials of primary treatment of breast cancer

Auteur(s): Liberati A, Himel HN, Chalmers TC

Tijdschrift: J of Clin Oncol 1986; 4 (11): 942-951

Trefw: Methodologie Meta analysis

Titel: Unresolved controversies in back management. A review.

Auteur(s): Liemohn W, Snodgrass LB, Sharpe GL.

Tijdschrift: J Orthop Sports Phys Ther 1988; 9(7): 239-44

Trefw: review lage rug fundamenteel

Titel: The remedial electromagnetic field.

Auteur(s): Lightwood R.

Tijdschrift: J. Biomed. Eng. 1989; 11: 429-36.

Trefw: UKG werkingsmechanisme review effectiviteit

Titel: Low back schools. A critical review.

Auteur(s): Linton SJ, Kamwendo K.

Tijdschrift: Physical Therapy 1987; 67(9): 1375-83.

Trefw: rugschool review effectiviteit lage rug

Titel: Osteoporosis; a review.

Auteur(s): MacKinnon JL.

Tijdschrift: Phys ther 1988; 68(10): 1533-40.

Trefw: osteoporose review bewegingstherapie training

Titel: Nonmedical and noninvasive pain control techniques in the management of rheumatic disease and related musculoskeletal disorders.

Auteur(s): Mannheimer JS.

Tijdschrift: Journal of Rheumatology 1987; 14 (suppl 15): 26-32.

Trefw: review RA bewegingsapparaat fysiotherapie

Titel: Clinical applications of therapeutic ultrasound.

Auteur(s): McDiarmid T, Burns PN.

Tijdschrift: Physiotherapy 1987; 73: 155-62.

Trefw: review, ultrageluid, dosering.

Titel: Umstrittene und sogenannte außerschulische Therapieansätze.

Auteur(s): Miehle W.

Tijdschrift: Z Rheumatol 1987; 46 (1): 1-2.

Trefw: review

Titel: Het effect van 2Hz TENS op de perifere circulatie bij patiënten met M. Raynaud.

Auteur(s): Mulder P, Smit AJ, Slochteren-van der Boor JC van, Kuipers WD, Slager G.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1989; 99(12): 326-31.

Trefw: TENS review circulatie cross over clinical trial controlled nonrandomized

Titel: Efficacy of psycho-educational interventions on pain, depression, and disability in people with arthritis: a meta-analysis.

Auteur(s): Mullen PD, Laville EA, Biddle AK, Lorig K.

Tijdschrift: Journal of Rheumatology 1987; 14 (suppl 15): 33-9.

Trefw: RA osteoarthritis meta analyse review

Titel: Stroke units or stroke centres?

Auteur(s): Norris JW, Hachinski VC.

Tijdschrift: Stroke 1986; 17 (3): 360-2.

Trefw: CVA revalidatie review

Titel: Osteoporosis: screening and exercise.

Auteur(s): Notelovitz M.

Tijdschrift: Prog Clin Biol Res 1989; 320: 225-52.

Trefw: osteoporose fitness review

Titel: An algorithm for the management of scoliosis.

Auteur(s): Nykoliation JW, Cassidy JD, Arthur BE,

Tijdschrift: Journal of Manipulative and Physiological therapeutics 1986; 9(1): 1-14.

Trefw: Review scoliose chiropractie.

Titel: Onderzoek naar het effect van fysiotherapeutische interventies bij spondylitis.

Auteur(s): Obbens HJM, Abspoel M.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1987; 97(10): 240-47

Trefw: review fysiotherapie bechterew. bewegingstherapie

Titel: Juvenile hyaline fibromatosis. A case report and review of musculoskeletal manifestations.

Auteur(s): O'Neill DB, Kasser JR.

Tijdschrift: J Bone Joint Surg (Am) 1989; 71(6): 941-4.

Trefw: bewegingstherapie juvenile hyaline fibromatosis

Titel: Laser therapy for selected cutaneous vascular lesions in the pediatric population: a review.

Auteur(s): Oon Tian Tan, Gilchrest BA.

Tijdschrift: Pediatrics 1988; 82 (4): 652-62.

Trefw: laser review dermatologie (zie Tan)

Titel: Quantitative analysis of the effectiveness of pediatric therapy. Emphasis on the neurodevelopmental treatment approach.

Auteur(s): Ottenbacher KJ, Biocca Z, DeCremer G, Gevelinger M, Jedlovéc KB, Johnson MB.

Tijdschrift: Physical Therapy 1986; 66 (7): 1095-101.

Trefw: kinderen ontwikkeling NDT bewegingstherapie review fysiotherapie

Titel: Respiratory muscle training.

Auteur(s): Pardy RL, Reid WD, Belman MJ.

Tijdschrift: Clin Chest Med 1988; 9(2): 287-96.

Trefw: review ademhalingstherapie

Titel: Inversion lateral ankle trauma. Differential diagnosis, review of the literature, and prospective study.

Auteur(s): Perlman M, Leveille D, Deleonibus J, Hartman R, Klein J, Handelman R, Schulz E, Werheimer S

Tijdschrift: The Journal of Foot Surgery 1987; 26: 95-121

Trefw: enkel diagnostiek

Titel: Which laser for what?

Auteur(s): Polla LL.

Tijdschrift: Dermatologica 1986; 173 (1): 1-4.

Trefw: review laser dermatologie

Titel: The sheehan total knee arthroplasty. A retrospective review

Auteur(s): Porter M, Hirst Ph

Tijdschrift: Clinical Orthopaedics and Related Research 1988; 236: 227-232

Trefw: TKA Knie Endoprothese

Titel: Physical activity and the incidence of coronary heart disease

Auteur(s): Powell KE, Thompson PD, Caspersen CJ, Kendrick JS

Tijdschrift: Am Rev Public Health 1987; 8: 253-287

Trefw: Methodologie Meta analysis

Titel: Mechanisms of intervertebral joint fixation: a literature review.

Auteur(s): Rahlmann JF.

Tijdschrift: Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics 1987; 10 (4): 177-87.

Trefw: review wervelkolom biomechanica

Titel: Herniated lumbar intervertebral disk

Auteur(s): Richard A, JD Loeser, SJ Bigos

Tijdschrift: Annals of Internal Medicine 1990; 112 (8): 598-603

Trefw: Review Lage-rug

Titel: Acupuncture and chronic pain: a criteria-based meta-analysis

Auteur(s): Riet ter A, J Kleijnen, P Knipschild

Tijdschrift: J Clin Epidemiol 1990; 43 (11): 1191-1199

Trefw: Acupuncture Alternative-medicine Chronic-pain Clinical-trials Randomized Review

Titel: A meta-analysis of studies into the effect of acupuncture on addiction

Auteur(s): Riet ter G, J Kleijnen, P Knipschild

Tijdschrift: British Journal of General Practice 1990; september: 379-382

Trefw: Review Acupunatuur

Titel: A comparative study of functional bracing in the anterior cruciate deficient knee

Auteur(s): Rink PC, Scott RA, Lupo RL, Guest SJ

Tijdschrift: Orthopaedic review 1989; 18(6): 719-727

Trefw: Surgery Arthroscopy questionnaire

Titel: An investigation into the value of transcutaneous electrical nerve stimulation (TENS) for arthritic pain.

Auteur(s): Roche PA, Wright A.

Tijdschrift: Physiotherapy Theory and Practice 1990; 6: 25-33.

Trefw: TENS review RA osteoarthritis

Titel: Traumatic dislocation of the knee: a report of 30 cases and literature review
Auteur(s): Roman PD, Hopson CN, Zenni EJ
Tijdschrift: Orthopaedic Review 1987; december: 917/33-924/40
Trefw: Injury Conservative Surgery Physical therapy

Titel: Rheumatology and Rehabilitation: The need for greater cooperation.
Auteur(s): Rush PJ
Tijdschrift: Journal of Rheumatology 1988;15(8):1184-1186
Trefw: Review

Titel: Osteoarthritis of the hip
Auteur(s): Saase van JLCM
Tijdschrift: Proefschrift, Erasmus 1989
Trefw: Heup review

Titel: Spinal rehabilitation by work tolerance based on objective physical capacity assessment of dysfunction.
A prospective study with control subjects and twelve-month review.
Auteur(s): Sachs BL, David JAF, Olimpio D, Scala AD, Lacroix M.
Tijdschrift: Spine 1990; 15(12): 1325-32.
Trefw: lage rug fysiotherapie observationeel controlled retrospectief

Titel: Effecten van electrostimulatie bij spierdenervatie.
Auteur(s): Sambeek HWR van.
Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1990; 100(7/8): 184-88.
Trefw: Review elektrotherapie spierdenervatie

Titel: The treatment of soft tissue after spinal injury.
Auteur(s): Sawyer M, Zbieranek CK.
Tijdschrift: Clin Sport Med 1986; 5(2): 387-405.
Trefw: lage rug fysiotherapie review nek wervelkolom

Titel: Physical exercise in the prevention and treatment of osteoporosis: a review
Auteur(s): Schapira D.
Tijdschrift: Journal of the Royal Society of Medicine 1988; 81: 461-463.
Trefw: osteoporose review fysiotherapie fitness preventie

Titel: Literatuur-inventarisatie met betrekking tot effect-onderzoek naar low-power laser in de fysiotherapie.
Auteur(s): Schut HA.
Tijdschrift: IN Vrolijk Trefw: TNO Apeldoorn, 1990.
Trefw: review

Titel: Some physiological and clinical aspects of chest physiotherapy
Auteur(s): Selsby D
Tijdschrift: Brit J Anaesth 1990; 64(5): 621-31
Trefw: ademhalingstherapie review werkingsmechanisme

Titel: Chest physiotherapy.
Auteur(s): Selsby DS.
Tijdschrift: Brit Med J 1989; 4 maart: 541-42.
Trefw: ademhalingstherapie effectiviteit review

Titel: Modern therapeutic approaches to osteoporosis.
Auteur(s): Sewell KL.
Tijdschrift: Rheum Dis Clin North Am 1989; 15(3): 583-614.
Trefw: osteoporose bewegingstherapie review

Titel: Is Physiotherapy effective for musculoskeletal disorders?
Auteur(s): Sievers K, T Klaukka, E Saloheimo
Tijdschrift: Scand J Rheumatology 1988; suppl 67: 90-92
Trefw: Review Fysiotherapie
Trefw: Effectiveness Musculoskeletal-disorders Controlled-clinical-trials Physiotherapy Medical-technology

Titel: Therapeutic approaches to the treatment of rheumatoid arthritis.
Auteur(s): St Clair EW, Polisson RP.
Tijdschrift: Med Clin North Am 1986; 70(2): 285-304.
Trefw: RA review farmacologie

Titel: Osteoporosis: exercise therapy pre- and postdiagnosis.
Auteur(s): Stacey TA.
Tijdschrift: J Manipulative Physiol Ther 1989; 12(3): 211-9.
Trefw: osteoporose bewegingstherapie review preventie

Titel: Continuous passive motion - a podiatric overview.
Auteur(s): Stienstra JJ.
Tijdschrift: J Foot Surg 1987; 26(1): 41-5.
Trefw: bewegingstherapie CPM

Titel: Exercise and the intervertebral disc.
Auteur(s): Stith WJ.
Tijdschrift: Spine; State of the Art Reviews 1990; 4(2): 259-66.
Trefw: discus wervelkolom biochemie

Titel: Muscle fatigue as a limitation factor in functional electrical stimulation: a review.
Auteur(s): Stokes M, Cooper R.
Tijdschrift: Physiotherapy Practice 1989; 5: 83-90.
Trefw: spierkracht elektrostimulatie

Titel: Chest Physiotherapy: Time for reappraisal.
Auteur(s): Sutton PP.
Tijdschrift: Brit J Dis Chest 1988; 82 : 127-137.
Trefw: ademhalings therapie review effectiviteit

Titel: Laser therapy for selected cutaneous vascular lesions in the pediatric population: a review.
Auteur(s): Tan OT, Gilcrest BA.
Tijdschrift: Pediatrics 1988; 82 (4): 652-662.
Trefw: laser review dermatologie

Titel: Het effect van de rugschool: overzicht van de literatuur.
Auteur(s): Terpstra SJ, Bouter LM.
Tijdschrift: Nederlands Tijdschrift voor Fysiotherapie 1988; 98 (3): 60-63.
Trefw: review rugschool effectiviteit lage rug

Titel: Impingement syndrome and its conservative management.
Auteur(s): Thein LA.
Tijdschrift: J Orthop Sports Phys Med 1989; 11(5): 183-91
Trefw: schouder review fysiotherapie zwemmersschouder diagnose

Titel: Gebruik van de argonlaser bij huidlaesies.
Auteur(s): Tozzoli A.
Tijdschrift: Congres: Lasertherapie: realiteit en toekomst. Nijmegen, 1986.
Trefw: dermatologie review laser

Titel: Low power lasertherapy. Experimental and clinical data with special reference to Spain.
Auteur(s): Trelles MA, Mayayo E, Mester A, Rigau J.
Tijdschrift: Scandinavian J Acupuncture & Electrotherapy 1987; 2: 80-100.
Trefw: laser review

Titel: Heeft hartrevalidatie effect? Een literatuurstudie.
Auteur(s): Uden NMAT van, Erdman RAM, Zoetewij MW, Verhage F, Vermeulen A, Weeda HWA.
Tijdschrift: Gedrag Gezondheid 1986; 14: 153-8
Trefw: hartrevalidatie review

Titel: Tennis elbow: conservative, surgical, and manipulative treatment.

Auteur(s): Wadsworth TG.

Tijdschrift: Brit Med J 1987; 294: 621-24.

Trefw: tenniselleboog elleboog review etiologie therapie

Titel: Fysiotherapie bij hemiplegie door CVA. Resultaten uit effectonderzoek.

Auteur(s): Wagenaar RC, Rijswijk H, Reenen ETh, Meijer OG, Wieringen PCW.

Tijdschrift: The Practitioner 1989; 26 mei: 600-4.

Trefw: fysiotherapie CVA review

Titel: Plasticity of the central nervous system: functional implications for rehabilitation.

Auteur(s): Wainberg MC

Tijdschrift: Physiotherapy Canada 1988; 40(4): 224-32

Trefw: review neurologische aandoeningen zenuwen

Titel: Low level laser therapy for pain management: a review of the literature and underlying mechanisms.

Auteur(s): Walker JB

Tijdschrift: Ohshiro T, Calderhead RG. Chichester: John Wiley Coop, 1988.

Trefw: review

Titel: Kritisch onderzoek naar de werkhypothese van ultrageluid.

Auteur(s): Willemsen R.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1987; 97(6): 132-39.

Trefw: ultrageluid werkingsmechanisme review

Titel: Chronic respiratory illness and disability: a critical review of the psychosocial literature

Auteur(s): Williams SJ

Tijdschrift: Soc. Sci. Med. 1989; 28 (8): 791-803

Trefw: respiratory disability psychosocial review sociological

1991 - 1995

Titel: Problem-based learning: A review of literature on its outcomes and implementation issues

Auteur(s): Albanese MA, Mitchell S

Tijdschrift: Academic Medicine 1993; 68(1): 52-81

Trefw: PGO studieresultaten evaluatie

Titel: A comparison of results of meta-analyses of randomized control trials and recommendations of clinical experts, treatments for myocardial infarction

Auteur(s): Antman EM, Lau J, Kupelnick B, Mosteller F, Chalmers TC

Tijdschrift: JAMA 1992; 268 (2): 240-248

Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Physiotherapy in the rehabilitation of stroke: a review

Auteur(s): Ashburn A, Partridge C, De Souza L

Tijdschrift: Clinical Rehabilitation 1993; 7: 337-345

Trefw: Review CVA Revalidatie

Titel: The efficacy of chiropractic Manipulation for back pain: Blinded review of relevant randomized clinical trials

Auteur(s): Assendelft WJJ, Koes BW, Heijden van der GJMG, Bouter LM

Tijdschrift: Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics 1992; 15(8): 487-494

Trefw: Review

Trefw: Chiropractic Clinical-trials Low-back-pain

Titel: Respiratory physical therapy

Auteur(s): Bachofen H, NJ Gerber

Tijdschrift: Gerber NJ (eds): Physiotherapy: Controlled Trial and Facts. Rheumatology. Basel Karger 1991;14:130-40

Trefw: Ademhalingswegen Oefentherapie Review Luchtwegen Fysiotherapie

- Titel: The biologic aspects of hydrotherapy.
 Auteur(s): Becker BE.
 Tijdschrift: J. Back Musculoskel rehabil 1994; 4: 255-264.
 Trefw: hydrotherapy, aquatic exercise, exercise physiology, review
- Titel: Efficacy of physiotherapy for musculoskeletal disorders: what can we learn from research?
 Auteur(s): Beckerman H, Bouter LM, Heijden GJMG van der, Bie de RA, Koes BW
 Tijdschrift: British J of General Practice, 43;1993;73-77
 Trefw: review fysiotherapie bewegingsapparaat
- Titel: The efficacy of laser therapy for musculoskeletal and skin disorders: a criteria-based meta-analysis of randomized clinical trials
 Auteur(s): Beckerman H, RA de Bie, LM Bouter, HJ de Cuyper, RAB Oostendorp
 Tijdschrift: Physical Therapy 1992; 72 (7): 483-491
 Trefw: Review Laser Meta-analysis Physical-therapy Randomized-clinical
- Titel: Efficacy of physiotherapy for musculoskeletal disorders: What can we learn from research?
 Auteur(s): Beckerman H, LM Bouter, GJMG van der Heijden, RA de Bie, BW Koes
 Tijdschrift: British Journal of General Practice 1993; 43: 73-77
 Trefw: Rug Nek Schouder Knie Review Fysiotherapie Manipulatie Tractie Ultrageluid Laser
- Titel: Neuromuscular electrostimulation in physiotherapy: a critical appraisal of controversial issues.
 Auteur(s): Belanger A.
 Tijdschrift: Physiotherapy Theory and Practice 1991; 7: 83-89.
 Trefw: review elektrotherapie tens
- Titel: The effects of cold therapy on morbidity subsequent to arthroscopic lateral retinacular release
 Auteur(s): Bert JM, JG Stark, K Maschka,
 Tijdschrift: Orthopaedic review 1991; 10 (9): 755-758
 Trefw: Arthroscopy Knie Cold therapy Lateral Release Operatie RCT
- Titel: Dosis en effect van lasertherapie. Overzicht van de beschikbare therapeutische experimenten
 Auteur(s): Bie de RA, Beckerman H, De Cuyper HJ, Bouter LM
 Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1991;
 Trefw: Review laser
- Titel: De behandeling van postherpetische neuralgie
 Auteur(s): Bosch van den W, Behr R, Theunissen N
 Tijdschrift: Huisarts en Wetenschap 1991; 34 (5): 230-234
 Trefw: Postherpetische neuralgie Review
- Titel: De behandeling van postherpetische neuralgie. Een literatuurstudie.
 Auteur(s): Bosch W van den, Behr R, Theunissen N.
 Tijdschrift: Huisarts en Wetenschap 1991; 34(50): 230-4.
 Trefw: herpes zoster review fysiotherapie effectiviteit
- Titel: Current concepts in low back pain: a review.
 Auteur(s): Breen AC
 Tijdschrift: Complementary Therapies in Medicine 1993;1:203-207
 Trefw: Review Lagerug
- Titel: The role of massage in preparation for and recovery from exercise. An overview
 Auteur(s): Cafarelli E, F Flint
 Tijdschrift: Sports Medicine 1992; 14 (1): 1-9
 Trefw: Review Massage Oefentherapie
- Titel: Ankylosing spondylitis and other inflammatory disorders of the spine
 Auteur(s): Calin A
 Tijdschrift: Gerber NJ (eds): Physiotherapy: Controlled trial and Facts. Rheumatology. Basel Karger 1991;14:82-90
 Trefw: Bechterew Review Fysiotherapie

Titel: Pulsed magnetic stimulation in physical therapy.

Auteur(s): Currier DP

Tijdschrift: Physical Therapy Practice 1992; 1(2): 64-69.

Trefw: Magneetveld therapie review

Titel: Wie effektiv sind rükkensulprogramme? Studien zur evaluation im internationalen vergleich.

Auteur(s): Czolbe AB, Nentwig CG

Tijdschrift: Krankengymnastik 1993;45(12):1518-1526

Trefw: Low back school review

Titel: Dosis en effect van lasertherapie.

Auteur(s): de Bie RA, Beckerman H, De Cuyper HJ, Bouter LM.

Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1991; 101(no. 9): 196-202

Trefw: review laser

Titel: Exercise therapy in patients with rheumatoid arthritis and osteoarthritis: A review

Auteur(s): Dekker J, Mulder PH, Bijlsma WJ, Oostendorp RAB

Tijdschrift: Adv Behav Res Ther 1993; 15: 211-238

Trefw: RA Artrose Bewegingstherapie

Titel: Strength Training

Auteur(s): DiNubile NA

Tijdschrift: Clinics in Sports Medicine 1991; 10 (1): 33-62

Trefw: Spierkracht Review Oefentherapie

Titel: TENS for chronic low-back pain.

Auteur(s): Editorial.

Tijdschrift: Lancet 1991; 337: 462-63.

Trefw: TENS lage rug review

Titel: The J curve phenomenon and the treatment of hypertension

Auteur(s): Farnett L, Mulrow CD, Linn WD, Lucey CR, Tuley MR

Tijdschrift: JAMA 1991; 265 (4): 489-495

Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Psychological aspects in Physiotherapy.

Auteur(s): Fisch Maerki J

Tijdschrift: Physiotherapy 1991;14:235-237

Trefw: Review Fysiotherapie Psychologie

Titel: Meta analysis in epidemiology, with special reference to studies of the association between exposure to environmental tobacco smoke and lung cancer: a critique

Auteur(s): Fleiss JL, Gross AJ

Tijdschrift: J Clin Epidemiol 1991; 44 (2): 127-139

Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Efficacy of multidisciplinary pain treatment centers: a meta-analytic review

Auteur(s): Flor H, Fysich Th, Turk DC.

Tijdschrift: Pain 1992; 49: 221-230./

Trefw: Lage rug Review Meta analyse Multidisciplinair

Titel: Effectiveness of nonsurgical treatment for idiopathic scoliosis. Overview of available evidence

Auteur(s): Forcarile FA, A Bonaldi, MA Giarolo, U Ferrari, E Zillioli, C Ottaviani

Tijdschrift: Spine 1991; 16 (4): 395-401

Trefw: Review Scoliose-rug Corset Fysiotherapie

Titel: Back pain and the exercise prescription.

Auteur(s): Foster DN, Fulton MN.

Tijdschrift: Clinics in Sports Medicine 1991; 10(1): 197-209.

Trefw: lage rug review bewegingstherapie

Titel: Efficacy of breathing exercises in chronic obstructive pulmonary disease and asthma.
Auteur(s): Gosselink HAAM; Wagenaar RC
Tijdschrift: Journal of Rehabilitation Sciences 1993;6(3):66-79
Trefw: Review CARA Asthma Ademhalingstherapie

Titel: Heat and cold in the management of rheumatoid arthritis
Auteur(s): Hayes KW
Tijdschrift: Arthritis Care and Research 1993; 6 (3): 156-166
Trefw: Review RA Physical therapie

Titel: Alternatieve behandelingswijze bij reumatische aandoeningen; een literatuuronderzoek
Auteur(s): Jacobs JWG, Rasker JJ, Riel van PLCM, Gribnau FWJ, Putte van de LBA
Tijdschrift: Ned Tijdschr Geneeskd 1991; 135(8): 317-322
Trefw: Review Reumatische aandoeningen

Titel: De effectiviteit van rugscholen. Resultaten van onderzoeken en de invloed daarvan op de praktijk
Auteur(s): Keijsers JFEM
Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1992; 102 (1): 14-16
Trefw: Review rugschool lage rug

Titel: Diagnosis of lumbar spinal stenosis in adults: a meta-analyse of the accuracy of CT, MR, and myelography.
Auteur(s): Kent DL, Haynor DR, Larson EB, Deyo RA.
Tijdschrift: Am Roentgen Ray Society 1992; 158: 1135-1144.
Trefw: review lage rug CT scan MR diagnostiek myelografie.

Titel: A review of ultraviolet radiation therapy
Auteur(s): Kitchen ShS, Partridge CJ.
Tijdschrift: Physiotherapy 1991; 77(6): 423-432
Trefw: Review Therapeutic ultraviolet radiation Physiological effects Hazard Clinical efficacy

Titel: Infra-red therapy.
Auteur(s): Kitchen SS, Partridge CJ.
Tijdschrift: Physiotherapy 1991; 77(4): 249-254.
Trefw: infrarood review effectiviteit werkingsmechanisme

Titel: A review of low level laser therapy. Part 1,2,3.
Auteur(s): Kitchen SS, Partridge CJ.
Tijdschrift: Physiotherapy 1991; 77(3): 161-170.
Trefw: laser review effectiviteit werkingsmechanisme

Titel: A review of microwave diathermy.
Auteur(s): Kitchen SS, Partridge CJ.
Tijdschrift: Physiotherapy 1991; 77(6): 647-654.
Trefw: review UKG

Titel: Acupuncture and asthmaTitel: a review of controlled trials
Auteur(s): Kleijnen J, G ter Riet, P Knipschild
Tijdschrift: Thorax 1991; 46: 799-802
Trefw: Ademhaling Luchtwegen Review Accupunctuur

Titel: Effectiviteit van manipulatieve technieken bij rug-en nekkklachten.
Auteur(s): Koes BW, Assendelft WJJ, Heijden GJMG van der, Bouter LM, Knipschild PG.
Tijdschrift: Ned Tijdschrift Manuele Therapie 1991; 10(4): 83-89.
Trefw: meta analyse rct review rug nek.

Titel: Physiotherapy exercises and back pain: a blinded review.
Auteur(s): Koes BW, Bouter LM, Beckerman H, Heijden GJMG van der, Knipschild PG.
Tijdschrift: Brit Med J 1991; 302: 1572-6.
Trefw: review fysiotherapie oefentherapie rug lage rug

Titel: Spinal manipulation and mobilisation for back and neck pain: a blinded review.
Auteur(s): Koes BW, Assendelft WJJ, Heijden GJMG van der, Bouter LM, Knipschild PG.
Tijdschrift: Brit Med J 1991; 303: 1298-303.
Trefw: review manipulatieve technieken manuele therapie rug lage rug nek

Titel: Oefentherapie bij rugklachten.
Auteur(s): Koes BW, Bouter LM, Beckerman H, Heijden GJMG van der, Knipschild PG.
Tijdschrift: Ned T Fysiotherapie 1991; 101(10): 229-34.
Trefw: review oefentherapie fysiotherapie rug lage rug

Titel: Factors affecting low level laser therapy
Auteur(s): Laakso L, Richardson C, Cramond T
Tijdschrift: Australian Physiotherapy 1993; 39 (2): 95-99
Trefw: Laser Fundamenteel Review

Titel: Do the results of randomized clinical trials of cardiovascular drugs influence medical practice?
Auteur(s): Lamas GA, Pfeffer MA, Hamm P, Wertheimer J, Rouleau JL, Braunwald E
Tijdschrift: The New Eng J of Med 1992; 4: 247-254 and 273-274
Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Cumulative meta analysis of therapeutic trials for myocardial infarction
Auteur(s): Lau j, Antman EM, Jimenez Silva J, Kupelnick B, Mosteller F, Chalmers TC
Tijdschrift: The New Engl J of Med 1992; 327 (4): 248-254
Trefw: Methodologie Meta analyse

Titel: Acute low back pain and economics of therapy: the iterative loop approach.
Auteur(s): Lawrence VA, Tugwell P, Gafni A, Kosuwon W, Spitzer WO.
Tijdschrift: J Clin Epidemiol 1992; 45(3): 301-11
Trefw: lage rug review

Titel: Movement dysfunction in patients with Parkinson's disease: a literature review.
Auteur(s): Mak MKY, Cole JH.
Tijdschrift: Australian Physiotherapy 1991; 37(1): 7-17.
Trefw: review parkinson.

Titel: Quadriceps strength training for osteo-arthritis of the knee: a literature review and analysis
Auteur(s): Marks R
Tijdschrift: Physiotherapy 1993; 79 (1): 13-18
Trefw: Bewegingstherapie
Trefw: Osteo arthritis Knee Stengthening exercises Research design

Titel: The clinical use of continuous passive motion in physical therapy.
Auteur(s): McCarthy MR, O'Donoghue PC, Yates CK, Yates McCarthy YL.
Tijdschrift: JOSPT 1992; 15(3): 132-140.
Trefw: review bewegingstherapie cpm.

Titel: Efficacy of electromyographic biofeedback compared with conventional physical therapy for upper-extremity function in patients following stroke: a research overview meta-analysis.
Auteur(s): Moreland J, Thomson MA
Tijdschrift: Physical Therapy 1994;74(6):534-543
Trefw: Cerebrovasculardisorders Electromyography Geedback Meta analysis Upper extremity

Titel: Physical modalities in rheumatological rehabilitation.
Auteur(s): Nicholas JJ.
Tijdschrift: Arch Phys Med Rehabil 1994; 75: 994-1001.
Trefw: review, diathermy, massage, TENS, hydrotherapy, acupuncture.

Titel: The assessment of work related activities and limitations in knee disorders
Auteur(s): Noyers FR, Mooar LA, Barber SD
Tijdschrift: The American Journal of Sports Medicine 1991; 19 (2): 178-188
Trefw: Operatie Treatment program Questionnaire Review

- Titel: Evaluation of stroke rehabilitation by randomized controlled studies: a review
 Auteur(s): Pedro Cuesta de J, Widén Holmqvist L, Bach y Rita P
 Tijdschrift: Acta Neurol Scand 1992; 86: 433-439
 Trefw: Review Aphasia Clinical trial(s) Epidemiology Randomize trial(s) rehabilitation stroke technology(ies)
- Titel: Medical management of rheumatoid arthritis
 Auteur(s): Porter DR, Sturrock RD
 Tijdschrift: BMJ 1993; 307: 425-428
 Trefw: Medication RA Review Side effects
- Titel: Current concepts in physiotherapy
 Auteur(s): Prasad SA
 Tijdschrift: Journal of the Royal Society of Medicine 1993; Supplement 20 volume 86: 23-29
 Trefw: Review Longen Luchtweg aandoening cystic fibrosis Exercise
- Titel: Myofascial pain: a review
 Auteur(s): Pullen S
 Tijdschrift: South African Journal of Physiotherapy 1992; 48 (3): 37-39
 Trefw: Review Myofasciale-pijn
- Titel: Therapeutic exercise in chronic neck and back pain
 Auteur(s): Rodriguez AA, Bilkey WJ, Agre JC
 Tijdschrift: Arch Phys Med Rehabil 1992; 73: 870-875
 Trefw: Oefentherapie Rug/nek Review
- Titel: Invloed van publicaties op de praktijk; chemonucleolyse
 Auteur(s): Schaik IN van, Kardaun JWPF, Braakman R, Crevel H van
 Tijdschrift: Ned Tijdschr Geneesk 1991; 135 (11): 464-467
 F:Nederlands
 Trefw: Methodologie Meta analyse
- Titel: Screening for adolescent idiopathic scoliosis
 Auteur(s): Sox HC, Berwick DM et al
 Tijdschrift: JAMA 1993; 269 (20): 2667-2672
 Trefw: Review Scoliose Adolescenten
- Titel: De preventieve waarde van de enkelbrace in vergelijking tot enkeltaping ter voorkoming van enkel-
 distorsies bij sport.
 Auteur(s): Stiggelbout M, Mechelen van W
 Tijdschrift: Geneeskunde en Sport 1993; 26(1):10-17
 Trefw: Review ankele
- Titel: Role of physical therapy in the treatment of cervical disk disease
 Auteur(s): Tan JC, M Nordin
 Tijdschrift: Orthopedic Clinics of North America 1992; 23 (3): 435-449
 Trefw: Review Nekklachten Fysiotherapie
- Titel: Effect of low-level body burdens of lead on the mental development of children: limitations of
 meta-analysis in a review of longitudinal data.
 Auteur(s): Thacker SB, Hoffman DA, Smith J, Steinberg K, Zack M.
 Tijdschrift: Arch. Environm Health 1992; 47: 336-346.
 Trefw: methodology meta-analysis
- Titel: Surgery for lumbar spinal stenosis. Attempted meta-analysis of the literature
 Auteur(s): Turner JA, M Ersek, L Herron, R Deyo
 Tijdschrift: Spine 1992; 17 (1):1-8
 Trefw: Meta-analyse Review Rug Chirurgie

Titel: Stretching the truth. A review of the literature on muscle stretching

Auteur(s): Wilkinson A

Tijdschrift: Australina Physiotherapy 1992; 38 (4): 283-287

H:Review Rekken Oefentherapie

Trefw: Muscle-relaxation Exercise-therapy Neurophysiology

Titel: Efficacy of electrical muscle stimulation during protected immobilization following anterior cruciate ligament surgery.

Auteur(s): Zakaria D Hartsell H

Tijdschrift: Physiotherapy Canada 1993 vol 45 no 2

H:review knee ACL tens kruisbanden

4. LOGOPEDIE

4.1 Taken en functies

INVENTARISATIE LOGOPEDIE OP SCHOLEN

Resultaten van de hulpverlening van de logopedie op scholen.

Rijksuniversiteit Groningen, Vakgroep Welzijnsbeleidsvraagstukken, Groningen

ONDERZOEK EERSTELIJSLOGOPEDIE

Welke mogelijkheden bestaan in Utrecht voor wat betreft logopedische hulpverlening in de eerste lijn? Belangrijke aspecten in relatie tot deze vraag zijn:

1. functie;
2. volume;
3. bereikbaarheid;
4. contacten en verwijzing;
5. knelpunten en verwijzing.

Dienstenstructuur ROVU, Afdeling Onderzoek, Utrecht

LOGOPEDIE EN ARBEIDSMARKT

Het opsporen van discrepanties tussen de beroepspraktijk voor logopedisten en de opleiding logopedie, ten einde de discussie over mogelijkheid en wenselijkheid van onderlinge afstemming mede te structureren.

Rijksuniversiteit Groningen, Centrum voor Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderwijs, Groningen

FUNCTIE EN PLAATS VAN LOGOPEDIE IN DE NEDERLANDSE GEZONDHEIDSZORG

1. Welke kenmerken en klachten hebben patiënten die door logopedisten behandeld worden?
2. Welke aard en omvang heeft de behandeling door logopedisten?
3. Hoe is de relatie tussen verwijzers en logopedisten?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

HET LOGOPEDIE REFERENTIE INFORMATIEMODEL

Het LIM geeft een beschrijving van de informatie die nodig is voor een goede uitvoering van de werkzaamheden in de eerstelijnslogopediepraktijk. Daarbij is zowel een organisatorische als een meer inhoudelijke component te onderscheiden. Het LIM geeft een overzicht van alle informatiebehoeften voor elke activiteit binnen logopedische praktijkvoering. Er wordt een systematische beschrijving gegeven van activiteiten of processen die doorgaans worden uitgevoerd (patiëntintake, diagnostiek, behandelpanning, behandeluitvoering, afronding, etc.), van activiteiten m.b.t. samenwerking met andere gezondheidszorgprofessies, kwaliteitsaspecten en activiteiten rond bijvoorbeeld de dagelijkse planning.

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie, Gouda

VERSCHILLEN, OVEREENKOMSTEN EN OVERLAP TUSSEN DISCIPLINES BINNEN DE KINDERREVALIDATIE DIE ZICH BEZIGHouden MET BEWEGINGSBEÏNVLOEDING

Beschrijven van de verschillen/overeenkomsten/overlap tussen doelstellingen en methoden van bewegingsbeïnvloeding binnen de kinderrevalidatie van de volgende disciplines: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, bewegingsonderwijs, halliwick zwemmen. Ontwikkelen van een bruikbare analysemethoden om disciplines te vergelijken.

Stichting Revalidatie Voorzieningen Friesland (SRVF), Centrum Lyndensteyn, Beetsterzwaag

ONTWIKKELING VAN EEN BEROEPSPROFIEL VOOR LOGOPEDISTEN IN HET KADER VAN HET PROJECT 'BEROEPSPROFIELEN IN DE GEZONDHEIDSZORG' WAARVOOR WVC OPDRACHT HEEFT GE-GEVEN

Stichting Leerplan Ontwikkeling, Enschede

INVENTARISATIE BEROEPSUITOEFENING PARAMEDICI (WAARONDER OOK LOGOPEDISTEN)

Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid, Rijswijk

DE LOGOPEDIST IN EUROPA: EEN VERGELIJKING TUSSEN DE LANDEN VAN DE CPLOL

Systematische vergelijking van de beroepsuitoefening van logopedisten in de diverse aangesloten landen.
CPLOL Europese Organisatie voor Logopedisten

EEN ONDERZOEK NAAR EEN NIEUW LOGOPEDISCH PREVENTIEMODEL

Onderzoek naar de werkwijze voor de logopedische preventie van de GGD Midden Brabant, de aard en verdeling van de aangemelde problematiek en de verrichtingen van de logopedisten.
GGD Midden Brabant, Tilburg

AANVULLENDE VERPLEEGHUISZORG IN HET VERZORGINGSHUIS

Doelstellingen in dit project zijn:

- het bieden van groepsgewijze en individuele ondersteuning van bewoners geïndiceerd voor verpleeghuiszorg;
- het bevorderen van een zo zelfstandig mogelijk functioneren;
- het voorkomen of uitstellen van verpleeghuisopname;
- het stimuleren van zelfredzaamheid en sociaal functioneren;
- het bevorderen van een goede samenwerkingsrelatie tussen verpleeghuis, verzorgingshuis en de eerstelijnszorg;
- het realiseren van een flexibeler, groter en breder zorgaanbod;
- het bevorderen van deskundigheid in het verzorgingshuis door begeleiding en ondersteuning van het verpleeghuis.

Hiertoe worden dagdeelprogramma's aangeboden met activiteitenbegeleiding in een daartoe ingerichte ruimte. Daarnaast wordt gewerkt met individuele multidisciplinaire zorgplannen en worden op maat ingezet therapie, logopedie, diëtetiek, psychosociale zorg en medische verpleeghuisdeskundigheid.
Westerheem Woon- en Verzorgingscentrum, Heemskerk

4.2 Patiënten en verwijzers

VERWIJZING VOOR LOGOPEDIE DOOR HUISARTSEN

1. Voor welke stoornissen en aandoeningen verwijzen huisartsen patiënten voor logopedie en in welke aantallen?
2. Welke persoonskenmerken hebben deze patiënten?
3. Van wie ging het initiatief tot verwijzen uit?

NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

SAMENWERKING TUSSEN HUISARTS EN LOGOPEDIST

1. Wat weten huisartsen van het vakgebied logopedie?
2. Hoe verkrijgen/verkregen zij hun kennis?
3. Welke stoornissen verwijzen huisartsen en hoe komt zo'n verwijzing tot stand?
4. Is kennis van de logopedie en het verwijsgedrag beïnvloed door:
 - soort praktijk (groeps/indiv.);
 - het zijn van arts-opleider;
 - aantal werkbare;
 - het zich bevinden van bepaalde gespecialiseerde instellingen in de buurt van de praktijk;
 - het voeren van een praktijk in een dorp / middelgrote stad / grote stad?
5. Welke knelpunten zijn er in de samenwerking tussen huisarts en logopedist?
6. Welk beleid kunnen de logopedisten voeren om knelpunten op te lossen (adviezen)?

Leidse Hogeschool voor Beroepsonderwijs, Afdeling Logopedie, Leiden

VOORZIENINGEN VOOR AFASIEPATIËNTEN: EEN VERKENNEND ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK VAN EN DE ERVARING MET HULPVERLENINGSVORMEN

- Van welke soorten hulpverlening werd en wordt gebruik gemaakt door afasie-patiënten benaderd via de patiëntenvereniging Afasie Vereniging Nederland (AVN).
- Welke ervaringen worden door afasie-patiënten en hun familieleden enerzijds, en door hulpverleners anderzijds, gerapporteerd over deze vormen van hulpverlening (o.m. ten aanzien van bereikbaarheid, drempels, capaciteitsproblemen, financiële regelingen, specifieke problemen en knelpunten).

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden

4.3 Interventies

4.3.1 Interventies: algemeen

THUIZORGONDERSTEUNING BIJ VOEDINGS- OF MONDMOTORISCHE PROBLEMATIEK

Het project is gericht op het aanbieden van specialistische aanvullende hulp bij kinderen bij wie zich problemen voordoen rondom de voeding. De werkwijze van het project is als volgt: Na verwijzing naar het team (meestal door huisarts of kinderarts) inventariseert een maatschappelijk werker van de SPD de hulpvraag. Nadat op basis daarvan in het team daadwerkelijk een behandelindicatie voor voedingsproblematiek is gesteld, is de logopediste verantwoordelijk voor eventueel verder onderzoek, behandeling en advisering van de ouders.

Op de Bies; Stichting St. Anna, Landgraaf

STICHTING VROEGBEHANDELING VOOR PEUTERS

Doel van het project is hulp te bieden aan kind en ouders in een zo normaal mogelijke situatie. Deze hulp bestaat onder andere uit therapie aan het kind en ontlasting en ondersteuning van de ouders. In een peuterspeelzaal worden de peuters opgevangen en begeleid. Tijdens de peuterspeelzaaluren worden tevens therapieën gegeven die het kind nodig heeft. Deze therapieën kunnen fysiotherapie, logopedie of ergotherapie zijn.

Stichting vroegbehandeling voor peuters, Haarlem

MYOTOMIE PHARYNGOESOPHAGEALE SEGMENT VOOR STEMREVALIDATIE GELARYNGECTOMEERDEN

Academisch Ziekenhuis Groningen, Kliniek voor KNO-Heelkunde

OEFENPROGRAMMA VOOR BUTTON OESOPHAGUSSPREKERS

Academisch Ziekenhuis Groningen, Kliniek voor KNO-Heelkunde

SPRAAKREVALIDATIE NA LARYNXTIRPATIE M.B.V. GRONINGEN BUTTONSTEMPROTHESE

Academisch Ziekenhuis Groningen, Kliniek voor KNO-Heelkunde

SPRAAKREVALIDATIE NA LARYNGECTOMIE MET EN ZONDER SPREEKPROTHESEN

Academisch Ziekenhuis Groningen, Kliniek voor KNO-Heelkunde

4.3.2 Interventies: diagnostiek

ONDERZOEK NAAR TACHYLALIE BIJ CTX-PATIËNTEN

Cerebrotendineuze xanthomatose is een zeldzame, erfelijke stofwisselingsstoornis van de cholesterol- en cholestanolhuishouding en kan gepaard gaan met de volgende symptomen: preseniel cataract, xanthomen van de pezen en andere weefsels, psychiatrische verschijnselen en een chronisch prospectief neurologisch syndroom, vooral bestaande uit pyramidale en cerebellaire symptomen en mentale retardatie of deterioratie. De spraakkenmerken bij elf patiënten met CTX werden systematisch onderzocht.

Bij dit logopedisch onderzoek kwamen als belangrijkste symptomen tachylalie en dysarthrie naar voren.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Nijmegen Sint Radboud, Instituut voor Neurologie, Nijmegen

OBJECTIEF ARTICULATIE-ONDERZOEK VOOR DE MOTORISCHE EVALUATIE VAN SPRAAKSTOORNISSEN BIJ KINDEREN

Doel van het project is diagnostische criteria te ontwikkelen, waarmee onderscheid kan worden gemaakt tussen stoornissen in de articulo-motorische programmering (verbale dyspraxie) en senso-motorische regulatie (dysarthrie) bij kinderen. Daartoe worden spreektaken samengesteld, waarin de eisen die worden gesteld aan programmering en regulatie systematisch en onafhankelijk van elkaar worden gevarieerd. Objectieve evaluatie vindt plaats d.m.v. akoestische meting.

St. Radboud Ziekenhuis, Afdeling Taal-Spraakonderzoek

LOGOPEDISCHE EN PSYCHOSOCIALE PROBLEMEN BIJ PATIËNTEN MET EEN TUMOR IN HET HOOFD-HALSGBIED

Inventarisatie van klachten die patiënten ervaren op logopedisch en psychosociaal gebied als zij wegens kanker worden behandeld in het hoofd-halsgebied op drie tijdstippen: voor hun behandeling, zes weken en vier maanden na hun behandeling.

Daniel den Hoed Kliniek, Project Rehabilitatie

ONDERZOEK NAAR AFWIJKEND MONDGEDRAG BIJ DRIE VERSCHILLENDE GROEPEN MENSEN

Onderzoek naar afwijkend mondgedrag bij 3 qua leeftijd verschillende groepen mensen. Bij de onderlinge vergelijking van de resultaten werden de volgende items betrokken:

- mondgedrag in rust (dit item kon beter beoordeeld worden dan het item mondademen);
- tongpositie in rust en tijdens slikken van vast en vloeibaar voedsel;
- tongbeweging tijdens het slikken van vast en vloeibaar voedsel;
- duim- en/of vingerzuigen.

Hogeschool Midden Nederland, Utrecht

DIAGNOSTIEK VAN ARTICULOMOTORISCHE STOORNISSEN BIJ KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

In het onderzoek worden objectieve criteria ontwikkeld t.b.v. een nauwkeuriger typering van articulo-motorische stoornissen bij kinderen met infantiele encephalopathie, met als doel verfijning van diagnostiek, en meer adequate behandeling en evaluatie van therapie. De criteria vormen een objectivering van de gangbare logopedische technieken door gebruik te maken van akoestische metingen en digitale signaal-analyse van temporele en dynamische eigenschappen van articulo-motorische prestaties op gestandaardiseerde spreek-taken.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Instituut voor Neurologie, Nijmegen

4.3.3 Interventies: screening

LOGOPEDISCHE SCREENING : ZIN OF ONZIN

Aanleiding tot dit onderzoek is het feit dat de gemeente Zwolle in 1984 de logopedische zorg voor basisschoolleerlingen niet meer continueerde. De 4- en 5-jarigen konden nog slechts via een logopedisch spreekuur verwezen worden naar de vrijgevestigde logopedist en de 6- tot 12-jarigen dienden op indicatie van de leerkrachten en de ouders via de huisarts naar de vrijgevestigde logopedisten verwezen te worden. Dit leidde ertoe een onderzoek op te zetten naar het voorkomen van logopedische afwijkingen bij 5-jarige schoolkinderen en de ontwikkeling daarvan bij het opgroeien tot 9-jarigen.

GGD Regio IJssel-Vecht, Zwolle

TAALPRODUKTIE ALS LEIDRAAD BIJ DE SCREENING VAN TAALPROBLEMEN: GRONINGER MINIMUM SPREEKNORMEN

In het onderzoek wordt nagegaan in welke mate de informatie die ouders geven omtrent het niveau van hun kind overeenstemt met het door logopedisten gemeten niveau.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Centrum voor Stem-, Spraak en Taalstoornissen

PREVENTIEVE LOGOPEDIE: SCREENING, OP ZOEK NAAR EEN ALTERNATIEVE METHODE

Het doel van dit onderzoek is na te gaan in hoeverre logopedisch onderzoek na signalering door de leerkracht zonder meer (d.w.z. zonder toevoeging van kwaliteit of iets dergelijks) een mogelijkheid biedt de jaarlijkse screening van alle vijfjarige kleuters (ten dele) te vervangen

Basisgezondheidsdienst Nijmegen

GEHOORSCREENING BIJ ZWAKZINNIGE KINDEREN

- Nagaan of zwakzinnige kinderen uit een laag-niveau groep (ontwikkelingsleeftijd 10-12 maanden) onderzoekbaar zijn met de V.R.A.-procedure, zoals die door Greenberg c.s. beschreven is t.b.v. gehoorscreening bij Down-syndroom kinderen,
- nagaan of de bevindingen van Gans & Flexer bruikbaar zijn voor deze populatie, m.n. het gebruik van de B.B.N. als stimulus,
- de ratio voor bewust aandachtig respondent gedrag en reflexmatig respondent gedrag vaststellen.

Hogeschool van Amsterdam, Afdeling Logopedie/Akoepedie

LOGOPEDISCHE SCREENING DOOR SCHOOLARTSEN EN LOGOPEDISTEN BIJ BASISCHOOLLEERLINGEN IN WEST-FRIESLAND

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in de vroegtijdige onderkenning van logopedische problemen tussen schoolartsen en logopedisten en wat zijn de gevolgen hiervan voor de collectieve preventieve logopedie in West-Friesland?

GGD Westfriesland, Hoorn

4.3.4 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

CRANIO-MANDIBULAIRE DYSFUNCTIE: EEN BIJDRAGE AAN DE BEHANDELING DOOR DE MULTIDISCIPLINAIR SAMENWERKENDE LOGOPEDIST

1. Inzicht krijgen in het onderzoek en in de behandelmethoden en -mogelijkheden van die disciplines, die zich met CMD bezighouden. 2. Dit beoogt de multidisciplinaire samenwerking vanuit de verschillende specifieke deskundigheden te bevorderen.

Leidse Hogeschool voor Beroepsonderwijs, Leiden

ONDERZOEK STIMULERINGSPROGRAMMA COMA-PATIËNTEN

Het stimuleringsprogramma voor coma-patiënten bestaat uit een viertal pijlers, te weten:

- de prikkelrijke leefomgeving, de leefgroep waar coma-patiënten worden opgenomen;
- het aanbieden van specifieke zintuiglijke prikkels, waarbij alle zintuigmodaliteiten afzonderlijk systematisch aan bod komen;
- paramedische behandelingen: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, evt. hydrotherapie;
- intensieve familiebegeleiding.

Charlotte Oord, Centrum voor Revalidatie van Kinderen en Jongeren, Tilburg

HEARING IMPAIRED DISCRIMINATION TRAINING: IN SEARCH OF AN AUDITIVE THERAPY

Het ontwikkelen van een auditieve trainingsmethode. Het project zal in twee delen worden uitgevoerd:

1. De ontwikkeling van een diagnostisch instrument (de zogenaamde predictor).
2. De ontwikkeling van een leermethode ten behoeve van een bepaalde categorie gehoorgestoorde patiënten.

Hogeschool van Amsterdam, Faculteit Gezondheidszorg, Afdeling Logopedie, Amsterdam

THERAPEUTISCHE IMPLICATIES VAN OBJECTIEF SPRAAKMOTORISCH ONDERZOEK BIJ KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Bij een volgens specifiek onderzoek nauwkeurig gekarakteriseerd spraakgebrek wordt een specifiek logopedische behandeling toegepast, waarmee een nieuwe methode voor diagnostiek en interventie van deze complicatie wordt beproefd.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Nijmegen

ONTWIKKELING EN TOETSING VAN EEN BEHANDELMETHODE VOOR DE UITSPRAAKPROBLEMEN VAN KINDEREN MET EEN FONOLOGISCHE STOORNIS

Het onderzoek beoogt de fonologische problemen van kinderen met ernstige spraak- en taalmoeilijkheden in kaart te brengen. Onderzocht wordt tevens in hoeverre deze problemen een perceptuele basis hebben. Op basis van deze analyses wordt naar Amerikaans voorbeeld een behandelmethode ontwikkeld die naast oefeningen voor de spraakproductie ook perceptie-oefeningen bevat. Deze methode wordt op bruikbaarheid getoetst bij veertien kinderen tussen drie en zeven jaar.

Koninklijke Ammanstichting Rudolf Mees Instituut, Rotterdam

REHABILITATIVE MANAGEMENT OF MOTOR NEURONE DISEASES WITH PROGRESSIVE DETERIORATION

Revalidatie bij progressief neuromusculaire aandoeningen moet multidisciplinair worden aangepakt. Het team moet ten minste een revalidatie-arts, een ergotherapeut, een fysiotherapeut, een logopedist en een maatschappelijk werkster bevatten, die regelmatig met elkaar overleggen. Het hoofddoel is de juiste voorwaarden te scheppen voor de patiënt om thuis te kunnen blijven. Hier moet al in een vroeg stadium van de aandoening mee worden begonnen. Psychosociale hulpverlening is erg belangrijk.

Universiteit van Amsterdam, Academisch Medisch Centrum, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

MODEL VOOR COMPUTERGESTUURDE AFASIETHERAPIE

Het ontwikkelen van een beslissingsmodel voor de oefeningen van de computergestuurde afasietherapie volgens het 'systeem voor training van afasie-patiënten'.

Hogeschool van Amsterdam, Produktgroep onderzoek en dienstverlening gezondheidszorg

MOGELIJKHEDEN VOOR REVALIDATIE BIJ PATIËNTEN MET MINDER BELASTBARE LARYNXEN

Academisch Ziekenhuis Groningen, Kliniek voor KNO-Heelkunde

ONTWIKKELING VAN COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN BIJ NIET OF NAUWELIJKS SPREKENDE KINDEREN MET INFANTIELE ENCEPHALOPATHIE

Het onderzoek richt zich op verbetering van de communicatie bij ernstig motorisch gehandicapte kinderen die niet of nauwelijks kunnen spreken. Er wordt een interventieprogramma uitgevoerd waarbij ouders, verzorgers en therapeuten bij betrokken worden. Zowel ouders als logopedisten van niet-sprekende kinderen hebben grote behoefte aan gefundeerde adviezen om de communicatieve vaardigheden van deze kinderen te verbeteren. Het onderzoek zal daarvoor belangrijke kennis opleveren.

Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Algemene Taalwetenschap

PRODUKTIE EN IMPLEMENTATIE CURRICULUM SPREEKONDERWIJS

Doelstelling:- een bevestiging en bestendiging van een kernactiviteit; de spreekopvoeding van dove kinderen waarvoor dat kan en waarvoor dat gewenst wordt; - een uitgewerkt curriculum voor spreekonderwijs, een praktijkgids, met theoretische onderbouwing, voor elke leerkracht/logopedist t.b.v. scholen en zorgsectoren voor onderwijs en opvoeding van dove leerlingen;- basismateriaal voor opleidingen; -externe disseminatie van het curriculum naar Duits- en Engelstalige gebruikersgroepen via resp. Universiteit Keulen en IvD-International Transfer.

Instituut voor Doven, St. Michielsgestel

PREVENTIEVE LOGOPEDIE, EEN LONGITUDINAAL ONDERZOEK NAAR AFWIJKINGEN EN NAAR HET RESULTAAT VAN GEGEVEN ADVIEZEN

Doel is het inventariseren welke afwijkingen bij kinderen van 5 jaar voorkomen en na te gaan welke afwijkingen bij dezelfde groep kinderen op 9-jarige leeftijd voorkomen. Kinderen die als 5-jarigen het advies kregen ten aanzien van logopedie zijn tussentijds tweemaal onderzocht om na te gaan of adviezen werden opgevolgd en om vast te stellen bij welke kinderen zich nog afwijkingen voordoen.

GGD Regio Geldrop Valkenswaard, Valkenswaard

HANEN EARLY LANGUAGE PROGRAM II

Doel van het project is om na een experimentele toetsing van de bruikbaarheid van het Hanen Early Language Program te komen tot een kwalitatief verantwoorde implementatie in Nederland. Dit programma is ontwikkeld voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis. In 1993 is een aantal logopedisten getraind en gecertificeerd om met de methodiek te starten. In acht experimenten wordt de methodiek getoetst op haar bruikbaarheid.

Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn, Utrecht

SYSTEEM VOOR TRAINING VAN AFASIE PATIËNTEN (STAP)

Het betreft onderzoek naar computergestuurde oefenprogramma's voor afasiepatiënten. Revalidanten met afasie kregen gedurende 4 maanden naast de gewone logopedische behandeling, thuis de beschikking over een computer met door de eigen logopedist geselecteerde STAP-oefeningen. Bij het begin en het eind van het project zijn verschillende taaltests afgenomen om het effect van de computeroefeningen te meten en zijn de betrokken revalidanten en hun partners geïnterviewd over hun verwachtingen en ervaringen.

Technische Universiteit Delft, Werktuigbouwkunde en Maritieme Techniek

TWEEKANAALS-COMPRESSIE EN SPRAAKVERSTAAN IN STOORLAWAAI

Doelstelling is na te gaan of de beoogde verbetering van de S/R-verhouding bereikt wordt in drie verschillende ruissoorten. Tevens werd nagegaan in hoeverre de resultaten afhankelijk zijn van de drempelvorm in het toondrempelaudiogram, van aanwezige recruitment, vastgesteld d.m.v. de Uncomfortable Loudness drempel, en van de foneem-discriminatie-score, vastgesteld in het spraakaudiogram. Het onderzoek wordt uitgevoerd bij 34 personen met een post-linguaal verworven slechthorendheid.

Hogeschool van Amsterdam, Afdeling Logopedie/Akoepedie

4.3.5 Interventies: effectiviteit

Ontwikkelingsstoornissen

FONEMISCHE SEGMENTATIETRAINING

In dit onderzoek is nagegaan wat de effecten zijn van visuele ondersteuning in een fonemische segmentatietraining bij kinderen met lees- en spellingsproblemen. De belangrijkste onderzoeksvraag was of training met visuele ondersteuning superieur zou zijn aan puur auditieve training. De resultaten van dit onderzoek toonden geen meerwaarde aan van visuele ondersteuning in een remediërende fonemische segmentatietraining. Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat fonemische segmentatietraining een positief effect heeft op het leren doorgronden van de structuur van het gesproken woord. Het maakt echter geen verschil of er met of zonder visuele ondersteuning getraind wordt.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Werkgroep Taal- en Spraakgedrag, Nijmegen

PROCESANALYSE VAN EEN CONGRUENTIE- EN EEN CAPACITEITSBEHANDELING VAN TAALGESTOORDE KINDEREN

Op scholen voor slechthorende en spraak- en taalgestoorde kinderen staat het onderwijs in mondelinge en schriftelijke moedertaalbeheersing centraal. De leerkrachten en logopedisten voeren deze taak meestal uit. Hoewel er overlapping van werkkerrein is, wordt in het algemeen het onderwijs, dat gericht is op een mondelinge leren en verbeteren van uitspraak en zinsvorming, door de logopedist verzorgd.

Om dit onderwijs te realiseren wordt per individueel geval een behandelplan gemaakt, dat in de loop van enkele jaren wordt uitgevoerd. Of het doel van de behandeling wordt bereikt, blijft doorgaans onbekend, omdat evaluatieonderzoek naar de effecten van behandelingen in het speciale onderwijs nog weinig worden uitgevoerd. Deze toestand vormde de aanleiding tot het voornemen om na verkennende voorstudie een of meerdere behandelplannen gecontroleerd uit te voeren.

Universiteit Twente, Faculteit der toegepaste onderwijskunde, Enschede

TAALTHERAPIE VOOR KINDEREN : EEN ANALYSE VAN NEGEN TAALPROGRAMMA'S

In de onderzoeksgroep Taaltherapie voor kinderen van het Instituut voor Algemene Taalwetenschap worden negen binnen- en buitenlandse taalprogramma's voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis beschreven, beoordeeld en met elkaar vergeleken. Voor een doelmatige behandeling is systematische evaluatie van de vooruitgang noodzakelijk.

Universiteit van Amsterdam, Instituut voor Algemene Taalwetenschap, Amsterdam

Stotteren

PERCEPTUELE EN AKOESTISCHE ANALYSE VAN STOTTERSpraak

Het eerste deel van dit onderzoek richtte zich op het korte en lange termijneffect van het spraakmotorisch oefenprogramma voor stotteraars van Webster (Precision Fluency Shaping Program).

In de tweede fase van dit onderzoek richt het onderzoek zich op de kwaliteit van post-therapiespraak. Onderzocht wordt in hoeverre supra-segmentele akoestische aspecten van post-therapiespraak (spreektempo, stemdynamiek en spraakritme) de kwaliteit van posttherapiespraak bepaalt. Het afgelopen jaar richtte het onderzoek zich op de prosodische kwaliteit van posttherapiespraak. In enkele vervolgstudies wordt nagegaan in hoeverre het mogelijk is om de posttherapiespraak qua prosodie zodanig te manipuleren is dat de posttherapiespraak door luisteraars als prettiger klinkend, c.q. acceptabeler klinkend wordt ervaren.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

EVALUATIE PFSP BIJ STOTTERENDE PERSONEN

Lucas Stichting voor Revalidatie

ONDERZOEK NAAR HET EFFECT VAN ADAPTATIE EN VAN THERAPIE OP DE DUURVARIATIE VAN SPRAAKSEGMENTEN VAN STOTTERAARS

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

Afasie

HERSTEL VAN AFASIE, AFHANKELIJK VAN TOEGEPASTE THERAPIE

Evaluation of the effect of programmed and non-programmed aphasia therapy in two groups, with and without rehabilitation respectively. Assessment of the neuropsychological profile and recovery profile before and after treatment; in the non-treated group these profiles are assessed two and twelve months after spontaneous recovery.

Sint Lucas Ziekenhuis, Amsterdam

EVALUATIE SYSTEMATISCHE TAALTRAINING AFASIE PATIËNTEN

Lucas Stichting voor Revalidatie

ONDERZOEK NAAR DIAGNOSTIEK EN HERSTEL VAN AFASIE

Zijn er verschillen tussen patiënten met een afasie en patiënten met een dysartrie wat betreft de peronalia, sociale en medische gegevens en vooral wat betreft de verschillende testvariabelen?

Zijn er samenhangen tussen de verschillende testvariabelen, met name betreffende de taal?

Zijn er verschillen tussen patiënten met een taalstoornis bij wie het team al dan niet een taalbehandeling geïndiceerd vond?

Is er bij heronderzoek sprake van vooruitgang?

Is herstel te voorspellen op grond van de gegevens die bij het eerste onderzoek ter beschikking kwamen?

Stichting Afasie Oost-Nederland

Algemeen

PSYCHOGENE STEMSTOORNISSEN : BEHANDELING VAN INTUBATIE-GRANULOMEN

Twee behandelingstechnieken voor psychogene stemstoornissen worden vergeleken. De behandeling van intubatie-granulomen met foniatische oefeningen wordt onderzocht.

Rijksuniversiteit Leiden, Vakgroep Keel-Neus-Oorheelkunde (KNO), Leiden

STEMTRAINING WEERSPIEGELD IN HET FONETOGRAM

Bij logopedisch onderzoek kan, naast de subjectieve geluidswaarneming met ons oor, het menselijk stemgeluid op een objectieve en overzichtelijke wijze vastgesteld worden. Bij onderzoek kunnen drie belangrijke eigenschappen van de stem worden geregistreerd:

- de frequentie van het basisgeluid;
- de geluidssterkte van de stem;
- de klankkwaliteit van de stem.

De verandering in stemomvang van een groep van 26 logopediestudenten, die twee-en-een-half jaar logopedische spreekstemscholing volgde, is objectief geëvalueerd door middel van een vergelijkend onderzoek met fonetogrammen. Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat specifieke oefening zoals gegeven aan studenten met een ongetrainde normale stem een significante toename laat zien van de dynamische mogelijkheden. De frequentiemogelijkheden nemen echter niet toe.

Academisch Ziekenhuis Groningen, Afdeling KNO, Groningen

EFFECT-ONDERZOEK IN HET TIJDSCHRIFT LOGOPEDIE EN FONIATRIE

Het betreft een literatuuronderzoek over de verschenen publikaties in het tijdschrift die verschenen zijn in de periode 1980-1986. De artikelen worden op zeven criteria beoordeeld.

Hogeschool Midden Nederland, Utrecht

4.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

SLIKKEN IN BEWEGING

Ten behoeve van de behandeling en de verzorging van patiënten met slikstoornissen, die het gevolg zijn van oncologische operaties in het hoofd-halsgebied, is een video-instructieprogramma en een onderzoeks- en behandelingsprotocol ontwikkeld.

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

ONDERZOEK NAAR EEN AANVAARDBARE NORM VOOR DE CURATIEVE LOGOPEDIE

Rijksuniversiteit Utrecht, Vakgroep Algemene Gezondheidszorg en Epidemiologie

HET LISK-PROJECT: LOGOPEDIE INFORMATIE SYSTEEM TEN BEHOEVE VAN KWALITEITSBEVERDERING

Het project is gericht op een verbetering van het beroepsmatig handelen. Gegevens over de werkelijke zorgverlening worden idealiter verkregen door registratie van het beroepsmatig handelen. Een landelijk Logopedie Informatie Systeem (LIS) is het middel bij uitstek om uiteindelijk door praktijkvergelijking aan kwaliteitsverbetering en landelijke uniformiteit van de logopedische zorgverlening te kunnen werken.

Centraal Begeleidingsorgaan voor de Intercollegiale Toetsing (CBO), Utrecht

ONTWIKKELING EN EVALUATIE VAN EEN ONDERZOEKSPROTOCOL NAAR AFWIJKEND MONDGE-DRAG EN SPRAAK-, STEM- EN ADEMPROBLEMEN BIJ PATIËNTEN MET KLACHTEN AAN HET KAUW-STELSTEL

Hogeschool Midden Nederland, Studierichting Logopedie

KWALITEITSBEWAKING VAN HET LOGOPEDISCH HANDELEN

Het ontwikkelen van kwaliteitscriteria van het logopedisch handelen, die ook geschikt zijn om een meetinstrument te construeren.

Rijksuniversiteit Limburg i.s.m. Hogeschool Nijmegen (Centrum voor Beroepsinnovatie en Methodiekontwikkeling)

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

4.5 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

TOEPASBAARHEID VAN DE INTERNATIONALE CLASSIFICATIE VAN STOORNISSEN, BEPERKINGEN EN HANDICAPS IN DE REVALIDATIE : EEN VERVOLGONDERZOEK

Het ontwikkelen van een doeleindenlijst op beperkingenniveau. Zowel de beperkingen als de ervaren problemen ten gevolge van deze beperkingen worden op 4-punts-schalen vastgelegd. Met deze lijst wordt beoogd:

- a. het overleg van het revalidatieteam (fysiotherapie, ergotherapie, logopedie, maatschappelijk werk, psychologie) te structureren;
- b. de uitkomst van het revalidatieproces te voorspellen (prognosemodel).

Vrije Universiteit Amsterdam, Academisch Ziekenhuis, Afdeling Revalidatie, Amsterdam

TOEPASSING VAN DE ICDH IN DE LOGOPEDIE

1. Hoe kan de ICDH toegespitst worden voor gebruik in de logopedie?
 2. Hoe betrouwbaar is de diagnostiek door logopedisten van stoornissen, beperkingen en handicaps?
- NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), Utrecht

DE CORRELATIE TUSSEN PERCEPTIEVE EVALUATIE VAN NASALITEIT EN OBJECTIEVE BEVINDINGEN BIJ 50 PATIËNTEN MET HYPERNASALITEIT. HIERUIT IS GEBLEKEN DAT DE AKOESTISCHE NASOMETRIE EEN ZEER GESCHIKTE METHODE IS VOOR EFFECTMETING VAN THERAPIE

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

PSYCHOMOTORISCHE ASPECTEN VAN STOTTERGEDRAG

Dit onderzoek richt zich op psychomotorische en spraakfysiologische variabelen die de vloeiendheid van het spreken beïnvloeden. Middels simultane registratie van perifere spraakfysiologische processen en spraaksignaal, alsmede systematische variatie in de complexiteit van spraakuitingen worden coördinatie en timing van respiratie-, foniatrie- en articulatieprocessen onderzocht. Voorbereidingen worden getroffen om in een onderzoeksproject een spraakmotorische test te ontwikkelen voor het onderzoek van vloeiendheidsstoornissen.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en Spraakstoornissen, Nijmegen

EEN SPREEKATTITUDELIJST VOOR KINDEREN

Het aanbod van spreekattitudelijsten voor kinderen is klein, aangezien men pas de laatste tijd ervan uitgaat dat spreekattitudes een rol spelen bij stotteren. In 1985 is de Communication Attitude Test (CAT) ontwikkeld. Deze oorspronkelijke Amerikaanse CAT is vervolgens in het Nederlands vertaald en werd de CAT-D genoemd. De test is zowel voor normaal sprekende als voor stotterende kinderen genormeerd. In de praktijk is echter gebleken dat het taalgebruik van de items hoge eisen stelt aan het taalniveau van de kinderen. Om deze reden is het taalgebruik van de CAT-D vereenvoudigd en is CAT-DR ontstaan. De vraag is of de CAT-D en CAT-DR onder invloed van de aanpassingen nog wel hetzelfde meten, of de normering gehandhaafd kan blijven en of de aanpassingen in de CAT-DR leiden tot een betere spreekattitudelijst voor kinderen.

Uit het onderzoek blijkt dat de aanpassing in taalgebruik bij de CAT-DR een goede verbetering is van de CAT-D. Voor de CAT-DR geldt een nieuwe voorlopige normering.

Instituut voor Nieuw Stotter-onderzoek, Zutphen

VALIDERING EN NORMERING VAN DE 'ORAL MOTOR SCALE' VAN RILEY EN RILEY VOOR HET NEDERLANDS

Doel van dit project is de ontwikkeling van een Nederlandse aanpassing van de door Riley en Riley ontwikkelde test om de oraal-motorische coördinatie te onderzoeken. Naast validering en normering van het test-instrument vindt een produkt- en procesevaluatie plaats van het bijbehorende therapieprogramma. Voorbereidingen werden getroffen om te komen tot een Nederlandstalige beschrijving van het meetinstrument.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

REGISTRATIE VAN FUNCTIESTOORNISSEN VAN KINDEREN MET CEREBRALPALSY

Opstellen van een lijst waarmee op vlak van lichamelijke en cognitieve functies gegevens worden verzameld, dit om zowel op groeps- als individueel niveau functies in kaart te kunnen brengen en te vervolgen.

Revalidatiecentrum Franciscusoord, Maastricht

INTERACTIE ANALYSE VAN COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN (IACV)

Het opstellen van een objectief hanteerbare, betrouwbare en klinisch toepasbare Interactie Analyse van Communicatieve Vaardigheden (IACV) voor de communicatie tussen kinderen met specifieke taalverwervingsproblemen en hun verzorgers. Kinderen met specifieke taalverwervingsproblemen profiteren niet optimaal van stimulerende aspecten in de sociale omgang met hun verzorgers (ouders). Door analyse van het taalgebruik kunnen communicatieproblemen opgespoord worden. Een betrouwbare analyse voor de communicatieve interactie tussen taalgestoorde kinderen en hun verzorgers is voor het Nederlands taalgebied niet aanwezig.

Instituut voor Revalidatie Vraagstukken Hoensbroek

ANALYSE VAN DE COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN BIJ AFASIEPATIËNTEN

De doelstelling van het project is een betrouwbare, kwantitatieve beoordelingsmethode te ontwerpen voor het analyseren van de communicatieve vaardigheden bij afasiepatiënten. Deze beoordelingsmethode moet het mogelijk maken de ernst van de afasie te meten.

Als duidelijk is welke aspecten belangrijk zijn voor een goede communicatie zal de logopedische therapie daarop afgestemd moeten worden. Aldus kunnen de gevolgen van een hersenbloeding zo veel mogelijk worden bestreden.

Revalidatiecentrum Het Roessingh, Enschede

HET REYNELLPROJECT: METEN VAN TAALBEGRIJ EN TAALPRODUKTIE

Ontwikkeling van een test die het mogelijk maakt snel en betrouwbaar het grammaticale niveau van Nederlands-sprekende kinderen tot een taalniveau van zes jaar te meten (subsidie van NWO).
Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

ONDERZOEK NAAR DE VALIDITEIT EN BETROUWBAARHEID VAN DE AMSTERDAM-NIJMEGEN TEST VOOR ALLEDAAGSE TAALVAARDIGHEID (ANTAT)

Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek, Nijmegen

ONDERZOEK NAAR DE BETROUWBAARHEID EN DE VALIDITEIT VAN DE NEDERLANDSE VERTALING VAN DE AKENSE AFASIE TEST (AAT)

Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek, Nijmegen

ONTWIKKELING VAN EEN UNIFORM LOGOPEDISCH SCREENINGSINSTRUMENT VOOR DE LOGOPEDISCHE SCREENING VAN KLEUTERS

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie, Gouda

DE BOSTON BENOEMINGSTEST ALS INSTRUMENT VOOR DIAGNOSE EN HERSTEL

Het betreft een normeringsonderzoek van de Boston Benoemingstest voor het Nederlands. De test wordt afgenomen bij 100 gezonde proefpersonen, 36 afasiepatiënten en 43 patiënten met cerebraal letsel zonder afasie. Het onderzoek maakt deel uit van een groter onderzoek naar herstelverloop van taalstoornissen i.h.b. afasie.

Hogeschool Midden Nederland, Revalidatiecentrum de Hoogstraat, Universiteit Utrecht

EVALUATIE VAN TOTALE COMMUNICATIE BEHANDELING BIJ AFASIE

De ontwikkeling van een instrument met behulp waarvan het effect van totale communicatie behandeling bij afasie objectief geëvalueerd kan worden, zowel wat betreft de verbale als wat betreft de nonverbale communicatieve vaardigheden van de patiënt.

Rijksuniversiteit Utrecht, Vakgroep Psychonomie

4.6 Overig

ONDERZOEK NAAR DE FUNCTIONELE RESULTATEN VAN STEMVERBETERENDE CHIRURGIE BIJ 42 PATIËNTEN

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

RELATIE TUSSEN FYSIOLOGISCHE, ACOUSTISCHE EN PERCEPTUELE PARAMETERS BIJ BEROEPSSTEMPROBLEMEN

Dit onderzoek richt zich op de rol van fysiologische, perceptuele en akoestische verschijnselen bij het ontstaan van stemkrachten in spreekberoepen. Over de rol van fysiologische processen bij het ontstaan van beroepsstemklachten bestaat nog veel onduidelijkheid. Vaak wordt verondersteld dat een slechte fonatietechniek en/of een structureel zwakke of slecht aangelegde larynx onder invloed van stembelasting tot stemklachten leidt. Middels airflow metingen (Rothenbergmasker), videostroboscopie, fonetografie, akoestische analyse van het spraaksignaal, alsmede geobjectieerde perceptuele beoordeling van stemkwaliteit wordt nagegaan welke parameters geassocieerd zijn met een verhoogde frequentie van stemklachten en derhalve als risicofactoren voor de ontwikkeling van stemklachten beschouwd moeten worden.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

AFASIE BIJ VOLWASSENEN : ONDERZOEK IN DRIE TAALGROEPEN

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Instituut voor Neurologie, Nijmegen

DYNAMISCHE CONTROLE VAN SPRAAKMOTORIEK

Dit project richt zich op de coördinatie van spraakbewegingen. Onderzocht wordt hoe de coördinatie van articulatiebewegingen tot samengestelde bewegingen ('gestures'), van 'gestures' tot klanksegmenten en van klanksegmenten tot lettergrepen en woorden gerealiseerd wordt.

Middels een reeks van experimenten waarbij bewegingssnelheid en de linguïstische eisen worden gemanipuleerd worden voorspellingen m.b.t. normale en afwijkende spraakproductie getoetst. Het onderzoek maakt gebruik van een elektromagnetische registratiemethode (Articulagraaf) om de bewegingen van tong en lippen

nauwkeurig vast te leggen. Het afgelopen jaar werden voorbereidingen getroffen voor een in begin 1993 uit te voeren pilot-experiment.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

VARIABILITEIT VAN STEMKENMERKEN VAN MANNEN EN VROUWEN

Dit onderzoek, dat wordt uitgevoerd op het Voice Research Lab van het Academisch Ziekenhuis in Groningen, beoogt op grotere schaal gegevens te verzamelen en te bewerken op anatomisch, fysiologisch (aerodynamisch en glottografisch) en auditief/perceptueel niveau over de stemkwaliteit van verschillende groepen sprekers. Met behulp van deze gegevens zal worden nagegaan wat de relaties zijn tussen de meetresultaten op genoemde niveaus. Voorts worden verschillen tussen mannen- en vrouwenstemmen en 'goede' en 'minder goede' stemmen bestudeerd. De bedoeling is dat onderzoek normwaarden en validiteitsgegevens met betrekking tot genoemde meetwaarden oplevert.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

SPRAAKMOTORIEK EN STOTTEREN

Dit project richt zich op de motorische processen die optreden tijdens het opstarten van spraak. Gepoogd wordt een verklaring te vinden voor een tweetal welbekende verschijnselen, nl. dat haperingen en blokkades die stotteraars vertonen vooral optreden aan het begin van een woord en dat niet-vloeiendheden bovendien drastisch in frequentie toenemen bij het begin van langere woorden. Getoetst worden respectievelijk een programmeringshypothese, een dyscoördinatie-hypothese en een perifere stoornis-hypothese.

In een aantal (reactietijd) experimenten werd nagegaan wat de invloed is van manipulaties in articulomotorische complexiteit, van lengte van de spraakuiting en van duur van de spraakuiting op fysiologische reactietijden zoals de start van de orale en laryngeale spieractiviteit en het moment van glottissluiting. De resultaten tonen aan dat ofschoon stotteraars tijdens de start en de realisatie van spraakuitingen een hoger EMG amplitude niveau laten zien de belangrijkste verschillen tussen stotteraars en niet-stotteraars liggen in temporele organisatie van de spraakbewegingen.

Katholieke Universiteit Nijmegen, Academisch Ziekenhuis Sint Radboud, Afdeling Stem- en spraakstoornissen, Nijmegen

ARTICULATIE-AFWIJKINGEN BIJ SCHISIS-PATIËNTEN

- Registratie en inventarisatie van de kenmerken van de articulatie van kinderen met schisis, voordat eventuele gebits- en kaakregulatie heeft plaatsgevonden en na sluiting van lip-, kaak- en/of gehemelte-spleet eventueel met verlenging van het palatum of een andere ingreep voor verbetering of herstel van de velaryngeale afsluiting.

Doel: beschrijving van de spraakkwaliteiten en de daarmee verband houdende organische afwijkingen voortkomende uit de schisis.

- Registratie en inventarisatie van de kenmerken van de articulatie van kinderen met schisis waarbij de gehele gebits- en kaakcorrectie reeds heeft plaatsgevonden. Doel: de spraakkwaliteiten vergelijken met de situatie voor de gebits- en kaakcorrectie, per groep en per individu (longitudinale studie).

Rijksuniversiteit Utrecht, Vakgroep Keel-, Neus- en Oorheelkunde, Utrecht

SPELLING, SPRAAK EN FONEMISCHE ANALYSE

Vraagstelling:

1. Gaan klankfouten bij spelling samen met klankfouten bij spraak?
2. Zijn klankfouten bij spelling terug te voeren tot spraakproblemen?

Rijksuniversiteit Utrecht, Faculteit Sociale Wetenschappen, Vakgroep Orthopedagogiek, Utrecht

ONDERZOEK NAAR HET VERLOOP VAN DE SPRAAK- EN TAALONTWIKKELING BIJ KINDEREN MET EEN ZEER LAAG GEBOORTEGEWICHT ZONDER BIJKOMENDE STOORNISSEN OF HANDICAPS

Wilhelmina Kinder Ziekenhuis i.s.m. Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

ONDERZOEK NAAR SPRAAKONTWIKKELING GEDURENDE DRIE JAAR VAN 100 KINDEREN VAN STOTTERENDE OUDERS

Academisch Ziekenhuis Utrecht, Afdeling Foniatrie

STUTTERING: STUDIES IN SPEECH MOTOR BEHAVIOR

Onderzoek naar de mogelijke relaties tussen angst en stotteren en de relatie tussen spraak-motoriek en stotteren (promotie-onderzoek).

Katholieke Universiteit Nijmegen

GEBRUIKERSVRIENDELIJKHEID VAN COMPUTERGESTUURD OEFENMATERIAAL VOOR AFASIE-PATIËNTEN

Hoe beoordelen afasiepatiënten computergestuurd oefenmateriaal? Hoeveel plezier hebben zij erin? Hoeveel moeite hebben zij ermee? Welke effecten heeft dit materiaal?

Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit der Geneeskunde, Vakgroep Huisartsgeneeskunde, Groningen

4.7 Internationale overzichtsstudies

A meta-analysis of studies carried out between 1946 and 1988 concerned with the efficacy of speech and language therapy treatment for aphasic patients.

Whurr-R; Lorch-MP; Nye-C

Eur-J-Disord-Commun. 1992; 27(1): 1-17

(speech therapy - meta analysis)

Speech and language therapy for aphasia.

Enderby-P

Curr-Opin-Neurol. 1993 Oct; 6(5): 761-4

(speech therapy - review article)

Speech and language therapy: is it effective?

Pearson-VA

Public-Health. 1995 Mar; 109(2): 143-53

(speech therapy - review article)

The efficacy of treatment for aphasic persons: a meta-analysis.

Robey-RR

Brain-Lang. 1994 Nov; 47(4): 582-608

(speech therapy - meta analysis)

The rise and fall of operant programs for the treatment of stammering.

Kuhr-A

Folia-Phoniatr-Logop. 1994; 46(5): 232-40

(speech therapy - review article)

Improving the effectiveness of stuttering intervention: the journey continues.

Watson-JB

Folia-Phoniatr-Logop. 1994; 46(5): 214-22

(speech therapy - review article)

Developmental phonological disorders. III: Long-term speech-sound normalization.

Shriberg-LD; Gruber-FA; Kwiatkowski-J

J-Speech-Hear-Res. 1994 Oct; 37(5): 1151-77

(speech therapy - review article)

5. MONDHYGIËNE

5.1 Taken en functies

WERKWIJZE EN FUNCTIONEREN VAN DE VRIJGEVESTIGDE MONDHYGIËNIST

Functioneert de in Nederland gevestigde mondhygiënist overeenkomstig het mondhygiënisten besluit?
GHI, afdeling paramedische beroepen en tandheelkunde, Rijswijk

MONDHYGIËNISTEN: ORTHODONTISCHE VERSUS ALGEMENE PRAKTIJK

Met dit onderzoek wordt getracht na te gaan in hoeverre de groep van de in de orthodontie werkende mondhygiënist zich onderscheidt van die in de algemene praktijk (t.v. 1) achtergrondkenmerken en 2) praktijkkenmerken en 3) taakkenmerken.

ACTA, UVA, vakgroep tandheelkundige klinische vakken, Amsterdam

NVM ENQUÊTE BEROEPSUITOEFENING MONDHYGIËNISTEN

Doelstellingen van dit onderzoek zijn:

1. het verkrijgen van inzicht in de arbeidsparticipatie van gediplomeerde mondhygiënist met facetten als functie-omvang, landelijke spreiding en werkveld verdeling
 2. signaleren van ontwikkelingen binnen de beroepsgroep t.v. arbeidsvoorwaarden, beroepsklachten, registratie van patiënten-gegevens en beroepsmatig handelen en de behoefte aan bij en nascholing
 3. verkrijgen van inzicht in de mate van in acht nemen van hygiënische maatregelen t.v. de patiëntenbehandeling en de behoefte aan het volgen van bij en nascholingsactiviteiten
 4. verkrijgen van gegevens die van belang zijn voor het beleid, dat de kwaliteit van de beroepsuitoefening moet waarborgen en bevorderen
 5. het ontwikkelen van onderzoeks- en registratiesystemen voor toekomstig gebruik.
- Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist, Utrecht

LOKALE ANAESTHESIE: EEN TAAK VOOR DE MONDHYGIËNIST?

De gestelde vragen hebben betrekking op: 1) het voorkomen van onbevoegde uitoefening in de algemene praktijk qua aard en frequentie, 2) de frequentie waarmee door patiënten om anaësthesie wordt verzocht bij de deep scaling en de medewerking van de tandarts daarbij en 3) de belangstelling voor een cursus anaësthesie voor mondhygiënist

ACTA, Amsterdam

TWEEDE VERVOLGPROJECT ONTWIKKELING BEROEPSPROFIELEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Er worden simultaan 5 profielen voor beroepen in de gezondheidszorg ontwikkeld op basis van de methode 'leerplanconferentie',

Instituut voor Leerplanontwikkeling, Enschede

KIEZEN VOOR MONDHYGIËNISTEN

1. hoe en tegen welke achtergrond heeft de positie van de mondhygiënist zich ontwikkeld in de tandheelkundige gezondheidszorg sinds de introductie van het beroep
2. hoe kan de positie van de mondhygiënist beschreven worden op basis van de ervaringen van tandartsen, patiënten en tandartsassistenten
3. wat is de mening van de mondhygiënist over hun positie binnen de tandheelkundige gezondheidszorg in het algemeen, maar ook en vooral op de werkplek.

VU, Amsterdam

TOEKOMSTSCENARIO'S TANDHEELKUNDE: EEN VERKENNING VAN DE PERIODE 1990-2020

1. welke ontwikkelingen in de gebitsgezondheid van de bevolking kunnen zich voordoen
2. hoe is de ontwikkeling van het tandartsen- en mondhygiënistbestand
3. wat is de invloed van een stelselwijziging in de ziektekostenverzekering op de gebitsgezondheid van de bevolking en de vraag naar tandheelkundige zorg.

KU Nijmegen, vakgroep cardiologie en endodontologie

PATIËNTEN OVER STUDENTEN TANDHEELKUNDE EN MONDHYGIËNE

Centraal in het onderzoek staat de houding van de student tegenover de patiënt, competentie van de student en diens werkwijze tijdens patiëntenbehandeling.

VU, ACTA, Amsterdam

AIDS EN MONDHYGIËNISCHE PRAKTIJK

In hoeverre houden mondhygiënisten zich aan de richtlijnen van de Gezondheidsraad mbt het voorkomen van besmetting? Een vergelijking tussen Amsterdamse en niet-Amsterdamse mondhygiënisten is mogelijk.

ACTA, Amsterdam

TANDHEELKUNDIGE HULP JEUGDIGE VERZEKERDE ZIEKENFONDSVERZEKERING: EEN ONDERZOEK NAAR MONDGEZONDHEID NA EFFECTUERING VAN HET BESLUIT EJZ

1. Treden er na de wijziging van het verstrekkingenpakket veranderingen op tav de gebitsgezondheid, de zelfzorg en de professionele tandheelkundige zorgverlening bij jongeren
2. hangt de kennis en het gedrag bij de jeugd samen met zorgverleningsaspecten als collectieve TGVO, stimulering van het tandartsbezoek en dergelijke.

ACTA, Amsterdam

ATTITUDE EN ZELFVERTROUWEN VAN MONDHYGIËNISTEN IN OPLEIDING INDE GEHANDICAPTENZORG

Het onderzoek beoogt de invloed te meten die het behandelen van gehandicapten tijdens de stageperiode heeft op de attitude tov gehandicapten.

VU, Amsterdam

5.2 Patiënten en verwijzers

TRENDS IN DE PREVALENTIE VAN TANDCARIËS BIJ HAAGSE SCHOOLKINDEREN

Deze onderzoeken vormen een onderdeel van de zogenaamde haagse actie: voorlichtings- en opvoedingsprogramma's voor de verbetering van de slechte gebitsgezondheid van de haagse jeugd.

KU Nijmegen, vakgroep preventieve en sociale tandheelkunde

ERVARINGEN VAN PATIËNTEN

Onderzoek naar de samenstelling van de patiëntenpopulatie en hun ervaringen bij behandeling door de mondhygiënist.

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam

ANGST VOOR DE MONDHYGIËNISCHE BEHANDELING

DMV vragenlijsten aan 101 patiënten worden angst en angst opwekkende stimuli mbt de mondhygiënische behandeling in kaart gebracht. Tevens wordt een vergelijking gemaakt met angst voor de tandheelkundige behandeling.

Tandheelkundige groepspraktijk, Amsterdam

ERVARINGEN VAN PATIËNTEN

Onderzoek naar de samenstelling van de patiëntenpopulatie en hun ervaringen bij behandeling door de mondhygiënist.

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam

5.3 Interventies

5.3.1 Interventies: Preventie, voorlichting en advies

MONDZORG VOOR GEHANDICAPTEN

Doel van dit onderzoek is het bevorderen van de tandheelkundige voorlichting en hulpverlening aan mensen met een verstandelijke en/of motorische handicap, met name extra- en semimuraal verblijvenden, thuiswonenden dus. Aanleiding was de constatering dat de mondgezondheidstoestand van gehandicapten een achterstand vertoont vergeleken met niet-gehandicapten.

Ivoren Kruis, Rotterdam

5.3.2 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

EVALUATIE-ONDERZOEK REGIONALE INSTELLINGEN VOOR JEUGDTANDVERZORGING

Nederlands instituut voor preventieve gezondheidszorg TNO, Leiden

GEBITSVERZORGING VOOR PATIËNTEN IN EEN VERPLEEGHUIS

De effectiviteit van een lesprogramma mondgezondheid en mondhygiëne voor ziekenverzorgenden wordt onderzocht dmv klinisch onderzoek (de mate van verontreiniging van de gebitsprothesebasis wordt gemeten), observatie (een het onderzoek ter plekke begeleidende mondhygiëniste rapporteerde) en door interviews met patiënten en ziekenverzorgenden wordt de mate van acceptatie door patiënten en personeel, de mate van effectiviteit tav de mond- en prothesehygiëne en de praktische inpasbaarheid van het interventieprogramma gemeten en vastgelegd.

Dilgtoord, Haren

5.3.3 Interventies: effectiviteit

DE EFFECTIVITEIT EN EFFICIËNTIE VAN DE MONDHYGIËNIST IN DE PARODONTALE ZORGVERLENING IN DE ALGEMENE PRAKTIJK

In welke mate draagt het betrekken van een mondhygiënist in de parodontale zorg bij tot een betere zorg in termen van parodontale gezondheid, zelfzorg, kennis en houding van patiënten. Wat is de kosten/effectiviteitsratio van het betrekken van een mondhygiënist in de parodontale zorg.

RU Groningen, vakgroep sociale tandheekkunde

5.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport.

NIVEL, Utrecht

MONDHYGIËNE BEHANDELING VAN HW GERELATEERDE PARODONTAKS AANDOENINGEN

Stichting Opleiding Mondhygiënisten, Amsterdam

AVL Ziekenhuis, Amsterdam. AMC, Amsterdam, IKC, Amsterdam

MONDVERZORGING

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam. AMC, Amsterdam, IKC, Amsterdam

MONDHYGIËNE BIJ PATIËNTEN

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam. AMC, Amsterdam, IKC, Amsterdam

VIJF PROTOCOLLEN VOOR MONDVERZORGING

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam. AMC, Amsterdam, IKC, Amsterdam

MONDHYGIËNE BEHANDELING VAN HW GERELATEERDE PARODONTAKSAANDOENINGEN

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam; AMC, Amsterdam; IKC, Amsterdam

MONDVERZORGING

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam; AMC, Amsterdam; IKC, Amsterdam

MONDHYGIËNE BIJ PATIËNTEN

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam; AMC, Amsterdam; IKC, Amsterdam

VIJF PROTOCOLLEN VOOR MONDVERZORGING

Stichting Opleiding Mondhygiënist, Amsterdam
AVL Ziekenhuis, Amsterdam; AMC, Amsterdam; IKC, Amsterdam

5.5 Overig

SOCIAAL-ECONOMISCHE STATUS, MONDGEZONDHEID EN MONDHYGIËNISCH GEDRAG

Nederlands instituut voor preventieve gezondheidszorg TNO, Leiden

HERINNERING ALS CRITERIUM VOOR HET BELANG VAN MONDGEZONDHEID(SPROBLEMEN)

Welke dimensie van het dagelijks leven in iemands herinnering is relevant voor de bepaling van het belang van mondgezondheid(problemen), dwz wordt mondgezondheid gerelateerd aan algemene gezondheid of aan andere aspecten van het dagelijks leven.

RU Groningen, vakgroep sociale tandheelkunde

6. OEFENTHERAPIE-CESAR

6.1 Taken en functies

FUNCTIE EN PLAATS VAN DE OEFENTHERAPIE-CESAR

In dit onderzoek wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van patiënten, aandoeningen en klachten, de behandeling en de relatie tussen therapeuten en verwijzers. De klachten worden beschreven in termen van stoornissen, beperkingen en handicaps.

Nivel, Utrecht

6.2 Interventies

6.2.1 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

INVENTARISEREND ONDERZOEK NAAR DE RESULTATEN VAN DE OEFENTHERAPIE-CESAR IN DE EERSTELIJSGEZONDHEIDSZORG

Met dit onderzoek wordt inzicht verkregen in de omvang van praktijken, de samenstelling van patiëntenpopulaties, de mate van succes van behandeling (evt voor specifieke patiëntenpopulaties), de patiëntenpopulaties die zich lenen voor vergelijkend onderzoek. Daarnaast wordt een mogelijk classificatiesysteem overwogen. Tenslotte wordt nagegaan of er een mogelijk verband bestaat tussen klachten en fysieke belasting of hobby en of de scholingsgraad van de patiënten van invloed is op het resultaat van de behandeling.

Opleiding oefentherapie-Cesar, Den Dolder

TWEDE FASE ONDERZOEK NAAR DE RESULTATEN VAN DE OEFENTHERAPIE-CESAR

Er wordt onderzocht of er een verband bestaat tussen het resultaat van de behandeling en factoren zoals leeftijd, geslacht, aard en duur van de klacht en eerdere behandelingen, bij patiënten met verschillende soorten rugklachten in de eerste lijn en Parkinson patiënten in het ziekenhuis.

Opleiding oefentherapie-Cesar, Den Dolder

EFFECTEN VAN BEHANDELING VOLGENS DE OEFENTHERAPIE-CESAR OP HOUDINGSGEDRAG

Dit betreft een deelonderzoek van een project waarin antwoord wordt gegeven op de vraag: werkt de oefentherapie/bewegingsleer Cesar en bereikt deze therapie wat zij beoogt te bereiken? In dit deelonderzoek wordt bekeken of het behandelen volgens Cesar leidt tot een verbetering van het houdingsgedrag van de betrokken patiënten in de richting van de door de Cesartherapeut nagestreefde vorm.

TNO Preventie en Gezondheid, Leiden

GROEPSOEFENTHERAPIE VOOR BECHTEREW PATIËNTEN

Onderzoek naar de effectiviteit van groepsoefentherapie (fysiotherapie, oefentherapie Cesar, oefentherapie-Mensendieck) voor Bechterewpatiënten op korte en lange termijn.

AZL, Leiden; AZM, Maastricht; Medisch Centrum Alkmaar

6.3 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.
CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport.
NIVEL, Utrecht

6.4 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

CLASSIFICATIES EN DEFINITIES VAN BEGRIPPEN VOOR DE PARAMEDISCHE BEWEGINGSBEROEPEN

Doel van het project is te komen tot een eenduidige terminologie binnen de paramedische bewegingsberoepen, gebaseerd op de ICDH.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie

7. OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK

7.1 Taken en functies

FUNCTIE EN PLAATS VAN DE OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK

In dit onderzoek wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van patiënten, aandoeningen en klachten, de behandeling en de relatie tussen therapeuten en verwijzers. De klachten worden beschreven in termen van stoornissen, beperkingen en handicaps.

NIVEL, Utrecht

TWEEDE VERVOLG PROJECT ONTWIKKELING BEROEPSPROFIELEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Er worden simultaan 5 beroepsprofielen ontwikkeld volgens de methode van de 'leerplanconferentie' voor de oefentherapeuten-Mensendieck, mondhygiënist, diëtisten, podotherapeuten en activiteitenbegeleiders en -therapeuten.

Instituut voor leerplanontwikkeling, Enschede

HOE INTEGREREND IS DE OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK IN HAAR WERKWIJZE?

De attitude en competentie van oefentherapeuten-Mensendieck tav het integreren van psychosociale factoren in de behandeling van somatiserende patiënten wordt onderzocht.

H.L.G. Stuijt, Amsterdam

7.2 Patiënten en verwijzers

OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK: EEN INVENTARISEREND ONDERZOEK NAAR DE PATIËNTENPOPULATIES BINNEN DE EERSTELIJNSGEZONDHEIDSZORG

Er wordt onderzocht welke patiëntenpopulaties met welke klachten bij de oefentherapeut komen en of de therapeuten tevreden zijn met de Mensendieck therapie

Faculteit der Bewegingswetenschappen, Amsterdam

PROJECT OEFENTHERAPIE-MENSENDIECK

Dit onderzoek richt zich op bestaande klachten van het bewegingsapparaat tgv de werkhouding, werkhoudingen en/of werksituatie en op bestaande klachten van het bewegingsapparaat die kunnen ontstaan door specifieke werkhoudingen, -handelingen en/of -situaties.

Koninklijke Shell laboratoria, Amsterdam

7.3 Interventies

7.3.1 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

GROEPSOEFENTHERAPIE VOOR BECHTEREWPATIËNTEN

Onderzoek naar de effectiviteit van groepsoefentherapie (fysiotherapie, oefentherapie-Cesar, oefentherapie-Mensendieck) voor Bechterewpatiënten op korte en lange termijn.

AZL, Leiden; AZM, Maastricht; Medisch Centrum Alkmaar

7.3.2 Interventies: Effectiviteit

INTENSIEVE OEFENTHERAPIE BIJ PATIËNTEN MET REUMATOÏDE ARTRITIS: EEN GECONTROLEERD ONDERZOEK

Er wordt onderzocht of een intensief oefenprogramma effectiever is dan conventionele oefentherapie en oefeninstructies voor thuis gemeten naar conditie, spierkracht mobiliteit en functionaliteit bij RA patiënten.

AZL, afdeling Reumatologie, Leiden

7.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

7.5 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

CLASSIFICATIES EN DEFINITIES VAN BEGRIPPEN VOOR DE PARAMEDISCHE BEWEGINGSBEROEPEN

Doel van het project is te komen tot een eenduidige terminologie binnen de paramedische bewegingsberoepen, gebaseerd op de ICDH.

Stichting Wetenschap en Scholing Fysiotherapie

BETROUWBAARHEID VAN HOUDINGSONDERZOEK

Bepaling van betrouwbaarheid van onderzoek van de houding

Erasmus Universiteit, AZ Dijkzigt, afdeling Revalidatie, Rotterdam

8. ORTHOPTIE

8.1 Taken en functies

ONTWIKKELING BEROEPSPROFIEL OPTICIËN EN OPTMETRIST

Er worden simultaan twee beroepsprofielen ontwikkeld volgens de methode van de 'leerplanconferentie'.
Instituut voor Leerplanontwikkeling, Enschede

8.2 Patiënten en verwijzers

NETWERK OOGHEELKUNDIGE ZORG IN ALMERE

In dit onderzoek wordt nagegaan wat de effecten zijn van een stelsel van afspraken tussen oogartsen, huisartsen en opticiens op de kwaliteit van de oogheelkundige diagnostiek, op de kwaliteit van de verwijzingen en of wachtlijsten verminderen.

Onderzoekscentrum eerste-tweede lijn, Vu, Amsterdam

OOGHEELKUNDIG NETWERK IN ZUID-WEST AMSTERDAM

De haalbaarheid van een oogheelkundig netwerk in zuid-west Amsterdam wordt onderzocht. Tevens wordt bepaald of het functioneren van een oogheelkundig netwerk positieve effecten heeft op de kwaliteit van de oogheelkundige zorg en of er verkorting van wachtlijsten optreedt.

Onderzoekscentrum eerste-tweede lijn, Vu, Amsterdam

OORZAKEN VAN OOGSPIERPARESEN: EEN RETROSPECTIEF ONDERZOEK

Bij patiënten die voor de eerste maal in 1991 met een oogspierparese het ziekenhuis bezochten is gekeken naar de oorzaken hiervan. Er is onderscheid gemaakt tussen congenitale en langbestaande paresten en recent verworven paresten.

Stichting Oogziekenhuis Rotterdam, afdeling orthoptie

8.3 Interventies

8.3.1 Interventies: diagnostiek

STRABISME, MONOCULAIR EN BINOCULAIR ZIEN

Nieuwe onderzoeksmethoden van mobiliteitsstoornissen en herstel van binoculair zien en oogspierchirurgie. Nieuwe chirurgische technieken die het centrale zien verbeteren. Deelprojecten: a) orthoptisch onderzoek en therapie en b) herstel van gezichtsvermogen.

RUL, vakgroep oogheelkunde, Leiden

8.3.2 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

PROSPECTIEF ONDERZOEK NAAR DE PSYCHOMOTORE EN VISUELE ONTWIKKELING VAN AT-RISK NEONATEN OP DE LEEFTIJD VAN VIER EN VIJF JAAR

De orthoptist kan complexe stoornissen in het zien opsporen met relatief simpele tests, die weinig belastend zijn voor de kinderen. Dit onderzoek is gestart omdat uit Engels onderzoek aanwijzingen zijn dat niet alleen kinderen met cysten in de hersenen, maar ook ander uit deze groep at-risk neonaten meer complexe stoornissen in het zien hebben wanneer zij getest worden op de leeftijd van 4-5 jaar.

Wilhelmina Kinderziekenhuis, afdeling kinderneurologie, Utrecht

8.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

9. PODOTHERAPIE

9.1 Taken en functies

FUNCTIE EN PLAATS VAN DE PODOTHERAPIE

In dit onderzoek wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van patiënten, aandoeningen en klachten, de behandeling en de relatie tussen therapeuten en verwijzers. De klachten worden beschreven in termen van stoornissen, beperkingen en handicaps.

NIVEL, Utrecht

TWEEDE VERVOLG PROJECT ONTWIKKELING BEROEPSPROFIELEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Er worden simultaan 5 profielen voor beroepen in de gezondheidszorg ontwikkeld op basis van de methode 'leerplanconferentie',

Instituut voor Leerplanontwikkeling, Enschede

BRANCHE-ONDERZOEK VOETVERZORGING

Het betreft een onderzoek naar de beroepsuitoefening van voetverzorgers in brede zin en omvat de volgende onderdelen: een telefonische enquête onderzoek circa 100 consumenten en onder te lokaliseren bedrijven en expert interviews.

Economisch instituut voor midden en klein bedrijf, Zoetermeer

DE VEILIGHEID EN GEZONDHEID VAN DE PODOTHERAPEUT TIJDENS HET WERK

Reeds jaren zijn er vragen vanuit de opleiding podotherapie gesteld over de risico's van o.a. frees- en slijpstof, het gebruik van chemicaliën en dergelijke. Het literatuur onderzoek is uitgesplitst naar drie onderwerpen: 1) de behandelruimte van de podotherapeut, 2) de werkplaats (het laboratorium) van de podotherapeut en 3) ergonomie.

GGD Utrecht

ORTHOPEDISCH SCOEISEL IN HET VERPLEEGHUIS

De wijze waarop een advies over adequaat schoeisel aan de patiënt tot stand komt wordt geschetst. De samenwerking tussen de in het verpleeghuis werkzame medici en paramedici en de consultant revalidatiearts en de orthopedisch schoenmaker is essentieel.

Revalidatiecentrum Het Roessingh, Enschede

9.2 Interventies

9.2.1 Interventies: ontwikkeling en evaluatie van behandelmethoden

EFFECTIVITEIT VAN ORTHONYXIE IN VERGELIJKING MET CHIRURGISCHE THERAPIEËN TER BEHANDELING VAN EEN INGE-GROEIDE TEENNAGEL

Er is literatuurstudie verricht naar diverse chirurgische behandelingen in het geval er sprake is van een ingegroeide nagel. Bovendien geven zij de belangrijkste resultaten weer uit de vergelijking van orthonyxie met de verschillende chirurgische methoden.

RUL, faculteit Bewegingswetenschappen, Maastricht

GEBUNDELDE ZORG VOOR NIET VAN INSULINE AFHANKELIJKE DIABETICI (DEELPROJECT SAMENWERKING EERSTE EN TWEDE LIJN)

Het project is gericht op de optimalisering via bundeling van de zorg voor niet-insuline afhankelijke diabetes mellitus patiënten. Bij een huisartsenlaboratorium wordt de controle van NIADM-patiënten op gebundelde wijze georganiseerd, bestaande uit: laboratoriumonderzoek, voetonderzoek door de podotherapeut, dieetadviezen door de diëtiste, begeleiding door de diabetes-verpleegkundige en therapieadvies aan de huisartsen.

Onderzoekscentrum eerste/tweede lijn, VU, Amsterdam

PODOTHERAPIE BIJ DE DIABETISCHE VOET: FASE-II STUDIE

Het evaluatie-onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Wat is het beloop van variabelen (vb ulcera, callusvorming, nagelafwijkingen, mobiliteit) bij patiënten met een diabetische voet bij behandeling met podotherapie?
2. hoe gebruiken podotherapeuten het protocol in de praktijk en hoe beoordelen zij het protocol?

NIVEL, Utrecht

EEN GESPECIALISEERDE VOETENKLINIEK VOOR DIABETES PATIËNTEN

Hoeveel patiënten kwamen de eerste 5 jaar (1987-1991) voor een screenend onderzoek en hoeveel voor een ulcusaandoening op de voetenpolikliniek? Had het invoeren van een gespecialiseerde voetenpolikliniek voor diabetespatiënten invloed op het aantal amputaties vanwege diabetische voet problemen, de gemiddelde ligduur en het aantal poliklinische behandelingen? Indien de laatstgenoemde vragen positief beantwoord kunnen worden, wat was dan de kostenbesparing die de voetenpoli genereerde?

Spaarne ziekenhuis, Heemstede

9.2.2 Interventies: effectiviteit

THERAPEUTISCH EFFECT VAN DE SUB-DIAFYSAIRE SILICONEN ORTHESE

Het betreft een gerandomiseerd klinisch onderzoek bij patiënten met de voetaandoening Morton's neuralgie. Hoofddoel is de bepaling van het therapeutisch effect van de sub-diafysaire siliconen orthese met als controle een groep patiënten met een inlegzool.

Erasmus Universiteit, vakgroep Biomedische natuurkunde en Technologie, Rotterdam

9.3 Kwaliteitsbewaking - verbetering

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven. Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport.

NIVEL, Utrecht

9.4 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratie-systemen

BEENLENGTEMETING IN DE PODOTHERAPIE
Hogeschool Midden Nederland,Utrecht

10. RADIOLOGISCH LABORANTEN

10.1 Taken en functies

DERDE VERVOLGPROJECT ONTWIKKELING BEROEPSPROFIELEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Er is een beroepsprofiel ontwikkeld voor radiotherapeutisch laboranten en laboranten medisch beeldvormende technieken

Instituut voor leerplanontwikkeling, Enschede

PRAKTIJKBEGELEIDING

In dit project is een schriftelijke enquête gehouden onder praktijkbegeleiders op de afdeling radiologie in ziekenhuizen.

Werkgroep Praktijkbegeleiding, NVRL, Utrecht

ONDERZOEK NAAR DE INHOUD EN STRUCTUUR VAN EEN OPLEIDING IN DE BEELDVORMENDE EN RADIOTHERAPEUTISCHE TECHNIEKEN

Hogeschool Haarlem, Hogeschool Eindhoven

INVENTARISATIE AANBOD NA- EN BIJSCHOLING RADIOLOGISCH LABORANTEN

Nederlands Paramedisch Instituut, Amersfoort

10.2 Patiënten en verwijzers

BEELDVORMENDE DIAGNOSTIEK OP AANVRAAG VAN DE HUISARTS

Er wordt onderzocht of de indicatie voor de aangevraagde beeldvormende diagnostiek na interventie verbetert, of de vraagstelling en wijze van gegevensverstrekking aan de radiodiagnosten na interventie verbetert en tenslotte of de uitslag van het aangevraagde onderzoek meer invloed heeft op de werkhypothese en beleid van de huisarts.

VU, EMGO, Amsterdam

OP HERHALING

Een onderzoek naar de omvang van het aanbod herhalingsopnamen bij röntgenonderzoek in Nederland.

Stichting IGNN< Maatstaf, Groningen

10.3 Interventies

10.3.1 Interventies: diagnostiek

DE SUBSTITUTIE WAARDE VAN MRI INZAKE DE PREOPERATIEVE DIAGNOSTIEK VAN HET ARTERIOSCLEROTISCH ANEURYSMA AORTAE ABDOMINALIS (AAAA)

Prospectief onderzoek naar de preoperatieve waarde van MRI.

Ziekenhuis Velp, AZ Nijmegen

PIJN BIJ MAMMOGRAFIE

Een evaluatie van bekende klachten en suggesties ter beperking ervan

Landelijk referentiecentrum voor bevolkingsonderzoek op borstkanker, AZ Nijmegen

EEN VERGELIJKING TUSSEN TWEE METHODEN OM DE MOBILITEIT VAN HET KAAKGEWRICHT VAST TE STELLEN

De hoekverplaatsing en lineaire verplaatsing van de onderkaak worden vergeleken met twee radiologische meetmethoden.

RUG, AZG, afdeling mondziekten, kaakchirurgie en bijzondere tandheelkunde, Groningen

ECHOGRAFIE BIJ CONGENITALE HEUPDYSPLASIE EN -LUXATIE

Er wordt onderzocht in hoeverre de echografische resultaten overeenkomen met röntgenonderzoek in een of twee richtingen.

Zuiderzeeziekenhuis Lelystad, AZM, Maastricht, afdeling radiodiagnostiek

RADIOLOGISCHE, SCINTIGRAFISCHE EN KLINISCHE KENMERKEN VAN PATIËNTEN MET CHRONISCHE ONTSTEKINGSRUGPIJN

Bij 151 patiënten met een positief klinische test voor de ziekte van Bechterew werd een standaard radiologisch, scintigrafisch en fysisch onderzoek uitgevoerd. De kenmerkende ziektepatronen bij Bechterew patiënten worden geëvalueerd en groepen diagnosecriteria worden getest bij patiënten en een controlegroep De Wever Ziekenhuis, Heerlen

10.3.2 Interventies: preventie, voorlichting en advies

ONDERZOEK NAAR PATIËNTENVOORLICHTING ST ANNADAAL MAASTRICHT TAV RADIOLOGISCHE

Er wordt praktijkbegeleiding gegeven dmv actie-onderzoek en voorbeeldstudies. Daarnaast wordt een inventarisatie gemaakt van bestaande voorlichtingsmiddelen en de bekendmaking daarvan. Tenslotte wordt de coördinatie en uitwisseling van informatie tussen voorlichters, onderzoekers en beleidsmedewerkers bevordert.

Nationaal Ziekenhuis Instituut, Utrecht

10.4 Kwaliteitsbewaking en -verbetering

MAMMOGRAFIE: EEN ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERSCHIL IN MAMMOGRAFIE-APPARATUUR

In dit onderzoek is gewerkt met een fantoom waarmee de scherpte op verschillende plaatsen en op verschillende niveaus afgelezen kon worden. Aanleiding voor dit onderzoek was het bij toeval ontdekken van kwaliteitsverschillen tussen mammogrammen gemaakt van eenzelfde patiënt bij verschillende ziekenhuizen.

AZG, Diaconessenhuis, afdeling radiodiagnostiek, Groningen

DOSISREDUCTIE DOOR GEBRUIK VAN LOW-ABSORPTION CASSETTES BIJ RÖNTGENOPNAMEN VAN DE THORAX VAN PASGEBORENEN

Vergelijkend onderzoek van twee cassettes.

Sophia Ziekenhuis, Zwolle

PATIËNTEN CENTRAAL IN DE RADIOLOGISCHE

Patiënten enquête

AZ Nijmegen

STRALENBESCHERMING PATIËNTEN

Enkele aspecten van de huidige stand van zaken betreffende de toepassing van de EG-richtlijn inzake stralingsbescherming van patiënten op afdelingen radiodiagnostiek in Nederland.

Werkgroep Stralingsbescherming patiënten, NVRL, Utrecht

NIEUWE NORMEN STRALINGSHYGIË

Consequenties van de nieuwe ICRP-aanbevelingen voor het medisch handelen.

Dienst veiligheid en milieu, VU, Amsterdam

ONDERZOEK NAAR KWALITEITSBORGINGSPROGRAMMA IN DE RADIOLOGISCHE EN NAAR HET AL OF NIET BESTAAN VAN WETTELIJKE REGELS EN RICHTLIJNEN OP DAT GEBIED IN EEN GROOT AANTAL LANDEN IN EN BUITEN EUROPA

Nederlandse Vereniging voor Radiologisch Laboranten, Utrecht

KWALITEITSCRITEERIA KINDERRADIOLOGIE

Werkgroep Stralingsbescherming patiënten, NVRL, Utrecht

ENQUÊTE KWALITEIT

Onderzoek naar de stand van zaken mbt kwaliteitszorg

Werkgroep kwaliteit, NVRL, Utrecht

INTERIM RAPPORTAGE DAGELIJKSE KWALITEITSBEWAKING

Toelichting van de huidige procedures van kwaliteitsbewaking
Landelijk referentiecentrum voor bevolkingsonderzoek op borstkanker, AZ Nijmegen

AANDACHT VOOR KWALITEIT IN CENTRA VOOR RADIOTHERAPEUTISCHE ZORGVERLENING

Geneeskundige Inspectie voor de Volksgezondheid, Rijswijk

KWALITEITSBORGINGSNORMEN AFDELING RADIODIAGNOSTIEK

Dit project heeft tot doel het realiseren van:

1. kwaliteitsborgingsnormen voor 21 ziekenhuizen
2. praktijkrichtlijnen
3. een accreditatiegids met toetsingscriteria

TNO- Gezondheidsonderzoek

KWALITEIT VAN RADIODIAGNOSTIEK APPARATUUR EN STRALINGSVEILIGHEID

1. het testen en toetsen van de technische status van radiodiagnostische installaties
 2. verrichten van stralingsveiligheidsmetingen ter controle op de werkomstandigheden
- TNO Centrum voor stralingsbescherming en dosimetrie, Arnhem

RADIODIAGNOSTIEK IN ZIEKENHUIZEN EN KWALITEITSBORGING

Het doel van dit project is landelijk inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van het stelsel van kwaliteitswaarborgen in en rond afdelingen voor radiodiagnostiek.

Inspectie voor de Gezondheidszorg, Rijswijk

KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE BEROEPSGROEPEN

Ten behoeve van het kwaliteitsbeleid van de paramedische beroepsgroepen is een gezamenlijk project uitgevoerd door het CBO en het NIVEL. Het CBO heeft een referentiekader ontwikkeld aan de hand waarvan de paramedische beroepsgroepen hun kwaliteitsbeleid verder kunnen ontwikkelen en vorm kunnen geven.

Het NIVEL heeft de stand van zaken op het gebied van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsbevordering bij de 10 paramedische beroepen geïnventariseerd en in kaart gebracht. De resultaten zijn beschreven in het in 1994 verschenen rapport 'Kwaliteitsbeleid Paramedische Beroepen'.

CBO en NIVEL, Utrecht.

PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSONTWIKKELING PARAMEDISCHE ZORG

Door het CBO wordt een omvangrijk programma uitgevoerd gericht op de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de 10 paramedische beroepen. Het programma duurt 3 jaar (1994 t/m 1996). Het programma biedt ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van elke beroepsgroep. Daarnaast worden voor de meeste beroepsgroepen methoden voor intercollegiale toetsing ontwikkeld en uitgetest, wordt in projecten gewerkt aan de ontwikkeling van richtlijnen, standaarden of protocollen. Ook is een visitatiemethode voor paramedici beschreven en worden tal van andere kwaliteitsbevorderende activiteiten verricht. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.

CBO, Utrecht.

EVALUATIE PROGRAMMA ONDERSTEUNING KWALITEITSBELEID PARAMEDISCHE ZORG

Het programma 'Ondersteuning Kwaliteitsontwikkeling Paramedische zorg' dat door het CBO in samenwerking met het NPI wordt uitgevoerd, wordt geëvalueerd door het NIVEL. De voortgang van het programma wordt geëvalueerd. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de paramedische beroepen erin slagen hun kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en welke bijdrage het Programma hieraan levert. Ook wordt onderzocht in hoeverre de beroepen erin slagen hun beleid te vertalen in concrete kwaliteitsbewakende en bevorderende activiteiten (instrumenten) die in de beroepsgroep geïmplementeerd kunnen worden. Aan het eind van het programma (eind 1996) wordt onderzocht in welke mate de ontwikkelde instrumenten door de beroepsbeoefenaren worden gebruikt. De evaluatie van het eerste programmajaar is beschreven in een interimrapport. NIVEL, Utrecht

10.5 Meetinstrumenten, meetapparatuur, classificatie- en registratiesystemen

DOSIMETERS

Europese vergelijking van dosimeters voor radiodiagnostiek: de Nederlandse resultaten.
Instituut voor Toegepaste Radiologie en Immunologie, TNO, Rijswijk

10.6 Overig

ARBEIDSHYGIËNE

Lange termijn effecten van blootstelling aan Hydrochinon (literatuuronderzoek)
Stichting Bedrijfs Gezondheids Dienst, Utrecht

